

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

آموزشگاه فنی حرفه ای آریا تهران

حسابداری اموال و انبار

رشته ی حسابداری

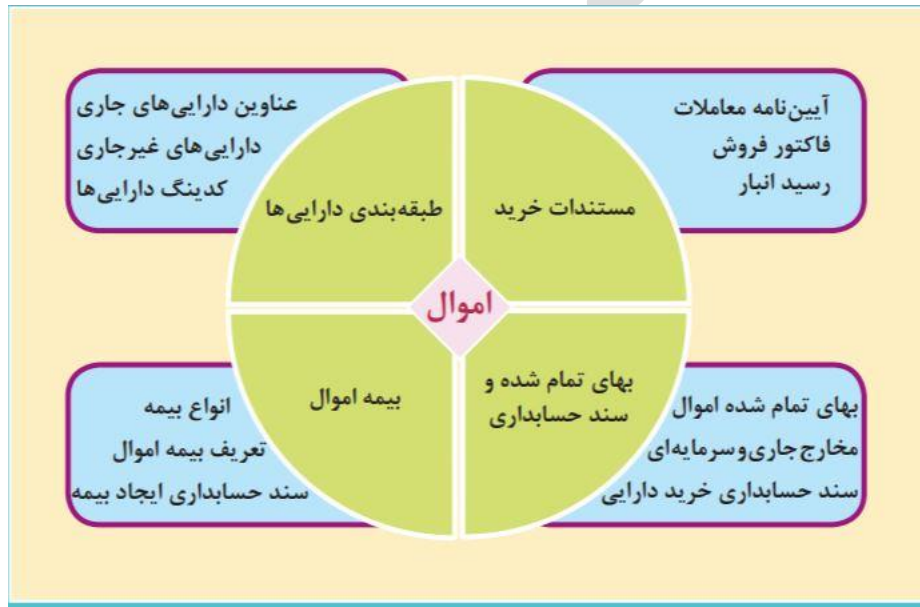
۱۳۹۹

فصل ۱

صدور سند حسابداری

خرید و بیمه اموال

صدور سند حسابداری خرید و بیمه اموال

دارایی‌های ثابت بخش مهمی از منابع هر واحد اقتصادی به حساب می‌آیند؛ در نتیجه آگاهی کامل و نظارت همه جانبه بر اموال و دارایی ثابت شرکت برای مدیران واحدهای مذکور ضروری و حیاتی است. بنابراین اطلاعات مربوط به وضعیت و محل استقرار دارایی، هزینه‌های مرتبط با تهیه و تحویل و نیز نحوه نگهداری دارایی متناسب با ارزش دارایی‌ها، فراهم ساختن پوشش بیمه‌ای مناسب، کنترل نقل و انتقال دارایی‌ها، محاسبه ارزش از دست رفته دارایی‌ها در طی زمان بهره برداری و آگاهی از آخرین وضعیت موجودی آنها همواره دارای اهمیت است.

مقدمه

ایجاد دارایی‌های ثابت براساس اسناد و مدارک مثبت صورت می‌گیرد تا به این وسیله کنترل‌های داخلی لازم در مورد طبقه بندی، ثبت و حفظ و نگهداری دارایی‌های ثابت اعمال گردد.

آیا می‌دانید منظور از مستندات خرید اموال چیست؟

آیا می‌دانید دارایی‌ها به چه صورت طبقه بندی می‌شوند؟

صدور سند حسابداری خرید اموال به چه صورت انجام می‌گیرد؟

بیمه اموال چیست و صدور سند حسابداری آن به چه صورت انجام می‌گیرد؟

استاندارد عملکرد

توانایی صدور سند حسابداری خرید و بیمه اموال بر طبق استانداردهای حسابداری و آیین نامه معاملات بر اساس اسناد و مدارک مثبت

شایستگی هایی که در این فصل کسب می کنید :

- ۱- کنترل مستندات خرید اموال
- ۲- طبقه بندی دارایی ها
- ۳- صدور سند حسابداری خرید اموال
- ۴- صدور سند حسابداری بیمه اموال

اموال

اموال جمع مال است و در لغت به خواسته، املاک و اسباب، مواد و کالا و هر چیزی که در تملک، تصرف یا اختیار اشخاص باشد، گفته می شود. در اصطلاح عام، مال عبارت است از چیزی که ارزش اقتصادی داشته و قابل تقویم به پول باشد، بنابراین حقوق مالی مانند حق امتیاز و ارزش علامت تجاری هم مال محسوب می شود، در این کتاب، مطابق با رویه معمول حسابداران و نرم افزارهای حسابداری، اموال، مترادف با دارایی های ثابت مشهود در نظر گرفته شده است.

الف) مستندات خرید اموال

اسناد مثبت مرتبط با ثبت حسابداری تحصیل دارایی ثابت چیست؟

فعالیت

ایجاد دارایی های ثابت مبتنی بر وجود اسناد و مدارک مثبت است تا به واسطه این مستندات، امکان اعمال کنترل های داخلی لازم و کافی در مورد دارایی های ثابت وجود داشته باشد. اسناد و مدارک مربوط به تحصیل دارایی های ثابت، توسط دایره اموال، مبنای صدور سند حسابداری قرار می گیرد. تحصیل دارایی های ثابت مجوز استفاده از دارایی های ثابت از طریق هر نوع معامله شامل خرید نقد و نسیه، ساخت، اجاره و... است.

فعالیت

- ۱ در خرید و ثبت دارایی‌های ثابت، چه افراد یا واحدهایی از شرکت نقش دارند؟
 ۲ حسابداران چه زمانی اقدام به ثبت خرید دارایی ثابت در دفاتر حسابداری می‌کنند؟

زمان صدور سند حسابداری خرید اموال؟

درخواست پیش فاکتور؟

صدور فاکتور؟

صدور چک؟

انتقال مالکیت

فعالیت

- ۱ تصویری از پیش فاکتور، فاکتور و چک را تهیه کنید و آنها را با نمونه‌های دوستان خود در کلاس مقایسه نمایید.
 ۲ مفهوم مالکیت را بیان کنید و مستندات انتقال آن را نام ببرید.

آیین نامه معاملات

فعالیت

- ۱ موضوع آیین نامه معاملات در شرکت‌ها چیست؟
 ۲ آیا وجود این آیین نامه در شرکت‌ها الزامی است؟ توضیح دهید.

آیین نامه معاملات حاوی دستورالعمل‌ها و شیوه‌هایی است که به منظور هماهنگی و یکسان سازی و جهت در امور خرید و فروش دارایی‌ها و خدمات تدوین استاندارد نمودن روش‌های عملیاتی شرکت مخصوصاً می‌گردد.

تمامی معاملات شرکت‌ها اعم از خرید، فروش، اجاره، پیمانکاری، خدمات مشاوره و غیره طبق مفاد این آیین نامه انجام می‌شود و حدود اختیارات، وظایف، مسئولیت‌ها و صلاحیت‌های هر یک از مدیران در انجام انواع معاملات براساس این آیین نامه خواهد بود.

از مهمترین مفاد این آیین نامه، طبقه بندی معاملات بر اساس مبلغ در سه سطح جزئی، متوسط و عمده می‌باشد که در شرکت‌ها و مؤسسات دولتی هر ساله مبلغ مشخصی از سوی دولت تعیین می‌شود. در خریدهای جزئی، مأمور خرید قادر به تهیه کالا به کمترین بهای ممکن و در خرید متوسط که از مبالغ بالاتری برخوردارند، تأیید بالاترین مقام دستگاه اجرایی یا سازمان ضرورت می‌یابد، در خریدهای عمده علاوه بر تأیید کارپرداز و بالاترین مقام سازمان، انتشار آگهی مناقصه نیز ضرورت دارد.

فعالیت:

- یک نمونه آیین نامه معاملات را تهیه کنید و آن را با نمونه ارائه شده در کتاب همراه هنرجو مقایسه کنید.
 اکنون به سؤالات زیر پاسخ دهید
 ۱- در تهیه و تدوین آیین نامه معاملات چه اشخاص یا گروه‌هایی نقش دارند؟
 ۲- هدف از تهیه آیین نامه معاملات چیست؟ توضیح دهید
 ۳- عناوین کلی ارائه شده در آیین نامه معاملات را ذکر کنید و هر مورد را مختصراً توضیح دهید

فعالیت:

- ۱- تصویری از یک نمونه آگهی مناقصه و مزایده تهیه کنید و در مورد تفاوت‌های آن توضیح دهید.
 ۲- کمیسیون معاملات را که یکی از مواد آیین نامه معاملات است توضیح دهید.

برگ درخواست خرید / ایجاد دارایی ثابت

برگ درخواست خرید یا ایجاد دارایی و تصویب مدیریت نقطه شروع فرایند خرید می باشد.

فرم درخواست خرید / ایجاد دارایی						
تاریخ درخواست.....		☐ خرید		شرکت.....		
شماره درخواست.....		☐ ایجاد		واحد درخواست کننده:.....		
ملاحظات	مقدار تحویلی	مقدار درخواستی	واحد	مشخصات اموال		ردیف
				مشخصات فنی	شرح	
توزیع نسخ		تایید کننده		بررسی کننده		درخواست کننده
۱: حسابداری		نام:		نام:		نام:
۲: تدارکات		امضاء		امضاء		امضاء
۳: درخواست کننده						
توزیع نسخ:				۱. حسابداری ۲. تدارکات ۳. درخواست کننده		

فعالیت:

- ۱- دلایل استفاده از فرم درخواست خرید چیست؟
- ۲- مشکلات احتمالی ناشی از استفاده نکردن از این فرم را ذکر کنید.

استعلام بهاء

معمولاً خریدهای شرکت ها و سازمان ها، در قالب استعلام بهاء (قیمت) صورت می پذیرد، استعلام بهاء در برخی مواقع به صورت شفاهی صورت می پذیرد ولی با توجه به حساسیت های امور مالی، طراحی و اجرای فرایند استعلام بهاء ضروری می باشد، این فرایند، با تنظیم و تکمیل فرمی ساده توسط بخش تدارکات در شرکت های نسبتاً بزرگ و تدارکات یا امور مالی و اداری در شرکت های متوسط و کوچک شروع می شود، فرم استعلام بهاء شامل اطلاعات کالا یا خدمات مورد نیاز در قالب فرمی مشخص تهیه می شود و برای حداقل سه تأمین کننده ارسال می گردد.

تاریخ : شماره : پیوست :		فرم استعلام بهاء				شرکت	
به شرکت: _____ آقای: _____ تلفن (داخلی): _____ شماره ثبت: _____ کد اقتصادی: _____ احتراماً این شرکت در نظر دارد اقلام ذیل را از طریق استعلامنامه محدود خریداری نماید خواهشمند است پیشنهاد خود را مشروط به رعایت مفاد ذیل در موعد مقرر ارائه فرمایید.							
ردیف	درخواست خرید شماره / اینم	عنوان کالا	شرح و مشخصات فنی کالا	تعداد واحد	ارزش واحد	ارزش کل	زمان تحویل
۱							
۲							
۳							
۴							
۵							
امضاء مدیر خرید				مهر و امضای فروشنده			
زمان مورد نیاز به کالا: _____ روز کاری مدت زمان اعتبار پیشنهاد: _____ روز محل تحویل کالا کارخانه: _____ یا _____ کارخانه سازنده کالا: _____ نام تجاری: _____ شرایط پرداخت: _____ بعد از عقد قرارداد بلیه بعد از تایید نهایی کالا شرکت می‌تواند در صورت لزوم کارشناس خود را برای بازرسی کالا قبل از بارگیری در محل اعزام نماید. ضمانت فروشنده: فروشنده موظف است حدود درصد از قیمت پیش پرداخت، ضمانت قابل قبول شرکت خریدار را حداکثره ارسال نماید.							
آدرس شرکت: _____ شماره: _____				دفتر: _____ تلفن: _____ email: _____			

در طراحی فرم استعلام بهاء استاندارد خاصی وجود ندارد و با توجه به اینکه استعلام بهاء یک سند قانونی و یا دارای الزام حقوقی نیست، در نتیجه تعریف آن بر اساس نیازهای هر شرکت می‌تواند متفاوت باشد

استعلام بهاء معمولاً دارای حداقل اطلاعات زیر می‌باشد:

- ۱- مشخصات متقاضی (خریدار)
- ۲- تعریف نوع و مقدار کالا و یا حجم خدمات مورد نیاز
- ۳- تاریخ ارائه پیشنهاد و یا قیمت

فعالیت:

سایر مواردی که امکان دارد در فرم استعلام بهاء نوشته شود را نام ببرید.

- ۱- نحوه و شرایط پرداخت مبلغ صورتحساب توسط خریدار
- ۲- _____
- ۳- _____
- ۴- _____
- ۵- _____

امروزه و با گسترش فنون و شیوه های ارتباطات، بسیاری از مؤسسات نسبت به صدور فرم استعلام بهای الکترونیکی اقدام می کنند.

تاریخ: ۹۵/۰۶/۱۷

شرکت مدیریت تولید برقی
فرم استعلام بهای الکترونیکی

شرکت مؤسسه فروشنده محترم

این شرکت در نظر دارد نسبت به خرید کالا خدمات شماره ۱۳۳۳ با مشخصات ذیل اقدام نماید لذا درخواست می گردد نسبت به اعلام بهترین پیشنهاد خود طبق در همین برگه اقدام نمایید ارائه قیمت حتی پیش فاکتور به تهناتی مورد قبول نمی باشد.

شماره	مشخصات بونوع / خدمات مورد استعلام	واحد / واحد	واحد	مکان واحد	مکان مجموع
۱					

مجموع کل مبلغ (به حروف):

اجمع کل مبلغ استعلام با احتساب گرانیه حمل و تحویل در محل نیروگاه و با احتساب ارزش افزوده لحاظ و درج گردد.
برگه گسورنات قانونی بعهده فروشنده می باشد.

توضیحات:

۱- امکان تکمیل نده این فرم و مشخصات کامل موضوع استعلام بپردازد متن و کاتالوگ پوست شود و اسورنات تک فایل PDF در سنده الکترونیکی نیروگاه باز گذاری گردد.
۲- کل بهای کالا خدمات پس از تحویل و تأیید فنی توسط کارشناس نیروگاه و اخذ صورتحساب و گسورنات قانونی پرداخت می شود.
۳- از ۳ به ذکر است اجناس قانونی در نیروگاه در صورت داشتن ضمانت نامه ORIGINAL بودن ۳۰ یورو باید خواهد گرفت و در صورت نداشتن و داشتن هر گونه امکان کالا بابت داد خواهد شد و ضمانت انجام شده به تجهیزات نیروگاهی و همدستان هر چه حمل برندهه ناسن کننده ۳۰ خواهد بود. مشخصات ذیل در بکه استعلام و صورتحساب الزامی است:

اطلاعات شخصی	اطلاعات شخصی
نام و نام خانوادگی:	نام مؤسسه شرکت:
نام فروشنده/بیمانکار:	شماره ثبت شرکت:
کد ملی:	کد اقتصادی:
تاریخ تکمیل:	نشانی ملی:
آدرس:	تاریخ زمان تحویل:
تلفن:	کد پستی:
نام کارشناس مربوطه و شماره هم راه:	تلفن:
اطلاعات مدیر و مهر شرکت مؤسسه فروشنده:	
آدرس پستی نیروگاه:	وب سایت:
تلفن داخلی:	کد پستی:
تلفن:	آدرس اعلی:

این قسمت توسط نیروگاه تکمیل می گردد.
در اجرای سفارش خرید خدمات شماره ... که در تاریخ ... به اینجانب ارجاع گردید و در کمال دقت این برشنامه تنظیم و اخذ گردید. صحت مندرجات آنرا گواهی می نمایم.
صحت مراتب فوق در مورد اخذ این استعلام از سازمان شرکت فروشنده پناهگاه مذکور مورد گواهی است.
نام و نام خانوادگی رئیس اداره نهارگان

مفهوم استعلام برای فروشنده یا تأمین کننده، بیانگر این موضوع است که استعلام قیمتی که شرایط بهتری را دارا باشد توسط خریدار انتخاب خواهد شد و تکمیل فرم استعلام با در نظر گرفتن بحث رقابت در قیمت و شرایط با حفظ کیفیت انجام خواهد شد.

شرکت		تاریخ:		شماره:		پوسته:		
به		موضوع:		باین وسیله ثبت کالاهای درخواستی به شرح ثبت اعلام می گردد:		(استعلام بها)		
ردیف	شرح کالا	مشخصات فنی	شرکت تولید کننده یا وارد کننده	تعداد	واحد	فنی	قیمت (بدون ارزش افزوده ۹٪)	جمع کل (بدون)
۱								
۲								
۳								
۴								
۵								
جمع کل:								
۱- مدت اعتبار مبلغ این فرم حداکثر از تاریخ تنظیم آن می باشد. ۲- هر گونه افزایش قیمت بعد از پایان اعتبار به عهده خریدار می باشد. ۳- هزینه حمل از کارخانه تا مقصد به عهده خریدار می باشد. ۴- لطفاً مبلغ فوق را به حساب جاری شماره نزد بانک شعبه به نام واریز و این مربوطه را به دفتر ارائه فرمایید.								
آدرس شرکت:		فقط:		شماره:		شماره:		Email:

بعد از جمع آوری فرم های استعلام بها از تأمین کنندگان، با تشکیل کارگروهی (اعضای کمیسیون معاملات) نسبت به بررسی فرم های دریافتی اقدام و با تکمیل فرم مخصوص، تصمیم نهایی برای خرید دارایی از تأمین کننده مشخصی اخذ شده و به تأیید مقامات مجاز می رسد.

فعالیت:

- ۱- فرم های استعلام بها توسط چه شخص یا اشخاصی بررسی میشود؟
- ۲- در بررسی فرم استعلام بها چه مواردی مورد توجه قرار میگیرد؟

مصوبه کمیسیون معاملات

فعالیت:

نقش مصوبه کمیسیون معاملات در بخش اموال و دارایی های ثابت یک شرکت را بیان نمایید

تعریف کمیسیون معاملات:

کمیسیون معاملات شامل کلیه کارگروه هایی است که جهت انجام اهداف آیین نامه معاملات تشکیل شده و مرکب از مدیر عامل، معاونین و کارشناسان شرکت است.

"کمیسیون معاملات" به عنوان مرجع صادرکننده مجوز خرید دارایی یا عقد قرارداد در اکثر شرکتهاست، در نتیجه، مصوبه کمیسیون معاملات به منزله مجوزی برای اقدام به خرید یا عقد قرارداد شناخته می شود.

شرکت:				
مصوبه کمیسیون معاملات - فرم بررسی استعمال بها				
شماره و ردیف درخواست خرید:		شماره:		
نام کالا:		تاریخ: ۱۳ / /		
مشخصات کالا:		کد:		
تعداد / مقدار مورد نیاز:		تعداد استعمال مورد نیاز:		
نام تأمین کننده		-۱ -۲ -۳		
آدرس (در صورت لزوم)				
تلفن و فکس				
گروه				
تعداد (مقدار)				
قیمت		واحد		
کل				
شرایط پیشنهاد شده				
امضای مسئول کنترل کیفیت				
(در صورت تایید نمونه)				
زمان تحویل				
زمان اعتبار قیمت				
نتیجه گیری کلی				
از تأمین کننده خرید گردد.				
اعضای کمیسیون معاملات:				
مدیر کارخانه	مدیر تولید	مدیر بازرگانی	مدیر مالی	مدیر عامل
نام و نام خانوادگی:	نام و نام خانوادگی:	نام و نام خانوادگی:	نام و نام خانوادگی:	نام و نام خانوادگی:
امضاء	امضاء	امضاء	امضاء	امضاء

بعد از تشکیل کمیسیون معاملات و تصمیم گیری نسبت به خرید اموال مورد نیاز شرکت با توجه به فرم درخواست خرید، فرم سفارش خرید تهیه و تنظیم می شود.

برخی شرکتها به جای تنظیم فرم سفارش خرید، همان فرم درخواست خرید را مبنای سفارش خرید قرار می دهند.

فرم سفارش خرید						
اسم و آدرس فروشنده:		کارخانه:		مبدأ:		تاریخ:
شماره فروشنده:		شرایط پرداخت:		مقصد:		شماره:
شماره درخواست:		تاریخ تحویل:		محل تحویل:		
ردیف	مقدار	واحد	شماره	شرح	مشخصات فنی	قیمت واحد
						قیمت کل
						ملاحظات
تهیه کننده:						
توزیع نسخ:						
۱. سفید و آبی: فروشنده ۲. نارنجی: حسابداری ۳. سبز: سرپرست انبار ۴. زرد: تدارکات						

فعالیت:

- ۱- نحوه انتخاب اعضای کمیسیون معاملات به چه صورت است؟
- ۲- اعضای کمیسیون باید چه ویژگیهای فنی و اخلاقی داشته باشند؟
- ۳- در چه مواردی مصوبه کمیسیون معاملات مورد نیاز است؟

پیش فاکتور

فرمی است که فروشندگان اجناس پس از نهایی شدن قیمت و سایر شرایط به درخواست خریدار جهت اخذ مجوزهای لازم جهت ورود دارایی، تأمین وجه و یا پرداخت وجه صادر می نمایند.

به عبارت دیگر پیش فاکتور را می توان فاکتوری تأیید نشده دانست که فروشنده از مبدأ به عنوان پیشنهاد فروش یا تعیین ارزش دارایی یا خدمات و شرایط فروش با تعیین مدت اعتبار به درخواست خریدار و به نام وی صادر می نماید.

در برخی موارد، شرکت ها در پاسخ به استعلام بهاء، نسبت به صدور پیش فاکتور اقدام می نمایند.

در پیش فاکتور، کنترل اموال صورت نمی گیرد و تأمین کننده می تواند به هر مقدار که درخواست کننده وجود دارد، پیش فاکتور صادر نماید.

شماره		پیش فاکتور فروش کالا و خدمات		تاریخ		
مشخصات فروشنده						
نام شخص حقیقی/حقوقی:		شماره اقتصادی:		شماره ثبت/امتی:		
نشانی کامل/مستقل:		کد پیش دب/رقس:		شماره ثبت/امتی:		
مشخصات خریدار						
نام شخص حقیقی/حقوقی:		شماره اقتصادی:		شماره ثبت/امتی:		
نشانی کامل/مستقل:		کد پیش دب/رقس:		شماره ثبت/امتی:		
مشخصات کالا یا خدمات مورد معامله						
ردیف	کد کالا	شرح کالا یا خدمات	مقدار	واحد اندازه گیری	مقدار (برای)	مبلغ تقریبی از نظر خریدار
۱						
۲						
۳						
۴						
۵						
روش های پرداخت:		پرداخت از طریق موبایل با شماره گزینی * number # و یا موبایل پرداخت ۱۱۲۲۵۶۷۸۹ پرداخت آنلاین از طریق مراجعه به سایت شرکت به نشانی my.corporation.ir مراجعه حضوری به بانک و واریز به حساب شماره ۰۰۹-۱۰۲۲۲۵۶۷۸۰۰۹ بانک ملی شعبه گشتان به نام شرکت				
مهر و امضاء فروشنده:		مهر و امضاء خریدار:				

فعالیت:

- ۱- در پیش فاکتور، معمولاً چه مواردی درج میشود؟
- ۲- با تهیه دو نمونه پیش فاکتور، موارد مشترک آنها را با پیش فاکتور ارائه شده فهرست کنید.
- ۳- شباهت و تفاوت پیش فاکتور با فرم استعلام بهاء در چیست؟

رسید انبار (خرید اموال)

فرم یا رسیدی است که برای اجناس (اموال) موجود در انبار (در زمان ورود) صادر می شود و برای بررسی کیفیت و کمیت اجناس جهت خرید و فروش یا به کارگیری در شرکت مورد استفاده قرار می گیرد.

این فرم می تواند در سه حالت رسید موقت، رسید دائم و رسید مستقیم به کار گرفته شود.

الف) رسید موقت انبار:

فرمی است موقت که ارزش آن تا زمان صدور رسید قطعی انبار است و زمانی از آن استفاده می شود که صدور رسید قطعی ممکن نباشد، رسید موقت انبار جهت کنترل اقلام دارایی از نظر مقداری و کیفی قبل از رسید دائم صادر می شود، در نتیجه بهتر است هرگاه اجناسی وارد انبار می شود ابتدا رسید موقت صادر شود و بعد از انجام کنترل های لازم رسید قطعی و دائم صادر گردد.

رسید موقت انبار						
تاریخ درخواست کالا : تاریخ خرید کالا :			کارخانه : انبار :		شماره رسید موقت : تاریخ صدور رسید :	
ملاحظات	مقدار یا تعداد	واحد اندازه گیری	شماره برگه درخواست	شرح کالا	کد کالا	ردیف
اقلام فوق تحت بارنامه شماره : توسط آقای : با وسیله نقلیه در تاریخ دریافت گردید. امضاء دریافت کننده: تایید سرپرست انبار						
توزیع نسخ: ۱. انبار : آبی ۲. تحویل دهنده : سفید						

این فرم از نظر حسابداری مبنای انجام عملیات نیست و بیانگر این است که جنس به انبار رسیده و تحویل انباردار شده است ولی به دلایلی (بررسی نشدن کیفیت یا انطباق نداشتن با نمونه)، تحویل قطعی نشده است.

فعالیت:

- ۱- رسید موقت انبار چه کاربردهایی دارد؟
- ۲- حسابدار بعد از اطلاع از صدور رسید موقت انبار چه ثبتي انجام می دهد؟

ب) رسید دائم انبار:

پس از کنترل اجناس خریداری شده و تطبیق آنها با اسناد مربوط و تأیید مقامات مسئول، تحویل دائم صورت می گیرد. برای حصول اطمینان از کیفیت اجناس خریداری شده از واحد کنترل کیفیت (در صورت وجود) درخواست می شود نظرات کارشناسی خود را با استفاده از فرم کنترل کیفیت اعلام نماید.

در مواقعی که اجناس خریداری شده مستقیماً و بدون ورود آن به انبار به محل مصرف تحویل داده شود از فرم رسید انبار مستقیم استفاده می شود، مانند مصالح ساختمانی یا ماشین آلات.

رسید انبار مستقیم (اقلام غیر انبار)									
تاریخ :		کارخانه :		شماره سفارش اعتبار :		شماره سفارش خرید :		نام فروشنده :	
شماره :		شماره سفارش خرید :		خرید داخلی ☐		خرید خارجی ☐			
ردیف	شماره	توسط انباردار تکمیل شود				توسط گیرنده تکمیل شود			
		شرح کالا	واحد	مقدار	شماره کالا	نوع	مبلغ	هزینه	نام
تکمیل کننده :		تایید سرپرست انبار :		در کارت سفارش ثبت شود		تحویل گیرنده نهایی :			
نام :		نام :		در کارت معین هزینه ثبت شود		نام واحد :			
امضاء :		امضاء :		در کارت دارای ثبت شود		امضاء :			
تاریخ نسخ :					۱. سبز : سرپرست انبار ، ۲. سفید : حسابداری ، ۳. آبی : درخواست کننده ، ۴. نارنجی : کارکنان				

فعالیت:

- ۱- خصوصیات خریدهایی که در رسید انبار مستقیم درج می شوند چیست؟
- ۲- چند نمونه از داراییهایی که در رسید انبار مستقیم درج می شود نام ببرید.
- ۳- آیا برای صدور رسید انبار مستقیم نیز از فرم کنترل کیفیت استفاده می شود؟ چرا؟

حواله انبار

خروج هر نوع دارایی (موجودی کالا و اموال) از انبار با تکمیل فرمی به نام حواله انبار توسط انباردار انجام می گیرد.

حواله انبار (اموال)									
شماره :		شماره رسید دائم :		شماره درخواست اموال :		تاریخ درخواست :			
تاریخ :		نام انبار صادره :		شرکت :		تحویل گیرنده :			
ردیف	شماره سند حواله	شرح کالا	مقدار	واحد	طرف مقابل	توضیحات	مستول انبار :		
							نام و امضاء	تایید کننده :	نام و امضاء
۱									
۲									
۳									
۴									
۵									
تاریخ نسخ :		۱. انبار : آبی ، ۲. حسابداری : سفید ، ۳. تحویل گیرنده : نارنجی							

فاکتور (صورتحساب) خرید

سندی تجاری است که توسط فروشنده برای خریدار صادر می شود و بیانگر نوع، مقدار و قیمت های توافق شده برای محصولات و خدمات است، این فرم یا سند برای فروشنده، فاکتور فروش و برای خریدار، فاکتور خرید است.

فعالیت:

- ۱- طبق شرایط مندرج در قانون مالیات بر ارزش افزوده، فاکتور فروش باید دارای چه ویژگی هایی باشد؟
- ۲- چند نمونه فاکتور فروش مبتنی بر مالیات بر ارزش افزوده، مانند نمونه کتاب تهیه کنید.
- ۳- یک نمونه فاکتور فروش مخصوص ماشینهای فروش (POS) تهیه کنید، چه تفاوتی با فاکتور کتاب دارد؟

کار عملی ۱

شرکت "آران" در تاریخ ۱۳۹۶/۶/۱۶ اقدام به خرید اثاثه مورد نیاز از فروشگاه "بیدگل" به شرح زیر کرده است:

- ۱- صندلی گردان - مدل لاندنا - کد SG19، عدد به نرخ ۴،۱۲۵،۰۰۰ ریال
 - ۲- میز تحریر چوبی - مدل کلاسیک - کد MT12، عدد به نرخ ۴،۲۷۵،۰۰۰ ریال
 - ۳- ماشین حساب رومیزی با چاپگر - مدل CS - کد CC92، دستگاه به نرخ ۷۵،۰۰۰ ریال
- برای هر عدد صندلی و میز به ترتیب ۱۰٪ و ۱۵،۰۰۰ ریال تخفیف تجاری نسبت به نرخ های فوق دریافت شده است.
- به کلیه مبالغ ۹٪ مالیات بر ارزش افزوده اضافه شود.

مطلوب است:

تنظیم فاکتور فروش رسمی (سایر اطلاعات مورد نیاز به دلخواه تکمیل شود)

کار عملی ۲

با استفاده از نرم افزار اکسل برای هر یک از فرمهای ذیل با اختصاص کاربرگی مجزا به نام همان فرم، یک نمونه ترسیم کنید (خریدار: شرکت تعاونی مصرف فرهنگیان کاشان)

- ۱- فرم درخواست خرید
- ۲- فرم استعلام بهاء

- ۳- فرم بررسی استعلام بهاء
۴- پیش فاکتور
۵- رسید موقت و دائم انبار
۶- فرم کنترل کیفیت اموال
۷- رسید انبار مستقیم
۸- فاکتور فروش

کار عملی ۳

فرم های ترسیم شده در کار عملی قبل را با توجه به موارد زیر تکمیل کرده و پس از چاپ در پوشه خود بایگانی کنید.
۹۶/۳/۲- درخواست خرید ۱۰ دستگاه دوربین شبکه های Full HD ، DCS ، MP ۴، با کد شناسایی اموال ۹۶۹ توسط واحد تأسیسات، فرم شماره ۵۸۵
۹۵/۳/۵- ارسال فرم استعلام بهاء برای سه شرکت "چشم سوم"، "تیزبین" و "همیشه بیدار" طی فرمهای شماره ۷۰۱۱۰۱ و ۷۰۱۱۰۲ و ۷۰۱۱۰۳
۹۵/۳/۱۰- دریافت فرم های استعلام بهاء در قالب پیش فاکتور حاوی اطلاعات زیر:

شرح	چشم سوم	تیزبین	همیشه بیدار
قیمت واحد	۵۴۵۰۰۰۰	۵۱۷۷۵۰۰	۵۹۹۵۰۰۰
زمان تحویل	فوری	۵ روز کاری	یک هفته
زمان اعتبار (روز)	۱	۳	۵
شرایط پرداخت	نقد و اقساط	نقدی	توافقی
گارانتی	یک ساله	-	۱۸ ماهه

نرخهای مذکور با در نظر گرفتن ۶٪ مالیات و ۳٪ عوارض ارزش افزوده است.
۹۵/۳/۱۲- تکمیل فرم بررسی استعلام بها توسط کمیسیون معاملات و تصمیم گیری نسبت به خرید از شرکت "چشم سوم" توسط کمیسیون معاملات (فرم شماره ۷۰۱)

۹۵/۳/۱۲- تنظیم فرم سفارش خرید شماره ۷۰۱

۹۵/۳/۱۶- ورود دوربین ها به شرکت و تکمیل رسید موقت انبار به شماره ۳۲۱۰۱ و ارسال برای واحد کنترل کیفیت.

۹۵/۳/۱۷- تنظیم فرم شماره ۱۲۱ توسط واحد کنترل کیفیت و تأیید کیفی اموال با کد AA01

۹۵/۳/۱۸- تنظیم رسید دائم انبار شماره ۳۲۱۰۲ و تحویل به امین اموال.

۹۵/۳/۲۰- پرداخت یک چهارم مبلغ به فروشنده و دریافت فاکتور فروش از شرکت "چشم سوم" به ۹۵/۳/۱۶ تاریخ

(مشخصات خریدار و فروشنده و سایر موارد نامشخص را به صورت فرضی تکمیل کنید)

سند مالکیت

برگ، کارت یا دفترچه ای است معمولاً از نوع اسناد رسمی و بهادار که برای مالک آن حقوق و امتیازاتی قانونی ایجاد می نماید.

سند مالکیت دلیلی قانونی بر ایجاد حق دخل و تصرف و نقل و انتقال برای دارنده آن است.

فعالیت:

- ۱- سند مالکیت دارای چه ویژگیهایی است؟
- ۲- چند مورد از هزینه های دریافت سند مالکیت به تفکیک عنوان را نام ببرید؟
- ۳- آیا برای همه انواع دارایی های ثابت سند مالکیت وجود دارد؟ توضیح دهید.
- ۴- اگر سند مالکیت یک دارایی مفقود شود و یا در اختیار شرکت نباشد، حسابداری چه اقداماتی را باید انجام دهد؟

سند گارانتی یا ضمانت نامه اموال

واژه گارانتی به مجموعه تعهداتی گفته می شود که فروشنده در قبال وقوع هرگونه ایراد ناشی از کیفیت نامطلوب محصول و یا فرایند نامناسب عرضه محصول یا ارائه خدمات، تحت شرایط و زمانی خاص، جهت رفع عیب از طریق تعمیر و یا تعویض بر عهده میگیرد. در این حالت هزینه های تحمیل شده بر عهده شرکت های تولید کننده یا توزیع کننده محصول است و این بودجه ای برای اجرای تعهد خود برای کالاهای تحت گارانتی شان اختصاص می دهند.

سند گارانتی، نحوه و شرایط ارتباط بین خریدار و فروشنده بعد از فروش و در طی دوره استفاده توسط خریدار را نشان می دهد و امروزه به شکل های متنوعی مانند کارت، برگ، برچسب، بارکد، نشان یا علامت حک شده و... با دارایی تحویل شده در ارتباط است.

ردیف	شرح کالا	کد کالا	محل	کد ورود	کد گارانتی	توضیحات
۱						
۲						
۳						
۴						
۵						

جمع اجناس خارج شده از بخش گارانتی: ۸ تاریخ اجناس شرکت نیسار در تاریخ ۹۵/۱۲/۱۹ تعمیر و برای ایشان ارسال شد.	مهر و انشاء دریافت کننده:
مهر و انشاء تحویل دهنده:	

فعالیت:

- ۱- وارانتهی چیست؟ تفاوت آن با گارانتی را بیان کنید.
- ۲- مواردی که باعث می شود شرکت نتواند از گارانتی محصول خریداری شده استفاده نماید چیست؟

حسابداری اموال در مؤسساتی که گردش اموال قابل توجهی دارند مبتنی بر دستورالعمل یا آیین نامه اموال صورت میگیرد.

آیین نامه اموال:

آیین نامه اموال روش شماره گذاری، تحویل و تحول اموال و اثاثه اداری را تعیین و وظایف امین اموال (جمع دار) و مسئولیت افراد را در رابطه با شناسایی، حفظ و نگهداری آنها مشخص می نماید. امین اموال مأموری است که برحسب مقررات شرکت با تأیید مدیر امور مالی و حکم کارگزینی به این سمت منصوب می گردد و مسئول تحویل و تحول، حفظ و نگهداری اموالی که در حیطه مسئولیت او قرار دارد می باشد.

با توجه به لزوم کنترل های داخلی و اهمیت اسناد مثبتته در ردیابی نتایج عملیات، امروزه اکثر مؤسسات نسبت به طراحی فرم های موردنیاز خود اقدام نموده و مسئولیت ها، وظایف و اختیارات هر شخص یا دایره را در ارتباط با فرم های مذکور مشخص می نمایند. در ادامه مباحث مطرح شده در این کتاب با کاربرد بخشی دیگر از فرمهای مذکور آشنا می شویم.

فعالیت:

- ۱- چند نمونه از انواع آیین نامه های مورد استفاده در شرکت ها را نام ببرید.
- ۲- کدامیک از آیین نامه هایی که با آنها آشنا شده اید با دارایی های ثابت شرکت ها ارتباط دارد؟

فعالیت:

- ۱- سایر مستندات مربوط به تهیه و تحصیل دارایی های ثابت را نام ببرید.
- ۲- برای هر یک از مستنداتی که نام بردهاید یک نمونه تهیه کنید.
- ۳- مرجع صادرکننده هر یک از مستندات ارائه شده را ذکر کنید.

صحیح یا غلط بودن هر یک از موارد زیر را مشخص کنید:

ردیف	شرح	صحیح	غلط
۱	عدم وجود هر یک از مستندات خرید کالا نشانه ضعف در کنترل های داخلی شرکت است.	✓	
۲	آیین نامه معاملات ارتباطی با امور خدماتی شرکت ندارد.		
۳	استعلام بها به صورت کتبی و لزوماً توسط واحد تدارکات انجام می گیرد.		
۴	تکمیل فرم استعلام با در نظر گرفتن شرایط رقابتی بازار و حفظ کیفیت انجام خواهد شد.		
۵	مصوبه کمیسیون معاملات، مجوزی برای اقدام به خرید یا عقد قرارداد شناخته می شود.		
۶	با صدور پیش فاکتور، کنترلی بر روی اموال صورت می گیرد تا تعداد پیش فاکتور محدود گردد.		
۷	با صدور رسید موقت انبار، سند حسابداری خرید صادر می شود و نیازی به تکمیل رسید دائم ندارد.		
۸	صدور رسید انبار مستقیم دلالت بر وارد نشدن آن اجناس به انبار دارد.		
۹	فاکتور خرید، توسط خریدار صادر و توسط فروشنده تأیید می شود.		
۱۰	سند مالکیت دلیلی قانونی بر ایجاد حق دخل و تصرف و نقل و انتقال برای دارنده آن است.		
۱۱	با اعطای سند گارانتی، انتقال هر گونه خطری از خریدار به فروشنده متوقف می شود.		
۱۲	آیین نامه اموال، مسئولیت افراد را در خصوص شناسایی، نگهداری و جابه جایی اموال مشخص می کند.		

ب) طبقه بندی دارایی ها

شرکت			
اطلاعات و صورت های مالی میان دوره ای ۶ ماهه منتهی به ۱۳۹۶/۰۶/۳۱ (حسابرسی نشده)			
ترازنامه	۱۳۹۶/۰۶/۳۱	۱۳۹۵/۱۲/۳۰	درصد تغییر
دارایی ها	کلیه مبالغ درج شده به میلیون ریال است		
دارایی های جاری			
موجودی نقد	۱۰۹۳۷	۲۰۳	۸۵۴
سرمایه گذاری های کوتاه مدت	۰	۰	--
دریافتنی های تجاری و غیر تجاری	۳۵۶۱۰	۲۶۰۲۴۷	۱۰۷
موجودی مواد و کالا	۷۰۸۱۱	۱۱۰۶۶۶	(۳۳)
پیش پرداخت ها	۳۰۱۱۰	۳۰۹۷۴	(۲۲)
دارایی های نگهداری شده برای فروش	۰	۰	--
جمع دارایی های جاری	۴۸۰۴۶۸	۴۲۰۰۹۰	۱۵
دارایی های غیر جاری			
دریافتنی های بلندمدت	۱۰۴۰۹	۰	۰
سرمایه گذاری های بلندمدت	۱۰۴۴۸	۱۰۴۱۷	۲
سرمایه گذاری در املاک	۰	۰	--
دارایی های نامشهود	۱۴۴	۱۴۵	(۱)
دارایی های ثابت مشهود	۳۷۲۰۹۲۹	۳۶۸۰۸۰۴	۱
سایر دارایی ها	۱۸۰۴۳۲	۲۰۰۲۴۱	(۹)
جمع دارایی های غیر جاری	۳۹۴۰۳۶۲	۳۹۰۰۶۰۷	۱
جمع دارایی ها	۴۴۲۰۸۳۰	۴۲۲۰۶۹۷	۲

دارایی

فعالیت:

دارایی های شرکت در آینده چه منفعت یا سودی میتواند برای صاحبان آن ایجاد کند؟ چند نمونه ذکر کنید.

کلیه منابع متعلق به یک واحد اقتصادی که انتظار می رود در آینده منفعتی برای آن واحد اقتصادی ایجاد کنند، دارایی آن واحد اقتصادی محسوب می شوند. منابع اقتصادی، اموال و حقوقی قابل اندازه گیری بر حسب واحد پولی است که بر اثر معاملات یا رویدادهای مشخص به مالکیت یک واحد تجاری درآمده اند. دارایی های یک واحد اقتصادی ممکن است به صورت عینی و مشهود باشند مثل زمین، ساختمان، موجودی نقدی و موجودی کالا، یا به صورت حقوق مالی و امتیازات غیر قابل رؤیت مثل سرقفلی محل کسب و حق اختراع. دارایی ها از دیدگاه ارائه در ترازنامه به گروه های متمایزی تقسیم می شوند، دو گروهی که مورد استفاده بیشتری دارند عبارت اند از: دارایی های جاری و دارایی های غیر جاری.

فعالیت:

- ۱- به نظر شما دلیل طبقه بندی دارایی ها چیست؟
- ۲- دارایی های غیر قابل رؤیت چگونه می توانند باعث ایجاد سود برای شرکت شوند؟

داراییهای جاری:

موجودی نقد و سایر اقلام داراییها هستند که انتظار می رود طی چرخه عملیاتی معمول واحد تجاری یا ظرف یک سال از تاریخ ترازنامه (هرکدام طولانی تر است) به وجه نقد تبدیل، مصرف یا فروخته شوند و یا به دارایی دیگری با این شرایط تبدیل شوند. چرخه عملیاتی واحد تجاری، مدت زمان بین تحصیل داراییها به منظور پردازش و تبدیل آنها به نقد یا معادل نقد است. معمولاً داراییهای جاری برحسب سرعت تبدیل شدن به وجه نقد و یا مصرف، در ترازنامه منعکس می گردند. اقلام دارایی جاری عموماً شامل موارد ذیل است:

- ۱- موجودی نقد
- ۲- سرمایه گذاریهای کوتاه مدت
- ۳- دریافتنیهای تجاری و غیرتجاری
- ۴- موجودی مواد و کال
- ۵- پیش پرداختها
- ۶- داراییهای نگهداری شده برای فروش

فعالیت:

- ۱- واژه های "تجاری" و "غیرتجاری" در طبقه بندی فوق به چه مفهومی می باشند و چه تفاوتی دارند؟
- ۲- حساب "سایر حساب های دریافتنی - عوارض و مالیات بر ارزش افزوده" در کدام طبقه از حساب های فوق قرار می گیرد؟ چرا؟
- ۳- حساب "موجودی ملزومات" در کدام طبقه از حساب های فوق منظور می شوند؟
- ۴- تفاوت پیش پرداخت با علی الحساب را در قالب مثالی بیان کنید.
- ۵- برای هر یک از گروه حساب های داراییهای جاری، یک نمونه (نام یک حساب) را مثال بزنید.

با توجه به تعریف داراییهای جاری، جدول زیر را تکمیل کنید.

فعالیت

ردیف	شرح	تبدیل به وجه نقد	تبدیل به داراییهای دیگر	تبدیل به هزینه (منقضی یا مصرف)	فروش
۱	اسناد دریافتنی	✓	✓		
۲	موجودی ملزومات			✓	
۳	تنخواه گردان				
۴	حساب های دریافتنی				
۵	پیش پرداخت اجاره				
۶	موجودی کالا				
۷	پیش پرداخت خرید کالا				
۸	سرمایه گذاریهای کوتاه مدت				
۹	موجودی مواد				
۱۰	...				

با تکمیل جدول زیر، تأثیر هر رخداد را بر دارایی‌های جاری نمایش دهید.

فعالیت

ردیف	شرح	نحوه تأثیر بر دارایی جاری		
		افزایش	کاهش	بی تأثیر
۱	سرمایه‌گذاری نقدی مالک	✓		
۲	دریافت مطالبات ناشی از فروش نسبه کالا		✓	
۳	پرداخت بدهی مالیاتی شرکت به اداره دارایی			
۴	پرداخت بدهی خرید نسبه ائانه			
۵	پرداخت وجه بابت اجاره یک ساله دفتر مؤسسه			
۶	خرید نسبه کالاهای مشمول مالیات بر ارزش افزوده - سیستم دائمی			
۷	فروش نسبه ائانه مازاد			
۸	افتتاح حساب سپرده شش ماهه نزد بانک ملی			
۹	صدور چک دو ساله بابت خرید ماشین‌آلات			
۱۰	کنارگذاری تجهیزات به منظور فروش			
۱۱	دریافت اقساط وام کارکنان			
۱۲	...			

فعالیت:

با ذکر یک مثال، چند رخداد مالی بیان کنید که در آن‌ها حساب‌های مرتبط با دارایی‌های جاری، بدهکار فعالیت یا بستانکار شوند. سند حسابداری مربوط به رخدادهای مذکور را تنظیم کنید.

داراییهای غیر جاری

استانداردهای ایران		استانداردهای بین‌المللی	
میلیون ریال	میلیون ریال	میلیون ریال	میلیون ریال
داراییهای غیر جاری:	داراییهای غیر جاری:	داراییهای غیر جاری:	داراییهای غیر جاری:
دریافتی‌های بلندمدت	دریافتی‌های بلندمدت	دریافتی‌های بلندمدت	دریافتی‌های بلندمدت
سرمایه‌گذاری‌های بلندمدت	سرمایه‌گذاری‌های بلندمدت	سرمایه‌گذاری‌های بلندمدت	سرمایه‌گذاری‌های بلندمدت
سرمایه‌گذاری در املاک	سرمایه‌گذاری در املاک	سرمایه‌گذاری در املاک	سرمایه‌گذاری در املاک
دارایی‌های نامشهود	دارایی‌های نامشهود	دارایی‌های نامشهود	دارایی‌های نامشهود
دارایی‌های ثابت مشهود	دارایی‌های ثابت مشهود	دارایی‌های ثابت مشهود	دارایی‌های ثابت مشهود
سایر دارایی‌ها	سایر دارایی‌ها	سایر دارایی‌ها	سایر دارایی‌ها
جمع داراییهای غیر جاری	جمع داراییهای غیر جاری	جمع داراییهای غیر جاری	جمع داراییهای غیر جاری

داراییهایی که انتظار نقدشوندگی آنها عموماً بیش از یک سال است و نمی‌توان در گروه دارایی‌های جاری طبقه‌بندی نمود باید به عنوان دارایی‌های غیر جاری طبقه‌بندی شود.

داراییهای غیر جاری در ایران به شرح زیر طبقه‌بندی می‌شوند:

- الف) دریافتی‌های بلندمدت
- ب) سرمایه‌گذاری‌های بلندمدت
- ج) سرمایه‌گذاری در املاک
- د) دارایی‌های نامشهود
- ه) دارایی‌های ثابت مشهود
- و) سایر داراییها

الف) دریافتی های بلندمدت:

حسابها و اسناد دریافتی تجاری و غیرتجاری بلندمدت شامل کلیه مطالبات از مشتریان، مدیران، اعضا و کارکنان، شرکت های وابسته و عضو گروه و سایر دریافتی هایی که انتظار نمی رود طی سال جاری یا آتی وصول شوند.

ب) سرمایه گذاری های بلندمدت:

سرمایه گذاری هایی که به قصد استفاده مستمر و برای مدت طولانی نگهداری می شوند. (مانند خرید اوراق قرضه بلندمدت، سپرده های سرمایه گذاری بلندمدت بانکی و سرمایه گذاری در سهام شرکت ها)
این دارایی ها در عملیات عادی شرکت در تولید کالاها و ارائه خدمات مستمر نقشی ندارند.

ج) سرمایه گذاری در املاک:

عبارت است از سرمایه گذاری در زمین یا ساختمانی که عملیات ساخت و توسعه آن به اتمام رسیده و نگهداری از آن صرفاً به جهت ارزش بالقوهای است که از نظر سرمایه گذاری دارد.

د) دارایی نامشهود:**فعالیت:**

باشگاه های ورزشی هر ساله مبالغی بابت عقد قرارداد با بازیکنان مدنظر خود پرداخت میکنند. این وجوه در چه حسابهایی ثبت و طبقه بندی می شوند؟
سایر وجوهی که طی سال و تحت عناوینی مانند پاداش پرداخت میشوند، چگونه طبقه بندی میشوند؟

دارایی های نامشهود به دو گروه زیر تقسیم می شوند:

- ۱- دارایی نامشهود با عمر مفید معین (استهلاک پذیر): مدت استفاده از این گروه داراییها مشخص است (نامحدود نیست) و به تدریج که مورد استفاده قرار می گیرند حقوق مالی آنها ارزش اولیه خود را از دست می دهد، بنابراین قسمتی از بهای تمام شده این اقلام در ادوار مالی عمر مفید این دارایی ها به حساب هزینه های آن دوره منظور می شود، استهلاک دارایی نامشهود و عملیات حسابداری آن تا حدودی مشابه دارایی ثابت مشهود است مانند حق اختراع و حق تألیف
 - ۲- دارایی های نامشهود با عمر مفید نامعین (استهلاک ناپذیر): مدت استفاده از این گروه دارایی ها مشخص نیست و به دلیل برآورد نشدن عمر مفید آنها، عملاً تعیین استهلاک امکانپذیر نیست مانند سرفقلمی محل کسب و حق امتیازها (خدمات عمومی، آب و برق و...).
- عمر مفید دارایی: عبارت است از مدت زمانی که انتظار می رود یک قلم دارایی، مورد استفاده واقع شود و یا مقدار یا تعداد محصولی است که بتوان با استفاده از آن دارایی به دست آورد.
- استهلاک: به کاهش ارزش یک دارایی ثابت بر اثر عواملی نظیر گذر زمان، فرسایش ناشی از کار در طی دوره استفاده و... استهلاک گفته می شود. (ماده ۲۳۴ قانون تجارت)

فعالیت:

چند نمونه از حساب هایی را که در گروه دارایی های نامشهود طبقه بندی می شوند نام ببرید و تعیین نمایید عمر مفید هر کدام از آنها مشخص است یا نامشخص.

هـ) دارایی ثابت مشهود :

دارایی های ثابت مشهود به دارایی هایی گفته می شود که به طور نسبی دارای عمر طولانی هستند و در جریان عملیات عادی مؤسسات مورد استفاده قرار می گیرند.

دارایی های ثابت به منظور سرمایه گذاری یا فروش مجدد تحصیل نشده اند بلکه برای استفاده در تولید، عرضه کالا و خدمات، اجاره به دیگران و یا برای مقاصد اداری توسط شرکت نگهداری می شوند و انتظار می رود بیش از یک دوره مالی مورد استفاده قرار گیرند.

این دارایی ها دارای موجودیت فیزیکی و عینی هستند و به دلیل داشتن عمر استفاده نسبتاً طولانی در طی سال های متممادی در عملیات واحدهای تجاری به طور مؤثر مورد استفاده قرار می گیرند، از جمله این دارایی ها می توان زمین، ساختمان، ماشین آلات، تأسیسات، وسایط نقلیه و اثاثه را نام برد.

دارایی های ثابت مشهود در بسیاری از شرکت ها معرف اعتبار بوده و میزان تجهیزات و ماشین آلات مؤسسه در طبقه بندی و قدرت کارایی آنها نقش سازنده ای دارند.

ویژگی دارایی های ثابت مشهود:

دارای موجودیت فیزیکی و عینی (مشهود و قابل رؤیت) هستند.

به منظور استفاده در تولید محصول یا عرضه کالا و خدمات، اجاره به دیگران یا برای مقاصد اداری نگهداری می شوند.

عمر مفید نسبتاً طولانی دارند و انتظار می رود بیش از یک دوره مالی مورد استفاده قرار گیرند.

معمولاً بخش عمده ای از دارایی های واحد تجاری را تشکیل می دهند.

داراییهای ثابت مشهود به سه طبقه تقسیم می شوند :

۱- دارایی های مشهود استهلاک ناپذیر

عمر نامحدود دارند و در نتیجه استفاده و یا گذشت زمان از بین نمی روند (مستهلك نمی شوند)، مانند زمین.

۲- دارایی های مشهود استهلاک پذیر

این دارایی ها عمر محدودی دارند و در فرآیند فعالیت های شرکت با از دست دادن ارزش خود به هزینه های عملیاتی تبدیل می شوند (مستهلك می شوند) مانند ساختمان، اثاثه، ماشین آلات

۳- دارایی های نقصان پذیر (تهی شونده)

ارزش این دارایی ها بر اثر بهره برداری و استفاده از آنها به تدریج کاهش می یابد و به دارایی های دیگری مثل مواد یا کالا تبدیل می شود، مانند معادن، مراتع، جنگل ها و سایر منابع و ذخایر طبیعی که تا قبل از استخراج تحت عنوان "منابع و ذخایر طبیعی" طبقه بندی می شوند.

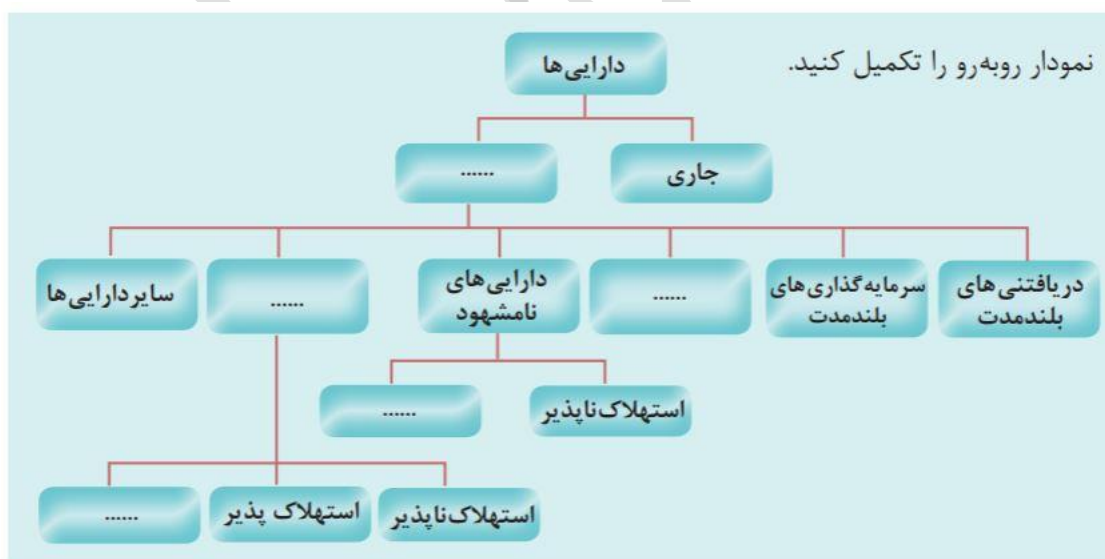
با توجه به اینکه بخش عمده ای از دارایی های ثابت (اموال منقول) ابتدا توسط انبار دریافت و رسید می شوند و در حساب انبار نیز ثبت می شوند، در پایان سال، مانده این اقلام که به استناد رسید انبارهای صادره در حساب معین جداگانه انبار در دفاتر ثبت شده است، تحت عنوان دارایی های ثابت (اقلام سرمایه ای در انبار) طبقه بندی می شوند.

(و) سایر دارایی ها:

این حساب شامل دارایی هایی است که در حساب دیگری نمی توانند قرار گیرند مانند وجوه مسدود شده بانکی و اموال، ماشین آلات و تجهیزات یا زمینی که در روال عادی عملیات شرکت مورد استفاده قرار نمی گیرند. (مانند زمینی که برای توسعه آتی شرکت تحصیل شده که تا زمان استفاده و به کارگیری در این طبقه منظور می شود)

با ذکر یک مثال، چند رخداد مالی بیان کنید که در آنها حساب های مرتبط با دارایی های غیرجاری، بدهکار یا بستانکار شوند.
سند حسابداری مربوط به رخدادهای مذکور را تنظیم کنید.

فعالیت

فعالیت

فعالیت

با توجه به طبقه‌بندی دارایی‌ها، جدول زیر را تکمیل کنید.

ردیف	نام حساب دارایی	ماهیت عینی		کاهش ارزش	
		مشهود	نامشهود	استهلاک پذیر	استهلاک ناپذیر
۱	اثاثه	✓		✓	
۲	سرقفلی محل کسب		✓	✓	
۳	مراتع و جنگل‌ها				
۴	ماشین‌آلات				
۵	حق تألیف				
۶	معدن زغال سنگ				
۷	زمین				
۸	علامت و نام تجاری				
۹	وسایط نقلیه				
۱۰	نرم افزارهای حسابداری				
۱۱			✓	✓	
۱۲		✓		✓	

فعالیت

تأثیر رخدادهای زیر را بر دارایی‌های غیر جاری در قالب جدول زیر تکمیل کنید.

ردیف	شرح	نحوه تأثیر بر دارایی‌های غیر جاری		
		افزایش	کاهش	بی تأثیر
۱	سرمایه‌گذاری غیرنقدی مالک در قالب اختصاص زمین	✓		
۲	دریافت مطالبات ناشی از فروش نسبه ساختمان		✓	
۳	دریافت وجه بابت واگذاری سرقفلی محل کسب			
۴	پرداخت بدهی خرید نسبه اثاثه			
۵	صدور چک بابت اعطای وام قرض‌الحسنه بلند مدت به مدیران			
۶	صدور چک بابت خرید املاک به قصد ایجاد منافع آتی			
۷	فروش نقدی اثاثه مازاد			
۸	افتتاح حساب سپرده سه ساله نزد بانک مسکن			
۹	خرید زمین به منظور توسعه ساختمان شرکت			
۱۰	خرید نسبه تجهیزات به منظور فروش			
۱۱	سپرده نزد صندوق دادگستری			
۱۲	پیش پرداخت خرید ماشین‌آلات			
۱۳	رفع مسدودی وجوه بانکی			

ج) صدور سند حسابداری خرید اموال

بهای تمام شده - ریال							شرح
مانده در ۱۳۹۶/۱۲/۲۹	تعدیلات	نقل و انتقالات	دارایی‌های فروخته شده طی سال مالی	دارایی‌های افزافه شده طی سال مالی	مانده در ۱۳۹۵/۱۲/۳۰	یادداشت	
							زمین
							جاده و معدن
							ساختمان و تأسیسات
							محوطه‌سازی و دیوارکشی
							تجهیزات و ماشین‌آلات
							وسایط نقلیه
							اثاثه اداری و کارگاهی
							ابزار کار و لوازم فنی
							جمع
							دارایی‌های در جریان تکمیل
							پیش پرداخت‌های سرمایه‌ای
							اقلام سرمایه‌ای در انبار
							جمع
							جمع کل

فعالیت

عوامل مؤثر در تعیین بهای تمام شده دارایی‌های ثابت را نام ببرید.

اصل بهای تمام شده (بهای تمام شده تاریخی)

طبق این اصل، مبادلات حسابداری در تاریخ وقوع به بهای تمام شده در دفاتر ثبت می‌گردند. منظور از بهای تمام شده هر دارایی ارزش مبادله ای نقدی آن در تاریخ تحویل است، پرداخت‌های اضافی به علت خریدهای نسبه و مدت دار جزء بهای تمام شده دارایی محسوب نمی‌شوند.

بهای تمام شده دارایی نامشهود

دارایی‌های نامشهود در هنگام تحویل به قیمت تمام شده در دفاتر ثبت می‌گردند. بهای تمام شده دارایی نامشهود شامل مجموعه مخارج معقول و ضروری است که به طور مستقیم یا بر اساس مبانی تخصیص منطقی و یکنواخت جهت ایجاد، تولید و آماده سازی دارایی برای استفاده مورد نظر مؤسسه قابل انتساب است.

قیمت تمام شده دارایی های نامشهود شامل اقلام زیر است

- ۱- مواد و خدمات به کار گرفته شده برای ایجاد دارایی نامشهود
- ۲- حقوق و مزایای کارکنانی که در ایجاد دارایی نقش داشته اند
- ۳- مخارج ثبت حقوق قانونی
- ۴- استهلاک حق اختراع و حق امتیازی که برای ایجاد دارایی نامشهود به کار می رود.
- ۵- استهلاک دارایی های ثابت مشهود مورد استفاده در ایجاد دارایی های نامشهود

بهای تمام شده دارایی های ثابت مشهود

دارایی های ثابت نیز در هنگام تحصیل، در دفاتر به قیمت تمام شده ثبت می شوند. بهای تمام شده دارایی ثابت شامل مجموعه مخارج معقول و ضروری است که برای تحصیل و آماده کردن آن به منظور استفاده و بهره برداری در شرایط دلخواه مؤسسه لازم است.

در نتیجه بهای تمام شده شامل قیمت خرید و هزینه های ساخت، کمیسیون خرید، هزینه های ثبتی نقل و انتقال مالکیت، حقوق گمرکی و عوارض دولتی، هزینه های بارگیری، حمل و نقل، نصب، راه اندازی و هزینه های دوره بهره برداری آزمایشی و تمام مخارج ضروری و عادی که صرف می گردد تا دارایی در وضعیت و موقعیت آماده برای استفاده قرار گیرد، می باشد.

قیمت تمام شده دارایی های ثابت شامل اقلام زیر است:

۱- قیمت خرید نقد

دارایی های ثابت باید بر مبنای ارزش نقدی ارزیابی و ثبت شوند. چنان چه مؤسسه ای دارایی ثابتی را به صورت نسیه یا اقساطی خریداری نماید و در نتیجه مبلغی به عنوان سود یا کارمزد به فروشنده بپردازد، در صورتی که دارایی مزبور بلافاصله قابل بهره برداری باشد سود یا کارمزد پرداختی نباید به حساب بهای تمام شده دارایی منظور گردد.

تفاوت بین قیمت نقدی و مجموع مبالغ پرداختی طی دوره اعتبار به عنوان هزینه تأمین مالی شناسایی می شود.

قیمت تمام شده دارایی ثابت نباید از قیمت نقدی آن تجاوز نماید. بنابراین هرگونه تخفیف تجاری یا نقدی لازم است از قیمت خرید کسر شود.

۲- هزینه های قبل از بهره برداری

این هزینه ها برای رساندن دارایی به وضعیت قابل بهره برداری انجام می شود که موارد زیر نمونه هایی از آن ها می باشند:

هزینه حمل و بیمه و عوارض گمرکی
 هزینه حقوق و مزایای کارکنانی که به طور مستقیم در ساخت دارایی ثابت مشهود مشارکت داشته اند
 مخارج نصب و مونتاژ و راه اندازی
 مخارج تولید آزمایشی دارایی، پس از کسر خالص عواید حاصل از فروش اقلام تولید شده (نظیر نمونه های تولید شده هنگام آزمایش تجهیزات)
 در محاسبه قیمت تمام شده، اقلام غیرعادی و پیش بینی نشده مثل هزینه تعمیر تجهیزات که در جریان حمل آسیب دیده و یا جریمه تأخیر در پرداخت عوارض گمرکی نباید منظور شود.

۳- هزینه های اساسی بعد از بهره برداری (مخارج سرمایه ای)

مخارجی است که انتظار می رود منافع آن علاوه بر دوره جاری به دوره های آتی نیز انتقال یابد و باعث افزایش منافع آتی موجود به میزان بیش از برآورد قبلی گردد.

موارد افزایش منافع آتی می تواند شامل موارد زیر باشد

الف: افزایش برآورد عمر مفید دارایی

ب) افزایش ظرفیت دارایی

ج) بهبود اساسی در کیفیت بازدهی یا کاهش در بهای تمام شده هر واحد از محصول تولیدی

مخارج جاری:

سایر مخارج دارایی های ثابت، که مشمول موارد فوق نیستند و منافع حاصل از خدمات و استفاده از دارایی ثابت را افزایش نمی دهند تعمیرات جزئی تلقی میگردند.
این مخارج که برای حفظ و نگهداری دارایی ثابت در شرایط عادی عملیاتی انجام می شوند حتی اگر رقم با اهمیتی باشند در دوره وقوع به عنوان هزینه در حسابها ثبت می گردند.
برای مثال هزینه های تعمیر و تعویض قطعات جزئی ماشین آلات، وسائط نقلیه و تأسیسات، رنگ آمیزی و تعمیرات جزئی ساختمان به حساب هزینه دوره منظور می شوند.

اقلام غیر قابل قبول در محاسبه بهای تمام شده

- ۱- تخفیفات تجاری و تخفیفات نقدی خرید دارایی (بدون توجه به استفاده یا عدم استفاده آن
- ۲- تفاوت بین قیمت نقدی و مجموع مبالغ پرداختی طی دوره اعتبار (هزینه های تأمین مالی مرتبط با خرید اعتباری)
- ۳- مخارج افتتاح و معرفی دارایی جدید یا کالا و خدمات مرتبط با آن دارایی (مخارج تبلیغات و آگاهی)
- ۴- مخارج مربوط به هزینه های غیرمستقیم (سربار) عمومی و اداری غیرمرتبط با رساندن دارایی به وضعیت قابل بهره برداری
- ۵- مالیات های قابل استرداد مانند مالیات بر ارزش افزوده برای مؤسسات مشمول این قانون
- ۶- هزینه بیمه و مالیات که بعد از تاریخ تحصیل دارایی هر ساله پرداخت می شود.
- ۷- مخارج غیرعادی پرداخت شده جهت تحصیل دارایی مانند جریمه تأخیر در پرداخت حقوق و عوارض گمرکی
- ۸- مخارج تأمین مالی بعد از آماده سازی دارایی واجد شرایط برای بهره برداری
- ۹- مخارج آموزش کارکنان برای استفاده مناسب از دارایی

فعالیت

یک نمونه آیین نامه یا دستورالعمل مخارج جاری و سرمایه ای تهیه کنید و با توجه به آن، جدول زیر را تکمیل کنید.

ردیف	شرح مخارج	مخارج جاری	مخارج سرمایه ای
۱	روغن کاری ماشین آلات	✓	
۲	مالیات ارزش افزوده غیر قابل استرداد خرید ائانه		
۳	افزودن یک خط تولید به ماشین آلات		
۴	تعویض قطعات جزئی و کم اهمیت		
۵	حمل و نقل اولیه		
۶	نظافت ساختمان		
۷	ایزوگام ساختمان		
۸	تعمیر اساسی		
۹	...	✓	
۱۰	...		✓

صدور سند حسابداری خرید اموال

اموال و دارایی های ثابت به روش های مختلفی خریداری می شوند که عمده ترین موارد آن شامل خرید نقد، خرید نسیه، خرید اقساطی و ترکیبی از موارد مذکور است.

با توجه به گستردگی موضوع خرید اقساطی در این مبحث تنها به خرید نقد و نسیه اکتفا میشود.

طبق قانون، خرید و فروش اموال منقول مانند ائانه و ماشین آلات مشمول عوارض و مالیات ارزش افزوده است و عرضه اموال غیرمنقول از پرداخت عوارض و مالیات معاف است اما وجوه پرداختی به عنوان حق کمیسیون نقل و انتقال این دارایی ها مشمول عوارض و مالیات بوده و مبالغ مذکور را می توان به بهای تمام شده دارایی خریداری شده اضافه نمود یا به عنوان اعتبار مالیاتی در حساب " سایر حسابهای دریافتنی " ثبت نمود.

در صورتی که شرکتی در نظام مالیات ارزش افزوده ثبت نام نموده باشد و مؤدی مالیات بر ارزش افزوده تلقی شود، عوارض و مالیات بر ارزش افزوده پرداختی در تمامی مراحل خرید، حمل، نصب و راهاندازی و همچنین عوارض و مالیات بر ارزش افزوده پرداختی مرتبط با خدمات دریافتی پس از مرحله بهره برداری از بهای دارایی یا خدمات دریافت شده تفکیک و به عنوان اعتبار مالیاتی تلقی می گردد و در حساب " سایر حسابهای دریافتنی " ثبت می شود.

اگر شرکتی مؤدی مشمول قانون مالیات بر ارزش افزوده نباشد باید کلیه عوارض و مالیات های ارزش افزوده پرداختی در زمان خرید را به بهای تمام شده دارایی ثابت اضافه و در بدهکار حساب مربوط ثبت نماید.

الف) خرید نقدی دارایی ثابت - خرید دارایی ثابت بدون ثبت مالیات بر ارزش افزوده:

شماره سند: تاریخ سند:			شرکت سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمام:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)	
		زمین		xxx		
		ساختمان		xxx		
		موجودی نقد - بانک			xxx	
جمع:				xxx	xxx	
شرح سند: پرداخت بابت خرید دارایی ثابت						
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:		

- خرید دارایی ثابت با ثبت مالیات بر ارزش افزوده:

شماره سند: تاریخ سند:		شرکت سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمائم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		اثاثه		xxx	
		وسایط نقلیه		xxx	
		سایر حساب‌های دریافتی - مالیات ارزش افزوده		xxx	
		موجودی نقد - بانک			xxx
جمع:					
شرح سند: پرداخت بابت خرید دارایی ثابت و منظور نمودن اعتبار مالیاتی					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

(ب) خرید نسبه دارایی ثابت

– خرید دارایی ثابت بدون مالیات بر ارزش افزوده:

شماره سند: تاریخ سند:		شرکت سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمائم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		زمین		xxx	
		ساختمان		xxx	
		سایر حساب‌های پرداختی			xxx
جمع:					
شرح سند: پرداخت بابت خرید دارایی ثابت					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

– خرید دارایی ثابت با مالیات بر ارزش افزوده:

شماره سند: تاریخ سند:		شرکت سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمائم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		اثاثه و منصوبات		xxx	
		وسایط نقلیه		xxx	
		سایر حساب‌های دریافتی - مالیات ارزش افزوده		xxx	
		سایر حساب‌های پرداختی			xxx
جمع:					
شرح سند: پرداخت بابت خرید دارایی ثابت و منظور نمودن اعتبار مالیاتی					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

نکته

اگر دارایی ثابت به بهایی بیشتر از قیمت نقدی و بهطور نسبه خریداری و بلافاصله مورد بهره برداری قرار گیرد اختلاف قیمت نقد و نسبه به عنوان هزینه دوره (هزینه مالی) شناسایی میشود.

شماره سند:		شرکت		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند:		سند حسابداری		تعداد ضامتم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		دارایی ثابت		xxx	
		هزینه مالی		xxx	
		سایر حساب های پرداختی			xxx
جمع:					
شرح سند: خرید نسبه دارایی ثابت به بهایی بیشتر از ارزش نقدی					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

مثال: شرکت تجریش در تاریخ ۹۶/۷/۱ اثانه ای را که قیمت نقدی آن ۲۴,۰۰۰,۰۰۰ ریال بوده به صورت نسبه سه ماهه از شرکت جماران به بهای ۲۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال خریداری نمود و بابت حمل آن ۲,۰۰۰,۰۰۰ ریال پرداخت نمود و بلافاصله مورد بهره برداری قرار داد.

مطلوب است

تنظیم سند حسابداری مربوط به خرید اثانه

شماره سند:		شرکت		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند: ۹۶/۷/۱		سند حسابداری		تعداد ضامتم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		اثانه و منصوبات		۲۶'۰۰۰'۰۰۰	
		هزینه مالی		۱'۰۰۰'۰۰۰	
		سایر حساب های پرداختی - جماران			۲۵'۰۰۰'۰۰۰
		موجودی نقد - بانک			۲'۰۰۰'۰۰۰
جمع: بیست و هفت میلیون ریال					
شرح سند: خرید نسبه اثانه و پرداخت نقدی هزینه حمل آن					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

اگر در مثال صفحه قبل، فروشنده و حمل کننده، درصدی (برای مثال ۹%) را به عنوان عوارض و مالیات بر ارزش افزوده به بهای خرید ااثه طبق فاکتور رسمی و هزینه حمل طبق بارنامه اضافه نمایند، سند حسابداری خرید، به صورت زیر تغییر می کند (شرکت تجریش مؤدی مشمول مالیات بر ارزش افزوده است):

شماره سند: تاریخ سند: ۹۶/۷/۱		شرکت سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمامت:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		اثانه و منصوبات		۲۶۰۰۰۰۰۰۰	
		هزینه مالی		۱۰۰۰۰۰۰۰۰	
		سایر حساب های دریافتی - مالیات بر ارزش افزوده		۲۰۴۳۰۰۰۰۰	
		سایر حساب های پرداختی - جماران			۲۷۰۲۵۰۰۰۰۰
		موجودی نقد - بانک			۳۰۱۸۰۰۰۰۰
		جمع: بیست و نه میلیون و چهارصد و سی هزار ریال		۲۹۰۴۳۰۰۰۰۰	۲۹۰۴۳۰۰۰۰۰
شرح سند: خرید نسیه ااثه و پرداخت نقدی هزینه حمل آن					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

فعالیت

اگر در مثال فوق (شرکت تجریش)، فقط ااثه مشمول مالیات شود و هزینه حمل، مربوط به جابه جایی داخل شهر فرض شده و مشمول مالیات نباشد سند حسابداری خرید نسیه ااثه و پرداخت هزینه حمل را صادر کنید.

شماره سند: تاریخ سند: ۹۶/۷/۱		شرکت سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمامت:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		موجودی نقد - بانک			۳۰۰۰۰۰۰۰۰
		جمع: بیست و نه میلیون و دو صد و پنجاه هزار ریال		۲۹۰۲۵۰۰۰۰۰	۲۹۰۲۵۰۰۰۰۰
شرح سند: خرید نسیه ااثه و پرداخت نقدی هزینه حمل آن					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

نحوه محاسبه و ثبت بهای تمام شده اقلام عمده دارایی های ثابت به تفکیک عناوین حسابها

شرکت گاما در آبان ماه ۱۳۹۶ پرداختهایی به شرح جدول زیر انجام داده است، به نظر شما هر کدام فعالیت از آنها در چه حساب یا حسابهایی ثبت میشود؟

شرح	شرح مخارج	حساب مربوطه
۱	کارمزد به بنگاه معاملاتی مسکن	
۲	تعویض لوله کشی ساختمان خریداری شده	
۳	خرید آهن آلات مربوط به ساخت کارگاه	
۴	احداث پارکینگ برای کارخانه	
۵	حمل ماشین آلات خریداری شده از بندر تا کارخانه	
۶	خرید میز و صندلی	
۷	شماره گذاری خودروی خریداری شده در مناقصه دولتی	
۸	نصب شوفاژ	
۹	تخریب ساختمان فرسوده خریداری شده	
۱۰	پیش پرداخت خرید ابزار و لوازم فنی	

الف) زمین

شرکت آلفا به منظور توسعه بخش تولیدی خود نسبت به خرید ساختمانی فرسوده اقدام نموده است. به نظر شما هزینه های مربوط به خرید و نقل و انتقال آن در چه حساب یا حسابهایی ثبت میشود؟

زمین، دارایی ثابتی است که در تملک شرکت بوده و در آن اقدام به ساخت و ایجاد دارایی های دیگری نظیر ساختمان و تأسیسات شده یا به قصد مذکور تحصیل شده است و در فرایند عملیات اقتصادی، اداری و خدماتی شرکت مورد استفاده قرار میگیرد

زمین تحصیل شده برای توسعه بعدی شرکت یا زمینهایی که مازاد بر نیاز (بلااستفاده) میباشند در سرفصل سایر داراییها (تا زمان به کارگیری) ثبت میشوند.

کلیه مخارج مربوط به خرید و مخارجی که زمین تحصیل شده را برای استفاده مورد نظر آماده میسازد، باید جزء بهای تمام شده زمین منظور گردد.

برخی از اجزای مشخص بهای تمام شده زمین عبارت اند از :

۱ قیمت خرید

۲ مخارج مربوط به معامله و انتقال سند مالکیت زمین از جمله کارمزد دلالی، مالیات غیرقابل استرداد خرید، حق ثبت و سایر هزینه های دفتری

۳ مخارج تخریب و برچیدن تأسیسات و ساختمان های فرسوده مستقر در زمین خریداری شده پس از کسر عواید حاصل از فروش مواد و مصالح اسقاطی

۴ مخارج آماده سازی زمین: مخارجی که برای استفاده مورد نظر از زمین باید انجام گیرد مانند مخارج تسطیح، خاکریزی و خاکبرداری و ...

زمین در مفهوم عمومی آن دارایی ثابت با عمر نامحدود است و برای آن استهلاکی در نظر گرفته نمیشود بنابراین اگر زمین و ساختمان بهطور یکجا خریداری شود، بهای تمام شده هر یک باید جداگانه شناسایی و در حسابهای مربوطه ثبت گردند

در صورتی که در زمین خریداری شده، تأسیساتی نظیر نرده کشی، آسفالت محوطه یا پیاده روسازی، احداث پارکینگ و غیره ایجاد گردد، هزینه مربوط به آنها، قابل احتساب به قیمت تمام شده زمین نخواهد بود. هزینه چنین اقلامی الزم است که در بدهکار حساب جداگانه ای به نام « مستحدثات در زمین » ثبت شود و در طی عمر مفید آن مستهلک گردد.

مثال: شرکت بازرگانی نائین در خرداد ماه ۹۶ یک دستگاه ساختمان فرسوده خریداری نمود تا با تخریب آن ساختمان جدیدی احداث نماید، سایر اطلاعات به شرح زیر است:

۵۲۰۰۰۰۰۰۰۰	بهای خرید زمین
۲۶۰۰۰۰۰۰	کارمزد بنگاه معاملات ملکی (۵/۵٪)
۲۳۴۰۰۰۰	مالیات بر ارزش افزوده - قابل استرداد (۹٪ کارمزد)
۲۰۰۸۰۰۰۰۰۰	مالیات نقل و انتقال سند مالکیت (غیر قابل استرداد)
۲۳۹۰۰۰۰۰۰	تعرفه حق التحریر دفاتر اسناد رسمی
۷۵۰۰۰۰۰۰	هزینه تخریب ساختمان قدیمی
۳۷۵۰۰۰۰۰	عواید حاصل از فروش مصالح به جای مانده
۲۲۵۰۰۰۰۰۰	هزینه تسطیح و خاک برداری
۱۵۰۰۰۰۰۰۰۰	هزینه حفر چاه عمیق
۴۵۰۰۰۰۰۰۰	هزینه دیوارکشی دور زمین
۲۲۵۰۰۰۰۰۰	هزینه ایجاد راه ارتباطی و پیاده روسازی
۱۲۰۰۰۰۰۰۰۰	هزینه ایجاد فضای سبز
	مطلوب است:
	محاسبه بهای تمام شده زمین

$$۵۲۰۰۰۰۰۰۰۰ + ۲۶۰۰۰۰۰۰ + ۲۰۰۸۰۰۰۰۰۰ + ۲۳۹۰۰۰۰۰ + ۷۵۰۰۰۰۰۰ - ۳۷۵۰۰۰۰۰ + ۲۲۵۰۰۰۰۰۰ = ۵۵۱۶۹۰۰۰۰۰$$

ب) مستحدثات در زمین

فعالیت

معنی و مفهوم واژه « مستحدثات » چیست و دربرگیرنده چه اقلامی و با چه کاربردی است؟

«مستحدثات در زمین» عبارتند از داراییهایی که جهت حفاظت و محصور کردن زمین، و یا ایجاد محوطه جهت استفاده بهینه از تأسیسات و ساختمانها، ایجاد فضای سبز(دارای عمر طولانی)، همچنین تسهیل در رفت و آمد محوطه در تصرف (شامل جاده و راههای عمومی نمیگردد) ایجاد میشوند. موارد عمدهای که در این گروه طبقه بندی میشوند شامل این موارد است: نرده و دیوار اطراف زمین و تأسیسات، آسفالت محوطه، جاده های دسترسی تحت تملک شرکت، مسیر ماشینرو، پرچین، پیاده روسازی، احداث پارکینگ، ایجاد فضای سبز، منظره سازی و... میباشد، بهای تمام شده این گروه از داراییها در طی عمر مفید آنها مستهلک میگردد. با توجه به اطلاعات مثال قبل (شرکت نائین) بهای تمام شده مستحدثات در زمین به صورت زیر محاسبه میشود:

$$۱۵٬۰۰۰٬۰۰۰ + ۴٬۵۰۰٬۰۰۰ + ۲۲٬۵۰۰٬۰۰۰ + ۱۳٬۰۰۰٬۰۰۰ = ۵۴٬۰۰۰٬۰۰۰$$

با فرض اینکه تمامی مبالغ مربوط از طریق حساب جاری شرکت پرداخت شده باشند و فقط کارمزد پرداختی به بنگاه، مشمول مالیات بر ارزش افزوده باشد، سند حسابداری آن به صورت زیر میباید:

شماره سند: تاریخ سند:		شرکت سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمام:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		زمین		۵۵۱۶۹۰۰۰۰	
		مستحقات در زمین		۵۴۰۰۰۰۰۰۰	
		سایر حساب های دریافتی - مالیات ارزش افزوده		۲۳۴۰۰۰۰	
		موجودی نقد - بانک			۶۰۵۹۲۴۰۰۰۰
جمع: ششصد و پنج میلیون و نهصد و بیست و چهار هزار ریال				۶۰۵۹۲۴۰۰۰۰	۶۰۵۹۲۴۰۰۰۰
شرح سند: پرداخت بابت خرید دارایی ثابت					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

ساختمان

آیا ایجاد حساب ((ساختمان)) در شرکتها مستلزم وجود حساب ((زمین)) است؟

۲ شرکتی که اقدام به خرید یک واحد آپارتمانی نموده است این خرید را در چه حسابی ثبت می کند؟

بهای تمام شده ساختمان شامل تمام مخارجی است که برای تحصیل ساختمان، انتقال مالکیت ساختمان به خریدار و آماده سازی آن برای استفاده مورد نظر انجام میشود.

نکته:

- ۱ | الایق یا سقف‌های چوبی که در عرف، ساختمان تلقی نمی‌شوند مشمول این حساب نیستند.
- ۲ | ساختمان‌هایی که به قصد سرمایه‌گذاری جهت کسب منافع آتی یا به منظور استفاده در فعالیت‌های غیرمرتبط در تملک شرکت قرار دارند در حساب ساختمان ثبت نمی‌شوند.
- ۳ | تأسیسات منصوب در بنا از قبیل لوله‌کشی داخل ساختمان که جداسازی بهای آن از بهای ساختمان به آسانی امکان‌پذیر نیست، بخشی از ساختمان تلقی می‌شود و در حساب ساختمان ثبت می‌گردد. در مواردی که امکان تفکیک هزینه‌های تأسیساتی موجود در ساختمان وجود دارد بهتر است بهای تمام شده تأسیسات ساختمان در حسابی جداگانه ثبت شود.
- ۴ | بهای آنچه در داخل ساختمان نصب می‌گردند و قابلیت جابه‌جایی و تغییر محل را ندارند (نظیر کمد دیواری، قفسه‌بندی، پارتیشن، کابینت، کتابخانه و...) به بهای تمام شده ساختمان اضافه می‌گردد. در صورتی که دارایی‌های مزبور در بنا نصب نشده باشند جزء اموال منقول محسوب و در حساب ائانه یا تجهیزات ثبت می‌شوند، زیرا عمر این‌گونه دارایی‌ها معمولاً با عمر ساختمان متفاوت است.

فعالیت:

شرکت‌ها در صورتی که قصد اجاره ساختمان را نداشته باشند و هدف آنها مالکیت ساختمان باشد از چه روش‌هایی اقدام به تحصیل ساختمان می‌کنند؟

واحد تجاری ممکن است از طریق خرید، ساختمان مورد نیاز خود را تحصیل نماید یا خود اقدام به ساخت آن کند یا برای ساخت با پیمانکار قرارداد منعقد نماید که در هر حالت بهای تمام شده آن متفاوت خواهد بود.

– قیمت تمام شده ساختمان خریداری شده شامل موارد زیر است :

زمانی که ساختمان از طریق خرید تحصیل میشود بهای تمام شده آن معمولاً شامل موارد زیر است:

۱ قیمت نقدی خرید ساختمان

۲ مخارج قانونی، مانند هزینه های انتقال مالکیت و تغییر کاربری

۳ کلیه هزینه های الزامی جهت استفاده مناسب از ساختمان، مانند مخارج مربوط به تعمیر و به سازی پشتبام، کفپوشها، سیم کشی و لوله کشی و ...

– قیمت تمام شده احداث ساختمان:

شرکت ...		نوع دارایی: جاری های در جریان ساخت شامل گدای ...							شماره ...	
تاریخ ...		تاریخ ...							تاریخ ...	
ردیف	نوع دارایی در جریان ساخت شامل گدای ...	تاریخ شروع قرارداد	تاریخ پایان قرارداد	مبلغ قرارداد	مبلغ انجام داده شده	مبلغ باقی مانده	مبلغ باقی مانده در پایان سال گدای ...	تاریخ ...	تاریخ ...	
۱										
۲										
۳										
۴										
۵										

بهای تمام شده ساختمانی که شرکت به قصد استفاده خود میسازد شامل تمام مخارجی است که در طول دوره ساخت صرف شده و قابل اختصاص به ساختمان باشد .

این مخارج در طی دوره ساخت تا قبل از تکمیل و بهره برداری در سرفصل دارایی های در جریان ساخت ثبت میگردد، پس از ساخت و در زمان شروع به بهره برداری، با تعیین بهای تمام شده دارایی، به سرفصل مذکور (ساختمان) منتقل میشود .

بخشی از هزینه های مرتبط با بهای تمام شده احداث ساختمان عبارتند از

۱: حق الزحمه طراحی و مهندسی

۲ هزینه اخذ پروانه ساخت

۳ مخارج گودبرداری و خاکبرداری ناشی از آن ۴

۵ مواد و مصالح مصرفی مورد نیاز

۶ دستمزد و سایر هزینه‌های ساخت و نصب تأسیسات جداییناپذیر

۷ هزینه حمل، عوارض گمرکی و سود بازرگانی، تخلیه و بارگیری و انبارداری مصالح خریداری شده

۸ هزینه بهره در طی دوره ساخت تا قبل از بهره‌برداری

سایر مخارج عادی و ضروری

نکته

- ۱ مخارج مستحدثات موقتی که به صورت کارگاه یا انبار لوازم و مواد و مصالح در طی دوره احداث بنای جدید انجام می‌شود به عنوان بهای تمام شده ساختمان جدید ثبت می‌شود.
- ۲ مخارجی که به عنوان بیمه حوادث در طی دوره احداث بنای جدید پرداخت می‌شود، در واقع بخشی از بهای تمام شده ساختمان جدید است، زیرا جزء مخارج عادی و ضروری بنای جدید است.
- ۳ اگر واحد تجاری یکی از ساختمان‌های قدیمی خود را برای احداث ساختمان جدید تخریب نماید، مخارج تخریب (پس از کسر عواید حاصل از فروش مواد و مصالح اسقاطی) قابل انتقال به هیچ یک از حساب‌های زمین یا ساختمان نیست و باید به حساب سود و زیان انتقال یابد.
- ۴ در صورتی که قیمت تمام شده دارایی ساخته شده توسط واحد تجاری، بیشتر از ارزش متعارف نقدی آن باشد، مبلغ مازاد، هزینه محسوب می‌شود و به سود و زیان انتقال می‌یابد.

ارزش منصفانه: مبلغی است که خریدار و فروشنده‌های مطلع و مایل می‌توانند در معامله‌ای حقیقی و در شرایط عادی، یک دارایی را در ازای آن مبلغ با یکدیگر مبادله کنند.

– قیمت تمام شده تحصیل ساختمان از طریق قرارداد با پیمانکار:

مؤسسه تجاری «آبادان» با امضای قراردادی، عملیات ساخت دفتر بازرگانی خود را به معمار مورد اعتماد شرکت واگذار نموده است و مبالغ زیر را از طریق حساب جاری شرکت به‌طور نقد در تاریخ‌های مذکور پرداخت نموده است:

۹۵/۷/۱- خرید یک قطعه زمین به مبلغ ۸۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال.

۹۵/۷/۱۱- پرداخت ۱۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال بابت تهیه نقشه ساختمانی و مجوز ساخت.

۹۵/۸/۸- خرید مصالح ساختمانی مورد نیاز و پرداخت هزینه حمل آنها جمعاً به مبلغ ۱۲۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال.

۹۵/۱۰/۱۰- پرداخت ۴۵۰۰۰۰۰۰۰ ریال حق الزحمه معمار و سایر عوامل اجرایی.

۹۵/۱۱/۲۲- ساختمان تکمیل گردید و مورد بهره‌برداری قرار گرفت.

مطلوب است:

صدور سند حسابداری رخدادهای فوق

شماره سند: تاریخ سند: ۹۵/۷/۱		شرکت سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمام: ۸۰۰۰۰۰۰۰	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
	زمین			۸۰۰۰۰۰۰۰۰	
		موجودی نقد - بانک			۸۰۰۰۰۰۰۰۰۰
جمع: هشتاد میلیون ریال					
شرح سند: خرید نقدی زمین به منظور شروع عملیات ساختمانی					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

شماره سند: تاریخ سند: ۹۵/۷/۱۱		شرکت سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمام: ۱۰۰۰۰۰۰۰۰	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		دارایی در جریان ساخت - ساختمان		۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰	
		موجودی نقد - بانک			۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
جمع: ده میلیون ریال					
شرح سند: تهیه نقشه ساختمانی و دریافت مجوز ساخت					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

شماره سند: تاریخ سند: ۹۵/۸/۸		شرکت سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمام: ۱۲۰۰۰۰۰۰۰۰	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		دارایی در جریان ساخت - ساختمان		۱۲۰۰۰۰۰۰۰۰۰	
		موجودی نقد - بانک			۱۲۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
جمع: یکصد و بیست میلیون ریال					
شرح سند: خرید مصالح ساختمانی و پرداخت هزینه حمل آنها					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

شماره سند: ۹۵/۱۰/۱۰		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضامائم:		شرکت سند حسابداری	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		دارایی در جریان ساخت - ساختمان		۴۵'۰۰۰'۰۰۰	
		موجودی نقد - بانک			۴۵'۰۰۰'۰۰۰
جمع: چهل و پنج میلیون ریال				۴۵'۰۰۰'۰۰۰	۴۵'۰۰۰'۰۰۰
شرح سند: حق الزحمه معمار و سایر عوامل اجرایی					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

شماره سند: ۹۵/۱۱/۲۲		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضامائم:		شرکت سند حسابداری	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		ساختمان		۱۷۵'۰۰۰'۰۰۰	
		دارایی در جریان ساخت - ساختمان			۱۷۵'۰۰۰'۰۰۰
جمع: یک صد و هفتاد و پنج میلیون ریال				۱۷۵'۰۰۰'۰۰۰	۱۷۵'۰۰۰'۰۰۰
شرح سند: انتقال هزینه های ساختمان به حساب مربوط					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

د) ماشین آلات و تجهیزات

در تولید محصولات یا ساخت سایر داراییهای شرکت یا برای اجرای امور مرتبط با موضوع هرگونه دارایی که مستقیماً فعالیت شرکت مورد استفاده قرار گیرد، تحت عنوان « ماشین آلات و تجهیزات » طبقه بندی میشود

ماشین آلات و تجهیزات شامل انواع ماشین آلات راهسازی، تولید کالا، قطعات عمده ماشین آلات و... است که به روال عادی عملیات شرکت مورد استفاده قرار میگیرد

قیمت تمام شده ماشین آلات و تجهیزات خریداری شده شامل اقلام زیر است :

- ۱ قیمت خرید پس از کسر کلیه تخفیفات تجاری و نقدی .
- ۲ هزینه حمل و بارگیری و بیمه در طول دوره حمل
- ۳ حقوق و عوارض گمرکی و سایر حقوق پرداختی به مراجع قانونی
- ۴ مخارج نصب و راه اندازی تا مرحله بهره برداری
- ۵ مخارج بازسازی و مرمت ماشین آلات دست دوم خریداری شده

۶ سایر مخارج لازم و ضروری جهت استفاده بهینه

نکته:

مخارج غیرمترقبه و غیرعادی نظیر پرداخت جریمه به علت تأخیر در پرداخت حقوق گمرکی یا تعمیر قطعانی از ماشین آلات که در حملونقل خسارت دیده‌اند، نباید به بهای تمام شده ماشین آلات و تجهیزات تحصیل شده اضافه گردد.

در شرکتهای مؤدی مالیات بر ارزش افزوده، عوارض و مالیات بر ارزش افزوده پرداختی در تمامی مراحل خرید، حمل، نصب و راه اندازی ماشین آلات و همچنین عوارض و مالیات بر ارزش افزوده پرداختی مرتبط با خدمات دریافتی پس از مرحله بهره برداری، از بهای تمام شده ماشین آلات یا هزینه خدمات دریافتی تفکیک و به عنوان اعتبار مالیاتی تلقی میشود و در حساب « سایر حساب های دریافتنی » ثبت میگردد. مثال: شرکت «خراسان» در اول آذرماه ۱۳۹۶ اقدام به خرید ماشینآلت از شرکت « اراک » نموده و مخارج زیر را در رابطه با ماشین آلات خریداری شده متحمل گردیده است:

مثال:

شرکت «خراسان» در اول آذرماه ۱۳۹۶ اقدام به خرید ماشین آلات از شرکت « اراک » نموده و مخارج زیر را در رابطه با ماشین آلات خریداری شده متحمل گردیده است:

۲۰۱۸۰۰۰۰	قیمت خرید طبق فاکتور - با احتساب تخفیف و مالیات ۹٪
۵٪	تخفیفات تجاری
۳۸۱۰۵۰۰	مخارج حمل و نقل طبق برنامه - با احتساب مالیات ۹٪
۱۴۰۰۰۰۰	مخارج تولید آزمایشی
۶۵۰۰۰۰	عواید حاصل از فروش تولیدات آزمایشی
۱۰۹۰۰۰۰	حق الزحمه پرداختی به مهندسين مشاور بابت نصب - با احتساب مالیات ۹٪
۴۵۰۰۰۰	مخارج اضافی به علت اشتباه در نصب ماشین آلات

مطلوب است:

محاسبه بهای تمام شده ماشین آلات و ثبت حسابداری آن

ریال	بهای تمام شده ماشین آلات :
۳۰۰۰۰۰۰۰۰	بهای خرید ماشین آلات ($۲۰۱۸۰۰۰۰۰ \div ۱۰۹\%$)
۳۵۰۰۰۰۰۰	مخارج حمل و نقل ($۳۸۱۰۵۰۰ \div ۱۰۹\%$)
۱۴۰۰۰۰۰۰	مخارج تولید آزمایشی
(۶۵۰۰۰۰۰)	عواید حاصل از فروش تولیدات آزمایشی
۱۰۰۰۰۰۰۰	حق الزحمه پرداختی به مهندسين مشاور ($۱۰۹۰۰۰۰۰ \div ۱۰۹\%$)
<u>۲۰۵۲۵۰۰۰۰</u>	بهای تمام شده ماشین آلات
$۱۸۰۰۰۰۰۰ + ۳۱۰۵۰۰۰ + ۹۰۰۰۰۰ = ۲۲۰۰۵۰۰$	عوارض و مالیات بر ارزش افزوده

شماره سند:		شماره صفحه دفتر روزنامه:		شماره سند: ۹۶/۹/۱		شرکت سند حسابداری	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)		
		ماشین آلات		۲۰۵۲۵۰۰۰۰			
		سایر حساب های دریافتی - مالیات ارزش افزوده		۲۲۰۰۵۰۰			
		هزینه متفرقه		۴۵۰۰۰۰			
		موجودی نقد - بانک			۲۰۷۹۰۰۵۰۰		
		جمع: دو میلیون و هفتصد و نود هزار و پانصد هزار ریال			۲۰۷۹۰۰۵۰۰	۲۰۷۹۰۰۵۰۰	
شرح سند: پرداخت بابت خرید ماشین آلات و هزینه های مربوط به آن							
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:			

(ه) وسایط نقلیه:

فعالیت:

شرکت «بتا» در مهر ماه سال جاری نسبت به خرید یک دستگاه خودرو «ون» و یک دستگاه لیفتراک اقدام نموده است، هر یک از آنها در چه حسابی ثبت می‌شوند؟

هر وسیله قابل حرکت جهت حمل بار و یا مسافر (به استثنای وسایلی که در حوزه تعریف ماشین آلات قرار می‌گیرند) مانند انواع خودرو، وانت، کامیون و کامیونت، وسایل نقلیه دریایی و هوایی در سرفصل «وسایط نقلیه» قرار می‌گیرند.

بهای تمام شده وسایط نقلیه خریداری شده شامل اقلام زیر است:

۱ قیمت خرید پس از کسر تخفیف های تجاری و نقدی

۲ هزینه حمل و نقل و بارگیری و بیمه حمل

۳ عوارض حقوقی گمرکی، شماره گذاری و سایر حقوق پرداختی به مراجع قانونی

۴ مخارج بازسازی و مرمت که برای قابل استفاده ساختن وسایط نقلیه دست دوم انجام میشود.

۵ وجوه غیرقابل استرداد مربوط به سفارش خرید.

نکته:

۱ هزینه های بیمه اعم از بدنه و شخص ثالث و لوازم اضافی که همراه وسیله نقلیه خریداری شده تحویل

میشود، در زمان تحویل، جزء بهای تمام شده دارایی به شمار میرود.

۲ هزینه استعالم بها، حق دلالی و نظایر آنها بخشی از بهای تمام شده محسوب نمیشود و به حساب

هزینه دوره منظور میگردد.

مثال: شرکت «ایلیا»، یک دستگاه خودروی سواری با مشخصات و شرایط درج شده در فاکتور زیر (صادر از طرف فروشنده) را به صورت اینترنتی خریداری کرده است.

شماره: ۵۷۰۸۱۱		فاکتور فروش		تاریخ: ۱۳۹۵/۱۲/۱۹	
مشخصات فروشنده					
نام شخص حقیقی/حقوقی:		شماره اقتصادی:		شماره ثبت / منی:	
استان:		نشان:		کد پستی ده رقمی:	
مشخصات خریدار					
نام شخص حقیقی/حقوقی:		شماره اقتصادی:		شماره ثبت / منی:	
استان:		نشان:		کد پستی ده رقمی:	
مشخصات خودرو					
نام:	مدل:	رنگ:	کلاس:	رنگ:	
شماره پلاک:	شماره موتور:				
ردیف	شرح	مبلغ	توضیحات		
۱	خالص بهای کارخانه	262,270,000			
۲	عوارض شهرداری (3%)	7,868,100			
۳	مالیات ارزش افزوده (6%)	15,736,200			
۴	بیمه شخص ثالث	9,820,900			
۵	مبلغ ثابت شماره گذاری	500,000			
۶	مالیات شماره گذاری (3%)	7,868,100			
۷	هزینه پست	138,700			
	جمع	304,202,000			
	پیش پرداخت	-			
	مبلغ قابل پرداخت	304,205,000			
مهر و امضاء فروشنده:			مهر و امضاء خریدار:		

مطلوب است:

صدور سند حسابداری مرتبط با این رویداد.

شماره سند:		شرکت:		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند:		سند حسابداری:		تعداد ضمام:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		وسایط نقلیه		۲۸۰۰۶۰۰۰۷۰۰	
		سایر حساب های دریافتی - مالیات ارزش افزوده		۲۳۰۶۰۴۳۰۰	
		موجودی نقد - بانک			۳۰۴۲۰۵۰۰۰
		جمع: سیصد و چهار میلیون و دویست و پنج هزار ریال		۳۰۴۲۰۵۰۰۰	۳۰۴۲۰۵۰۰۰
شرح سند: پرداخت بابت خرید ماشین آلات و هزینه های مربوط به آن					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

مجتمع آموزشی فنی و حرفه ای آریا تهران: خیابان توحید - نبش کوچه حاج رضایی - پلاک ۷۵ - طبقه دوم - واحد ۲

(و) اثاثه و منصوبات

دارایی هایی هستند که جزء وسایل ضروری و تسهیلاتی برای اجرای امور اداری، خدمات دفتری و عمومی به شمار میروند، اثاثه و منصوبات، شامل دستگاههای محاسباتی، تجهیزات اداری، تجهیزات سرمایشی گرمایشی، تجهیزات مخابراتی منقول، وسایل صوتی و تصویری و... می باشد.

فعالیت:

شرکتی اثاثه خود را در هفت گروه به شرح جدول ذیل طبقه بندی نموده است، به نظر شما هر یک از اثاثه باید در کدام گروه طبقه بندی شود؟

ردیف	شرح اثاثه	ماشین های اداری	لوازم الکترونیکی	لوازم خانگی و آشپزخانه	مبلمان اداری و خانگی	لوازم مخابراتی	وسایل ورزشی	وسایل پزشکی
۱	دستگاه های فتوکپی و تکثیر	✓						
۲	بارکدخوان	✓						
۳	دوربین عکاسی و فیلم برداری		✓					
۴	یخچال و فریزر							
۵	کمد ها و فایل ها							
۶	تلفن های رومیزی و همراه							
۷	تردمیل							
۸	دستگاه تست قند خون (گولکومتر)							
۹	دستگاه پرفراژ برقی							
۱۰	آمپلی فایر و میکروفون							
۱۱	ماشین لباس شویی و ظرف شویی							
۱۲	دمبل، وزنه و هالتر							
۱۳	برانکارد							
۱۴	بخاری برقی و گازی							
۱۵	فرش های دست بافت و ماشینی							
۱۶	آب سردکن و یخ ساز							
۱۷	قاب های نفیس و با ارزش							
۱۸	فشارسنج، گوشی و دماسنج طبی							

بهای تمام شده ائانه و منصوبات شامل اجزای زیر است:

- ۱ قیمت خرید پس از کسر تخفیف‌های تجاری و نقدی
- ۲ هزینه حمل و نقل، بیمه و بارگیری
- ۳ عوارض حقوقی گمرکی و سایر حقوق پرداختی به مراجع قانونی
- ۴ سایر مخارجی که برای راه‌اندازی دارایی تا مرحله بهره‌برداری انجام می‌شوند، مانند نصب و زیرسازی و حق‌الزحمه خدمات فنی.

فعالیت

مثال :

شرکت «گنبد» با برنده شدن در یک مزایده، ۱۰۰ عدد صندلی ویژه سالن همایش را از شرکت «گرگان» خریداری کرده و در این خصوص پرداخته‌هایی به شرح زیر انجام داده است:

ردیف	شرح پرداخت‌ها	مبلغ
۱	مبلغ ائانه طبق فاکتور - با مالیات	۵۴۰۵۰۰۰۰۰۰
۲	مخارج شرکت در مزایده	۲۵۰۰۰۰۰
۳	حمل و جابه‌جایی - بدون مالیات	۱۰۷۵۰۰۰۰۰
۴	فاکتور خرید و تعویض روکش - با مالیات	۹۰۸۱۰۰۰۰۰
۵	مخارج نصب در سالن اجتماعات	۲۰۵۰۰۰۰۰۰
	جمع	۶۸۰۸۱۰۰۰۰۰

مطلوب است :

صدور سند حسابداری خرید ائانه و تعیین بهای تمام شده هر عدد صندلی

$$(54'500'000 + 9'810'000) \div 109 = 59'000'000$$

$$59'000'000 \times 9\% = 5'310'000$$

شماره سند: تاریخ سند:		شرکت سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضامتم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		اثانه		۶۳'۵۰۰'۰۰۰	
		سایر حساب های دریافتی - مالیات ارزش افزوده		۵'۳۱۰'۰۰۰	
		موجودی نقد - بانک			۶۸'۸۱۰'۰۰۰
جمع: شصت و هشت میلیون و هشتصد و ده هزار ریال					
شرح سند: پرداخت بابت خرید ماشین آلات و هزینه های مربوط به آن					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

بهای تمام شده هر عدد صندلی $63'500'000 \div 100 = 635'000$

(ز) تأسیسات
فعالیت

شرکت «دلتا» با توجه به مخارج بالای هزینه برق مصرفی کارخانه جهت خرید و نصب یک دستگاه ژنراتور تولید برق و چند دستگاه کولر کم مصرف اقدام کرده است، حسابدار جدید شرکت با مراجعه به اسناد قبلی دریافتی است که شرکت به رغم داشتن تأسیسات، حسابی تحت این عنوان ندارد. بررسی کنید دلیل این امر چیست و هر یک از خریدهای جدید در چه حسابی ثبت میشوند و چرا؟

تأسیسات، به دارایی هایی گفته میشود که جهت اجرای خدمات جنبی فعالیتهای شرکت و یا تسهیل آن ایجاد میگردد مانند دستگاههای مولد برق، موتور پمپهای آب، دستگاههای ایجاد گرمایش و سرمایش (مانند شوفاژ) در فعالیت و غیره، هر چند نبودن این نوع داراییها ممکن است به مختل شدن عملیات منجر شوند ولی مستقیماً شرکت نقشی ندارند.

تفکیک تأسیسات از ساختمان، با توجه به ماهیت تأسیساتی که در ساختمان یا کارخانه یا محل کارگاه نصب میشوند، مشکل است

برای شناسایی تأسیسات و ثبت آن میتوان آنها را در گروههای زیر طبقه‌بندی نمود و عوامل تشکیل دهنده یا قیمت تمام شده آنها را مشخص کرد:

الف) تأسیسات موجود در سازه ساختمان‌های خریداری شده در قیمت تمام شده همان ساختمان منظور می‌گردد. سایر تأسیسات موجود در شرکت باید از قیمت تمام شده خرید شرکت تفکیک و به صورت مجزا در سر فصل تأسیسات ثبت گردد.

ب) تأسیسات ایجاد شده در ساختمان یا کارخانه یا کارگاه‌ها: هرگاه تأسیسات جدیدی در ساختمان یا کارخانه ایجاد گردد باید کلیه هزینه‌های مرتبط از زمان شروع تا زمان بهره‌برداری در سرفصل تأسیسات ثبت گردد.

ج) تأسیسات ایجاد شده در ساختمان‌های استیجاری: تأسیساتی که به هزینه مستأجر ایجاد می‌شود در صورتی که قابل دریافت از مالک نباشد تحت سر فصل تأسیسات منظور می‌گردد.

عوامل تشکیل دهنده قیمت تمام شده تأسیسات عبارتند از:

- ۱ قیمت خرید پس از کسر تخفیفات
- ۲ هزینه حمل و نقل بیمه و بارگیری
- ۳ مخارج نصب و راه اندازی تا مرحله بهره برداری
- ۴ سایر هزینه های ضروری مرتبط

مثال:

کارگاه ریسندگی «زابل» یک دستگاه مولد برق را به مبلغ ۷۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال از شرکت «زهک» خریداری نمود و طبق توافق، مبلغ خرید به اضافه مالیات بر ارزشافزوده آن (۹٪) ثبت فاکتور گردید و همراه با مبلغ ۷,۵۰۰,۰۰۰ ریال مخارج برچیدن تأسیسات در تاریخ خرید (۹۶/۴/۱۶) توسط خریدار پرداخت شد. در تاریخ ریال مخارج برچیدن تأسیسات در تاریخ خرید (۹۶/۴/۱۶) توسط خریدار پرداخت شد. در تاریخ ۰۴/۹۶ بابت انتقال تأسیسات به کارگاه طبق برنامه معتبر مبلغ ۲,۱۸۰,۰۰۰ ریال و در تاریخ ۹۶/۴/۳۰ بابت نصب و آماده‌سازی دستگاه مبلغ ۱۶,۸۹۵,۰۰۰ ریال (بهای خدمات + مالیات ارزش افزوده) پرداخت شد و از

تاریخ ۹۶/۵/۱ شروع به کار کرد، بر اساس قراردادی معین با واحد « خدمات پس از فروش » شرکت تولید کننده، مبلغ ۲۷۲,۵۰۰ ریال در پایان هر ماه، بابت سرویس و نگهداری پرداخت میشود.

مطلوب است :

صدور سند حسابداری مرتبط با پرداختهای فوق تا پایان مرداد ماه ۹۶

شماره سند: ۹۶/۴/۱۶ تاریخ سند:		شرکت سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمام:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		تأسیسات		۸۲۰۵۰۰۰۰۰	
		سایر حساب های دریافتی - مالیات بر ارزش افزوده		۶۰۷۵۰۰۰۰۰	
		موجودی نقد - بانک			۸۹۳۵۰۰۰۰۰
جمع: هشتاد و نه میلیون و دویست و پنجاه هزار ریال				۸۹۳۵۰۰۰۰۰	۸۹۳۵۰۰۰۰۰
شرح سند: پرداخت بابت خرید ژنراتور برق و مخارج برچیدن آن					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

شماره سند: ۹۶/۴/۲۰ تاریخ سند:		شرکت سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمام:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		تأسیسات		۲۰۰۰۰۰۰۰۰	
		سایر حساب های دریافتی - مالیات بر ارزش افزوده		۱۸۰۰۰۰۰۰۰	
		موجودی نقد - بانک			۲۰۱۸۰۰۰۰۰
جمع: دو میلیون و صد و هشتاد هزار ریال				۲۰۱۸۰۰۰۰۰	۲۰۱۸۰۰۰۰۰
شرح سند: پرداخت هزینه حمل تأسیسات					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

ج) ابزار و لوازم فنی و پشتیبانی

ابزار و لوازمی که برای نگهداری، تعمیر و راه اندازی سایر دارایی ها به کار گرفته میشوند به اصطلاح « ابزار و لوازم فنی » نامیده میشوند

فعالیت

چند نمونه اموالی را که میتوانند در این گروه طبقه بندی شوند نام ببرید.

رسید ابزار					
تاریخ :		مکانخانه :		قسمت تحویل گیرنده :	
ردیف		شماره		شرح مشخصات کالا یا ابزار	
تعداد یا مقدار		زمان برگشت		ملاحظات	
نام و امضای تحویل گیرنده :		نام و امضای تحویل دهنده :		نام و امضای سرپرست مربوطه :	
توزیع نسخ :		۱. تیار ۲. درخواست کننده			

بهای تمام شده ابزار و لوازم فنی شامل اجزای زیر است:

۱ قیمت خرید پس از کسر تخفیف های تجاری و نقدی

۲ هزینه حملونقل

۳ سایر مخارج ضروری

نکته:

آن دسته از ابزار و لوازم فنی که عمر مفیدشان به حد کافی طولانی نیست یا از نظر مبلغ با اهمیت نمیباشند بر مبنای آیین نامه تفکیک مخارج جاری و سرمایه های شرکت، به عنوان موجودی محسوب میشوند و در سال به کارگیری در سرفصل هزینه های عملیاتی (دوره) منظور میگردد.

ط) معادن و منابع طبیعی

به گروهی از دارایی‌های ثابت موجود در طبیعت میگویند که متناسب با بهره‌برداری، ارزش آنها کاسته میشود و با تمام شدن امکان استخراج و بهره‌برداری، ارزش منابع طبیعی آن به صفر میرسد.

قیمت تمام شده معادن و منابع طبیعی عبارت اند از:

۱ قیمت خرید

۲ مخارج مربوط به دریافت مجوز بهره‌برداری (امتیاز استخراج و بهره‌برداری) به بهره‌برداری مربوط میشوند.

۳ وسایل و تجهیزاتی که مستقیماً

۴ کلیه هزینه‌هایی که شرکت، جهت استفاده مناسب از معادن و منابع طبیعی متحمل میشود.

ی) پیش پرداختهای سرمایه‌ای

کلیه پرداخت‌هایی که شرکت برای تحصیل دارایی‌های ثابت و سرمایه‌های و اجرای پروژه‌های عمرانی قبل از تصرف آنها تا زمان انتقال مالکیت دارایی انجام میدهد در این سرفصل طبقه بندی میگردد، از قبیل پیش پرداخت خرید زمین، ساختمان، ماشین‌آلات، وسایل نقلیه و غیره.

مثال:

شرکت «آذرشهر» در تاریخ ۹۶/۷/۱۱ از طریق پرداخت الکترونیکی ۱۵۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال اقدام به ثبت نام برای خرید یک دستگاه خودرو وانت نموده است، طبق اعلام سایت فروش اینترنتی شرکت، خودروهای ثبت نامی در این مرحله، در بهمن ماه و پس از دریافت مابقی وجه، تحویل مشتریان خواهد شد، در تاریخ ۹۶/۱۱/۱۲ پس از صدور حواله بانکی در وجه شرکت فروشنده به مبلغ ۳۴۴,۵۰۰,۰۰۰ ریال، سند مالکیت خودرو به نام شرکت «آذرشهر» صادر و همراه با خودرو تحویل نماینده شرکت شد. بخشی از فاکتور صادره بیانگر جزئیات مجموع مبالغ پرداختی به شرح زیر است:

ردیف	شرح	مبلغ
۱	قیمت فروش اینترنتی - تحویل نمایندگی	۴۲۰۳۴۸۲۱۵
۲	عوارض و مالیات برارزش افزوده (۹٪)	۳۷۸۳۱۳۳۹
۳	بیمه شخص ثالث	۱۱۲۱۰۰۰۰۰
۴	مبلغ ثابت شماره گذاری	۶۰۰۰۰۰۰۰
۵	مالیات شماره گذاری (۳٪)	۱۲۰۶۱۰۴۴۶
۶	تجهیزات اضافی	۶۰۵۰۰۰۰۰۰
جمع کل		۴۹۴۰۵۰۰۰۰۰۰
پیش پرداخت - زمان ثبت نام		(۱۵۰۰۰۰۰۰۰۰۰)
مبلغ قابل پرداخت		۳۴۴۰۵۰۰۰۰۰۰

مطلوب است:

صدور سند حسابداری رخدادهای فوق.

شماره سند: تاریخ سند: ۹۶/۷/۱۱		شرکت سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمائم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		پیش پرداخت خرید وسایط نقلیه		۱۵۰'۰۰۰'۰۰۰	
		موجودی نقد - بانک			۱۵۰'۰۰۰'۰۰۰
جمع: یکصد و پنجاه میلیون ریال					
شرح سند: پیش پرداخت خرید وانت					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

شماره سند: تاریخ سند: ۹۶/۱۱/۱۲		شرکت سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمائم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		وسایط نقلیه - وانت		۴۵۶'۶۶۸'۶۶۱	
		سایر حساب های دریافتی - مالیات ارزش افزوده			۳۷'۸۳۱'۳۳۹
		پیش پرداخت خرید وسایط نقلیه			۱۵۰'۰۰۰'۰۰۰
		موجودی نقد - بانک			۳۴۴'۵۰۰'۰۰۰
جمع: چهارصد و نود و چهار میلیون و پانصد هزار ریال					
شرح سند: پرداخت مابه التفاوت پرداختی بابت خرید وانت پس از کسر پیش پرداخت					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

مثال:

اطلاعات زیر مربوط به بخشی از دارایی های شرکت «نیاسر» است که مؤدی مالیات برارزش افزوده محسوب نمیشود:

الف) زمین و مستحقات

مجتمع آموزشی فنی و حرفه ای آریا تهران: خیابان توحید - نبش کوچه حاج رضایی - پلاک ۷۵ - طبقه دوم - واحد ۲

۱۰۰۰۰۰۰۰	قیمت خرید زمین (شامل امتیاز ۶ خط تلفن ثابت)
۷۵۰۰۰۰	هزینه نقل و انتقال سند مالکیت
۱۰۰۰۰۰۰	هزینه تخریب ساختمان قدیمی
۹۰۰۰۰۰	مخارج تسطیح و خاک برداری
۵۰۰۰۰۰	درآمد حاصل از فروش مصالح اسقاطی
۲۰۰۰۰۰	هزینه نصب حفاظ و نرده دور زمین
۳۵۰۰۰۰	هزینه احداث پیاده‌رو

ارزش امتیاز خطوط تلفن ثابت مربوط به زمین خریداری شده، مبلغ ۱۲۵/۰۰۰ ریال تعیین شده است.

(ب) ساختمان

۹۰۰۰۰۰	دریافت پروانه ساختمان و تهیه نقشه
۷۰۰۰۰۰۰	مخارج احداث (مواد و مصالح و دستمزد)
۲۰۰۰۰۰۰	هزینه بهره در طول دوره ساخت
۹۵۰۰۰۰۰	قیمت نقدی ساختمان مشابه در بازار معادل مبلغ ۹۵۰۰۰۰۰ ریال است.

(ج) ماشین آلات و تجهیزات

۳۰۰۰۰۰۰	قیمت خرید (قبل از احتساب تخفیف)
%۵	تخفیفات تجاری
ن/۶۰ - ۱۰/۳	تخفیفات نقدی
۷۵۰۰۰۰	هزینه حمل و بیمه حمل و عوارض گمرکی
۵۰۰۰۰۰	هزینه نصب و راه‌اندازی
۱۵۰۰۰۰	مواد مصرفی برای تولید آزمایشی
۱۰۰۰۰۰	هزینه نگهداری و تعمیرات ماه اول
۷۰۵۰۰	جریمه تأخیر در پرداخت عوارض گمرکی

(د) اثاثه

۲۵۰۰۰۰۰	قیمت خرید (پس از احتساب تخفیف تجاری)
%۳	تخفیفات تجاری
۱۰/۲ - ۶۰	تخفیفات نقدی
۵۵۰۰۰۰	هزینه حمل

به استثنای ائانه و ماشین آلات که نسبه خریداری شده، بقیه اقلام نقدا خریداری و وجه آن پرداخت شده است.

مطلوب است:

الف) تعیین بهای تمام شده هر قلم از دارایی ها.

ب) صدور سند حسابداری تحصیل دارایی ها و پرداخت هزینه های مرتبط با آن.

ج) صدور سند حسابداری پرداخت بدهی های ناشی از خرید دارایی ها در دوره تخفیف و بعد از آن.

پاسخ:

الف) قیمت تمام شده زمین

۱'۰۰۰'۰۰۰	قیمت خرید
(۱۲۵'۰۰۰)	امتیاز تلفن
۷۵'۰۰۰	هزینه انتقال مالکیت
۱۰۰'۰۰۰	هزینه تخریب ساختمان قدیمی
۹۰'۰۰۰	مخارج تسطیح و خاک برداری
(۵۰'۰۰۰)	درآمد فروش مصالح اسقاط
<u>۱'۰۹۰'۰۰۰</u>	بهای تمام شده زمین

ب) مستحذات در زمین

۲۰'۰۰۰	هزینه نصب حفاظ و نرده دور زمین
۳۵'۰۰۰	هزینه احداث پارکینگ
<u>۵۵'۰۰۰</u>	بهای تمام شده مستحذات

ج) ساختمان

۹۰۰۰۰۰	پروانه ساخت و نقشه‌های فنی
۷۰۰۰۰۰۰	هزینه احداث
۲۰۰۰۰۰۰	هزینه بهره در طی دوره ساخت
۹۹۰۰۰۰۰	جمع
(۴۰۰۰۰۰)	مآزاد بهای تمام شده ساختمان بر ارزش متعارف
<u>۹۵۰۰۰۰۰</u>	قیمت تمام شده ساختمان

(د) ماشین آلات و تجهیزات

۲۸۵۰۰۰۰	قیمت خرید پس از کسر تخفیفات تجاری
(۸۰۵۵۰)	تخفیفات نقدی (۲۸۵۰۰۰۰×۰.۳)
۲۷۶۰۴۵۰	خالص قیمت خرید
۷۵۰۰۰۰	هزینه حمل، بیمه و گمرک
۵۰۰۰۰۰	هزینه نصب و راه‌اندازی
۱۵۰۰۰۰	مواد مصرفی برای تولید آزمایشی
<u>۴۱۶۰۴۵۰</u>	بهای تمام شده ماشین‌آلات و تجهیزات

(ه) اثاثه

۲۵۰۰۰۰۰	قیمت خرید پس از کسر تخفیفات تجاری
(۵۰۰۰۰۰)	تخفیفات نقدی (۲۵۰۰۰۰۰×۰.۲)
۲۴۵۰۰۰۰	خالص قیمت خرید
۵۵۰۰۰۰	هزینه حمل
<u>۳۰۰۰۰۰۰</u>	بهای تمام شده اثاثه

(و) قیمت تمام شده حق الامتیاز ۱۲۵۰۰۰

(ز) هزینه های جاری (سود و زیانی)

۴۰۰۰۰۰	هزینه بهره (مآزاد قیمت نقدی بر بهای تمام شده)
۱۰۰۰۰۰	هزینه نگهداری ماه اول ماشین‌آلات
۷۰۵۰۰	جریمه تأخیر در پرداخت عوارض گمرکی
<u>۵۷۰۵۰۰</u>	جمع

شماره سند: تاریخ سند:		شرکت سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمائم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		زمین		۱'۰۹۰'۰۰۰	
		مستحدثات در زمین		۵۵'۰۰۰	
		ساختمان		۹۵'۰۰۰	
		ماشین آلات		۴۱۶'۴۵۰	
		اثاثه		۳۰۰'۰۰۰	
		حق امتیازها		۱۲۵'۰۰۰	
		موجودی نقد - بانک			۲'۴۱۵'۰۰۰
		سایر حساب های پرداختی			۵۲۱'۴۵۰
جمع: دومیلیون و نهصد و سی و شش هزار و چهارصد و پنجاه ریال				۲'۹۳۶'۴۵۰	۲'۹۳۶'۴۵۰
شرح سند: تحصیل دارایی های ثابت					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

شماره سند: تاریخ سند:		شرکت سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمائم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		هزینه های مالی		۴۷'۵۰۰	
		- هزینه متفرقه مالی		۴۰'۰۰۰	
		- هزینه تأخیر در پرداخت عوارض گمرکی		۷'۵۰۰	
		هزینه تعمیر و نگهداری		۱۰'۰۰۰	
		موجودی نقد - بانک			۵۷'۵۰۰
جمع: پنجاه و هفت هزار و پانصد ریال				۵۷'۵۰۰	۵۷'۵۰۰
شرح سند: پرداخت هزینه های شرکت					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

بدهی ناشی از خرید ماشین آلات در طی مهلت تعیین شده، از سوی خریدار پرداخت شود:

شماره سند: تاریخ سند:		شرکت سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمام:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		سایر حساب‌های پرداختی		۲۷۶'۴۵۰	
		موجودی نقد - بانک			۲۷۶'۴۵۰
		جمع: دویست و هفتاد و شش هزار و چهارصد و پنجاه ریال		۲۷۶'۴۵۰	۲۷۶'۴۵۰
شرح سند: پرداخت بدهی طی دوره تخفیف					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

بدهی مربوطه به موقع پرداخت نگردد:

شماره سند: تاریخ سند:		شرکت سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمام:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		سایر حساب‌های پرداختی		۲۷۶'۴۵۰	
		هزینه مالی - تخفیفات استفاده نشده		۸'۵۵۰	
		موجودی نقد - بانک			۲۸۵'۰۰۰
		جمع: دویست و هشتاد و پنج هزار ریال		۲۸۵'۰۰۰	۲۸۵'۰۰۰
شرح سند: پرداخت بدهی بعد از دوره تخفیف					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

بدهی ناشی از خرید اثاثه در طی مهلت تعیین شده، از سوی خریدار پرداخت شود:

شماره سند: تاریخ سند:		شرکت سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه : تعداد ضامائم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		سایر حساب‌های پرداختی		
		موجودی نقد - بانک		
جمع:					
شرح سند: پرداخت بدهی طی دوره تخفیف					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

بدهی مربوطه به موقع پرداخت نگردد:

شماره سند: تاریخ سند:		شرکت سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه : تعداد ضامائم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		سایر حساب‌های پرداختی		
		هزینه مالی - تخفیفات استفاده نشده		
		موجودی نقد - بانک		
جمع: دویست و پنجاه هزار ریال					
شرح سند: پرداخت بدهی بعد از دوره تخفیف					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

کار عملی ۴ از بین کلمات زیر، کلمه‌های مناسب را در جاهای خالی قرار دهید.

«موجودی، زیان ناشی از تخریب، ضروری، غیر ضروری، جاری، آتی، بهای تمام شده، درآمد، هزینه، نامشهود، ثابت مشهود»

الف) قطعات یدکی و ابزار تعمیراتی معمولاً به عنوان..... محسوب و در زمان مصرف به عنوان..... شناسایی میشوند.

ب) مخارجی که بابت بیمه حوادث در خلال دوره احداث بنای جدید پرداخت میشود به عنوان بخشی از ساختمان جدید، ثبت میشود، زیرا جزء مخارج و عادی بنای جدید است.

ج) قطعات عمده آماده جایگزینی، در صورتی که انتظار می‌رود بیش از یک دوره مالی مورد استفاده واحد تجاری واقع شود، به عنوان دارایی طبقه‌بندی میگردد.

د) مخارج تخریب ساختمان قدیمی متعلق به واحد تجاری به منظور احداث بنای جدید به عنوان ساختمان، ثبت میشود، زیرا اینگونه مخارج مربوط به ساختمان قدیمی است.

ه) مخارجی که انتظار می‌رود منافع آنها تنها عاید دوره مالی جاری شود، جزء هزینه‌های دوره محسوب و از همان دوره کسر میشوند، مانند هزینه تعمیر و نگهداشت ماشین آلات. کاربرد جایگزین ندارند و نمیتوان آنها را به اجزای کوچکتر برای فروش تقسیم

کار عملی ۵

مشخص کنید هریک از موارد زیر مربوط به بهای تمام شده کدام حساب دارایی است؟

مشخص کنید هریک از موارد زیر مربوط به بهای تمام شده کدام حساب دارایی است؟

۱ کارمزد دلالی زمین	۲ هزینه خرید تانکر
۳ حق ثبت زمین	۴ نرده کشی
۵ آسفالت محوطه	۶ پیاده‌روسازی
۷ احداث پارکینگ	۸ هزینه انتقال سند مالکیت ساختمان
۹ هزینه خاک‌برداری	۱۰ هزینه بیمه در طول دوره ساخت
۱۱ هزینه بارگیری ماشین آلات	۱۲ عوارض و حقوق گمرکی ماشین آلات
۱۳ پرداخت جریمه به علت تأخیر در پرداخت گمرکی	۱۴ پرده و کرکره
۱۵ دیوارکشی دور زمین	۱۶ منظره‌سازی
۱۷ ایجاد فضای سبز	۱۸ آلاچیق
۱۹ لوله‌کشی داخل ساختمان	۲۰ کمد دیواری

۲۱ خرید زمین برای توسعه آینده کارخانه	۲۲ کابینت
۲۳ پارتیشن	۲۴ قفسه بندی
۲۵ کتابخانه دیواری	۲۶ پرچین
۲۷ آب پاش ها	۲۸ هزینه حفر چاه
۲۹ هزینه نصب ماشین آلات	۳۰ مونتاژ وسائط نقلیه
۳۱ کولرگازی	۳۲ سیستم سرمایشی و گرمایشی
۳۳ بازسازی محل نصب ماشین آلات	۳۴ هزینه تبلیغات
۳۵ هزینه حمل و نقل اولیه وسائط نقلیه	۳۶ هزینه تخریب ساختمان قدیمی
۳۷ فایل کشویی	۳۸ مالیات مستغلات زمین
۳۹ هزینه خرید موتور سیکلت	۴۰ پروانه ساخت ساختمان
۴۱ هزینه خرید بیل مکانیکی	۴۲ سیستم اطفای حریق
۴۳ هزینه نقشه کشی ساختمان	۴۴ سردخانه
۴۵ تراکتور و بولدوزر	۴۶ کتابخانه قابل جابه جایی
۴۷ میز و صندلی	۴۸ زمینی که به قصد فروش کنارگذاری شده
۴۹ بازسازی و مرمت ماشین آلات	۵۰ حق الزحمه مهندسان نصب ماشین آلات

ردیف	شرح حساب	کد یا شرح مخارج
۱	زمین	
۲	مستحقات	
۳	ساختمان	
۴	اثاثه و منصوبات	
۵	ماشین آلات	
۶	تأسیسات	
۷	سایر دارایی ها	
۸	منابع و معادن	
۹	وسائط نقلیه	
۱۰	...	

کار عملی ۶

برای محاسبه بهای تمام شده داراییهایی که در جداول زیر ارائه شده اند، کدامیک از جاهای خالی را با چه مبلغی میتوان تکمیل نمود؟

۲۹۰۰۰۰۰۰۰۰	خرید نقدی زمین
۱۰۰۰۰۰۰۰۰	هزینه انتقال سند
۵۰۰۰۰۰۰۰	کارمزد دلالی
	دیوارکشی دور زمین
	مالیات غیر قابل استرداد
	هزینه حفرچاه
۳۰۰۸۰۰۰۰۰۰	بهای تمام شده زمین

۴۰۰۰۰۰۰۰۰۰	خرید مصالح جهت احداث ساختمان
۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰	هزینه بیمه در طول دوره ساخت
۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰	پرداخت دستمزد عوامل ساخت
	هزینه نقشه کشی
	هزینه ایجاد فضای سبز
	ایجاد پارکینگ
۵۲۰۱۰۰۰۰۰۰	بهای تمام شده ساختمان

۱۸۰۰۰۰۰۰۰۰	خرید نقدی ماشین آلات
۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰	هزینه عوارض و گمرکی
	جریمه تأخیر در پرداخت حقوق گمرکی
۷۰۰۰۰۰۰۰	هزینه بارگیری
۳۰۰۰۰۰۰۰	بازسازی محل نصب
	تعمیر قطعاتی که در حمل آسیب دیده اند
	حق الزحمه متصدیان نصب
۲۱۰۵۰۰۰۰۰۰	بهای تمام شده ماشین آلات

کار عملی ۷

شرکت «هویزه» اطلاعات زیر را در خصوص با تحویل بخشی از اموال در پاییز ۹۶، ارائه نموده است:

ردیف	شرح	مبلغ (۱۰۰۰۰ ریال)
۱	خرید ساختمان فرسوده	۳۷۵۰۰۰۰
۲	تخریب ساختمان قدیمی	۵۴۰۵۰۰
۳	عواید حاصل از فروش مصالح	۶۰۲۵۰
۴	طراحی و نقشه کشی جهت احداث ساختمان	۱۹۰۰۷۵
۵	تسطیح و آماده سازی زمین	۷۵۰۰۰۰
۶	خرید ماشین آلات با شرط (ن/۶۰ - ۱۰/۴) - از تخفیف استفاده نشد	۲۷۲۰۵۰۰
۷	حمل و نقل ماشین آلات خریداری شده	۴۰۳۶۰
۸	جریمه رانندگی حمل ماشین آلات	۶۲۵
۹	مواد و مصالح و دستمزد احداث ساختمان جدید	۹۲۵۰۰۰۰
۱۰	زیرسازی برای استقرار ماشین آلات	۱۲۵۰۰۰۰
۱۱	نصب ماشین آلات	۹۰۸۱۰
۱۲	محوطه سازی، آسفالت، جدول بندی و ایجاد فضای سبز	۲۰۵۰۰
۱۳	کمک بلاعوض به نگهبان کارگاه موقت	۱۰۲۵۰
۱۴	بهره وام کوتاه مدت اخذ شده جهت احداث ساختمان	۲۷۰۲۵۰

مبالغ مربوط به ردیفهای ۲، ۴، ۶، ۷ و ۱۱ همراه با مالیات ارزش افزوده (۹٪) میباشند.

مطلوب است:

تعیین بهای تمام شده اموال به تفکیک حسابهای مورد استفاده.

کار عملی ۸

شرکت «شلمچه» - معاف از مالیات بر ارزش افزوده - به منظور افزایش تولید، یکی از ساختمان های قدیمی متعلق به واحد تجاری خود را برای احداث بنای جدید تخریب کرد، مخارج پرداخت شده به شرح زیر است:

۲۰۰۰۰۰۰۰	الف) تخریب ساختمان قدیمی
۱۲۰۰۰۰۰۰	ب) احداث انبار لوازم و مصالح طی دوره احداث
۵۰۰۰۰۰۰	ج) هزینه بیمه حوادث طی دوره احداث
۴۰۰۰۰۰۰	د) نقشه کشی
۱۱۵۰۰۰۰۰	ه) اخذ پروانه ساختمان جدید
۲۰۰۰۰۰۰	و) ایجاد فضای سبز اطراف ساختمان
۳۵۰۰۰۰۰	ز) آسفالت حیاط ساختمان
۱۳۵۰۰۰۰۰	ح) لوله کشی و سیم کشی داخل ساختمان
۱۸۰۰۰۰۰۰	ط) احداث پارکینگ
۹۵۰۰۰۰۰	ی) نرده کشی دور ساختمان
۸۰۵۰۰۰۰۰	ک) مصالح به کار رفته در ساختمان

مطلوب است:

الف) محاسبه بهای تمام شده داراییها
ب) ثبت حسابداری رویداد فوق در دفتر روزنامه

کار عملی ۹

شرکت بازرگانی «خلیج فارس» به ساخت مجتمع فروشگاهی جدیدی در اتوبان شهید چمران اقدام نموده است، اطلاعات مربوط به ساخت این مجتمع توسط شرکت مذکور به شرح زیر است (از مالیات بر ارزش افزوده صرفنظر شده است)

شرکت بازرگانی «خلیج فارس» به ساخت مجتمع فروشگاهی جدیدی در اتوبان شهید چمران اقدام نموده است، اطلاعات مربوط به ساخت این مجتمع توسط شرکت مذکور به شرح زیر است (از مالیات بر ارزش افزوده صرف نظر شده است):

۹۶/۴/۵ - خرید ساختمانی فرسوده و غیرقابل استفاده به ارزش ۱۳۰۰۰۰۰۰۰ ریال از طریق حواله پایا.
۹۶/۴/۲۰ - تخریب ساختمان قدیمی با پرداخت نقدی ۴۰۰۰۰۰۰۰ ریال به منظور ساخت مجتمع.
۹۶/۴/۲۷ - فروش نقدی مصالح به جای مانده از تخریب به بهای ۱۵۰۰۰۰۰۰ ریال.
۹۶/۴/۲۹ - پرداخت مبلغ ۲۰۰۰۰۰۰۰ ریال بابت تسطیح و خاک برداری زمین.
۹۶/۵/۵ - تهیه نقشه ساختمانی با پرداخت ۵۰۶۵۰۰۰۰ ریال.
۹۶/۵/۲۹ - کسب مجوز ساخت و تمدید و اصلاح پروانه ساختمان با پرداخت ۷۰۵۰۰۰۰۰ ریال.
۹۶/۶/۱ - با توجه به پرداخت های متنوعی که در ارتباط با ساخت مجتمع پیش بینی می شود، مدیریت اقدام به صدور چک به منظور ایجاد تنخواه به نام آقای زاهدی - کاربرداز شرکت - به مبلغ ۳۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال نمود تا پرداخت های نقدی کمتر از این مبلغ مستقیماً توسط تنخواه دار انجام شود.
طبق توافق، گزارش پرداخت های تنخواه در پایان هر ماه دریافت و پس از بررسی و تأیید، چک مربوط به تأمین وجه در همان روز صادر می شود و عملیات صدور اسناد حسابداری به روش تنخواه متغیر انجام می گیرد.

۹۶/۶/۳۰- دریافت اسناد هزینه های به شرح زیر از کارپرداز شرکت:

پرداخت ۳/۰۰۰/۰۰۰ ریال بابت گودبرداری ریال بابت خرید و نصب نرده به منظور ایمن سازی گود و ۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال خرید وسایل و ابزار آلات مصرفی.

۹۶/۷/۳۰- دریافت اسناد هزینه های به شرح زیر از کارپرداز شرکت:

پرداخت مبلغ ۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال بابت خرید امتیاز آب و ۳,۰۰۰,۰۰۰ ریال بابت انشعاب فاضلاب و ۸,۰۰۰,۰۰۰ ریال مصالح ساختمانی و ۹,۰۰۰,۰۰۰ ریال دستمزد کارگران و ۲,۵۰۰,۰۰۰ ریال دستمزد مهندسین مشاور.

۹۶/۸/۱۱ صدور ۴ فقره چک ۲۲,۵۰۰,۰۰۰ ریالی بابت خرید بخش عمده ای از مصالح ساختمانی طبق نظر مهندسین مشاور (تاریخ اولین برگ چک روز خرید- ۹۶/۸/۱۱ - و بقیه به فاصله یک ماه از یکدیگر می باشند).
۹۶/۸/۳۰ دریافت اسناد هزینه ای به شرح زیر از کارپرداز شرکت:

پرداخت مبلغ ۶,۰۰۰,۰۰۰ ریال بابت خرید امتیاز برق و نصب کنتور و ۷,۰۰۰,۰۰۰ ریال بابت مصالح ساختمانی و ۸,۰۰۰,۰۰۰ ریال دستمزد کارگران و ۴,۰۰۰,۰۰۰ ریال لوله و اتصالات.

۹۶/۹/۳۰ دریافت اسناد هزینه ای به شرح زیر از کارپرداز شرکت:

پرداخت مبلغ ۷,۵۰۰,۰۰۰ ریال بابت خرید مصالح ساختمانی و ۵,۸۵۰,۰۰۰ ریال دستمزد کارگران و ۴,۶۵۰,۰۰۰ ریال بهای ساخت و نصب در و پنجره و ۸,۵۰۰,۰۰۰ ریال شیر آلات و تجهیزات برقی و ۱,۱۵۰,۰۰۰ ریال تعویض بخشی از لوله کشی آسیب دیده ناشی از تقصیر کارگران ساختمانی که به حساب آن ها منظور شو.

۹۶/۱۰/۳۰- دریافت اسناد هزینه ای به شرح زیر از کارپرداز شرکت:

پرداخت مبلغ ۱۲,۵۰۰,۰۰۰ ریال بابت خرید و نصب تاسیسات حرارتی و برودتی قابل انتقال و ۵,۵۰۰,۰۰۰ ریال بابت خرید مصالح ساختمانی و ۷,۳۵۰,۰۰۰ ریال دستمزد کارگران پس از کسر خسارت ماه قبل ایشان.

۹۶/۱۱/۳۰ - با دریافت آخرین اسناد هزینه ای به شرح زیر و منظور نمودن وجه نقد باقی مانده نزد کارپرداز شرکت به حساب ایشان، حساب تنخواه گردان بسته شد:

پرداخت مبلغ ۲,۱۰۰,۰۰۰ ریال بابت خرید و نصب تجهیزات روشنایی و ۲,۵۵۰,۰۰۰ ریال بابت تطیف و تخلیه نخاله ساختمان و ۶,۳۵۰,۰۰۰ ریال دستمزد کارگران و ۳,۵۰۰,۰۰۰ ریال خرید هدایای روز افتتاح مجتمع.

۹۶/۱۲/۱۹ افتتاح و بهره برداری از مجتمع با پرداخت نقدی ۲,۴۵۰,۰۰۰ ریال بابت هزینه پذیرایی از شرکت کنندگان در مراسم افتتاح ساختمان و اعطای هدایای خریداری شده به مهمانان.

مطلوب است:

صدور سند حسابداری رخدادهای فوق و تنظیم حساب دارایی در جریان ساخت در دفترکل.

د) صدور سند حسابداری بیمه اموال

۱) تعریف بیمه اموال و انواع آن

فعالیت:

آیا میتوانید دارایی یا خدماتی را نام ببرید که در کشورمان امکان ایجاد بیمه برای آنها وجود نداشته باشد؟

تعریف بیمه:

بیمه به مفهوم اطمینان از امکان انتقال خسارت وارده از حوادث احتمالی و ناخواسته به فرد یا سازمان دیگری است

قرارداد بیمه (بیمه نامه):

عقدی است که به موجب آن یک طرف (بیمه گر) متعهد میشود در ازای دریافت حق بیمه از طرف دیگر (بیمه گذار)، در صورت وقوع حادثه، خسارت وارده به او یا شخص ذی نفع را جبران کند یا مبلغ معینی را به وی یا شخص ذی نفع بپردازد.

حق بیمه:

مبلغی است که بیمه گر در ازای پذیرش خطر طبق قرارداد بیمه از بیمه گذار مطالبه میکند. تاریخ شروع پوشش بیمه ای: عبارت است از تاریخ شروع پذیرش خطر توسط بیمه گر طبق قرارداد بیمه.

خسارت:

عبارت است از مبلغ قابل پرداخت در اثر وقوع حوادث تحت پوشش قرارداد بیمه.

شناسایی و تعریف انواع بیمه**فعالیت**

چند نمونه از فواید فردی و اجتماعی بیمه را نام ببرید.

بیمه، باتوجه به مبنای قانونی، اهداف و مقررات آن به دو نوع کلی به شرح زیر تقسیم میشود:

الف) بیمه های اجتماعی

ب) بیمه های بازرگانی

بسیاری از انواع بیمه های بازرگانی، مربوط به اموال و دارایی های شرکت است.

بیمه اموال:

فعالیت:

آیا در ایجاد انواع بیمه جهت دارایی های شرکت، اجباری وجود دارد؟ دلیل آن چیست؟

اموال و دارایی های ثابت شرکت، باید در برابر خطرات قابل بیمه شدن، تحت پوشش بیمه ای قرار گیرند، با اجرای عملیات بیمه دارایی در سیستم اموال، واحد حسابداری اموال میتواند سند حسابداری را صادر نماید.

الف) بیمه اتومبیل:

هدف از ایجاد بیمه اتومبیل، جبران خسارات وارده به اتومبیل، اشخاص ثالث و سرنشینان اتومبیل در اثر حوادث رانندگی است.

انواع بیمه اتومبیل عبارت اند از:

۱ بیمه اجباری شخص ثالث

۲ بیمه اجباری حوادث راننده

۳ بیمه بدنه

ب) بیمه باربری (حمل و نقل):

بیمه باربری رشته ای از بیمه اموال است که کالا را در مقابل خطرات حمل از طریق دریا، زمین یا هوا، از مبدأ تا مقصد تحت شرایط خاصی مورد پوشش قرار میدهد.

ج) بیمه آتش سوزی:

بیمه آتش سوزی پوششی است که خسارات و زیانهای ناشی از وقوع آتشفروزی، صاعقه و انفجار که به اموال مورد بیمه وارد میشود را براساس شرایط مندرج در بیمه نامه جبران کند.

البته بیمه گذار میتواند با پرداخت حق بیمه اضافی خطرانی مانند سیل، زلزله، طوفان، اعتصاب، رانش و ریزش زمین و... را نیز به تبع آن بیمه نماید.

د) بیمه مسئولیت:

بیمه گر در این بیمه تعهد می‌کند خسارت هایی را که بیمه‌گذار به طور ناخواسته، به اموال و مسئولیت ثالث وارد می‌کند و مسئول جبران آنها شناخته میشود، پرداخت نماید.

ه) بیمه مهندسی

بیمه گر در چهارچوب شرایط بیمه نامه مهندسی تعهد می‌کند که خسارت و یا زیان ناشی از حوادث اموالی را که مسئولیت طراحی، ساخت، نصب، تعمیر و یا نگهداری آنها بر عهده مهندسان بوده است در دوره های ساخت و بهره برداری جبران نماید.

بیمه‌گذار محترم با توجه به اینکه بیمه‌نامه مورد درخواست بر اساس مندرجات این پیشنهاد صادر خواهد شد، خواهشمند است آن را با دقت مطالعه و تکمیل فرمایید.

نام بیمه‌گذار: **کد ملی:** **شماره تماس:**
 نشانی کامل محل مورد بیمه: (به ترتیب نام استان، شهر، خیابان اصلی، خیابان فرعی، پلاک، واحد)
کد پستی:

موضوع فعالیت: ملکی استیجاری
 نوع مالکیت: تا ساعت ۲۴ روز
 مدت بیمه: یک سال از ساعت ۲۴ روز
 خطرات تحت پوشش: حریق، انفجار، صاعقه، زلزله، مسئولیت مالی در مقابل همسایگان، هزینه پاک‌سازی محل حادثه، سرقت و وقفه در فعالیت (عدم‌النتفع)
 ساختمان و موجودی و محتویات مورد بیمه به شرح زیر تحت پوشش بیمه قرار خواهد گرفت:

ردیف	خطرات مورد تعهد	مورد بیمه	سرمایه و پایه تعهدات	حق بیمه
۱	حریق، انفجار، صاعقه و زلزله	الف) ساختمان به ارزش ب) موجودی و محتویات به ارزش	ریال ۳۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال ۷۰۰۰۰۰۰۰۰	- حق بیمه حریق، انفجار و صاعقه بر اساس نرخ مندرج در تعرفه - زلزله ۴۰۰۰۰۰ ریال
۲	سرقت با شکست حرز	موجودی و محتویات	ریال ۲۰۰۰۰۰۰۰۰	ریال ۸۰۰۰۰۰
۳	وقفه در فعالیت	زیان مالی	ریال ۵۰۰۰۰۰۰۰۰	ریال ۱۰۰۰۰۰
۴	هزینه پاک‌سازی محل پس از وقوع خطرات بیمه شده	پاک‌سازی ساختمان و موجودی و محتویات	ریال ۲۰۰۰۰۰۰۰۰	ریال ۲۰۰۰۰
۵	مسئولیت مالی در برابر همسایگان ناشی از آتش‌سوزی و انفجار	هزینه بازسازی و جایگزینی اموال همسایگان	ریال ۲۰۰۰۰۰۰۰۰	ریال ۱۴۰۰۰۰

افزایش پایه تعهدات در صورت تمایل بیمه‌گذار
 با توجه به اینکه تعهدات فوق‌الذکر حداکثر تا ۳۰ برابر (۱/۵) برابر ، ۲ برابر ، ۲/۵ برابر ، ۳ برابر ، ۳/۵ برابر ، ۴ برابر ، ۴/۵ برابر ، ۵ برابر ، تا ۵۰ برابر قابل افزایش می‌باشد در صورت تمایل لطفاً ضریب افزایش را مشخص فرمایید.
 ضریب افزایش برابر

تاریخ پیشنهاد: **امضای بیمه‌گذار:** **نام و کد نمایندگی:**

۲ صدور سند حسابداری بیمه اموال

اسناد حسابداری مربوط به بیمه دارایی معمولاً شامل دو مورد است.

سند ایجاد بیمه و پرداخت آن:

شماره سند: تاریخ سند:		شرکت سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمام:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		پیش پرداخت‌ها - پیش پرداخت بیمه		XXXX	
		سایر حساب‌های دریافتی - مالیات ارزش افزوده		XXXX	
		موجودی نقد - بانک			XXXX
جمع:					
شرح سند: بابت خرید بیمه نامه.....					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

سند شناسایی هزینه در پایان دوره مالی:

شماره سند: تاریخ سند:		شرکت سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمام:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		هزینه‌های اداری - هزینه‌های حق بیمه		XXXX	
		پیش پرداخت‌ها - پیش پرداخت بیمه			XXXX
جمع:					
شرح سند: بابت شناسایی هزینه در پایان سال					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

مثال:

شرکت «مهردشت» در تاریخ ۹۵/۱۰/۱ بابت بیمه یک ساله ساختمان مؤسسه و مالیات متعلقه آن جمعاً مبلغ ۲۱,۸۰۰,۰۰۰ ریال پرداخت نمود، سند حسابداری مربوط به خرید بیمه نامه و شناسایی هزینه را در پایان سال انجام دهید.

شماره سند: ۹۵/۱۰/۱ تاریخ سند:		شرکت سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمام:م:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		پیش پرداخت‌ها - پیش پرداخت بیمه		۲۰'۰۰۰'۰۰۰	
		سایر حساب‌های دریافتی - مالیات ارزش افزوده		۱'۸۰۰'۰۰۰	
		موجودی نقد - بانک			۲۱'۸۰۰'۰۰۰
جمع: بیست و یک میلیون و هشتصد هزار ریال				۲۱'۸۰۰'۰۰۰	۲۱'۸۰۰'۰۰۰
شرح سند: بابت خرید بیمه نامه اموال					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

شماره سند: ۹۵/۱۲/۳۰ تاریخ سند:		شرکت سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمام:م:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		هزینه‌های اداری - هزینه‌های حق بیمه		۵'۰۰۰'۰۰۰	
		پیش پرداخت‌ها - پیش پرداخت بیمه			۵'۰۰۰'۰۰۰
جمع: پنج میلیون ریال				۵'۰۰۰'۰۰۰	۵'۰۰۰'۰۰۰
شرح سند: بابت شناسایی هزینه بیمه در پایان سال					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

$$۲۰'۰۰۰'۰۰۰ \times \frac{۳}{۱۳} = ۵'۰۰۰'۰۰۰$$

فعالیت:

اگر بیمه نامه فوق مربوط به بیمه شخص ثالث اتومبیل متعلق به شرکت باشد که در تاریخ ۹۵/۳/۳۱ فعالیت خریداری شده باشد ثبت‌های مربوط را انجام دهید

شماره سند: ۹۵/۳/۳۱ تاریخ سند:		شرکت سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمانت:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		پیش پرداخت ها - پیش پرداخت بیمه		۲۰۰۰۰۰۰۰۰	
جمع:					
شرح سند: بابت خرید بیمه نامه اموال					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

$$۲۰۰۰۰۰۰۰۰ \times \frac{?}{۱۲} = \dots$$

شماره سند: ۹۵/۱۲/۳۰ تاریخ سند:		شرکت سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمانت:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		هزینه های اداری - هزینه های حق بیمه			
جمع:					
شرح سند: بابت شناسایی هزینه بیمه در پایان سال					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

در فصل (پودمان) سوم، با نحوه صدور سند حسابداری ایجاد مطالبات از شرکت های بیمه گر بابت خسارت دیدن اموال تحت پوشش بیمه و خسارت دریافتی از شرکتهای بیمه آشنا میشویم.

کار عملی ۱۰

شرکت «قصرشیرین» در ابتدای سال مالی ۱۳۹۶ افتتاح شد، این شرکت در راستای اهداف مدیران خود، پس از خرید و تحویل هر قلم از داراییهای ثابت شرکت، نسبت به عقد قرارداد بیمه یک ساله با شرکت بیمه «ایران» اقدام نموده است. اطلاعات مربوط به بیمه داراییهای این شرکت به صورت جدول زیر است:

نام دارایی	مبلغ حق بیمه	تاریخ عقد قرارداد
ساختمان	۷۳۰۰۰۰۰۰	۱۳۹۶/۲/۱
ماشین آلات	۴۸۰۰۰۰۰۰	۱۳۹۶/۶/۱
تأسیسات	۳۶۰۰۰۰۰۰	۱۳۹۶/۴/۳۱
وسایط نقلیه	۱۸۰۰۰۰۰۰	۱۳۹۶/۱۰/۱
اثاثه و منسوبات	۱۲۰۰۰۰۰۰	۱۳۹۶/۱۱/۳۰
جمع	۱۸۶۰۰۰۰۰۰	

به تمامی مبالغ ۹٪ عوارض و مالیات بر ارزش افزوده اضافه میشود.

مطلوب است:

تنظیم اسناد حسابداری مربوط به انعقاد قرارداد بیمه در طی سال و منظور نمودن هزینه بیمه در پایان سال

کار عملی ۱۱

شرکت «طبیس» یک باب خانه کلنگی را در ابتدای تیر ماه سال ۱۳۹۶ با پرداخت مبلغ ۲۵۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال نقدا خریداری نمود و بابت مخارج محضری ۱۰,۰۰۰,۰۰۰ پرداخت نمود، سایر رخدادهای مرتبط با ساخت بنا به شرح زیر است.

۹۶/۵/۱ دریافت مجوز ساخت بنا از شهرداری ۱۹۰,۰۰۰,۰۰۰

۹۶/۵/۵ مخارج تخریب ساختمان کهنه ۱۲۰,۰۰۰,۰۰۰

۹۶/۵/۶ دریافت وجه فروش حاصل از مخارج به جا مانده ۵۰,۰۰۰,۰۰۰

۹۶/۹/۳۰ مخارج تا پایان عملیات احداث ساختمان (دفتر تجاری) ۷۶۳,۰۰۰,۰۰۰

۹۶/۱۰/۱ پرداخت بابت بیمه یک ساله ساختمان موسسه ۳,۶۰۰,۰۰۰

مطلوب است:

تنظیم سند حسابداری رخدادهای فوق تا پایان سال ۹۶ (بدون در نظر گرفتن مالیات بر ارزش افزوده)

کار عملی ۱۲

شرکت «سوسنگرد» که مؤدی مالیات بر ارزش افزوده نیست، در سال ۱۳۹۵ قطعه زمینی را که در آن یک ساختمان قدیمی وجود داشت خریداری کرد، شرکت مذکور ساختمان قدیمی را تخریب و زمین را خاکبرداری و ساختمان جدیدی روی آن احداث کرد، ساختمان جدید همان سال تکمیل و آماده بهره‌برداری شد.

۱۳۰۰۰۰۰۰۰	سایر اطلاعات به شرح زیر است:
۵۰۰۰۰۰۰	الف) خرید نقدی زمین ۹۵/۳/۹
۱۵۰۰۰۰۰	ب) پرداخت هزینه انتقال سند زمین
۱۴۰۰۰۰۰۰	ج) پرداخت کارمزد دلالتی بابت خرید زمین
۸۰۰۰۰۰۰	د) هزینه تخریب و خاک برداری ساختمان
۵۰۰۰۰۰۰	هـ) فروش مواد و مصالح باقی مانده از ساختمان قدیمی
۴۰۰۰۰۰۰	و) هزینه گودبرداری
۳۰۰۰۰۰۰	ز) هزینه نرده کشی دور زمین
۱۷۰۵۰۰۰۰۰	ح) هزینه بیمه حوادث ساختمان در طول دوره ساخت
۱۱۰۰۰۰۰	ط) مخارج احداث بنای جدید
۳۹۲۴۰۰	ی) هزینه پذیرایی کارکنان به مناسبت ورود به ساختمان جدید - ۹۶/۹/۳۱
	ک) بیمه یک ساله ساختمان پس از بهره برداری + مالیات ارزش افزوده (۹٪)

مطلوب است:

- الف) محاسبه بهای تمام شده زمین، مستحقات و ساختمان.
 ب) ثبت حسابداری رویداد فوق در دفتر روزنامه.
 ج) ثبت حسابداری شناسایی هزینه بیمه در پایان سال.

کار عملی ۱۳

۳۰۰۰۰۰۰۰۰	شرکت «ابوموسی» برای خرید ماشین آلاتی از شرکت «چاپهار» مخارج زیر را انجام داده است:
٪۳	الف) قیمت خرید - بعد از کسر تخفیف تجاری
۱۰۴ - ۶۰/ن	ب) تخفیف تجاری
۳۴۰۰۰۰۰۰۰	ج) شرط خرید
۳۰۰۰۰۰۰	د) مخارج حمل و بیمه حمل دریایی
۲۰۰۰۰۰۰۰۰	هـ) مخارج تعمیر ناشی از آسیب دیدگی حمل (از بیمه خسارتی دریافت نشد)
۱۵۰۰۰۰۰۰۰	و) مخارج مربوط به زیرسازی
۹۰۰۰۰۰۰	ز) حق الزحمه مهندسان نصب
۴۸۰۰۰۰۰	ح) مواد مصرف شده برای تولید آزمایشی ماشین آلات
۱۰۱۰۰۰۰۰۰	ط) بیمه یک ساله ماشین آلات پس از نصب
۲۰۰۰۰۰۰	ی) حقوق متصدی ماشین آلات (حقوق ماه اول پس از راه اندازی)
	ک) هزینه تعمیرات پس از راه اندازی ماشین آلات
	به ردیف های «الف، د، زح و ط» ۹٪ مالیات ارزش افزوده تعلق می گیرد.

مطلوب است:

- الف) محاسبه بهای تمام شده ماشین آلات
 ب) ثبت حسابداری رویدادهای فوق در دفتر روزنامه

فصل ۲

صدور سند استهلاك اموال

مقدمه

آیا میدانید کارت اموال چیست و چه کاربردی در یک مؤسسه دارد؟

انتخاب روش استهلاک در یک مؤسسه بر اساس چه شرایطی صورت میگیرد؟

استهلاک داراییهای ثابت چگونه محاسبه و ثبت میگردد؟

نحوه ثبت و نمایش استهلاک در کارت اموال به چه صورت میباشد؟

فهرست اموال یک مؤسسه چگونه تهیه میشود؟

استاندارد عملکرد صدور سند استهلاک اموال (داراییهای ثابت) بر اساس قانون مالیاتهای مستقیم و استانداردهای حسابداری، آییننامههای داخلی و اسناد خرید اموال است.

کارت اموال

فعالیت:

۱ برای مشخص کردن وضعیت یک دارایی ثابت به چه اطلاعاتی نیاز است؟

۲ به نظر شما اطلاعاتی که در فعالیت یک ذکر کرده اید، نیاز به چه فرمی دارد؟

در یک شرکت، دسترسی به اطلاعات صحیح و به موقع دارایی های ثابت برای مدیران واحدهای اقتصادی آن از اهمیت بالایی برخوردار است، دستیابی به گزارش های دقیق در زمینه بهای تمام شده دارایی ثابت، زمان بهره برداری آن، استهلاك، ارزش اسقاط، نقل و انتقال و... برای برنامه ریزی صحیح دارایی ثابت، یک ضرورت است

هر قلم از دارایی ها و اموال شرکت ها شناسنامه ای دارد که حاوی اطلاعات مربوط به آن دارایی هاست و به آن «کارت اموال» گفته می شود.

مشخصات دارایی				شماره دارایی			
شماره برگه ایجاد و تحویل دارایی ثابت:..... تاریخ: ... / ... / ...				حساب معین	مرکز هزینه	گروه دارایی	ردیف
خریداری از صورت حساب به تاریخ ... / ... / ...							از
تعداد: قیمت واحد:							
تاریخ خرید: ... / ... / ... تاریخ بهره برداری: ... / ... / ...				شماره بارکد:		شماره پلاک:	
محل استقرار:				روش استهلاك:			
				☐ نزولی ☐ مستقیم ☐ بر مبنای فعالیت			
ارزش دفتری	استهلاك دارایی			بهای تمام شده (ریال)	شرح	سند حسابداری	
	سال	استهلاك سالانه	استهلاك انباشته			تاریخ	شماره
جمع							
سایر توضیحات:							

کارت اموال: شناسنامه هر قلم دارایی ثابت را تشکیل می دهد. این کارت مجموعه اطلاعات و تغییرات مربوط به آن را از زمان بهره برداری تا زمان خروج از دفتر مؤسسه نشان می دهد. ثبت در دفتر قانونی مؤسسه مبنای تکمیل اطلاعات این شناسنامه خواهد بود.

کارت اموال حاوی چه اطلاعاتی است؟ فعالیت

☐ ۱ بهای تمام شده تاریخی	☐ ۲ عمر مفید
☐ ۳	☐ ۴
☐ ۵	☐ ۶
☐ ۷	☐ ۸

کار عملی ۱

با توجه به اطلاعات زیر، کارت اموال شرکت همدان را تنظیم کنید.

نام دارایی: میز مدیریت	گروه دارایی: ثابت مشهود	قیمت واحد: ۴۰۲۵۰۰۰۰ ریال
گروه دارایی: اثاثه اداری	شماره برگه تحویل دارایی: ۲۴۰	تاریخ بهره برداری: ۱۳۹۶/۰۷/۱۱
مرکز هزینه: بخش حسابداری	تاریخ تحویل دارایی: ۱۳۹۶/۰۷/۱۰	روش استهلاک: خط مستقیم
شماره پلاک: م/۸۵۲۱۰	نام فروشنده: فروشگاه مهتاب	عمر مفید: ۵ سال
تعداد: یک عدد	شماره و تاریخ فاکتور: ۱۳۹۶/۰۷/۰۵ - ۱۲۴۵	شماره بارکد: ۱۳۳۴۵۶۷
محل استقرار: واحد حسابداری تاریخ ۱۳۹۶/۰۷/۱۲ با شماره سند ۳۸۲ در دفاتر ثبت شده است.		

پلاک برجسب (برجسب اموال)

فعالیت:

۱ برای شناسایی تابعیت اشخاص از چه ابزاری میتوان استفاده کرد؟

۲ چگونه میتوان تشخیص داد که یک قلم دارایی ثابت در مالکیت چه شرکتی است؟

اختصاص شناسه به اموال با ارزش از روشهای کنترل اموال است، این عمل موجب جلوگیری از مفقود شدن، احتساب نشدن بیش از یکبار، سرقت و از قلم افتادن یک دارایی میگردد.

پلاک کوبی یا برجسب گذاری اموال و داراییها به هنگام شروع بهره برداری از آن دارایی صورت میگیرد و اینکار برای رسیدن به اهداف زیر است:

۱ طبقه بندی یا دسته بندی داراییهای یک واحد اقتصادی.

۲ شناسایی ماهیت دارایی ها.

۳ جلوگیری از هرگونه اشتباه و سوءاستفاده احتمالی از دارایی های ثابت.

برچسب اموال: عبارت است از: اختصاص یک کد یا شناسه خاص به یک دارایی برای کنترل مؤثر آن در یک واحد اقتصادی. شماره برچسب دارایی به عنوان نشانه شناسایی، در کارت دارایی درج می‌گردد.

فعالیت

- ۱) اموالی که در انبار نگهداری می‌شوند و هنوز آماده بهره‌برداری نیستند، نیاز به برچسب اموال دارند.
- ۲) اموالی که به صورت کمک یا اهدایی در اختیار مؤسسه قرار گرفته‌اند، نیازی به برچسب اموال دارند.
- صحیح غلط
- صحیح غلط

تکته

طبق بخشنامه ابلاغی توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی، اموال منقول غیرمصرفی دولتی که بهای تمام شده آنها در زمان تحصیل، حداقل ۱/۵ درصد حد نصاب معاملات کوچک باشد، نیاز به برچسب اموال دارند، در شرکت‌های خصوصی این حد نصاب با توجه به آیین‌نامه معاملات تعیین می‌شود.

فعالیت

حداقل بهای اموال شرکت‌های دولتی برای اختصاص برچسب در سال جاری، چند ریال است؟

نمونه هایی از برچسب یا پلاک اموال به صورت روبه رو است:

در زمان پلاک کوبی موارد زیر باید مورد توجه قرار گیرند:

الف) پلاک اموال باید در قسمتی از دارایی نصب شود که به راحتی قابل مشاهده باشد.

ب) پلاک اموال باید در محلی نصب شود که با گذشت زمان از بین نرود و از دارایی جدا نشود.

ج) نصب پلاک در محلی صورت گیرد که به ارزش دارایی مذکور صدمه ای وارد ننماید.

د) مشخصات پلاک اموال خوانا و دقیق باشد.

فعالیت

جدول زیر را تکمیل کنید.

نحوه اختصاص برچسب اموال	برچسب اموال تعلق می گیرد		نام اموال
	خیر	بلی	
شماره پلاک راهنمایی و رانندگی به عنوان شماره اموال		✓	وسایط نقلیه
			ساختمان
			میز و صندلی چوبی
			دستگاه پرس
			خودکار و مداد
			دوربین های نصب شده در ارتفاع
			زمین
			ماشین دوخت
			درختان در تملک شرکت

نحوه پلاک کوبی اموال:

اموال برای پلاک کوبی یا الصاق برچسب، بر اساس طبقه بندی آنها صورت میگیرد، این کار میتواند به صورت زیر انجام پذیرد:

۱ اموالی که به راحتی قابل تشخیص و قابلیت طبقه بندی دارند، پلاک روی آنها نصب میشود؛ مانند میز، صندلی، یخچال، کولر، فرش، بخاری و...

۲ اموالی که دارای شمارههای خاصی برای شناسایی هستند، مانند شماره پلاک وسایط نقلیه که توسط اداره راهنمایی و رانندگی اختصاص داده شده است یا شماره سند زمین و ساختمان که توسط اداره ثبت اسناد و املاک در سند مالکیت آنها درج شده است، این موارد را میتوان به عنوان شماره پلاک آنها در نظر گرفت.

۳ وحدت رویه در محل نصب پلاک دارایی های مشابه رعایت گردد

۴ اموالی که به صورت جداگانه خریداری شده اند ولی در مجموع یک دارایی را تشکیل میدهند، جزء اصلی این دارایی پلاک کوبی میشود و اجزای دیگر آنها در دفتر اموال ثبت میگردد ولی در آنها پلاک کوبی صورت نمیگیرد، مانند: سیستم گرمایشی و سرمایشی.

طبق آییننامه اموال شرکتها، کلیه دارایی هایی که وارد انبار شرکت شده اند تا زمانیکه در انبار معمولاً نگهداری میشوند ضرورتی به الصاق برچسب اموال و پلاک کوبی ندارند.

فعالیت:

آیا اموال امانی نزد شرکت به پلاک کوبی نیاز دارند؟ دلیل آن را بیان کنید

بارکد:

به نمایش تصویری اطلاعات کدگذاری شده در یک سطح فیزیکی، «بارکد» یا «رمزین» گفته میشود، این اطلاعات را میتوان توسط یک ابزار بازخوانی کرد، هر یک از این بارکدها در بانک اطلاعاتی مربوط، دارای اطلاعات کاملی شامل شرح اموال، مشخصات دقیق و فنی، مقدار موجودی و اطلاعات ورود و خروج برای استفاده کنندگان ذینفع میباشد، معمولاً شکل بارکد به صورت زیر است:

بارکدهای اولیه، اطلاعات را به صورت خطوط موازی ذخیره میکردند اما امروزه بسته به نوع محصول، بارکدها به شکل یک دسته نقطه، یک دسته دایره هم مرکز و به صورت مخفی شده در تصاویر، وجود دارند، بارکدها توسط یک اسکنر نوری که «دستگاه بارکدخوان» نامیده میشود بازخوانی میشوند.

محاسن بارکد کردن اموال:

۱ سرعت بالا و کاهش خطا در ثبت اطلاعات

۲ دسته بندی دقیق اطلاعات

۳ دسترسی آسان به اطلاعات واقعی و حقیقی

از بارکد برای جمع‌آوری و ثبت اطلاعات مختلف، استفاده های متنوعی میشود، از جمله کارت های حضور و غیاب کارکنان، ثبت شماره استاندارد بین المللی کتاب (شابک)، اطلاعات قبض های آب، برق و تلفن، اطلاعات خطوط تولید و صورت برداری از کالاها و دارایی های ثابت .

بارکد به عنوان یک ابزار ورودی کمک میکند تا تغییر یا ثبت اطلاعات در سیستم های رایانه ای با حداقل خطای اطلاعاتی به بانکهای اطلاعاتی منتقل شود.

استهلاک

۱ عبارت «وسایط نقلیه مستهلک شده است» به چه معنی می باشد؟

فعالیت

۲ کدام یک از دارایی های زیر با گذشت زمان، کارایی و کیفیت اولیه خود را از دست می دهند؟

ملزومات	سرقفلی محل کسب	معادن	اثاثه اداری	زمین	ساختمان

تعریف استهلاک :

استهلاک از لحاظ لغوی به معنی «فرسایش» یا « فرسودگی» میباشد

استهلاک در حسابداری عبارت است از :

سرشکن کردن و تخصیص بهای تمام شده دارایی های ثابت به صورت منظم و معقول به دورههایی که انتظار میرود از دارایی استفاده شده و منافع آتی برای واحد اقتصادی ایجاد کرده است

تعریف استهلاک بر اساس ماده ۱۴۹ قانون مالیاتهای مستقیم مصوب ۱۳۹۴/۰۴/۳۱ به صورت زیر است :

استهلاک ، تخصیص سیستماتیک (نظام مند) مبلغ استهلاک پذیر یک دارایی طی عمر مفید است.

طبق قانون مالیات‌های مستقیم، مأخذ محاسبه استهلاک، بهای تمام شده دارایی است و استهلاک از تاریخی محاسبه می‌شود که دارایی قابل استهلاک، برای بهره‌برداری آماده می‌شود و در اختیار مؤسسه قرار می‌گیرد. طبق ماده شش این قانون، در صورتی که دارایی قابل استهلاک در طی ماه در اختیار مؤسسه قرار گیرد ماه مزبور در محاسبه منظور نخواهد شد و مبدأ محاسبه استهلاک دارایی از ابتدای ماه بعد از بهره‌برداری خواهد بود. در مورد کارخانه‌ها، دوره بهره‌برداری آزمایشی جزء بهره‌برداری محسوب نمی‌گردد.

بنابراین، وجود دو شرط برای شروع استهلاک لازم است: یکی آنکه دارایی در اختیار مؤسسه قرار گرفته باشد و دیگر آنکه دارایی آماده بهره‌برداری باشد اعم از آنکه عمل مورد بهره‌برداری قرار گیرد یا خیر.

به استثنای روز اول ماه، روزهای دیگر هرماه، اگر دارایی، خریداری یا مورد بهره‌برداری قرار گیرد، استهلاک از ابتدای ماه بعد قابل محاسبه است.

نکته

۱ شرکت ایلام در تاریخ ۱۳۹۶/۶/۱۶ ماشین‌آلاتی خریداری کرد و در تاریخ ۱۳۹۶/۸/۱ آن را مورد بهره‌برداری قرار داد. مبنای محاسبه استهلاک این دارایی چه تاریخی است؟
 ۲ شرکت مهر ائانه‌ای را در تاریخ ۱۳۹۵/۹/۱۲ خریداری کرد و مورد بهره‌برداری قرار داد. تاریخ شروع محاسبه استهلاک این دارایی کدام یک از موارد زیر است؟

الف) ۱۳۹۵/۹/۱	ب) ۱۳۹۵/۹/۱۲
ج) ۱۳۹۵/۱۰/۱	د) ۱۳۹۵/۹/۱۵

فعالیت

دلیل محاسبه استهلاک: دلایل محاسبه استهلاک به دو دسته زیر تقسیم می‌شود:

الف) عوامل فیزیکی از جمله:

- ۱ فرسودگی و خرابی ناشی از به کارگیری دارایی
- ۲ پوسیدگی و زنگ زدگی دارایی

ب) عوامل کاربردی از جمله:

- ۱ نابابی فنی دارایی ناشی از پیشرفت تکنولوژی

۲ محدودیت های زمانی از قبیل تاریخ انقضای دارایی (پایان عمر مفید)

۳ کفایت نداشتن: برخی اوقات با گسترش فعالیت های یک واحد تولیدی، برخی ماشین آلات آن نمیتوانند پاسخگوی تقاضای مؤسسه باشند و کارایی لازم را ندارد

فعالیت:

آیا تغییر ارزش دارایی ثابت در بازار میتواند از علل استهلاك تلقی شود؟ دلیل آن را بیان کنید.

محاسبه استهلاك بر اساس کدام یک از اصول حسابداری ضرورت دارد؟

طبقه بندی دارایی ها بر اساس استهلاك پذیری:

فعالیت:

یک شرکت، ساختمانی را به ارزش ۸۰۰۰۰۰۰۰ ریال خریداری کرد که ۳۰۰۰۰۰۰۰ ریال آن مربوط به عرصه و مابقی مربوط به ارزش اعیانی آن است، حسابدار شرکت، ساختمان را چه مبلغی باید در دفاتر ثبت کند؟ دلیل آن را بیان کنید.

الف) دارایی ثابت مشهود:

با توجه به طبقه‌بندی دارایی‌های ثابت مشهود، چند مورد از آنها را نام ببرید.

فعالیت

دارایی‌های ثابت تهنی شونده

.....

.....

.....

.....

دارایی‌های ثابت استهلاک‌ناپذیر

.....

.....

دارایی‌های ثابت استهلاک‌پذیر

.....

.....

.....

.....

آیا حسابدار مؤسسه برای دارایی ثابت مشهودی که آماده بهره‌برداری است؛ ولی به دلایلی در انبار مؤسسه نگهداری شده، می‌توان استهلاک آن را محاسبه نماید؟ دلیل آن را بیان کنید.

فعالیت

(ب) دارایی‌های ثابت نامشهود:

گروهی از دارایی‌های مؤسسه هستند که فاقد ماهیت عینی و فیزیکی میباشند، این نوع دارایی‌ها در خود حقوق و امتیازاتی دارند که واحد تجاری ممکن است بتواند در دوره‌های جاری و آتی از آنها منتفع گردد.

فعالیت:

چند نمونه از دارایی‌های نامشهود را، با توجه به طبقه‌بندی آنها، نام ببرید.

.....

.....

.....

دارایی‌های نامشهود استهلاک‌ناپذیر

.....

.....

.....

دارایی‌های نامشهود استهلاک‌پذیر

فعالیت:

بر اساس طبقه‌بندی دارایی‌های یک مؤسسه، جدول زیر را تکمیل نمایید.

نام دارایی	مشهود استهلاک پذیر	مشهود استهلاک ناپذیر	نقصان پذیر	نامشهود استهلاک پذیر	نامشهود استهلاک ناپذیر
زمین		✓			
ساختمان	✓				
معدن سنگ					
حق انشعاب آب و برق					
هزینه‌های تأسیس					
ماشین آلات					
سرقفلی محل کسب					
علائم تجاری					
ملزومات					
اثاث اداری					
سپرده گذاری بلندمدت					
حق انحصاری فروش					
نرم افزارهای حسابداری					
نرم افزار راه اندازی ماشین آلات					

عوامل مؤثر در محاسبه استهلاک:

۳ عمر مفید

۲ ارزش اسقاط

۱ بهای تمام شده

فعالیت:

بهای تمام شده به صورت واقعی اندازه گیری می شود و قابل محاسبه است.

نکته

مالیات بر ارزش افزوده جزء بهای تمام شده دارایی ثابت محسوب می شود؟ با توجه به شرایط خرید، در مورد آن بحث نمایید.

فعالیت

در تاریخ ۱۳۹۵/۸/۸ شرکتی ماشین آلاتی را به ارزش ۴۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال خریداری کرد و بابت حمل آن ۳۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال، بابت بیمه ۱۵۰۰۰۰۰۰۰ ریال و بابت نصب و راه اندازی آن ۵۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال پرداخت کرد، این شرکت دارایی مذکور را با ۵ درصد تخفیف تجاری خریداری کرده است (قیمت دارایی، حمل و بیمه آن مشمول مالیات بر ارزش افزوده است).

فعالیت

مطلوب است:

بهای تمام شده دارایی مذکور را محاسبه کنید.

در تاریخ ۱۳۹۵/۳/۱۲ شرکت تهران اثاثه‌ای که قیمت نقدی آن ۳۰۸۵۰۰۰۰۰ ریال بود، با شرایط نسبه (تاریخ پرداخت وجه آن ۱۳۹۵/۸/۱۲) به ارزش ۴۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال خریداری کرد و بابت حمل آن ۸۰۰۰۰۰۰ ریال به صورت نقد پرداخت نمود (قیمت دارایی و حمل آن مشمول مالیات بر ارزش افزوده نمی شود).

فعالیت

مطلوب است:

ثبت خرید این دارایی در سند حسابداری

شماره سند:		شرکت تهران		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند:		سند حسابداری		تعداد ضامائم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
جمع:					
شرح سند:					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

طبق قانون مالیات های مستقیم، چنانچه بهای تمام شده یک دارایی ثابت تحصیل شده یا ایجاد شده کمتر از ۱۰ درصد حد نصاب معاملات کوچک در آن سال باشد، دارایی مذکور در سال تحصیل یا ایجاد به طور کامل قابل استهلاک خواهد بود.

طبق ماده ۸۰ قانون محاسبات عمومی، معاملات دولتی (اعم از خرید یا فروش) از نظر مبلغ مورد معامله (سقف معامله) به سه دسته زیر تقسیم میشوند:

الف) خریدهای جزئی:

در خریدهای جزئی (خرید با تعداد و مبلغ کم) مسئول خرید، با توجه به شرایط معامله لازم است درباره بهای آن تحقیق کند و ضمن کسب اطلاع از حدود بهای اموال و با رعایت صرفه دولت و با هماهنگی و تأیید مسئول مافوق، با مراجع مستقیم به فروشنده، اقدام به خرید نماید، مسئولیت این نوع خرید برعهده مسئول خرید است.

ب) خریدهای متوسط :

مسئول خرید ابتدا باید از چند فروشنده (حداقل سه فروشنده) نسبت به اخذ بهای فروش (استعالم بها) اقدام کند، سپس از فروشنده ای که کمترین قیمت را پیشنهاد میکند، اقدام به خرید نماید. (ج) خریدهای عمده با تعداد و مبلغ زیاد (مناقصه): در این حالت مسئول خرید باید با ذکر کلیه اطلاعات کالای مورد نیاز خود در جراید، امکان شرکت نمودن کلیه فروشندگان آن نوع کالا را در ارائه شرایط خود فراهم آورد.

فعالیت:

با توجه به آیین نامه معاملات، در سال جاری حد نصاب معاملات کوچک (جزئی) چند ریال میباشد؟
بهای تمام شده دارایی های ثابت تا چه مبلغی باید به طور کامل در سال جاری مستهلک گردد؟

عمر مفید:

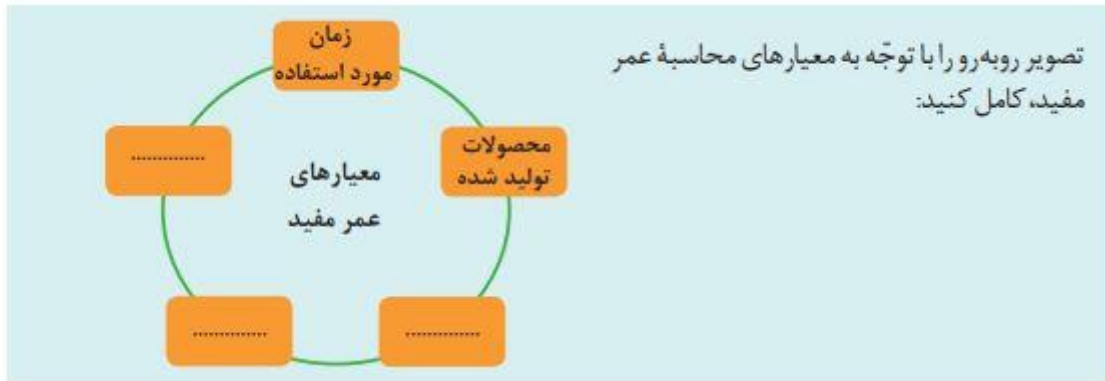
مدت زمانی است که انتظار میرود یک دارایی ثابت مورد استفاده مؤسسه قرار گیرد.
دارایی های ثابت مشهود، به غیر از زمین دارای عمر مفید محدودند، عمر مفید به صورت برآوردی (تخمینی) است، برآورد عمر مفید دارایی، مبتنی بر تجربیات واحد تجاری که در مورد دارایی های مشابه است

عمر مفید و معیارهای تعیین آن: تعیین عمر مفید به نوع، ماهیت و شیوه استفاده از دارایی بستگی دارد. برای محاسبه عمر مفید معیارهای زیر مورد توجه است:

۱ دوره های زمانی مورد استفاده از دارایی (تعداد سال یا ماه های استفاده از دارایی).

۲ تعداد محصولات قابل تولید بر حسب واحد اندازه گیری آن.

۳ جمع ساعات مفیدی که میتوان از دارایی ثابت بهره برداری نمود.

ارزش اسقاط:

به ارزش مورد انتظار (برآوردی) دارایی در پایان عمر مفید، ارزش اسقاط گفته میشود، این ارزش به عنوان ارزش فرسوده دارایی یا ارزش معاملاتی آن نیز معرفی میگردد.

استهلاک دارایی‌های ثابت به سه عامل بستگی دارد: یک عامل واقعی (بهای تمام شده) و دو عامل دیگر برآوردی است (عمر مفید و ارزش اسقاط).

مأخذ استهلاک:

مابه التفاوت بهای تمام شده و ارزش اسقاط دارایی ثابت را مأخذ استهلاک مینامند، طبق قانون مالیات‌های مستقیم، برای محاسبه استهلاک دارایی‌های ثابت، ارزش اسقاط آنها معادل صفر در نظر گرفته میشود.

فعالیت:

بر اساس کدام استاندارد حسابداری، ارزش اسقاط دارایی‌های نامشهود با عمر معین، صفر در نظر گرفته میشود؟

ارزش منصفانه:

مبلغی است که خریدار و فروشنده ای مطلع و مایل میتوانند در معامله ای حقیقی و در شرایط عادی، یک دارایی را در ازای مبلغ مزبور با یکدیگر مبادله کنند. ارزش دفتری: به بهای تمام شده دارایی پس از کسر استهلاک انباشته آن، ارزش دفتری گفته میشود.

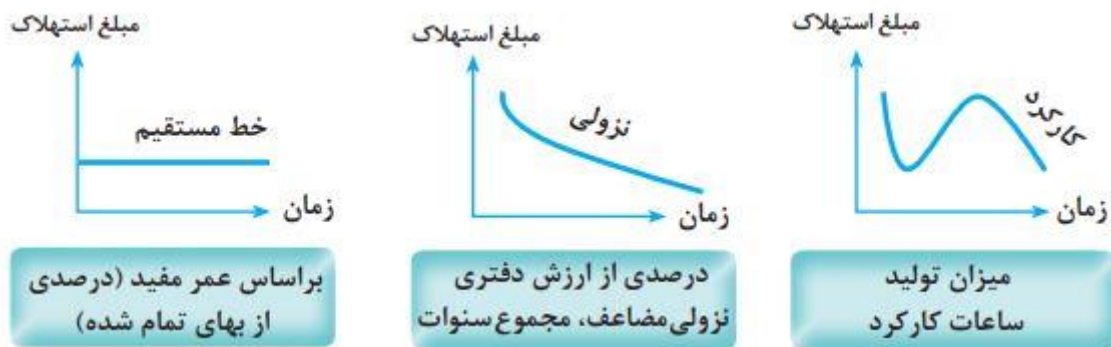
فعالیت:

ارتباط هریک از موارد زیر را با توجه به تعاریف آنها مشخص کنید:

نام اصطلاحات	تعریف اصطلاحات
ارزش اسقاط	ارزش دارایی در بازار
بهای تمام شده	تفاضل بهای تمام شده از ارزش اسقاط
مآخذ استهلاك	كلیه مخارج تحصیل یا ایجاد دارایی تا زمان بهره‌برداری
ارزش منصفانه	بهای تمام شده پس از كسر استهلاك انباشته
عمر مفید	مدت زمانی كه يك دارایی مورد استفاده قرار گیرد
ارزش دفتری	ارزش مورد انتظار دارایی در پایان عمر مفید

استهلاك دارایی های ثابت مشهود:

روشهای استهلاك و اهمیت انتخاب روش مناسب : محاسبه و تعیین مبلغ استهلاك دارایی ها به روشهای مختلفی صورت می‌گیرد، با توجه به ثابت بودن عوامل مؤثر در محاسبه استهلاك، اعمال روش های مختلف نتایج متفاوتی را دربر خواهد داشت.

انتخاب روش محاسبه استهلاك براساس استانداردهای حسابداری امری قضاوتی است؛ ولی طبق قوانین مالیاتی، انتخاب روش استهلاك، از اختیار مدیران خارج است و محدودیت ایجاد میکند، برای افشای خط مشی و عملکرد واقعی مدیران مؤسسه های تجاری است.

فعالیت :

با مراجعه به استاندارد حسابداری شماره ۱۱ و ماده ۱۴۹ قانون مالیات‌های مستقیم، روش‌های مجاز برای محاسبه استهلاک را در جدول زیر بنویسید:

استانداردهای حسابداری	۱	۲	۳	۴	۵
قوانین مالیات‌های مستقیم	۱	۲	۳	۴	۵

روش محاسبه استهلاک:

محاسبه استهلاک، روش‌های متفاوتی دارد که شاخص‌ترین آنها عبارت است از:

۱: روش خط مستقیم: محاسبه استهلاک بر اساس خط مستقیم بر این فرض استوار است که با گذشت زمان، ارزش دارایی کاسته می‌شود و استهلاک، ناشی از گذشت زمان است و ارتباطی به کارکرد و استفاده از دارایی ندارد.

این روش، ساده‌ترین روش محاسبه استهلاک است و مبلغ آن برای همه دوره‌های عمر مفید دارایی مساوی و یکسان است، به عبارت دیگر در این روش، استهلاک دارایی ثابت به نسبت مساوی بین سال‌های عمر مفید آن تخصیص می‌یابد.

فعالیت :

اگر بهای تمام شده ائانه‌ای را ۵۰۰۰۰۰۰۰ ریال و ارزش اسقاط آن را صفر در نظر بگیریم و طی ۵ سال مستهلک شود، استهلاک هر سال چند ریال است؟

برای محاسبه استهلاک براساس روش خط مستقیم از عوامل زیر استفاده می‌شود:

۱ قیمت تمام شده

۲ ارزش اسقاط

۳ عمر مفید با توجه به عوامل فوق، فرمول محاسبه استهلاک در این روش عبارت است از:

$$\text{ارزش اسقاط - بهای تمام شده} = \frac{\text{استهلاک سالانه به روش خط مستقیم}}{\text{عمر مفید}}$$

اگر قیمت تمام شده اثاثه‌ای در شرکت شیراز معادل ۶۰۵۰۰۰۰۰ ریال و ارزش اسقاط آن پس از ۵ سال عمر مفید معادل ۷۰۰۰۰۰۰ ریال باشد، استهلاک این دارایی بر اساس روش خط مستقیم چند ریال است؟

فعالیت

$$? - 7000000 = \frac{\text{استهلاک سالانه به روش خط مستقیم}}{5}$$

استهلاک دارایی‌های ثابت در پایان سال مالی محاسبه و ثبت میگردد؛ مگر اینکه ثبت استهلاک: معمولاً مؤسسه بخواهد دارایی ثابت خود را به دلایلی در طی سال از دفاتر حذف کند.

شماره سند: تاریخ سند:		شرکت شیراز سند حسابداری			شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمام:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)	
		هزینه استهلاک اثاثه		۱۰۱۶۰۰۰۰۰		
		استهلاک انباشته اثاثه			۱۰۱۶۰۰۰۰۰	
جمع: یک میلیون و یکصد و شصت هزار ریال						
شرح سند: استهلاک اثاثه در سال XX						
تنظیم کننده:		تأیید کننده:			تصویب کننده:	

حساب استهلاک انباشته: این حساب مانند ظرفی می ماند که استهلاک هر سال دارایی در آن جمع می شود و مانده آن افزایش مییابد، در این حساب وجوهی برای مؤسسه انباشته نمی شود. استهلاک انباشته، یک حساب کاهنده دارایی ثابت مربوطه است.

فعالیت

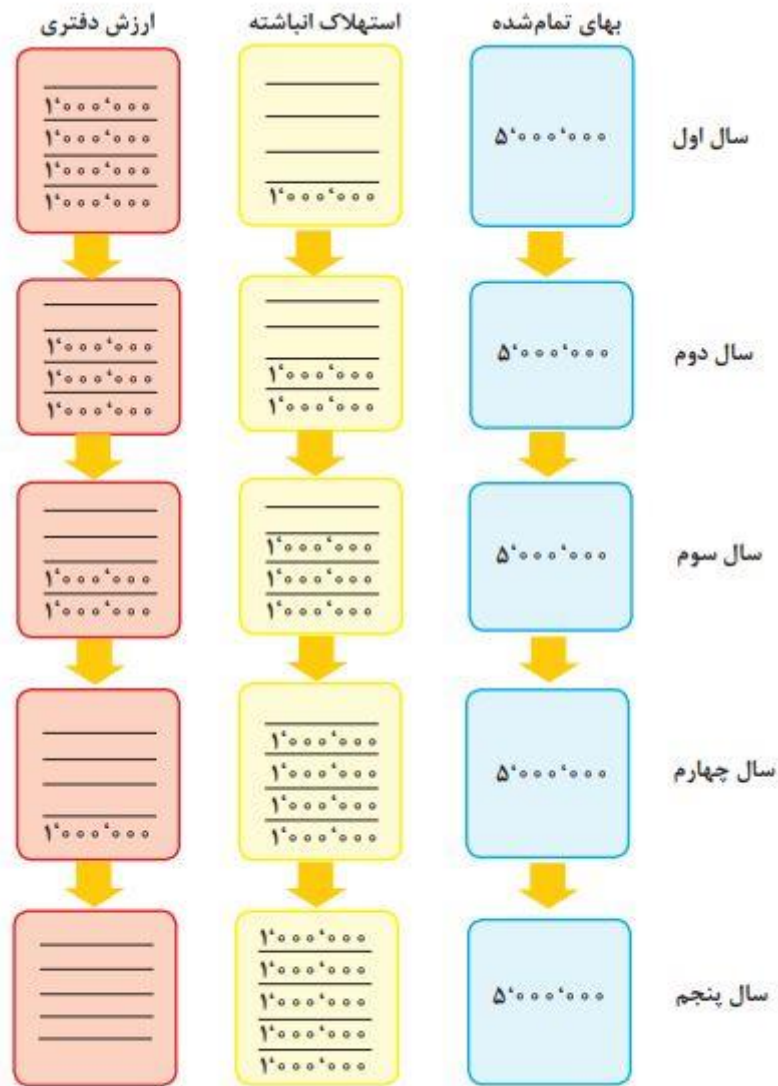
اگر اثاثه‌ای با ۶ سال عمر مفید در ابتدای سال ۱۳۹۱ خریداری شده باشد و هزینه استهلاک آن هر سال ۴۵۰۰۰۰۰ ریال محاسبه گردد، مانده استهلاک انباشته این دارایی در ابتدای سال ۱۳۹۵ چند ریال است؟

ارزش دفتری دارایی ثابت : عبارت است از بهای تمام شده دارایی ثابت، پس از کسر مجموع مبالغ استهلاک تا آن زمان (مانده استهلاک انباشته).
ارزش دفتری نشان دهنده سرمایه گذاری های باقیمانده در دارایی های ثابت میباشد و در واقع بخشی از دارایی که هنوز تبدیل به هزینه نشده است را نشان میدهد.

ارزش دفتری از طریق رابطه زیر محاسبه می شود:

مانده استهلاک انباشته آن - بهای تمام شده دارایی = ارزش دفتری دارایی ثابت

مراحل گردش حساب های یک دارایی (بهای تمام شده) استهلاک انباشته و ارزش دفتری آن به شکل زیر است:

همان طور که در تصاویر مشاهده میکنید، بهای تمام شده بدون تغییر است و با گذشت زمان و افزایش مانده استهلاک انباشته دارایی ثابت، ارزش دفتری آن کاهش مییابد، البته در این مثال، از مبلغ ارزش اسقاط صرف نظر شده است.

فعالیت

بهای تمام شده وسایط نقلیه‌ای در شرکت نیشابور ۱۲۵'۰۰۰'۰۰۰ ریال است، استهلاک این دارایی در سال اول ۱۵'۰۰۰'۰۰۰ ریال و در سال دوم نیز ۱۵'۰۰۰'۰۰۰ ریال می‌باشد، ارزش دفتری این دارایی را در پایان سال اول و دوم محاسبه نمایید:

$$= ? \quad ۱۲۵'۰۰۰'۰۰۰ - ۱۵'۰۰۰'۰۰۰ = \text{ارزش دفتری در پایان سال اول}$$

$$= ? \quad (۱۵'۰۰۰'۰۰۰ + ۱۵'۰۰۰'۰۰۰) - ۱۲۵'۰۰۰'۰۰۰ = \text{ارزش دفتری در پایان سال دوم}$$

فعالیت

بهای تمام شده یک دستگاه فتوکپی در شرکت ساری ۴۵'۰۰۰'۰۰۰ ریال و ارزش اسقاط آن پس از ۵ سال عمر مفید معادل ۴'۰۰۰'۰۰۰ ریال است. جدول استهلاک این دارایی را براساس روش خط مستقیم تکمیل نمایید:

سال‌های عمر مفید	بهای تمام شده	هزینه استهلاک	استهلاک انباشته	ارزش دفتری
۱	۴۵'۰۰۰'۰۰۰	۸'۲۰۰'۰۰۰	۸'۲۰۰'۰۰۰	۳۶'۸۰۰'۰۰۰
۲		۸'۲۰۰'۰۰۰	۱۶'۴۰۰'۰۰۰	۲۸'۶۰۰'۰۰۰
۳		۸'۲۰۰'۰۰۰	؟	۲۰'۴۰۰'۰۰۰
۴		؟	؟	؟
۵		؟	؟	؟
جمع		؟		۴'۰۰۰'۰۰۰

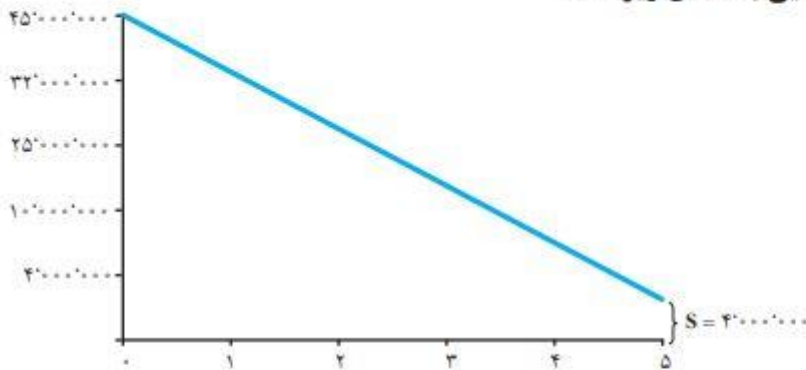
فعالیت

مبلغ ۴'۰۰۰'۰۰۰ ریال پس از پایان عمر مفید دارایی معادل کدام یک از اطلاعات ااثاته است؟

ارزش دفتری در پایان سال دوم به دو صورت زیر قابل محاسبه است:

$$۳۶'۸۰۰'۰۰۰ - ۸'۲۰۰'۰۰۰ \quad \text{یا} \quad ۴۵'۰۰۰'۰۰۰ - ۱۶'۴۰۰'۰۰۰$$

نمودار ارزش دفتری دارایی به شکل زیر است:

تذکر:

محاسبه استهلاک در روش خط مستقیم براساس مدت زمان استفاده از دارایی است، لذا چنانچه دارایی ثابت در طی سال خریداری شود، استهلاک آن با توجه به قانون مالیات‌های مستقیم و بر اساس تعداد ماه‌های مورد استفاده، قابل محاسبه است.

مثال:

در تاریخ ۱۳۹۵/۹/۱۸ شرکت فجر اثاثه‌ای به بهای تمام شده ۹۴۰۰۰۰۰۰۰ ریال خریداری نمود. اگر ارزش اسقاط آن ۱۴۰۰۰۰۰۰۰ ریال و عمر مفید آن ۴ سال برآورد شود، ثبت استهلاک این دارایی در پایان سال ۱۳۹۵ به شرح زیر است:

$$\text{استهلاک سال ۱۳۹۵} = \frac{(۹۴۰۰۰۰۰۰۰ - ۱۴۰۰۰۰۰۰۰)}{۴} \times \frac{۳}{۱۲} = ۵۰۰۰۰۰۰۰$$

شماره سند: ۱۳۹۵/۱۲/۳۰		شرکت فجر		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند:		سند حسابداری		تعداد ضامائم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		هزینه استهلاک اثاثه		۵۰۰۰۰۰۰	
		استهلاک انباشته اثاثه			۵۰۰۰۰۰۰
جمع: پانصد هزار ریال					
شرح سند: استهلاک اثاثه در سال ۱۳۹۵					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

کار عملی ۲

شرکت نوشهر در تاریخ ۱۳۹۰/۳/۳۱ یک دستگاه صندوق مکانیزه فروش به بهای تمام شده ۲۲,۰۰۰,۰۰۰ ریال خریداری کرد، اگر دارایی فاقد ارزش اسقاط باشد و عمر مفید آن ۵ سال برآورد شود
مطلوب است .
تکمیل جدول استهلاک این دارایی بر اساس روش خط مستقیم :

سال	بهای تمام شده	محاسبات	هزینه استهلاک	استهلاک انباشته	ارزش دفتری
۱۳۹۰	۲۲۰۰۰۰۰۰۰۰				
۱۳۹۱					
۱۳۹۲					
۱۳۹۳					
۱۳۹۴					
۱۳۹۵					
		جمع			

نکته

با توجه به ماده ۱۴۹ قانون مالیات‌های مستقیم در مورد استهلاک و منظور نشدن ارزش اسقاط در محاسبه کلیه روش‌ها، معمولاً حسابداران برای کنترل تعداد دارایی‌های ثابت، مبلغ استهلاک آخرین سال عمر مفید دارایی را یک ریال کمتر محاسبه می‌کنند، به این ترتیب در پایان عمر مفید، ارزش دفتری دارایی یک ریال خواهد بود، امروزه با ورود نرم‌افزارها برای ثبت رویدادهای حسابداری، این روش توصیه نمی‌شود.

کار عملی ۳

در تاریخ ۱۳۹۴/۵/۱۲ شرکت کاشان ساختمانی که قیمت نقدی آن ۸۳,۰۰۰,۰۰۰ ریال بوده با صدور سفته ۹ ماهه به ارزش ۹۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال خریداری نمود، حق کمیسیون بنگاه معاملات ۸۰۰,۰۰۰ ریال است که پس از محاسبه مالیات بر ارزش افزوده، بهای آن با نرخ سال مذکور پرداخت شد، اگر ارزش اسقاط این دارایی پس از ۱۰ سال عمر مفید معادل ۵,۳۰۰,۰۰۰ ریال باشد.

مطلوب است:

الف) محاسبه و ثبت استهلاك در پایان سال مالی ۱۳۹۴ و ۱۳۹۵.

ب) نمایش حساب ساختمان به همراه استهلاك انباشته آن در ترازنامه شرکت در تاریخ های ۱۳۹۴/۱۲/۲۹ و ۱۳۹۵/۱۲/۳۰.

کار عملی ۴

جدول زیر از دفتر اموال مؤسسه قدس استخراج شده است، به جای علامت سؤال، گزینه ی مناسب را بنویسید، کلیه دارایی ها براساس روش خط مستقیم مستهلك میشوند

نام دارایی	تاریخ خرید	بهای تمام شده	ارزش اسقاط	عمر مفید(سال)	مبلغ استهلاك
آبگرمکن	۱۳۹۶/۱/۱	۴۰۵۰۰۰۰۰۰	۲۰۰۰۰۰۰۰	۱۰	؟
کولر	۱۳۹۶/۴/۱۵	۵۰۰۰۰۰۰۰۰	؟	۱۰	۲۸۰۰۰۰۰۰
دستگاه پول شمار	۱۳۹۶/۵/۱۸	؟	۶۰۰۰۰۰۰۰	۵	۷۷۰۰۰۰۰۰
جرثقیل	۱۳۹۶/۶/۲۰	۸۹۰۰۰۰۰۰۰۰۰	۸۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰	؟	۶۷۰۵۰۰۰۰۰۰۰
ساختمان آجری	۱۳۹۶/۹/۵	۱۰۴۹۷۰۰۰۰۰۰۰۰	۳۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰	۱۵	۲۶۶۰۰۰,۰۰۰
نرم افزار حسابداری	۱۳۹۶/۹/۳۰	۵۰۴۰۰۰۰۰۰۰	؟	۳	۴۵۰۰۰۰۰۰

تذکر:

برای محاسبه استهلاك در روش خط مستقیم، علاوه بر عمر مفید، میتوان از یک نرخ سالانه استفاده کرد، در این حالت در صورت یکسان بودن زمان استفاده، نتایج نیز یکسان خواهد بود و بهای تمام شده دارایی قابل استهلاك با نرخ ثابتی طی عمر مفید آن کاهش می یابد، این نرخ به صورت زیر محاسبه میشود:

$$\text{نرخ سالانه محاسبه استهلاك} = \frac{1}{\text{عمر مفید}} \times 100$$

فعالیت:

اگر عمر مفید اثاثه ای در شرکت مهاباد ۵ سال باشد، نرخ استهلاك سالانه آن در روش خط مستقیم فعالیت چند درصد است؟

استهلاك بر اساس نرخ ثابت در روش خط مستقیم به صورت زیر قابل محاسبه است:

نرخ استهلاك سالانه \times (ارزش اسقاط-بهای تمام شده دارایی) = استهلاك سالانه دارایی به روش درصدی از بهای تمام شده

فعالیت:

بهای تمام شده تجهیزاتی در شرکت امید ۱۵۰۰۰۰۰۰۰ ریال است، ارزش اسقاط آن ۲۰۰۰۰۰۰۰ ریال برآورد شده و نرخ استهلاك سالانه این دارایی ۲۵ درصد بهای تمام شده است، استهلاك سالانه این دارایی را محاسبه کنید؟

$$= 25\% \times (1500000000 - 200000000) = \text{استهلاك سالانه تجهیزات}$$

فعالیت:

بهای تمام شده ساختمان نیروگاه در شرکت بندرعباس ۸۵۰۰۰۰۰۰۰ ریال و ارزش اسقاط آن پس از ۲۰ سال عمر معادل ۶۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال است، جدول زیر را کامل کنید:

نام دارایی	بهای تمام شده	ارزش اسقاط	نرخ استهلاک	مبلغ استهلاک
یخچال	۸'۰۰۰'۰۰۰	۶۰۰'۰۰۰	٪۱۰	؟
موتورسیکلت	۱۵'۰۰۰'۰۰۰	؟	٪۱۸	۳'۵۵۶'۰۰۰
تجهیزات دندان پزشکی	۴۸'۰۰۰'۰۰۰	۵'۰۰۰'۰۰۰	؟	۵'۳۷۵'۰۰۰

کار عملی ۷

اطلاعات زیر مربوط به دارایی های ثابت شرکت کاشان میباشد، جدول زیر را کامل کنید

یادآوری میشود ارزش اسقاط کلیه دارایی های این شرکت صفر است

ردیف	نام دارایی	تاریخ بهره برداری	بهای تمام شده (اول دوره)	خرید طی دوره	بهای تمام شده آخر دوره	استهلاک انباشته اول دوره	بهره برداری ماه های	مدت استهلاک (سال)	روش استهلاک	استهلاک سال جاری	استهلاک انباشته آخر دوره	ارزش دفتری پایان دوره
۱	صندلی چوبی	-	۴۵۰'۰۰۰	۰	۴۵۰'۰۰۰	۱۸'۷۵۰	۱۲	۱۰	مستقیم			
۲	تلفن رومیزی	-	۱'۲۰۰'۰۰۰	۰	۱'۲۰۰'۰۰۰	۸۰'۰۰۰	۱۲	۶	مستقیم			
۳	چاپگر	-	۵'۶۰۰'۰۰۰	۰	۵'۶۰۰'۰۰۰	۲۸۰'۰۰۰	۱۲	۵	مستقیم			
۴	ساختمان اجری	۹۵/۰۵/۰۳	۰	۷۰۸'۷۵۰'۰۰۰	۷۰۸'۷۵۰'۰۰۰	۰	۷	۱۵	مستقیم			
۵	میز مدیریت	۹۵/۰۹/۱۸	۰	۹'۶۰۰'۰۰۰	۹'۶۰۰'۰۰۰	۰	۳	۱۰	مستقیم			
	جمع		؟	؟	؟	؟						

کار عملی ۸

کارت زیر مربوط به یکی از دارایی های ثابت شرکت ایران است، بخش حسابداری آن را کامل کنید

مشخصات دارایی				شماره دارایی			
شماره برگه ایجاد و تحویل دارایی ثابت چارو برقی تاریخ / /				حساب معین	مرکز هزینه	گروه دارایی	ردیف
خریداری از فروشگاه امید صورت حساب شماره ۱۱ در تاریخ ۱۳۹۵/۳/۱۲							از
تعداد: یک دستگاه قیمت واحد: ۳'۶۰۰'۰۰۰				چاروبرقی	اداری	اثاثه اداری	۱۴ ۱۵
تاریخ خرید ۹۵/۳/۱۲ تاریخ بهره‌برداری ۹۵/۳/۱۴				شماره بارکد: ۷۸۹۶۵۴۳۲۱		شماره پلاک: ۱۳۳۴۵	
محل استقرار: بخش اداری - اتاق ۴۰۲				درصد ۴ ساله		روش استهلاک: ☐ نزولی ☐ مستقیم	
ارزش دفتری	استهلاک دارایی			بهای تمام شده (ریال)	شرح	سند حسابداری	
	استهلاک انباشته	استهلاک سالانه	سال			تاریخ	شماره
جمع							
سایر توضیحات:							

محاسبه استهلاک به صورت نزولی (کاهش پذیر ۲):

فعالیت:

استهلاک به روش نزولی به چه معنی است و دلیل استفاده از این روش را بیان کنید؟

در روش نزولی فرض بر این است که دارایی ثابت در سال های اول عمر مفید خود منافع بیشتری نسبت به سال های آخر ارائه میکند، بنابراین بازده دارایی نو بیش از دارایی کهنه میباشد. در نتیجه هر سال که از عمر مفید دارایی می گذرد هزینه استهلاک آن نسبت به سال قبل کاهش می یابد.

برای محاسبه استهلاک به صورت نزولی از روش های زیر استفاده میکنند:

الف) روش درصدی از ارزش دفتری (مانده نزولی): برای محاسبه استهلاک به روش مانده نزولی، نرخ ثابتی در طی سال های عمر مفید دارایی ثابت، در ارزش دفتری آن (بهای تمام شده منهای مانده استهلاک انباشته) ضرب می شود.

این روش در قانون مالیات های مستقیم ایران به رسمیت شناخته شده است.

اطلاعات الزم برای محاسبه استهلاک براساس روش مانده نزولی به همراه فرمول آن به صورت زیر است:

قیمت تمام شده

عمر مفید دارایی

نرخ استهلاک سالانه

نرخ ثابت \times (مانده استهلاک انباشته - بهای تمام شده دارایی) = استهلاک دارایی به روش مانده نزولی

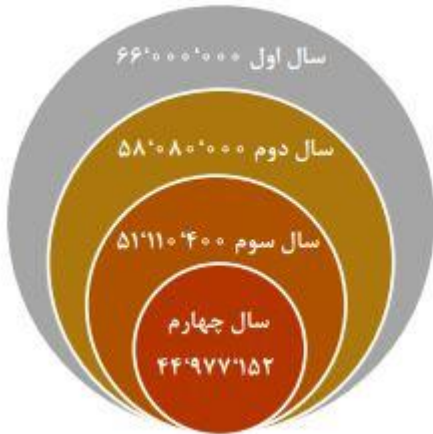
برای محاسبه استهلاک به روش مانده نزولی از کدام عوامل محاسبه استهلاک، استفاده نمی شود؟

فعالیت:

برای محاسبه استهلاک به روش مانده نزولی از کدام عوامل محاسبه استهلاک، استفاده نمیشود؟

مثال:

بهای تمام شده ماشین آلات چاپ فلزات در شرکت تولیدی گرمسار ۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال است، استهلاک چهار سال این دارایی به روش مانده نزولی و با نرخ ۱۲ درصد به صورت روبه رو است:

برای محاسبه استهلاک به روش مانده نزولی، مبلغ ارزش اسقاط هیچ کاربردی ندارد.

فعالیت:

شرکت تهران تجهیزاتی را در ابتدای سال ۱۳۹۴ به بهای تمام شده ۱۴۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال خریداری کرد، استهلاک این دارایی به روش مانده نزولی با نرخ ۱۲٪ است، استهلاک سال های ۱۳۹۴، ۱۳۹۵ و ۱۳۹۶ را محاسبه کنید.

$$۱۳۹۴ \text{ سال استهلاک} = (۱۴۰۰۰۰۰۰۰۰ - ۰) \times ۱۲\% = ?$$

$$۱۳۹۵ \text{ سال استهلاک} = (۱۴۰۰۰۰۰۰۰۰ - ۱۶۰۸۰۰۰۰۰) \times ۱۲\% = ?$$

$$۱۳۹۶ \text{ سال استهلاک} = (۱۴۰۰۰۰۰۰۰۰ - ۳۱۰۵۸۴۰۰۰) \times ۱۲\% = ?$$

گردش حساب استهلاک انباشته تجهیزات در پایان سالهای ۱۳۹۴ الی ۱۳۹۶ به صورت زیر است، به جای علامت سؤال مبلغ صحیح را بنویسید.

استهلاک انباشته-۱۳۹۶	استهلاک انباشته-۱۳۹۵	استهلاک انباشته-۱۳۹۴
۳۱۰۵۸۴۰۰۰۰	۱۶۰۸۰۰۰۰۰۰	۱۶۰۸۰۰۰۰۰۰
?	?	
?	۳۱۰۵۸۴۰۰۰۰	۱۶۰۸۰۰۰۰۰۰

استهلاک تجهیزات شرکت تهران را در پایان سال ۱۳۹۷ به روش مانده نزولی محاسبه کنید.

اگر بهای تمام شده یک دستگاه ماشین تراشکاری در شرکت تولیدی مهران ۳۴۰۵۰۰۰۰۰۰ ریال باشد و این دارایی به روش مانده نزولی و با نرخ ۲۰٪ مستهلک گردد.

مطلوب است:

ثبت استهلاک دارایی در اولین سال استفاده از دارایی

شماره سند: تاریخ سند:		تولیدی مهران سند حسابداری			شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمامم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)	
جمع:						
شرح سند:						
تنظیم کننده:			تأیید کننده:		تصویب کننده:	

تذکر:

در روش درصدی از ارزش دفتری، هنگامیکه مانده ارزش دفتری دارایی به کمتر از ۵ درصد بهای تمام شده دارایی برسد، کل مانده ارزش دفتری در سال بعد یکجا قابل استهلاک است.

فعالیت:

شرکت تولیدی سمنان در تاریخ ۱۳۹۵/۴/۳۰ یک دستگاه ماشین آلات لوله سازی به بهای تمام شده ۹۶۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال مورد بهره برداری قرار نمود، اگر ارزش اسقاط آن ۶۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال و هزینه استهلاک سال اول دارایی با توجه به روش مانده نزولی معادل ۷۶۰۸۰۰۰۰۰۰ ریال محاسبه شده باشد، نرخ استهلاک را محاسبه کنید؟

کار عملی ۹

در تاریخ ۱۳۹۴/۶/۶ شرکت خوزستان یک دستگاه ماشین آلت ریلی به ارزش ۱۶,۰۰۰,۰۰۰ ریال خریداری و وجه آن را پس از محاسبه مالیات بر ارزش افزوده براساس نرخ سال مذکور محاسبه و از طریق حساب جاری پرداخت نمود.

در تاریخ ۱۳۹۴/۶/۲۴ شرکت مذکور معادل ۴,۰۰۰,۰۰۰ ریال بابت تعمیرات اساسی این دارایی با صدور سفته ۶ ماهه تسویه حساب نمود (تعمیرات مشمول مالیات نشده است).

مطلوب است:

تنظیم جدول استهلاک این دارایی در طی سال های ۱۳۹۴ الی ۱۳۹۸

سال	بهای تمام شده (ریال)	محاسبات	هزینه استهلاک (ریال)	استهلاک انباشته (ریال)	ارزش دفتری (ریال)
۱۳۹۴					
		جمع			

استهلاک ماشین آلات شرکت خوزستان تا چه سالی باید محاسبه گردد؟

فعالیت

کار عملی ۱۰

شرکتی در بهمن ماه ۱۳۸۹ قراردادی برای خرید و نصب آسانسور با شرکت دیگری منعقد کرد، بهای تمام شده ی آن ۳۴,۰۰۰,۰۰۰ ریال و ارزش اسقاط آن صفر است. اگر این دارایی با روش مانده نزولی و با نرخ ۱۵ درصد مستهلک می شود.

مطلوب است:

محاسبه استهلاک دارایی تا پایان عمر مفید آن

(ب) روش نزولی با نرخ مضاعف:

یکی دیگر از روشهای کاهش پذیر، روش مانده نزولی با نرخ مضاعف است، در این روش نیز مانند روش مانده نزولی برای محاسبه هزینه استهلاک هر سال، یک

برای محاسبه نرخ استهلاک به روش نزولی مضاعف عدد ۲ بر عمر مفید دارایی ثابت تقسیم میشود، این نرخ ثابت در ارزش دفتری دارایی ثابت ضرب میشود. به طور مثال اگر عمر مفید دارایی ۸ سال باشد، محاسبه نرخ مضاعف به صورت زیر است. نرخ معادل دو برابر نرخ استهلاک به روش خط مستقیم است

$$\text{نرخ مضاعف برای محاسبه استهلاک} = \frac{2}{8} \times 100 = 25\%$$

اگر عمر مفید تجهیزات دندان پزشکی ۵ سال باشد، نرخ مضاعف برای محاسبه استهلاک این دارایی چند درصد است؟

فعالیت

پس از محاسبه نرخ مضاعف، استهلاک سالانه دارایی بر اساس رابطه زیر قابل محاسبه است:

$$\text{نرخ مضاعف} \times \text{ارزش دفتری} = \text{استهلاک سالانه روش نزولی با نرخ مضاعف}$$

فعالیت

در ابتدای سال ۱۳۹۴ شرکت قمصر وسایط نقلیه‌ای را به بهای تمام شده ۶۵۰۰۰۰۰۰ ریال خریداری نمود. عمر مفید آن ۱۰ سال و روش محاسبه استهلاک، نزولی با نرخ مضاعف است. استهلاک سال‌های ۱۳۹۴، ۱۳۹۵ و ۱۳۹۶ به همراه ارزش دفتری دارایی را در پایان سال ۱۳۹۶ محاسبه کنید.

ارزش دفتری در پایان سال ۱۳۹۶ = ؟

استهلاک سال ۱۳۹۶ = ؟

استهلاک سال ۱۳۹۵ = ؟

استهلاک سال ۱۳۹۴ = ؟

استهلاک وسایط نقلیه روش نزولی مضاعف

کار عملی ۱۱

در تاریخ ۱۳۹۰/۸/۱۸ شرکت نطنز یک دستگاه ماشین آلت به بهای تمام شده ۲۹۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال خریداری کرد. اگر عمر مفید دارایی ۱۶ سال و بر اساس روش نزولی با نرخ مضاعف مستهلک گردد،

مطلوب است:

تکمیل مراحل محاسبه استهلاک دارایی طی ۵ سال اول عمر مفید به صورت زیر است

کار عملی ۱۲

بهای تمام شده یک دستگاه ماشین آلات تولید قند ۸۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال و عمر مفید آن ۱۰ سال است، اگر شرکت استهلاک این دارایی را بر اساس روش نزولی و با نرخ مضاعف محاسبه کند،

مطلوب است:

تکمیل مراحل محاسبه استهلاک دارایی طی ۵ سال اول عمر مفید به صورت زیر است:

		استهلاک انباشته
$\text{نرخ مضاعف} = \text{---} \times 100 =$		
ریال $160'000'000 = (800'000'000 - 0) \times 20\%$ = استهلاک سال اول		۰ ۱۶۰'۰۰۰'۰۰۰
ریال $128'000'000 = (800'000'000 - 160'000'000) \times 20\%$ = استهلاک سال دوم		۱۶۰'۰۰۰'۰۰۰ ۱۲۸'۰۰۰'۰۰۰
مانده استهلاک انباشته در پایان سال اول		
ریال $?$ = استهلاک سال سوم $(800'000'000 - ?) \times 20\%$		؟ ؟
ریال $?$ = استهلاک سال چهارم $(800'000'000 - ?) \times 20\%$		؟ ؟
ریال $?$ = استهلاک سال پنجم $(800'000'000 - ?) \times 20\%$		؟ ؟

فعالیت

مانده استهلاک انباشته دارایی فوق در پایان سال پنجم چند ریال است؟

کار عملی ۱۳

بهای تمام شده تجهیزاتی در شرکت کاشف ۴۲,۰۰۰,۰۰۰ ریال و ارزش اسقاط آن پس از ۲۰ سال عمر مفید معادل ۴,۰۰۰,۰۰۰ ریال است.

مطلوب است:

مقایسه استهلاک دارایی در طی ۵ سال با استفاده از روشهای مانده نزولی و نرخ مضاعف.

روش مانده نزولی با نرخ ۸ درصد	نرخ مضاعف با نرخ ۱۰ درصد

ج) روش مجموع سنوات:

در روش مجموع سنوات برای محاسبه استهلاک، مبلغ استهلاک پذیر دارایی در کسری که طی عمر مفید هر ساله کاهش مییابد ضرب میشود، در نتیجه استهلاک هر سال نسبت به سال قبل کاهش مییابد.

برای محاسبه کسر مذکور از فرمولهای زیر استفاده میشود:

مخرج کسر از رابطه $n \times \frac{n+1}{2}$ و صورت کسر از رابطه $n - k + 1$ محاسبه می شود که در آن n سالهای عمر مفید و k سالهای محاسبه استهلاک می باشد.

مثال:

عمر مفید اثاث های در شرکت نور ۴ سال برآورد شده است، می توان مجموع سنوات (مخرج کسر) را با توجه به رابطه فوق از طریق یکی از فرمول های زیر محاسبه نمود:

$$۱) \text{عمر مفید} \times \frac{\text{عمر مفید} + ۱}{۲} = ۴ \times \frac{۴ + ۱}{۲} = ۱۰$$

$$۲) ۱ + ۲ + ۳ + ۴ = ۱۰$$

سال های محاسبه استهلاك	كسره‌های محاسبه استهلاك
سال اول	$\frac{۴}{۱۰}$
سال دوم	$\frac{۳}{۱۰}$
سال سوم	$\frac{۲}{۱۰}$
سال چهارم	$\frac{۱}{۱۰}$

صورت كسر در هر سال نشان دهنده باقی مانده عمر مفید دارایی است، بنابراین:

فعالیت

- ۱) اگر عمر مفید یک دارایی ثابت ۶ سال باشد، کسره‌های این دارایی برای محاسبه استهلاك به روش مجموع سنوات را محاسبه کنید؟
- ۲) اگر مجموع سنوات یک دارایی ثابت معادل رقم ۷۸ باشد، عمر مفید این دارایی چند سال است؟

استهلاك دارایی های ثابت به روش مجموع سنوات از طریق رابطه زیر محاسبه میشود:

كسر سال مورد نظر × (ارزش اسقاط - بهای تمام شده) = استهلاك سالانه دارایی ثابت در روش مجموع سنوات

مثال:

شرکت سفز در ابتدای سال ۱۳۹۳ یک دستگاه وسایط نقلیه به بهای تمام شده ۹۷,۰۰۰,۰۰۰ ریال خریداری نمود. اگر ارزش اسقاط ۷,۰۰۰,۰۰۰ ریال و عمر مفید آن ۹ سال باشد، استهلاك دارایی در طی سال های ۱۳۹۳ الی ۱۳۹۶ به شرح زیر می باشد:

$$\begin{aligned}
 1393 \text{ سال استهلاك} &= (9700000000 - 7000000000) \times \frac{9}{45} = 1800000000 \\
 1394 \text{ سال استهلاك} &= (9700000000 - 7000000000) \times \frac{8}{45} = 1600000000 \\
 1395 \text{ سال استهلاك} &= (9700000000 - 7000000000) \times \frac{7}{45} = 1400000000 \\
 1396 \text{ سال استهلاك} &= (9700000000 - 7000000000) \times \frac{6}{45} = 1200000000
 \end{aligned}$$

استهلاك سال اول	استهلاك سال دوم	استهلاك سال سوم	استهلاك سال چهارم
۱۸'۰۰۰'۰۰۰	۱۶'۰۰۰'۰۰۰	۱۴'۰۰۰'۰۰۰	۱۲'۰۰۰'۰۰۰

بهای تمام شده اثاثه‌ای ۲۲۰۰۰۰۰۰۰ ریال و ارزش اسقاط آن پس از ۳ سال عمر مفید معادل ۴۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال برآورد گردید، اگر روش محاسبه استهلاك، مجموع سنوات در نظر گرفته شود، استهلاك دارایی را طی عمر مفید محاسبه نمایید.

فعالیت

$$\begin{aligned}
 \text{استهلاك سال اول} &= (2200000000 - 400000000) \times \frac{3}{6} = 900000000 \\
 \text{استهلاك سال دوم} &= (2200000000 - 400000000) \times \frac{2}{6} = ? \\
 \text{استهلاك سال سوم} &= (2200000000 - 400000000) \times ? = ?
 \end{aligned}$$

فعالیت

بهای تمام شده ماشین آلات در مؤسسه آفرین معادل ۶۸'۰۰۰'۰۰۰ ریال و عمر مفید آن ۶ سال است، اگر ارزش اسقاط آن ۵'۰۰۰'۰۰۰ ریال برآورد گردد، جدول استهلاک این دارایی را بر اساس روش مجموع سنوات تکمیل کنید:

سال	بهای تمام شده (ریال)	محاسبات	هزینه استهلاک (ریال)	استهلاک انباشته (ریال)	ارزش دفتری (ریال)
		جمع			

فعالیت

در تاریخ ۱۳۹۵/۱۰/۱ شرکت خرمشهر یک دستگاه ماشین آلات ریخته‌گری را که قیمت نقدی آن ۲۹۰۴۰۰۰۰۰ ریال بود با صدور سفته ۹ ماهه به ارزش ۲۹۰۸۵۰۰۰۰ ریال خریداری کرد و بابت حمل و نصب آن ۶۰۰'۰۰۰ ریال از حساب صندوق شرکت پرداخت نمود، (فروشنده در سامانه مالیات بر ارزش افزوده ثبت نام نکرده است)، اگر ارزش اسقاط دارایی ۳۰۰'۰۰۰'۰۰۰ ریال و عمر مفید آن ۸ سال باشد.

مطلوب است:

تنظیم سند حسابداری ثبت استهلاک دارایی به روش مجموع سنوات در تاریخ ۱۳۹۵/۱۲/۳۰.

شماره سند: تاریخ سند:		تولیدی خرمشهر سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضامائم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
جمع:					
شرح سند:					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

در تاریخ ۱۳۹۱/۴/۱ مؤسسه تولیدی کاوش یک دستگاه ژنراتور به بهای تمام شده ۱۳۰۰۰۰۰۰۰ ریال خریداری کرد، اگر ارزش اسقاط دارایی ۱۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال و عمر مفید آن ۵ سال برآورد گردد، سال مالی این مؤسسه XX/۱/۱ الی XX/۱۲/۲۹ است.
مطلوب است:
تنظیم جدول استهلاك دارایی در طی سال‌های ۱۳۹۱ الی ۱۳۹۶.

فعالیت

سال	محاسبات	هزینه استهلاك (ریال)	استهلاك انباشته (ریال)	ارزش دفتری (ریال)
۹۱				
۹۲				
۹۳				
۹۴				
۹۵				
۹۶				
	جمع			

با توجه به اطلاعات دارایی فوق و جدول تنظیم شده، عمر مفید دارایی در چه تاریخی به پایان خواهد رسید؟ ارزش دفتری دارایی پس از پایان عمر مفید با چه مبلغی برابر است؟

فعالیت

چه شباهت و تفاوتی بین روش‌های مجموع سنوات و مانده نزولی وجود دارد؟

فعالیت

کار عملی ۱۴

بهای تمام شده یک دستگاه موتورسیکلت ۲۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال و ارزش اسقاط آن پس از ۱۰ سال عمر مفید معادل ۳,۰۰۰,۰۰۰ ریال است.

مطلوب است:

مقایسه استهلاک این دارایی براساس روش های نزولی مجموع سنوات و نرخ مضاعف در طی عمر مفید.

سال	هزینه استهلاک در روش مضاعف	هزینه استهلاک در روش مجموع سنوات
۱		
۲		
۳		
۴		

استهلاک بر اساس کارکرد

اگر یک دستگاه از ماشین آلات تولید لیوان پلاستیکی در سال ۱۳۹۶ تعداد ۳۰۰۰۰۰ عدد لیوان تولید کند، فرسودگی آن بیشتر است یا دستگاهی که ۶۰۰۰۰۰ لیوان تولید کرده باشد؟ دلیل آن را بیان کنید.

فعالیت

محاسبه

استهلاک در روش کارکرد، فرض بر این است که استهلاک دارایی براساس مقدار محصول تولید شده، ساعات کارکرد و یا مسافتی که طی میکند محاسبه میشود.

در این روش، عمر مفید براساس میزان کارکرد مورد انتظار از دارایی محاسبه میگردد و سپس هزینه استهلاک از این روش برای ماشین آلات، کامیون و هواپیما استفاده سالانه براساس کارکرد واقعی ثبت میشود، معمولاً میشود

کاربرد استهلاک بر اساس کارکرد، زمانی نتیجه مطلوب دارد که:

بتوان قدرت و میزان فعالیت یک دارایی را در طول عمر مفید آن با دقت برآورد کرد

میزان فعالیت واقعی دارایی ثابت قابل اندازه گیری باشد

کهنگی و نایابی ناشی از پیشرفت های فناوری عامل مهمی در استهلاک نباشد

برای محاسبه استهلاک بر اساس کارکرد میتوان از روشهای زیر استفاده کرد

الف) روش ساعات کارکرد:

در این روش استهلاک دارایی برحسب ساعات کارکرد واقعی آن محاسبه میگردد، برای مثال ماشین آلاتی که در یک کارخانه، روزانه فقط در یک نوبت ۸ ساعته کار می کند دیرتر از ماشین آلاتی که در دو نوبت ۸ ساعته کار میکنند، فرسوده میشود و میتوان گفت هزینه استهلاک ماشین آلات دوم بیشتر خواهد بود

مراحل محاسبه استهلاک بر اساس ساعات کارکرد:**استهلاک هر ساعت کارکرد:**

$$\text{استهلاک هر ساعت کارکرد} = \frac{\text{ارزش اسقاط} - \text{بهای تمام شده}}{\text{کل ساعات کارکرد برآوردی}}$$

استهلاک دارایی در سال مورد نظر

$$\text{مقدار ساعت کارکرد واقعی در سال مورد نظر} \times \text{استهلاک هر ساعت کارکرد} = \text{استهلاک دارایی در سال مورد نظر}$$

مثال:

بهای تمام شده یک ماشین آلات که در تولید اسباب بازی مورد استفاده قرارمیگیرد ۵۸,۰۰۰,۰۰۰ ریال به ارزش اسقاط ۷,۰۰۰,۰۰۰ ریال است، اگر کل ساعات کارکرد این دارایی در طی عمر مفید آن معادل ۳۰,۰۰۰ ساعت برآورد گردد و این دارایی در سال ۱۳۹۵ و ۱۳۹۶ به ترتیب ۲,۸۰۰ و ۳,۱۰۰ ساعت کار کرده باشد .

مطلوب است:

استهلاک دارایی در سال های ۱۳۹۵ و ۱۳۹۶.

$$\text{ریال } ۱۷۰۰ = \frac{۵۸۰۰۰۰۰۰۰۰ - ۷۰۰۰۰۰۰۰۰}{۳۰۰۰۰۰} = \text{استهلاک هر ساعت کارکرد}$$

$$\text{استهلاک دارایی در سال } ۹۵ = ۱۷۰۰ \times ۲۸۰۰ = ۴۰۷۶۰۰۰۰۰$$

$$\text{استهلاک دارایی در سال } ۹۶ = ۱۷۰۰ \times ۳۱۰۰ = ۵۰۲۷۰۰۰۰۰$$

شماره سند:		شرکت		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند: ۱۳۹۵/۱۲/۳۰		سند حسابداری		تعداد ضمایم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		هزینه استهلاک ماشین آلات		۴۰۷۶۰۰۰۰۰	
		استهلاک انباشته ماشین آلات			۴۰۷۶۰۰۰۰۰
جمع: چهار میلیون و هفتصد و شصت هزار ریال					
شرح سند: استهلاک دارایی در سال ۱۳۹۵					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

شماره سند:		شرکت		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند: ۱۳۹۶/۱۲/۲۹		سند حسابداری		تعداد ضمایم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		هزینه استهلاک ماشین آلات		۵۰۲۷۰۰۰۰۰	
		استهلاک انباشته ماشین آلات			۵۰۲۷۰۰۰۰۰
جمع: پنج میلیون و دویست و هفتاد هزار ریال					
شرح سند: استهلاک دارایی در سال ۱۳۹۶					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

بهای تمام شده ماشین آلات و تجهیزات ریخته گری معادل ۸۲۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال و ارزش اسقاط آن پس از ۵۰,۰۰۰ ساعت کارکرد معادل

۷,۰۰۰,۰۰۰ ریال تخمین زده شده جدول استهلاک دارایی را تکمیل کنید.

کارکرد سالانه (ساعت)	محاسبات	هزینه استهلاک	استهلاک انباشته	ارزش دفتری
۹۱۰۰	$\frac{۸۳'۰۰۰'۰۰۰ - ۷'۰۰۰'۰۰۰}{۵۰'۰۰۰} \times ۹۱۰۰ = ۱۳'۶۵۰'۰۰۰$	۱۳'۶۵۰'۰۰۰	۱۳'۶۵۰'۰۰۰	۶۸'۳۵۰'۰۰۰
۷۴۵۰
۸۸۰۰
۸۲۵۰
۷۵۰۰
۸۹۰۰
	جمع			

چنانچه دارایی در طی سال خریداری شود، در رویکرد استهلاک براساس فعالیت، نیازی به محاسبه استهلاک براساس ماه‌های مورد استفاده نیست.

نکته

در تاریخ ۱۳۹۵/۸/۳۰ شرکت کاشان یک دستگاه ماشین پرس به بهای تمام شده ۴۸'۵۰۰'۰۰۰ ریال خریداری کرد. اگر ارزش اسقاط آن ۵'۰۰۰'۰۰۰ ریال، کل ساعات کارکرد این دارایی در طی عمر مفید ۲۰'۰۰۰ ساعت برآورد گردد و در سال ۱۳۹۵ معادل ۱۴۰۰ ساعت فعالیت کرده باشد.

مطلوب است :

محاسبه استهلاک در سال ۱۳۹۵ و ثبت آن در سند حسابداری در تاریخ ۱۳۹۵/۱۲/۳۰

شماره سند:			تولیدی کاشان		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند:			سند حسابداری		تعداد ضمام:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)	
جمع:						
شرح سند:						
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:		

بهای تمام شده یکی از تجهیزات شرکت خاتم ۷۶,۰۰۰,۰۰۰ ریال است. ساعات کارکرد این دارایی در طی عمر مفید ۲۸,۰۰۰ ساعت و ارزش اسقاط آن ساعت ۶,۰۰۰,۰۰۰ ریال برآورد شده است.

مطلوب است:

تکمیل جدول استهلاک دارایی در طول عمر مفید آن (سال های ۱۳۸۹ الی ۱۳۹۶)

سال	کارکرد سالانه (ساعت)	محاسبات	هزینه استهلاک	استهلاک انباشته	ارزش دفتری
۸۹	۳۶۰۰				
۹۰	۳۸۰۰				
۹۱	۳۴۵۰				
۹۲	۳۲۰۰				
۹۳	۳۵۵۰				
۹۴	۳۹۰۰				
۹۵	۳۵۰۰				
۹۶	۳۳۰۰				
		جمع			

فعالیت :

اگر استهلاک یک دارایی پس از ۸۵۰ ساعت کارکرد معادل ۱۰,۲۰۰,۰۰۰ ریال محاسبه شده باشد و ارزش اسقاط و کل ساعات کارکرد این دارایی به ترتیب ۱,۴۰۰,۰۰۰ ریال و ۶,۰۰۰ ساعت برآورد شده باشد، این دارایی چند ریال است؟

فعالیت:

ساعات کارکرد واقعی دارایی ها را با توجه به اطلاعات ارائه شده محاسبه کنید، (اطلاعات هر ردیف به طور مستقل است).

بهای تمام شده (ریال)	ارزش اسقاط (ریال)	ساعات کارکرد برآوردی	هزینه استهلاک (ریال)	ساعات کارکرد واقعی
۸,۵۰۰,۰۰۰	۱,۲۰۰,۰۰۰	۳,۶۰۰	۸۲۰,۰۰۰
۱۲,۱۰۰,۰۰۰	صفر	۵,۰۰۰	۱,۸۳۹,۲۰۰
۲۸,۶۲۰,۰۰۰	۲,۷۰۰,۰۰۰	۴,۸۰۰	۳,۴۱۲,۸۰۰
۳۰,۸۵۰,۰۰۰	۱,۶۵۰,۰۰۰	۷,۳۰۰	۳,۲۵۶,۰۰۰
۳,۷۲۰,۰۰۰	صفر	۶,۰۰۰	۳,۳۴۸,۰۰۰

ب) روش میزان تولید:

در این روش که بیشتر در مؤسسات تولیدی کاربرد دارد، عمر مفید دارایی ثابت بر اساس مقدار تولید برآوردی

تعیین میگردد.

مراحل محاسبه استهلاک براساس میزان تولید:

۱ استهلاک هر واحد تولید:

$$\text{ارزش اسقاط} - \text{بهای تمام شده} = \text{استهلاک هر واحد تولید} \times \text{کل تولید برآوردی در طی عمر مفید}$$

۲ استهلاک دارایی در سال مورد نظر:

$$\text{تولید واقعی دارایی در سال مورد نظر} \times \text{استهلاک هر واحد تولید} = \text{استهلاک دارایی در سال مورد نظر}$$

هزینه استهلاک هر دوره برحسب میزان تولید تغییر پیدا می کند، در این روش، مبلغی که بابت استهلاک به هر واحد محصول تعلق می گیرد، ثابت است.

مثال:

شرکت آبادان در تاریخ ۱۳۹۵/۹/۱۸ یک دستگاه ماشین بافندگی به ارزش ۷۶۰۰۰۰۰۰۰ ریال خریداری نمود، اگر ارزش اسقاط آن ۶۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال و در طی عمر مفید خود قادر باشد معادل ۸۰۰۰۰۰۰ متر پارچه تولید کند، دارایی مذکور در سال ۱۳۹۵ معادل ۱۲۰۰۰۰ متر پارچه تولید کرده است.

مطلوب است:

محاسبه و ثبت استهلاک در پایان سال ۱۳۹۵

$$\text{ریال } ۸۷/۵ = \frac{۷۶۰۰۰۰۰۰۰ - ۶۰۰۰۰۰۰۰۰}{۸۰۰۰۰۰۰} = \text{استهلاک تولید هر متر پارچه}$$

$$۱۰۰۵۰۰۰۰۰ = ۸۷/۵ \times ۱۲۰۰۰۰ = \text{استهلاک دارایی در سال ۹۵}$$

شماره سند:		شرکت آبادان		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند: ۱۳۹۵/۱۲/۳۰		سند حسابداری		تعداد ضمام: _____	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		هزینه استهلاک ماشین آلات		۱۰۵۰۰۰۰۰	
		استهلاک انباشته ماشین آلات			۱۰۵۰۰۰۰۰
جمع: یک میلیون و پنجاه هزار ریال					
شرح سند: استهلاک دارایی در سال ۱۳۹۵					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

کار عملی ۱۷

در ابتدای تیرماه ۱۳۸۶ مؤسسه حمل و نقل قائم یک دستگاه کامیون به بهای تمام شده ۱۴۰,۷۵۰,۰۰۰ ریال خریداری کرد، ارزش اسقاط دارایی پس از طی نمودن ۳۵۰,۰۰۰ کیلومتر معادل ۲۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال است، در طی سال های ۱۳۸۶ الی ۱۳۹۵ مقدار کارکرد این دارایی بر اساس جدول زیر است .

مطلوب است :

تنظیم جدول استهلاک دارایی در طی عمر مفید آن

سال	کارکرد دارایی (کیلومتر)	محاسبات	هزینه استهلاک	استهلاک انباشته	ارزش دفتری
۱۳۸۶	۲۲۰۰۰				
۱۳۸۷	۳۰۰۰۰				
۱۳۸۸	۳۶۰۰۰				
۱۳۸۹	۳۹۰۰۰				
۱۳۹۰	۴۱۰۵۰				
۱۳۹۱	۲۸۰۰۰				
۱۳۹۲	۳۴۰۰۰				
۱۳۹۳	۳۸۰۵۰				
۱۳۹۴	۴۴۰۰۰				
۱۳۹۵	۳۷۰۰۰				
جمع					

کار عملی ۱۸

بهای تمام شده یک دستگاه ماشین تولید پتو ۴۸۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال و ارزش اسقاط آن ۳۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال و میزان تولید این دارایی در طی سال عمر مفید معادل ۱۵۰,۰۰۰ پتو برآورد شده است، اگر این دارایی در طی سال های اول و دوم به ترتیب ۱۶,۰۰۰ و ۱۵,۲۰۰ پتو تولید کرده و نرخ مانده نزولی آن ۱۲ درصد باشد.

مطلوب است:

تعیین روش محاسبه استهلاک برای دارایی مذکور بر اساس جدول زیر :

سال	هزینه استهلاک	هزینه استهلاک	هزینه استهلاک	هزینه استهلاک
اول	۵۶۰۲۵۰۰۰۰۰	۴۸۰۰۰۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰	۵۷۰۶۰۰۰۰۰۰۰
دوم	۵۶۰۲۵۰۰۰۰۰۰	۴۵۰۶۰۰۰۰۰۰۰	۸۷۰۵۰۰۰۰۰۰۰	۵۰۰۶۸۸۰۰۰۰۰
جواب	روش	روش	روش	روش

استهلاک مستحقات زمین :

مستحقات زمین عبارت اند از دارایی هایی که جهت حفاظت و محصور کردن زمین و یا ایجاد محوطه جهت استفاده بهینه از تأسیسات و ساختمان ها، ایجاد فضای سبز و تسهیل در رفت و آمد ایجاد میشوند.

فعالیت:

شرکت گلستان در تاریخ ۱۳۹۵/۹/۱۸ یک قطعه زمین به ارزش ۳۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال خریداری کرد و بابت دیوارکشی آن ۴۰۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال، نرده کشی ۱۵۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال و آسفالت آن ۲۵۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال پرداخت نمود، اگر عمر مفید مستحقات ۱۲ سال و روش محاسبه استهلاک مانده نزولی با نرخ ۱۵ درصد باشد.

شماره سند: تاریخ سند: ۱۳۹۵/۱۲/۳۰		شرکت گلستان سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضامتم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
جمع:					
شرح سند:					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

منابع طبیعی

فعالیت:

چند نمونه از منابع طبیعی را نام ببرید؟ چه عواملی باعث نقصان منابع طبیعی میشوند؟

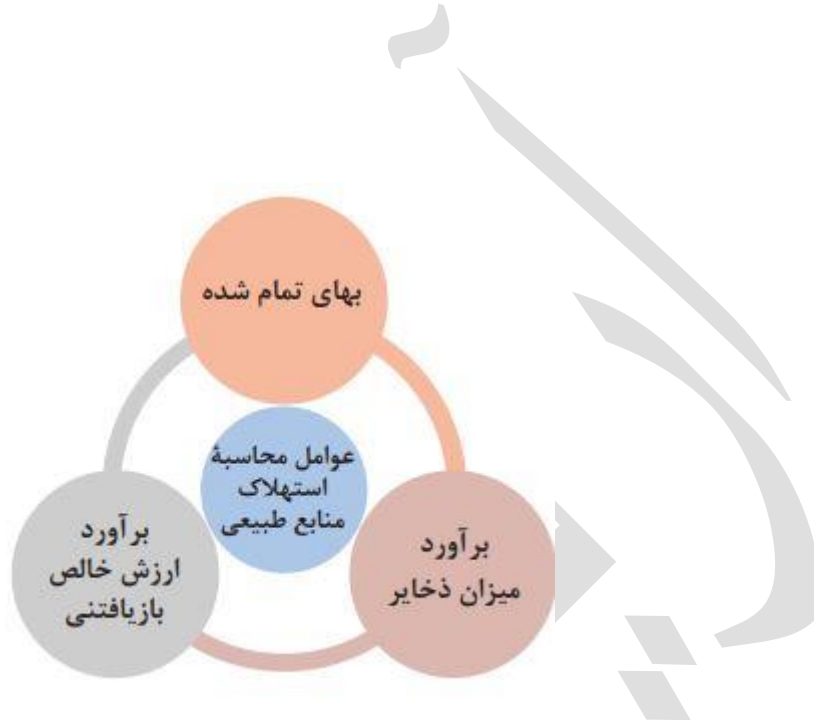
از لحاظ تئوری، منابع طبیعی به گروهی از دارایی های ثابت در تملک واحد اقتصادی گفته می شود که در طبیعت وجود داشته و دارای منافع آتی هستند.

منابع طبیعی به عنوان دارایی های تهی شونده شناخته میشوند که به طور فیزیکی در فرایند تولید معمولاً مورد استفاده قرار می گیرند، استخراج یا بهره برداری از آنها موجب تغییر فیزیکی میشود و به نسبت بهره برداری، ارزش خود را از دست می دهند، جنگل ها، منابع نفت و گاز طبیعی و انواع معادن (طلال، نقره و زغال سنگ) نمونه هایی از منابع طبیعی هستند.

استهلاک منابع طبیعی: عبارت است از سرشکن کردن و تخصیص مبلغ استهلاک پذیر یک منبع طبیعی به مقدار محصولی که از آن استخراج یا بهره برداری می شود.

تفاوت استهلاك دارایی های مشهود با منابع طبیعی

در نحوه مستهلک شدن دارایی است، به این معنی که دارایی های مشهود مانند ساختمان، ماشین آلات و تجهیزات با گذشت زمان و به دلیل استفاده زیاد، نابایی، پوسیدگی و کفایت نداشتن، توان اولیه خود را از دست میدهند درحالی که استخراج از منابع طبیعی و کاهش ذخیره آنها موجب استهلاك می شود.

عوامل محاسبه استهلاك منابع طبیعی: بهای تمام شده: بهای تمام شده منابع طبیعی شامل مخارج تحصیل، اکتشاف و استخراج، تولید، تکمیل عملیات، مخارج مربوط به تهیه امکانات و تجهیزات پشتیبانی و خرید اراضی و آماده سازی آن است.

بر آورد میزان ذخایر منابع طبیعی: تخمین مقدار کل محصولی که از یک منبع طبیعی میتوان استخراج کرد

بر آورد ارزش خالص باز یافتنی: تخمین خالص مبلغی که در پایان بهره برداری از منابع، از طریق واگذاری یا فروش آن به دیگران تحصیل میگردد، این مبلغ در ابتدای این بهره برداری از منبع طبیعی بر آورد میگردد، معمولاً مبلغ در استهلاك دارایی های مشهود به عنوان ارزش اسقاط شناخته میشود

هزینه استهلاك هر واحد

$$\text{ارزش خالص باز یافتنی - بهای تمام شده} \\ \text{مقدار محصول قابل استخراج} = \text{هزینه استهلاك هر واحد}$$

محاسبه مبلغ استهلاك و ثبت حسابداری آن:

میزان تولید یا استخراج از منبع طبیعی در سال \times هزینه استهلاك هر واحد = مبلغ استهلاك سالانه

طرف بدهکار ثبت استهلاک منابع طبیعی براساس محصول استخراج شده و نوع طبقه بندی آن در دفاتر یک مؤسسه شناسایی و درج میگردد.

شماره سند: تاریخ سند:		شرکت سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمامت:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		موجودی	xx		
		استهلاک انباشته		xx	
جمع:					
شرح سند: ثبت استهلاک منابع طبیعی....					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

فعالیت:

بهای تمام شده یک معدن سنگ آهن در شرکت البرز اعم از مخارج کسب امتیاز، قیمت خرید اراضی و کلیه مخارج اکتشاف و فراهم آوردن امکان بهره‌برداری از معدن بالغ بر ۳۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال است، اگر توان استخراج از این معدن یا در واقع ذخیره اقتصادی آن طبق نظر کارشناسان فنی ۵۰۰۰۰۰ تن سنگ آهن برآورده شده باشد و ارزش خالص بازیافتنی این معدن در پایان بهره‌برداری معادل ۲۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال برآورد گردد و شرکت در سال جاری معادل ۶۰۰۰۰۰ تن از این معدن استخراج نموده باشد.

مطلوب است:

محاسبه استهلاک این دارایی و تکمیل سند حسابداری

محاسبات:

شماره سند: تاریخ سند:		شرکت البرز سند حسابداری			شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضامائم:
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		موجودی سنگ آهن			
		استهلاک انباشته معدن سنگ آهن			
جمع:					
شرح سند:					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:			تصویب کننده:

فعالیت:

بهای تمام شده یک چاه نفت در شرکت کیش ۴۸۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال و برآورد میزان استخراج از آن طبق نظر کارشناسان فنی ۳۰۰۰۰۰۰ بشکه و نیز برآورد ارزش تخلیه زمین در پایان بهره‌برداری معادل ۳۰۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال است، چنانچه میزان استخراج چاه نفت طی دوره مالی جاری ۱۶۰۰۰۰ بشکه باشد، مبلغ تحلیل چاه نفت (استهلاک) را در سال جاری محاسبه و در سند حسابداری آن را تنظیم و ثبت کنید:

محاسبات:

شماره سند: تاریخ سند:		شرکت کیش سند حسابداری			شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضامائم:
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
جمع:					
شرح سند:					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:			تصویب کننده:

استهلاک دارایی های نامشهود:

تخصیص مبلغ سرمایه گذاری برای دارایی های نامشهود برای اهداف حسابداری طبعاً مفید آنها به هزینه که غالباً و مالیاتی صورت میگیرد، استهلاک دارایی های نامشهود گفته میشود

فعالیت:

ویژگی های دارایی نامشهود را در شکل روبه رو بنویسید

برخی از دارایی های ثابت نامشهود، قابل شناسایی بوده و موجودیت و حقوق آنها از مؤسسه مجزاست، مانند حق اختراع و حق تألیف و برخی دیگر قابل شناسایی نیستند و موجودیت آنها از مؤسسه مجزا نیست مانند سرقتی حق کسب و علائم تجاری .

عوامل محاسبه استهلاک دارایی های نامشهود همانند دارایی های مشهود، سه عامل قیمت تمام شده، عمر مفید و ارزش اسقاط است .

ابهای تمام شده: بهای تمام شده یک دارایی نامشهود واحد اقتصادی شامل تمام مخارج ضروری است که به طور مستقیم یا براساس مبانی تخصیص معقول و یکنواخت قابل انتساب به ایجاد، تولید و آماده سازی دارایی برای استفاده مورد نظر مدیریت است

۲. عمر مفید: عمر مفید عبارت است از مدت زمانی که انتظار می رود یک دارایی، مورد استفاده واحد تجاری قرارگیرد یا تعداد تولید یا سایر واحدهای مشابه که انتظار می رود در فرایند استفاده از دارایی توسط واحد تجاری تحصیل شود

داراییهای نامشهود از لحاظ عمر مفید به دو دسته زیر قابل تقسیم میباشند

الف) داراییهای نامشهود با عمر مفید معین :

اگر عمر مفید دارایی نامشهود معین یا محدود به قرارداد یا قوانین باشد، دارایی مزبور باید در طول این مدت مستهلک گردد، مانند حق تألیف، حق اختراع، فرانشیز و نرمافزارهای رایانه ای.

مبلغ استهلاک پذیر دارایی نامشهود با عمر مفید معین باید بر مبنای سیستماتیک طی عمر مفید آن مستهلک شود، محاسبه استهلاک باید از زمانی شروع شود که دارایی برای استفاده آماده باشد، یعنی زمانی که دارایی در موقعیت و شرایط الزم برای استفاده مورد نظر مدیریت قرار دارد.

با توجه به تغییرات سریع در فناوری، احتمال می‌رود عمر مفید بسیاری از داراییهای نامشهود کوتاه باشد.

ب) داراییهای نامشهود با عمر مفید نامعین:

برخی داراییهای نامشهود، عمر مفید نامعین دارند و استهلاک برای این نوع داراییها محاسبه نمیشود، مانند سرقتی، حق امتیاز آب و برق

۳. ارزش اسقاط :

معمولا ارزش اسقاط دارایی نامشهود با عمر مفید معین، صفر در نظر گرفته میشود

روشهای محاسبه استهلاک و ثبت آن :

روشهای متفاوتی را میتوان جهت تخصیص مبلغ استهلاک پذیر یک دارایی نامشهود طی عمر مفید آن به کار گرفت، این روشها شامل خط مستقیم، مانده نزولی و کارکرد است .

همزمان با مصرف منافع اقتصادی دارایی نامشهود توسط مؤسسه، مبلغ دفتری آن دارایی کاهش می‌یابد، و این کاهش تحت عنوان استهلاک به صورت زیر ثبت میشود:

شماره سند: تاریخ سند:		شرکت سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضامم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		هزینه استهلاک دارایی نامشهود		xx	
		استهلاک انباشته دارایی نامشهود			xx
جمع:					
شرح سند: استهلاک دارایی نامشهود در سال ۱۳XX					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

فعالیت:

بهای تمام شده حق تألیف در شرکت قشم معادل ۱۲۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال است، اگر عمر مفید آن ۴ سال و فاقد ارزش اسقاط باشد

مطلوب است

ثبت استهلاک این دارایی در سال اول به روش خط مستقیم

شماره سند: تاریخ سند:		شرکت قشم سند حسابداری			شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمایم:
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		هزینه استهلاک حق تألیف			
		استهلاک انباشته حق تألیف			
جمع:					
شرح سند: استهلاک حق تألیف					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

نکته:

طبق ماده ۱۴۹ قانون مالیاتهای مستقیم، هزینه تأسیس در سال تأسیس به میزان صد در صد قابل استهلاک است.

فعالیت:

شرکت تبریز در ابتدای خرداد ماه ۱۳۹۵ با سرمایه ای معادل ۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال تشکیل شد، در تاریخ ۱۳۹۵/۳/۸ هزینه های تأسیس این شرکت معادل ۱,۲۰۰,۰۰۰ ریال از حساب جاری پرداخت شد.

مطلوب است: ثبت پرداخت هزینه تأسیس در خرداد ماه ۱۳۹۵

شماره سند: تاریخ سند:		شرکت تبریز سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمیمه:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
جمع:					
شرح سند:					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

فعالیت:

هزینه تأسیس در طبقه بندی حساب ها، جزء کدام طبقه قرار میگیرد؟

فعالیت:

عمر مفید یک خودرو در مؤسسه قم ۱۰ سال میباشد، آیا مؤسسه میتواند از این دارایی بیش از ۱۰ سال استفاده نماید؟ در این مورد بحث کنید.

استفاده از دارایی‌های کاملاً مستهلک شده:

دارایی کاملاً مستهلک شده، شامل آن دارایی می‌باشد که به پایان عمر مفید برآوردی خود رسیده است، باید این دارایی کنار گذاشته شود ولی امکان دارد مؤسسه نتواند به طور معمول در چنین شرایطی معمول دارایی جدیدی را جایگزین دارایی مستهلک شده نماید و مجبور باشد از این دارایی استفاده نماید یا اینکه عمر مفید واقعی این دارایی بیشتر از عمر مفید برآوردی آن باشد. در این حالت، مؤسسه می‌تواند از دارایی مذکور استفاده کند ولی هزینه استهلاک جدیدی برای دارایی مذکور محاسبه و ثبت نمی‌شود.

تذکر:

تذکر: جمع هزینه استهلاک یک دارایی نمی‌تواند بیشتر از بهای تمام شده آن دارایی باشد؛ اما امکان دارد یک مؤسسه استفاده از یک دارایی را بعد از پایان عمر مفید آن نیز ادامه دهد.

عدم استفاده از دارائی ثابت به صورت موقت

امکان دارد در مواقعی از یک قلم دارایی‌های ثابت به دلایلی استفاده نشود، از لحاظ نظری این سؤال، موقتا مطرح است که آیا در این زمان استهلاک باید محاسبه شود یا خیر؟

از یک طرف، تخصیص بهای تمام شده دارایی‌های ثابت به دوره‌های مختلف استفاده از آن در اجرای اصل تطابق هزینه‌ها با درآمد صورت می‌گیرد و چون در مدت استفاده نکردن، درآمدی از این دارایی تحصیل نمی‌شود باید استهلاک متوقف و محاسبه نگردد.

طبیعتاً از طرف دیگر، علاوه بر به کارگیری، عوامل دیگری نظیر گذشت زمان و نابابی در محاسبه استهلاک دارایی‌ها مؤثر است که استفاده نکردن موجب از بین رفتن آثار آنها نمی‌شود، در نتیجه استهلاک باید ادامه و محاسبه گردد.

طبق استاندارد شماره ۱۱ حسابداری، در زمانی که دارایی به طور موقت بلااستفاده یا غیرفعال گردد، استهلاک آن متوقف نمی‌شود مگر اینکه کاملاً مستهلک شده باشد، ولی اگر روش‌های استهلاک مبتنی بر کارکرد باشد، در صورتی که تولید وجود نداشته باشد استهلاک می‌تواند محاسبه نشود.

در اجرای مقررات ماده ۱۴۹ قانون مالیات‌های مستقیم، در تبصره ماده ۶ این قانون بیان شده است که مؤسسات می‌توانند در موارد غیرفعال یا بلااستفاده ماندن موقت دارایی بیش از شش ماه متوالی در یک دوره مالی، هزینه استهلاک دارایی مزبور در مدت بلااستفاده را به میزان ۳۰ درصد محاسبه کنند، در این صورت چنانچه محاسبه استهلاک برحسب مدت باشد، معادل ۷۰ درصد مدت زمانی که دارایی مورد استفاده قرار نگرفته است، به باقی مانده مدت تعیین شده برای استهلاک دارایی در این جدول اضافه خواهد شد، حکم این تبصره در مورد ساختمان‌ها و تأسیسات ساختمانی و دارایی‌های نامشهود با عمر مفید معین جاری نیست.

فعالیت:

شرکت هرمزگان در ابتدای سال ۱۳۹۰ تجهیزات را به قیمت تمام شده ۱۸۰۰۰۰۰۰۰ ریال خریداری نمود، این شرکت از دارایی مذکور در سالهای ۱۳۹۰ الی ۱۳۹۲ استفاده و استهلاك آن را محاسبه کرد، ولی در سال ۱۳۹۳ به دلایلی فقط ۳ ماه آخر از این دارایی استفاده کرد، اگر ارزش اسقاط دارایی و عمر مفید آن به ترتیب ۳۰۰۰۰۰۰۰ ریال و ۵ سال و روش محاسبه استهلاك خط مستقیم باشد، استهلاك دارایی در سال ۹۳ چند ریال است؟

فعالیت:

مدت باقیمانده از عمر مفید تجهیزات شرکت خراسان را بنویسید

مخارج بعد از تحصیل داراییهای ثابت مشهود :

امکان دارد مؤسسه بعد از تحصیل داراییهای ثابت، مبالغی را در ارتباط با این داراییها پرداخت نماید. هزینههای بعد از تحصیل داراییهای ثابت به دو دسته زیر تقسیم میشوند

الف) تعمیرات جزئی :

مخارجی از قبیل تعمیرات عادی که منافع حاصل از خدمات دارایی را افزایش نداده و برای حفظ دارایی در وضعیت عادی صورت میگیرد، به عنوان هزینه های جاری ثبت میشود، مانند تعویض لاستیک وسایط نقلیه، تعمیر جزئی ساختمان مؤسسه و غیره

ب) تعمیرات اساسی (مخارج سرمایه ای) :

مخارجی مانند تعویض و به سازی که به افزایش ظرفیت و کارایی، افزایش عمر مفید و بهبود اساسی در کیفیت محصول یا کاهش بهای تمام شده محصول تولیدی توسط دارایی منجر میگردد به عنوان تعمیرات اساسی به حساب دارایی مربوطه منظور و این مخارج از طریق استهلاك به دوره های آتی مورد استفاده سرشکن میشود

نحوه مستهلک نمودن تعمیرات اساسی

:طبق ماده ۱۴۹ قانون مالیاتهای مستقیم، مخارج مربوط به تعمیر اساسی دارایی در زمان انجام هزینه به ارزش دفتری دارایی اضافه و در طول باقیمانده عمر مفید دارایی، قابل استهلاك خواهد بود. مخارج مربوط به تعمیر اساسی دارایی های ثابت که پس از پایان عمر مفید دارایی انجام میشود، در سال انجام مخارج، قابل استهلاك است

مثال:

اطلاعات زیر مربوط به شرکت «خلیج فارس» در دست است:

بهای تمام شده ماشین آلات در تاریخ ۱۳۹۲/۱/۱ (تاریخ خرید) ۵۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال
 عمر مفید دارایی ۱۰ سال
 مانده استهلاک انباشته تا پایان سال ۱۳۹۴ ۱۵۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال
 روش استهلاک خط مستقیم

شرکت در ابتدای سال ۱۳۹۵ مبلغ ۷۰۰۰۰۰۰۰ پرداخت نمود، این تعمیرات باعث افزایش کارایی این دارایی شده است.

مطلوب است:

الف) ثبت پرداخت بابت تعمیرات اساسی در سند حسابداری

ب) ثبت استهلاک دارایی در پایان سال ۱

شماره سند: تاریخ سند: ۱۳۹۵/۱/۱		شرکت خلیج فارس سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمام:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		ماشین آلات		۷۰۰۰۰۰۰۰	
		موجودی نقد - بانک			۷۰۰۰۰۰۰۰۰
جمع: هفت میلیون ریال					
شرح سند: پرداخت بابت تعمیرات اساسی ماشین آلات					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

محاسبه هزینه استهلاک در سال ۱۳۹۵:

۵۰۰۰۰۰۰۰۰	بهای تمام شده ماشین آلات
۷۰۰۰۰۰۰۰۰	+ تعمیرات اساسی
۵۷۰۰۰۰۰۰۰۰	بهای تمام شده جدید
(۱۵۰۰۰۰۰۰۰۰)	کسر می شود: استهلاک انباشته
۴۲۰۰۰۰۰۰۰۰	ارزش دفتری (مبنای محاسبه استهلاک)
۷	÷ عمر مفید باقیمانده
۶۰۰۰۰۰۰۰۰	هزینه استهلاک سالانه

شماره سند: ۱۳۹۵/۱۲/۳۰		شرکت خلیج فارس		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند: ۱۳۹۵/۱۲/۳۰		سند حسابداری		تعداد ضمايم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		هزینه استهلاک ماشین آلات		۶۰۰۰۰۰۰۰۰	
		استهلاک انباشته ماشین آلات			۶۰۰۰۰۰۰۰۰
جمع: شش میلیون ریال					
شرح سند: استهلاک ماشین آلات در سال ۱۳۹۵					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

لیست دارایی های ثابت و مشخصات آن

صورت برداری از دارایی های ثابت به منظور مشخص کردن وضعیت دارایی ثابت شرکت از نظر کمی و کیفی تنظیم میگردد، فرم صورت برداری از دارایی های ثابت با توجه به نوع دارایی ثابت، شکل های متفاوتی دارد، یک نمونه از این فرمها به صورت زیر ارائه شده است:

لیست صورت برداری دارایی ثابت										
شرکت										
فرم صورت برداری اموال										
تاریخ صورت برداری لغایت واحد:										
ردیف	مشخصات اموال		سریال فنی	محل استقرار زمان مشاهده			وضعیت			
	پلاک	شرح		قسمت	کد	نام مسئول نگهداری	۱	۲	۳	۴
۱										
۲										
۳										
۴										
۵										
امین اموال		کارشناس مسئول امین اموال		رئیس اداره حسابداری مدیریت			مدیر امور مالی			
نام و نام خانوادگی		نام و نام خانوادگی		نام و نام خانوادگی			نام و نام خانوادگی			
امضاء		امضاء		امضاء			امضاء			
۱- نو	۲- قابل استفاده	۳- مازاد		۴- اقساط						

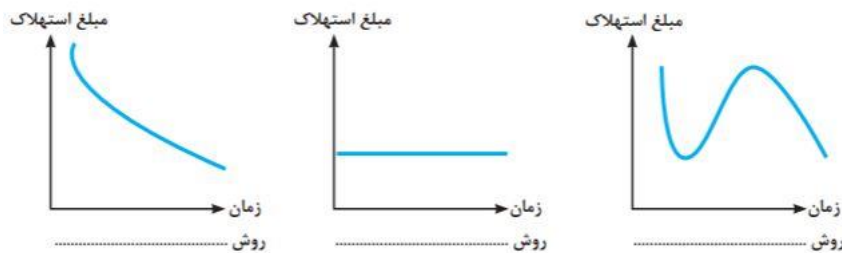
افرادی که فرم بالا را تکمیل میکنند باید اطلاعات دقیق مربوط به اموال را در آن ذکر نمایند، پس از پایان صورت برداری و بررسی آن، رئیس اداره اموال در مورد دارایی های ثابت مشاهده نشده گزارشی را تهیه میکند، همچنین دارایی های مازاد باید به بخشهایی که نیاز دارند ارسال گردد، داراییهایی که نیاز به تعمیر دارند، باید پیگیری های لازم برای تعمیر آنها صورت گیرد و در نهایت در خصوص دارایی اسقاطی تصمیمات لازم اخذ شود.

مسائل پایان فصل

آیا مؤسسه‌های میتواند در هر سال از یک روش خاص برای محاسبه استهالك دارایی استفاده کند و روش استهالك را تغییر دهد؟ دلیل آن را بیان کنید
اگر مؤسسه‌های برای انجام کارهای اداری خود اقدام به خرید یک دستگاه رایانه به ارزش ۲۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال نمود که شامل صفحه کلید، صفحه نمایش، موس، اسپیکر، کیس و غیره، استهالك رایانه باید یکجا محاسبه گردد یا استهالك هر قطعه به طور جداگانه محاسبه میگردد؟

فعالیت:

هر یک از نمودارهای زیر مربوط به کدام روش استهالك است؟

فعالیت:

بهای تمام شده یک دارایی در شرکت سبزوار ۴۸,۰۰۰,۰۰۰ ریال و عمر مفید آن ۱۵ سال و فاقد ارزش اسقاط است. اگر روش محاسبه استهالك آن مجموع سنوات باشد. مبلغ استهالك دارایی در هر یک از سالهای زیر را محاسبه نمایید:

سال اول..... سال ششم..... سال دوازدهم..... سال پانزدهم.....

کار عملی ۱۹

شرکت گلستان اثاثهای را به بهای تمام شده ۱,۶۰۰,۰۰۰ ریال خریداری نمود. ارزش اسقاط دارایی پس از ۵ سال ۱۰۰,۰۰۰ ریال است.

مطلوب است

:تنظیم جدول استهلاک ائانه در طی عمر مفید براساس روشهای زیر ۱:

۱ خط مستقیم

۲ مجموع سنوات

۳ نزولی با نرخ مضاعف

کار عملی ۲۰

در ابتدای سال ۱۳۹۵ شرکت اهواز یک دستگاه ماشین آلات به مشخصات زیر خریداری نمود:
بهای تمام شده ۳۸۰'۰۰۰'۰۰۰ ریال - ارزش اسقاط ۲۰'۰۰۰'۰۰۰
برآورد عمر مفید:

بر حسب سال:	۸ سال
بر حسب ساعات کارکرد	۹۰'۰۰۰ ساعت
بر حسب میزان تولید	۷۲'۰۰۰ واحد

مطلوب است:

محاسبه مبلغ استهلاک ماشین آلات در پایان سالهای ۱۳۹۵ و ۱۳۹۶ بر اساس هر یک از روشهای زیر:
الف) خط مستقیم

ب) مانده نزولی با نرخ ۱۲٪

ج) مجموع سنوات

د) نزولی با نرخ مضاعف

ه) ساعات کارکرد با فرض اینکه ساعات کارکرد دارایی در سالهای مذکور به ترتیب ۱۴'۰۰۰ و ۱۱'۵۰۰ ساعت است.

و) میزان تولید با فرض اینکه مقدار تولید دارایی در سالهای مذکور به ترتیب ۱۰'۵۰۰ و ۹'۸۰۰ واحد است.

کار عملی ۲۱

اطلاعات زیر مربوط به اولین سال بهره برداری از دارایی های ثابت شرکت اراک است، به جای علامت سؤال گزینه مناسب را بنویسید.

نام دارایی	بهای تمام شده	عمر مفید	ارزش اسقاط	روش محاسبه استهلاك	ماه های بهره برداری	نرخ استهلاك	مبلغ استهلاك
سردخانه	۱۲۰۰۰۰۰۰۰۰	۱۰	صفر	خط مستقیم	۵	-	؟
ژنراتور	۴۵۰۰۰۰۰۰۰۰	-	صفر	مانده نزولی	۸	۱۲٪	؟
موتورسیکلت	؟	۱۰	۵۰۰۰۰۰۰	خط مستقیم	۹	-	۴۱۳۰۵۰۰
حق التألیف	۶۲۰۰۰۰۰۰۰	؟	صفر	خط مستقیم	۱۲	-	۱۰۵۵۰۰۰۰۰
اثاثه اداری	۷۴۰۰۰۰۰۰۰	۶	۴۰۰۰۰۰۰	مجموع سنوات	۹	-	؟

کار عملی ۲۲

با مراجعه به کتاب همراه هنرجو، نحوه محاسبه استهلاك دارایی های زیر را بر اساس ماده ۱۴۹ مالیاتهای مستقیم تعیین نمایید

نام دارایی	روش محاسبه استهلاك	نرخ / مدت
چمن طبیعی		
چمن مصنوعی		
شتر مرغ		
اثاثیه هتل ها		
پمپ های سانتریفیوژ		
وانت بار		

اطلاعات زیر مربوط به دارایی های ثابت شرکت البرز در سال ۱۳۹۵ میباشد. مانده دارایی ها در ابتدای دوره:

نام دارایی	بهای تمام شده	ارزش اسقاط	عمر مفید	روش استهلاك	مانده استهلاك انباشته
ساختمان آجری	۱۲۰۰۰۰۰۰۰۰۰	صفر	۱۵	خط مستقیم	۲۰۰۰۰۰۰۰۰۰
ماشین آلات	۸۰۰۰۰۰۰۰۰۰	صفر	-	نزولی با نرخ ۱۵٪	۱۳۷۰۰۰۰۰۰۰

رویدادهای طی سال ۱۳۹۵:

تاریخ ۱۳۹۵/۲/۱۸: خرید یک دستگاه وسایط نقلیه به بهای تمام شده ۶۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال و پرداخت وجه آن پس از محاسبه مالیات بر ارزش افزوده از حساب جاری شرکت، عمر مفید دارایی ۱۰ سال و ارزش اسقاط آن صفر و براساس روش خط مستقیم مستهلك میشود

۱۳۹۵/۴/۲ خرید یک دستگاه ساختمان فلزی به ارزش ۳۸۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال و پرداخت ۴۰٪ بهای ساختمان از حساب جاری و بابت مابقی قرار شد ۶ ماه دیگر پرداخت شود، همچنین شرکت بابت حق کمیسیون بنگاه ۳۸۰,۰۰۰ ریال است که با احتساب مالیات از حساب صندوق شرکت پرداخت شد.

روش محاسبه استهلاک خط مستقیم و عمر مفید آن ۲۵ سال بوده و ارزش اسقاط دارایی صفر میباشد

۱۳۹۵/۷/۱۷ خرید یک دستگاه تست اسکناس معادل ۱,۳۰۰,۰۰۰ ریال از یک فروشنده ای که در سامانه مالیات بر ارزش افزوده ثبت نام نکرده است. وجه فاکتور از حساب جاری پرداخت گردید. ارزش اسقاط دارایی ۱۰۰,۰۰۰ ریال و عمر مفید آن ۵ سال و روشهای محاسبه استهلاک، خط مستقیم است.

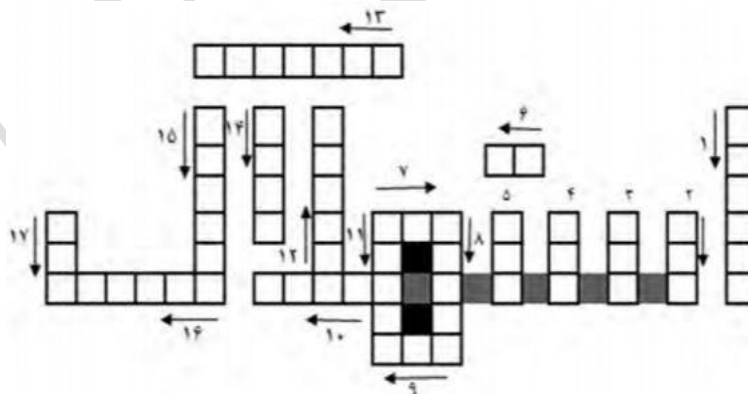
مطلوب است

محاسبه استهلاک داراییهای شرکت البرز در سال ۱۳۹۵ و تکمیل جدول زیر.

شرکت البرز										
جدول دارایی های ثابت و استهلاک آنها موضوع ماده ۱۴۹ قانون مالیات های مستقیم سال مالی ۱۳۹۵										
شرح اقلام دارایی	بهای تمام شده					استهلاک انباشته				
	مانده اول دوره	دارایی خریداری شده طی دوره	دارایی فروش رفته طی دوره	انتقالات بین اقلام دارایی ها	مانده آخر دوره	مانده اول دوره	استهلاک سال جاری	استهلاک دارایی های فروش رفته	انتقالات بین اقلام دارایی ها	مانده پایان دوره
ساختمان										
ماشین آلات										
وسایط نقلیه										
اثاث و منسوبات										
جمع کل										

کار عملی ۲۳

جدول زیر را با توجه به اطلاعات ذکر شده تکمیل نمایید.

- ۱ عمر مفید و ارزش اسقاط به صورت تعیین می گردند.
- ۲ هنگامی که مانده ارزش دفتری دارایی به کمتر از درصد بهای تمام شده دارایی برسد، کل مانده ارزش دفتری در سال بعد یکجا قابل استهلاك است.
- ۳ برای محاسبه استهلاك طبق قانون مالیات های مستقیم، ارزش اسقاط دارایی معادل در نظر گرفته می شود.
- ۴ از دلایل بهای تمام شده دارایی ثابت می باشد.
- ۵ دارایی، منابع اقتصادی واحد اقتصادی هستند که دارای منافع باشد.
- ۶ اگر عمر مفید ائانه ای ۴ سال باشد، مجموع سنوات آن معادل است.
- ۷ از دلایل محاسبه استهلاك دارایی های ثابت می باشد.
- ۸ محاسبه استهلاك برای رعایت کدام یک از اصول حسابداری صورت می گیرد.
- ۹ از فرآورده های نفت است.
- ۱۰ اختصاص یک کد یا شناسه خاصی به یک دارایی برای کنترل مؤثر آن در یک واحد اقتصادی.
- ۱۱ به فضایی گفته می شود که براساس یک سیستم طبقه بندی صحیح، اموال یک واحد اقتصادی در آن نگهداری می شود.
- ۱۲ یکی از منابع طبیعی که دارای ارزش بالایی است.
- ۱۳ استهلاك در لغت به معنای است.
- ۱۴ از دارایی ثابت مشهود که استهلاك پذیر نیست.
- ۱۵ استهلاك در این روش براساس مقدار محصول تولید شده و ساعات فعالیت محاسبه می شود.
- ۱۶ از اجزای معادله حسابداری است.
- ۱۷ معمولاً منابع طبیعی به عنوان دارایی های شونده شناخته می شوند.

فصل ۳

صدور اسناد کنارگذاری

و

فروش دارایی ثابت

مقدمه

آیا میدانید یک حسابدار در زمان کنارگذاری یا فروش یک دارایی ثابت چه مدارک و مستنداتی را بررسی میکند؟

آیا میدانید سود و زیان ناشی از کنارگذاری یا فروش یک دارایی ثابت چگونه محاسبه میشود؟

صدور سند حسابداری در زمان فروش یا کنارگذاری دارایی ثابت به چه صورت انجام میپذیرد؟ صدور سند حسابداری خروج داراییهای امانی نزد شرکت چگونه انجام میپذیرد؟

استاندارد عملکرد

توانایی صدور سند حسابداری کنارگذاری دارایی ثابت براساس مدارک و اسناد مثبت طبق استانداردهای حسابداری و آئین نامه های داخلی

شایستگی هایی که در این فصل کسب میکنید

۱: کنترل اسناد و مدارک کنارگذاری دارایی ثابت

۲: محاسبه سود و زیان فروش داراییهای ثابت

۳: صدور سند حسابداری کنارگذاری دارایی های ثابت

۴: صدور سند خروج دارایی امانی نزد شرکت

فعالیت:

چه تفاوتی بین مخارج جاری و مخارج سرمایه ای دارایی ثابت وجود دارد؟

پس از خرید دارایی ثابت و استفاده از آن، مخارجی برای حفظ شرایط فعلی دارایی یا بهبود شرایط فعلی انجام میگیرد، مخارج پس از تحصیل دارایی ثابت یا به عنوان مخارج جاری تلقی میگردد (هزینه) یا به عنوان مخارج سرمایه ای (دارایی) در نظر گرفته میشود.

فعالیت:

آژانس مسافرتی «اردبیل» دارای چندین اتومبیل بین شهری است و با استفاده از آنها اقدام به جابهجایی مسافر بین شهرهای مختلف میکند. در طی سال مالی منتهی به ۳۰ اسفندماه ۱۳۹۵، شرکت اقدام به انجام مخارجی به شرح زیر کرده است. تعیین کنید که کدام یک از مخارج به عنوان دارایی و کدام یک به عنوان هزینه در دفاتر شناسایی میشود

خرید یک دستگاه وسیله نقلیه جهت گسترش فعالیت؛

۲ تعویض الستیک و برف پاک کن؛

۳ تعویض اتاق وسیله نقلیه؛

۴ تعویض روغن وسایل نقلیه؛

۵ تعمیر اساسی موتور یکی از وسایل نقلیه؛

۶ خرید بنزین برای وسایل نقلیه.

شرح	مخارج سرمایه‌ای	مخارج جاری
- خرید یک دستگاه وسیله نقلیه باری جهت گسترش فعالیت	*	
- تعویض لاستیک و برف پاک‌کن		*
- تعویض اتاق وسیله نقلیه		
- تعویض روغن وسایل نقلیه		
- تعمیر اساسی موتور یکی از وسایل نقلیه		
- خرید بنزین برای وسایل نقلیه		

فعالیت:

شرکت «سرابله» در ابتدای سال ۱۳۹۳ اقدام به خرید ماشین‌آلات تولید منسوجات به مبلغ ۲۴۰۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال به صورت نقدی کرده است. روش استهلاک خط مستقیم، عمر مفید ماشین‌آلات مذکور ۸ سال و ارزش اسقاط آن در پایان عمر مفید صفر است. در ابتدای سال ۱۳۹۵ شرکت اقدام به تعمیر دارایی مذکور به مبلغ ۲۳۰۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال نمود که عمر مفید دارایی را یک سال افزایش داد.

مطلوب است

ثبت حسابداری مربوط به خرید دارایی ثابت، هزینه استهلاک سالهای ۱۳۹۳ الی ۱۳۹۵

، هزینه تعمیرات اساسی دارایی ثابت.

ثبت خرید ماشین آلات

شماره سند:		شماره صفحه دفتر روزنامه:		تاریخ سند:		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
ردیف		شرح		مبلغ جزء		مبلغ بدهکار	
جمع:							
شرح سند:							
تنظیم کننده:				تأیید کننده:			
تصویب کننده:				تصویب کننده:			

ثبت هزینه استهلاک سال ۱۳۹۳

شماره سند:		شماره صفحه دفتر روزنامه:		تاریخ سند:		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
ردیف		شرح		مبلغ جزء		مبلغ بدهکار	
جمع:							
شرح سند:							
تنظیم کننده:				تأیید کننده:			
تصویب کننده:				تصویب کننده:			

ثبت هزینه استهلاک سال ۱۳۹۴

شماره سند:		شماره صفحه دفتر روزنامه:		تاریخ سند:		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
ردیف		شرح		مبلغ جزء		مبلغ بدهکار	
جمع:							
شرح سند:							
تنظیم کننده:				تأیید کننده:			
تصویب کننده:				تصویب کننده:			

ثبت هزینه تعمیرات اساسی

شماره سند:		شرکت.....		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند:		سند حسابداری		تعداد ضامین:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	مبلغ بدهکار	مبلغ بستانکار
جمع:					
شرح سند:					
تنظیم کننده:		تأید کننده:		تصویب کننده:	

ثبت هزینه استهلاک سال ۱۳۹۵

شماره سند:		شرکت.....		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند:		سند حسابداری		تعداد ضامین:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	مبلغ بدهکار	مبلغ بستانکار
جمع:					
شرح سند:					
تنظیم کننده:		تأید کننده:		تصویب کننده:	

فعالیت:

به نظر شما چگونه یک حسابدار میتواند مخارج جاری و سرمایه ای را از هم تفکیک کند؟ در این خصوص با کمک هنرآموز بحث کنید.

معمولا شرکت ها آئین نامه ای تحت عنوان آئین نامه تفکیک مخارج جاری از سرمایه ای در اختیار دارند. در این آییننامه، مبلغی به عنوان مبنا در نظر گرفته میشود و مخارج کمتر از آن مبلغ به عنوان مخارج جاری و مخارج بیشتر از آن مبلغ به عنوان مخارج سرمایه ای تلقی میگردد .

فعالیت:

شرکت «ایران» اقدام به خرید یک دستگاه خودرو به صورت نقدی طی چک شماره ۱۵۶۷۲۱ به مبلغ ۲۲۰'۰۰۰'۰۰۰ ریال در ابتدای سال ۱۳۹۵ کرده است. در طی ماه اول سال ۱۳۹۵ مخارج شرکت در خصوص وسیله نقلیه مذکور به میزان ۱۰'۸۰۰'۰۰۰ ریال هزینه بنزین و ۴۵'۰۰۰'۰۰۰ ریال برای تعمیر اساسی موتور بوده است که به صورت نقدی پرداخت شده‌اند. سند حسابداری را بدون اعمال مالیات بر ارزش افزوده صادر کنید.

سند حسابداری خرید یک دستگاه خودرو

شماره سند: تاریخ سند:		شرکت..... سند حسابداری			شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمام:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	مبلغ بدهکار	مبلغ بستانکار	
		موجودی نقد		۲۲۰'۰۰۰'۰۰۰		
					۲۲۰'۰۰۰'۰۰۰	
جمع: دویست و بیست میلیون ریال				۲۲۰'۰۰۰'۰۰۰	۲۲۰'۰۰۰'۰۰۰	
شرح سند: صدور چک شماره ۱۵۶۷۲۱ بانک ... جهت خرید یک دستگاه خودرو						
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:		

سند حسابداری پرداخت هزینه سوخت

شماره سند: تاریخ سند:		شرکت..... سند حسابداری			شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمام:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	مبلغ بدهکار	مبلغ بستانکار	
		موجودی نقد		۱۰'۸۰۰'۰۰۰		
					۱۰'۸۰۰'۰۰۰	
جمع: ده میلیون و هشتصد هزار ریال				۱۰'۸۰۰'۰۰۰	۱۰'۸۰۰'۰۰۰	
شرح سند: پرداخت جهت هزینه سوخت طی فروردین ماه						
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:		

سند حسابداری تعمیر اساسی موتور

شماره سند: تاریخ سند:		شرکت..... سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمامت:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	مبلغ بدهکار	مبلغ بستانکار
		موجودی نقد		۴۵'۰۰۰'۰۰۰	
		جمع: چهل و پنج میلیون ریال		۴۵'۰۰۰'۰۰۰	۴۵'۰۰۰'۰۰۰
شرح سند: پرداخت بابت تعمیر اساسی موتور ماشین					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

فعالیت:

شرکت «کرمان» در تاریخ ۱۳۹۴/۰۱/۰۱ اقدام به خرید ماشین آلات تولیدی به مبلغ ۱۰'۰۰۰'۰۰۰ ریال نمود. طبق ماده ۱۴۹ قانون مالیات‌های مستقیم استهلاک دارایی مذکور ۱۰ سال و براساس روش خط مستقیم و ارزش اسقاط آن در پایان عمر مفید صفر است. مطلوب است:

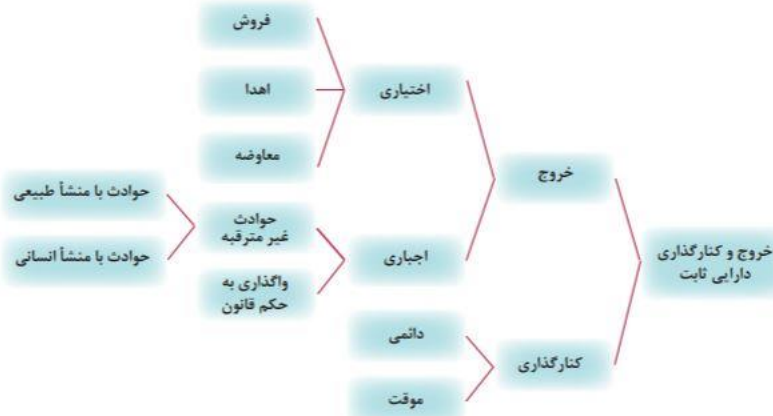
الف) محاسبه میزان استهلاک دارایی مذکور برای سال ۱۳۹۴ و ۱۳۹۵؛

ب) محاسبه استهلاک انباشته شرکت در پایان سال ۱۳۹۵؛

ج) چه تفاوتی بین هزینه استهلاک و استهلاک انباشته وجود دارد؟

د) محاسبه ارزش دفتری دارایی ثابت در انتهای سال ۱۳۹۵.

خروج و کنارگذاری دارایی ثابت

فعالیت:

چه عواملی باعث کنارگذاری دارایی های ثابت شرکت میشود؟

دارایی های ثابت شرکت ها در طول عمر مفید خود ممکن است با مواردی مانند: فروش، تعویض، آتشسوزی، سرقت و ... مواجه شوند. این موارد سبب خروج و حذف حساب های مربوطه میشود.

فعالیت:

خروج و کنارگذاری دارایی ثابت در شرکت ها بر چه مبنایی صورت میگیرد؟

با توجه به ارزش اموالی که شرکت قصد برکناری آنها را دارد، تصمیمگیری در خصوص برکناری اموال ممکن دارایی آیین نامه معاملاتی هستند که بر آن است توسط اشخاص مختلفی صورت گیرد، شرکتها معمولا در سه گروه معاملات جزئی، معاملات متوسط و معاملات بزرگ طبقه بندی میکنند. اساس معاملات را غالبا معمولا برای معاملات جزئی مدیران رده پایین و برای معاملات میانی مدیران رده بال و برای معاملات بزرگ هیئت مدیره تصمیمگیری خواهد کرد

فعالیت:

چه مستنداتی برای کنارگذاری دارایی ثابت لازم است؟

برای کنارگذاری دارایی ثابت، ضمن داشتن مجوز کنارگذاری دارایی ثابت، باید جهت تکمیل برگ کنارگذاری دارایی ثابت اقدام کرد، در زیر نمونه ای از مجوز فروش دارایی ثابت و برگ فروش دارایی ثابت آمده است.

مجوز فروش دارایی‌ها

شماره:
تاریخ:

خواهشمند است با فروش دارایی‌های مندرج در جدول زیر موافقت فرمایید.

وضعیت مورد تأیید	توضیحات	محل استقرار	مسئول نگهداشت	مشخصات دارایی	
				عنوان	شماره پلاک
امضای مجاز:			تأییدکننده:	تهیه کننده:	

برگ فروش دارایی ثابت

شماره:
تاریخ:

شماره پلاک دارایی:	عنوان دارایی:
قیمت تمام شده:	ذخیره استهلاک:
مبلغ فروش:	
شرح:	
نام خریدار:	
شماره سند موقت:	تاریخ سند موقت:
تهیه کننده:	تأییدکننده:
درج در کارت اموال:	مهر واحد:

در زمان خروج دارایی ثابت به هر دلیل، حسابدار وظیفه دارد ضمن جمع آوری کلیه مستندات و مدارک مربوط به فروش یا کناره‌گذاری دارایی ثابت، اقدام به صدور سند حسابداری نماید.

صرفنظر از نوع خروج دارایی ثابت، حسابدار باید مانده استهلاک انباشته مربوط را تا تاریخ خروج دارایی ثابت بهنگام نماید و ثبت حسابداری را در همان زمان در دفاتر انجام دهد.

فعالیت:

مواردی که باعث خروج دارایی ثابت میشوند را نام ببرید؟

خروج دارایی ثابت :

پس از تحصیل دارایی ثابت، شرکتها اقدام به استفاده از دارایی میکنند و با استفاده از دارایی طی سالهای متمادی مزایای مورد انتظار از آن برای شرکت محقق میگردد، در نهایت شرکت اقدام به کنارگذاری دارایی میکند.

خروج اموال از شرکت: اموال به دو شکل اختیاری و اجباری از شرکت خارج میشوند.

خروج اختیاری اموال به سه شکل فروش، اهدا و معاوضه انجام میپذیرد.

خروج اجباری اموال به دو صورت حوادث غیرمترقبه و واگذاری به حکم قانون صورت میگیرد.

فروش دارایی ثابت :

فروش دارایی ثابت در اکثر شرکت ها به تصویب بالاترین مقام اجرایی شرکت میرسد و مسئولین رده های میانی توانایی تصمیمگیری در خصوص فروش دارایی ثابت را ندارند.

در زمان فروش دارایی ثابت، پس از اخذ مجوز لازم و تکمیل برگ فروش، حسابدار وظیفه دارد ضمن جمع آوری کلیه مستندات و مدارک مربوط به فروش دارایی ثابت، به صدور سند حسابداری اقدام نماید.

مراحل ثبت فروش دارایی ثابت :

الف) محاسبه و ثبت هزینه استهلاک از ابتدای سال مالی تا تاریخ فروش

ب) محاسبه مانده استهلاک انباشته و ارزش دفتری دارایی ثابت تا تاریخ فروش

ج) تشخیص سود یا زیان ناشی از فروش دارایی ثابت

د) صدور سند حسابداری فروش دارایی ثابت

ثبت حسابداری فروش دارایی ثابت:

چنانچه یک قلم دارایی ثابت، قبل از پایان عمر مفید آن به فروش برسد، باید حساب دارایی و استهلاک انباشته آن در زمان فروش، از دفاتر خارج گردد و براساس وجوه دریافتی یا طلب ایجاد شده از بابت فروش دارایی ثابت، جهت شناسایی سود و زیان ناشی از فروش دارایی ثابت اقدام شود.

صدور سند حسابداری با فرض وجود زیان

شماره سند: تاریخ سند:		شرکت سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمامم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	مبلغ بدهکار	مبلغ بستانکار
		موجودی نقد/ سایر حساب‌های دریافتی/ ...		xxx	
		استهلاک انباشته دارایی ثابت		xxx	
		زیان ناشی از فروش دارایی ثابت		xxx	
		دارایی ثابت			xxx
جمع:				xxx	xxx
شرح سند: فروش دارایی ثابت					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

صدور سند حسابداری با فرض وجود سود

شماره سند: تاریخ سند:		شرکت سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمامم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	مبلغ بدهکار	مبلغ بستانکار
		موجودی نقد/ سایر حسابهای دریافتی/ ...		xxx	
		استهلاک انباشته دارایی ثابت		xxx	
		سود ناشی از فروش دارایی ثابت			xxx
		دارایی ثابت			xxx
جمع:				xxx	xxx
شرح سند: بابت فروش دارایی ثابت					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

فعالیت:

آیا میتوان تفاوت بین بهای تمام شده دارایی ثابت و قیمت فروش در سالهای پس از استفاده از آن دارایی را سود و زیان ناشی از فروش دارایی ثابت نامید؟

سود یا زیان ناشی از فروش دارایی ثابت

در زمان فروش دارایی ثابت، تفاوت بین خالص ارزش فروش و ارزش دفتری آن سود یا زیان برای شرکت است، در صورتی که خالص ارزش فروش بیشتر از ارزش دفتری باشد، شرکت سود ناشی از فروش کسب میکند و در صورتی که خالص ارزش فروش از ارزش دفتری کمتر باشد، شرکت متحمل زیان میشود.

ارزش دفتری دارایی ثابت - خالص ارزش فروش = سود یا زیان فروش دارایی ثابت

نکته:

خالص ارزش فروش عبارت است از بهای فروش پس از کسر مخارج برآوردی تکمیل؛ بازاریابی و فروش

مثال

شرکت «آبدانان» در ابتدای سال ۱۳۹۵ برای خرید یک دستگاه خودرو به صورت نقدی به مبلغ ۱۸۰٬۰۰۰٬۰۰۰ ریال اقدام کرد، در تاریخ ۱۳۹۵/۰۶/۳۱ شرکت تصمیم می‌گیرد که وسیله نقلیه مذکور را به صورت نقدی به فروش رساند. یادآوری می‌شود براساس ماده ۱۴۹ قانون مالیات‌های مستقیم نرخ هزینه استهلاک دارایی مذکور ۶ سال به روش خط مستقیم و ارزش اسقاط آن در پایان عمر مفید صفر است.

مطلوب است:

الف) صدور سند حسابداری خرید دارایی ثابت

ب) صدور سند حسابداری هزینه استهلاک

ج) صدور سند حسابداری خروج دارایی ثابت از دفاتر با فرض

۱- قیمت فروش دارایی ثابت ۹۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال است.

۲- قیمت فروش دارایی ۱۶,۵۰۰,۰۰۰ ریال است.

۳- قیمت فروش دارایی ثابت ۱۸۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال است.

ثبت حسابداری خرید دارایی ثابت به شرح زیر صادر خواهد شد.

شماره سند:		شرکت آبدانان		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند: ۱۳۹۵/۰۱/۰۱		سند حسابداری		تعداد ضمام: تعداد	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	مبلغ بدهکار	مبلغ بستانکار
		وسایط نقلیه		۱۸۰'۰۰۰'۰۰۰	
		موجودی نقد			۱۸۰'۰۰۰'۰۰۰
جمع: یک صد و هشتاد میلیون ریال				۱۸۰'۰۰۰'۰۰۰	۱۸۰'۰۰۰'۰۰۰
شرح سند: خرید یک دستگاه خودرو					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

هزینه استهلاک دارایی ثابت به شرح زیر محاسبه میشود.

$$\text{هزینه استهلاک دارایی ثابت} = \frac{\text{ارزش اسقاط - بهای تمام شده دارایی ثابت}}{\text{عمر مفید}} = \frac{۱۸۰'۰۰۰'۰۰۰}{۶} \times \frac{۶}{۱۲} = ۱۵'۰۰۰'۰۰۰$$

تا انتهای شهریور ۱۳۹۵

بنابراین ثبت هزینه استهلاک تا زمان فروش (پایان شهریورماه)، به شرح زیر صادر میگردد.

شماره سند:		شرکت آبدانان		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند: ۱۳۹۵/۰۶/۳۱		سند حسابداری		تعداد ضمام: تعداد	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	مبلغ بدهکار	مبلغ بستانکار
		هزینه استهلاک وسایط نقلیه		۱۵'۰۰۰'۰۰۰	
		استهلاک انباشته وسایط نقلیه			۱۵'۰۰۰'۰۰۰
جمع: پانزده میلیون ریال				۱۵'۰۰۰'۰۰۰	۱۵'۰۰۰'۰۰۰
شرح سند: ثبت سند حسابداری هزینه استهلاک شش ماهه اول ۱۳۹۵					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

پس از ثبت هزینه استهلاک دارایی ثابت و ماندهگیری حساب استهلاک انباشته، ثبت فروش دارایی ثابت به شرح زیر است؛

سند حسابداری فروش به مبلغ ۹۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال:

$$۱۸۰۰۰۰۰۰۰۰ - ۱۵۰۰۰۰۰۰۰ = ۱۶۵۰۰۰۰۰۰۰$$

$$۱۶۵۰۰۰۰۰۰۰ - ۷۵۰۰۰۰۰۰۰ = ۹۰۰۰۰۰۰۰۰ \text{ (سود (زیان) فروش)}$$

شماره سند: ۱۳۹۵/۰۶/۳۱		شرکت آبدانان سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمانت:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	مبلغ بدهکار	مبلغ بستانکار
		موجودی نقد		۹۰۰۰۰۰۰۰۰	
		استهلاک انباشته وسایط نقلیه		۱۵۰۰۰۰۰۰۰	
		زیان ناشی از فروش وسایط نقلیه		۷۵۰۰۰۰۰۰۰	
		وسایط نقلیه			۱۸۰۰۰۰۰۰۰۰
جمع: یک صد و هشتاد میلیون ریال				۱۸۰۰۰۰۰۰۰۰	۱۸۰۰۰۰۰۰۰۰
شرح سند: فروش دارایی ثابت از شرکت					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

سند حسابداری فروش به مبلغ ۱۶۵۰۰۰۰۰۰۰ ریال:

$$۱۶۵۰۰۰۰۰۰۰ - ۱۶۵۰۰۰۰۰۰۰ = ۰$$

شماره سند: ۱۳۹۵/۰۶/۳۱		شرکت آبدانان سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمانت:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	مبلغ بدهکار	مبلغ بستانکار
جمع:					
شرح سند:					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

سند حسابداری فروش به مبلغ ۱۸۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال:

سود (زیان) فروش = ۱۸۰۰۰۰۰۰۰۰ - ۱۶۵۰۰۰۰۰۰۰ = ۱۵۰۰۰۰۰۰۰

شماره سند:		شرکت آبدانان		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند: ۱۳۹۵/۰۶/۳۱		سند حسابداری		تعداد ضمانت:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	مبلغ بدهکار	مبلغ بستانکار
جمع:					
شرح سند:					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

فعالیت:

شرکت «بدره» در ابتدای سال ۱۳۹۳ برای خرید ماشین‌آلاتی جهت اجرای عملیات خود به مبلغ ۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال اقدام کرد. پس از استفاده از دارایی مذکور در طی سه سال، در انتهای سال ۱۳۹۵ شرکت مذکور ماشین‌آلات را به مبلغ ۱۲۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال به فروش رساند. مدیریت شرکت اعتقاد دارد که فروش دارایی ثابت برای شرکت ۲۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال سود داشته است در حالی که حسابدار شرکت اعتقاد دارد که این مبلغ اشتباه است. به نظر شما:

الف) علت تفاوت دیدگاه حسابدار با مدیر شرکت چیست؟

ب) شما به عنوان شخصی مستقل نظر کدام یک را تأیید می‌کنید؟ چرا؟

ج) آیا با اطلاعات گفته شده می‌توان گفت حسابدار چه مبلغی را به عنوان سود فروش دارایی تلقی می‌کند؟

د) برای ثبت حسابداری فروش مذکور، به چه اطلاعات دیگری نیاز است؟ بحث کنید.

کار عملی ۱

شرکت «کاشان» در تاریخ ۱۳۹۴/۱۲/۱۰ به خرید یک دستگاه وسیله نقلیه به بهای تمام شده ۲۵۰,۰۰۰,۰۰۰ اقدام کرد، استهلاک وسیله مذکور بر مبنای روش نزولی با نرخ ۲۵ درصد است، در تاریخ ۱۳۹۶/۰۵/۳۱ قصد فروش دارایی مذکور را به مبلغ ۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰ صورت نسیه داشته باشد

مطلوب است:

الف) محاسبه سود و زیان ناشی از فروش دارایی ثابت؛

(ب) صدور سند حسابداری فروش دارایی ثابت.

شماره سند:		شرکت کاشان		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند: ۱۳۹۶/۰۵/۳۱		سند حسابداری		تعداد ضمام:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	مبلغ بدهکار	مبلغ بستانکار
جمع:					
شرح سند: فروش وسیله نقلیه					
تنظیم کننده:		تأییدکننده:		تصویب کننده:	

کار عملی ۲

شرکت «لاهیجان» در تاریخ ۱۳۹۲/۰۱/۰۱ اقدام به خرید یک دستگاه ماشین آلات تولیدی به بهای تمام شده ۱۲۰۰۰۰۰۰۰ ریال نمود، استهلاک ماشین آلات مذکور ۵ ساله خط مستقیم و ارزش اسقاط آن در پایان عمر مفید صفر است، در تاریخ ۱۳۹۶/۰۵/۰۱ شرکت اقدام به فروش ماشین آلات مذکور نمود.
مطلوب است:

صدور سند حسابداری فروش دارایی با هر یک از مفروضات زیر:

- الف) شرکت مبلغ ۵۰۰۰۰۰۰۰ ریال بابت حمل ماشین آلات فروش رفته تا محل خریدار پرداخت نمود و ماشین آلات مذکور را به مبلغ ۲۸۰۰۰۰۰۰ ریال به صورت نقدی فروخت.
- ب) ماشین آلات مذکور در محل کارخانه به مبلغ ۱۳۰۰۰۰۰۰ ریال به صورت نقدی به فروش رفت.
- ج) ماشین آلات مذکور در محل کارخانه به مبلغ ۱۶۰۰۰۰۰۰ ریال به صورت نقدی به فروش رفت.
- د) ماشین آلات مذکور در محل کارخانه به مبلغ ۱۷۰۰۰۰۰۰ ریال به صورت نقدی به فروش رفت.

فعالیت:

در بعضی مواقع شرکت ها اقدام به اهدای دارایی ثابت میکنند؛ دلایل آن را ذکر کنید.

اهدای دارایی ثابت:

اهدای دارایی یعنی واگذاری کلیه منافع آتی یک دارایی به اشخاص ثالث، بدون دریافت هرگونه ما به ازایی در قبال آن. خروج دارایی ثابت در قبال اهدا، نیازمند تصویب توسط مقامات مسئول شرکت است. در زمان اهدای دارایی پس از دریافت مصوبات مورد نیاز، حسابدار اقدام به صدور سند حسابداری میکند. هزینه اهدای معادل ارزش منصفانه دارایی ثابت در زمان اهداست، در صورتی که در زمان اهدا، ارزش منصفانه دارایی ثابت بیش از ارزش دفتری آن باشد، سود شناسایی میشود و در صورتی که ارزش منصفانه دارایی ثابت، از ارزش دفتری آن کمتر باشد، زیان شناسایی میشود.

مثال

شرکت «تبریز» در تاریخ ۱۳۹۵/۰۱/۰۱ یک واحد آپارتمان اداری اسکلت فلزی به مبلغ ۲۱۰'۰۰۰'۰۰۰ ریال خریداری کرد، در تاریخ ۱۳۹۶/۰۷/۳۰ شرکت واحد آپارتمان مذکور را به بنیاد خیریه اهدا کرد. طبق ماده ۱۴۹ قانون مالیات‌های مستقیم، روش استهلاك ساختمان اداری اسکلت فلزی ۲۵ ساله، خط مستقیم است و ارزش اسقاط آپارتمان اداری در پایان عمر مفید، صفر در نظر گرفته می‌شود. با توجه به اینکه ارزش منصفانه واحد آپارتمان مذکور در تاریخ اهدا به مبلغ ۲۲۰'۰۰۰'۰۰۰ ریال است، ثبت حسابداری اهدای دارایی ثابت به شرح زیر در دفاتر صادر می‌گردد.

$$\text{هزینه استهلاك دارایی ثابت در سال ۱۳۹۵} = \frac{\text{ارزش اسقاط - بهای تمام شده دارایی ثابت}}{\text{عمر مفید}} = \frac{۲۱۰'۰۰۰'۰۰۰ - ۰}{۲۵} = ۸'۴۰۰'۰۰۰$$

$$\text{هزینه استهلاك دارایی ثابت در سال ۱۳۹۶ تا تاریخ اهدا} = \frac{۲۱۰'۰۰۰'۰۰۰ - ۰}{۲۵} \times \frac{۷}{۱۲} = ۴'۹۰۰'۰۰۰$$

$$\text{استهلاك انباشته تا تاریخ اهدا} = ۸'۴۰۰'۰۰۰ + ۴'۹۰۰'۰۰۰ = ۱۳'۳۰۰'۰۰۰$$

$$\text{ارزش دفتری آپارتمان} = ۲۱۰'۰۰۰'۰۰۰ - ۱۳'۳۰۰'۰۰۰ = ۱۹۶'۷۰۰'۰۰۰$$

$$\text{سود یا زیان ناشی از اهدا} = ۲۲۰'۰۰۰'۰۰۰ - ۱۹۶'۷۰۰'۰۰۰ = ۲۳'۳۰۰'۰۰۰$$

شماره سند:		شرکت تبریز		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند: ۱۳۹۶/۰۷/۳۰		سند حسابداری		تعداد ضامتم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	مبلغ بدهکار	مبلغ بستانکار
		هزینه اهدا		۲۲۰'۰۰۰'۰۰۰	
		استهلاک اتباشته ساختمان اداری		۱۳۳'۰۰۰'۰۰۰	
		سود اهدا ساختمان اداری			۲۳۳'۰۰۰'۰۰۰
		ساختمان اداری			۲۱۰'۰۰۰'۰۰۰
جمع: دوپست و سی و سه میلیون و سیصد هزار ریال			۲۳۳'۰۰۰'۰۰۰	۲۳۳'۰۰۰'۰۰۰	
شرح سند: بابت اهدا دارایی ثابت به بنیاد خیریه					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

کار عملی ۳

شرکت تولیدی «تهران» که در زمینه تولید محصولات قندی فعالیت دارد، در تاریخ ۱۳۸۸/۰۱/۰۱ جهت خرید ماشین آلات تولیدی به بهای تمام شده به مبلغ ۱۴۰'۰۰۰'۰۰۰ ریال اقدام کرد. طبق ماده ۱۴۹ اصلاحی قانون مالیات‌های مستقیم، ماشین آلات مذکور باید با عمر مفید ده سال و روش خط مستقیم مستهلک شود، همچنین ارزش اسقاط ماشین آلات در پایان عمر مفید، صفر است. به دلیل پایین آمدن کیفیت محصولات تولیدی، مدیریت شرکت در تاریخ ۱۳۹۶/۰۶/۳۱ اقدام به برکناری ماشین آلات مذکور کرد. شرکت، ماشین آلات مذکور را به صورت رایگان به شرکتی دیگر واگذار کرد.

مطلوب است:

محاسبه سود و زیان خروج دارایی ثابت از شرکت و صدور سند حسابداری اهدای دارایی ثابت با فرض اینکه:

الف) ارزش منصفانه ماشین آلات مذکور در تاریخ اهدا ۱۵۰'۰۰۰'۰۰۰ ریال باشد

ب) ارزش منصفانه ماشین آلات مذکور در تاریخ اهدا ۲۱۰'۰۰۰'۰۰۰ ریال باشد

پ) ارزش منصفانه ماشین آلات مذکور در تاریخ اهدا ۳۰۰'۰۰۰'۰۰۰ ریال باشد

الف) ارزش منصفانه ماشین آلات مذکور در تاریخ اهدا ۱,۵۰۰,۰۰۰ ریال باشد.

شماره سند: تاریخ سند:		شرکت تهران سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمام:م:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	مبلغ بدهکار	مبلغ بستانکار
جمع:					
شرح سند:					
تنظیم کننده:		تأید کننده:		تصویب کننده:	

ب) ارزش منصفانه ماشین آلات مذکور در تاریخ اهداء ۲,۱۰۰,۰۰۰ ریال باشد

شماره سند: تاریخ سند:		شرکت تهران سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمام:م:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	مبلغ بدهکار	مبلغ بستانکار
جمع:					
شرح سند:					
تنظیم کننده:		تأید کننده:		تصویب کننده:	

پ) ارزش منصفانه ماشین آلات مذکور در تاریخ اهداء ۳,۰۰۰,۰۰۰ ریال باشد

شماره سند: تاریخ سند:		شرکت تهران سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمام:م:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	مبلغ بدهکار	مبلغ بستانکار
جمع:					
شرح سند:					
تنظیم کننده:		تأید کننده:		تصویب کننده:	

کار عملی ۴

شرکت بازرگانی «کرمانشاه» به عنوان توزیع کننده لبنیات در سطح شهر کرمانشاه فعال است، در تاریخ ۱۳۹۵/۱۲/۲۹ شرکت کرمانشاه اقدام به اهداء یک دستگاه کامیون نمود که بهای تمام شده و استهلاک انباشته آن در تاریخ اهداء به ترتیب به ریال ۴۰۰۰۰۰۰۰۰۰ و ۲۵۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال بوده است.
مطلوب است:

صدور سند حسابداری با توجه به هر یک از مفروضات زیر:
الف) ارزش منصفانه کامیون در تاریخ اهدا ۱۸۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال است
ب) ارزش منصفانه کامیون در تاریخ اهدا ۱۵۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال است
ج) ارزش منصفانه کامیون در تاریخ اهدا ۱۲۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال است.

معاوضه دارایی ها

تجهیزات موجود با تجهیزات شرکت دیگری معاوضه می شود.

در بعضی مواقع شرکت ها ممکن است با توجه به شرایطی خاص اقدام به معاوضه دارایی های خود کنند. براساس استانداردهای حسابداری، معاوضه دارایی های ثابت مشهود بر مبنای ارزش منصفانه دارایی واگذار شده یا ارزش منصفانه دارایی تحصیل شده، هرکدام که با وضوح بیشتری قابل تعیین است، مالک قرار میگیرد. در شرایط معاوضه، حسابداری شرکت باید پس از جمع آوری مستندات مربوط به معاوضه، موارد زیر را انجام دهد:

الف) محاسبه و ثبت هزینه استهلاک از ابتدای سال تا تاریخ معاوضه؛

ب) بهنگام نمودن حساب استهلاک انباشته و ارزش دفتری دارایی تا تاریخ معاوضه؛

پ) شناسایی سود (زیان) ناشی از معاوضه در صورت وجود؛

ارزش دفتری دارایی واگذار شده - ارزش منصفانه دارایی واگذار شده = سود یا زیان معاوضه

ث) ثبت معاوضه دارایی به شرح زیر:

سرک پرداختی + ارزش منصفانه دارایی واگذار شده = ارزش دارایی جدید
سرک دریافتی -

حالت اول: معاوضه منجر به سود شود و شرکت سرک نقدی دریافت گردد.

شماره سند: شرکت تاریخ سند: سند حسابداری			شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمام: مبلغ بستانکار	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	مبلغ بدهکار
		دارایی تحصیل شده (ارزش منصفانه)		xxx
		استهلاک انباشته دارایی واگذار شده		xxx
		موجودی نقد		xxx
		سود ناشی از معاوضه		xxx
		دارایی واگذار شده (بهای تمام شده)		xxx
جمع:				
شرح سند:				
تنظیم کننده:			تأیید کننده:	
تصویب کننده:				

حالت دوم: معاوضه منجر به سود شود و شرکت سرک نقدی پرداخت گردد.

شماره سند: شرکت تاریخ سند: سند حسابداری			شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمام: مبلغ بستانکار	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	مبلغ بدهکار
		دارایی تحصیل شده (ارزش منصفانه)		xxx
		استهلاک انباشته دارایی واگذار شده		xxx
		موجودی نقد		xxx
		سود ناشی از معاوضه		xxx
		دارایی واگذار شده (بهای تمام شده)		xxx
جمع:				
شرح سند:				
تنظیم کننده:			تأیید کننده:	
تصویب کننده:				

حالت سوم: معاوضه منجر به زیان شود و شرکت سرک نقدی دریافت گردد.

شماره سند: تاریخ سند:		شرکت سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمامم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	مبلغ بدهکار	مبلغ بستانکار
		دارایی تحصیل شده (ارزش منصفانه)		xxx	
		استهلاک انباشته دارایی واگذار شده		xxx	
		موجودی نقد		xxx	
		زیان ناشی از معاوضه		xxx	
		دارایی واگذار شده (بهای تمام شده)			xxx
جمع:					
شرح سند:					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

حالت چهارم: معاوضه منجر به زیان شود و شرکت سرک نقدی پرداخت گردد.

شماره سند: تاریخ سند:		شرکت سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمامم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	مبلغ بدهکار	مبلغ بستانکار
		دارایی تحصیل شده (ارزش منصفانه)		xxx	
		استهلاک انباشته دارایی واگذار شده		xxx	
		زیان ناشی از معاوضه		xxx	
		موجودی نقد			xxx
		دارایی واگذار شده (بهای تمام شده)			xxx
جمع:					
شرح سند:					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

نکته:

در صورتی که نتوان ارزش منصفانه دارایی واگذار شده و دارایی تحصیل شده را به صورت قابل اتکایی برآورد کرد، هیچگونه سود یا زبانی از بابت معاوضه شناسایی نمیشود و ارزش دارایی تحصیل شده با توجه به ارزش دفتری دارایی واگذار شده و سرک دریافتی (پرداختی) تعیین میشود.

شرکت «اصفهان» اقدام به معاوضه یک قطعه زمین به ارزش دفتری ۷۰'۰۰۰'۰۰۰ ریال و ارزش منصفانه ۱۰۰'۰۰۰'۰۰۰ ریال در ازای یک واحد آپارتمان متعلق به شرکت «کاشان» به ارزش دفتری ۸۰'۰۰۰'۰۰۰ ریال کرد. ارزش منصفانه آپارتمان در بازار مشخص نیست و مبلغ ۴۰'۰۰۰'۰۰۰ ریال وجه نقد در زمان معاوضه از طرف شرکت اصفهان به شرکت کاشان پرداخت شده است،

مطلوب است:
صدور اسناد حسابداری برای شرکت اصفهان و کاشان

اصفهان:

شماره سند:		شرکت اصفهان		شماره سند:	
تاریخ سند:		سند حسابداری		تاریخ سند:	
شماره صفحه دفتر روزنامه:		تعداد ضامتم:		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تعداد ضامتم:		تعداد ضامتم:		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	مبلغ بدهکار	مبلغ بستانکار
		ساختمان		۱۴۰'۰۰۰'۰۰۰	
		زمین			۷۰'۰۰۰'۰۰۰
		موجودی نقد			۴۰'۰۰۰'۰۰۰
		سود ناشی از معاوضه دارایی			۳۰'۰۰۰'۰۰۰
جمع: یک صد و چهل میلیون ریال			۱۴۰'۰۰۰'۰۰۰	۱۴۰'۰۰۰'۰۰۰	
شرح سند: صدور سند حسابداری معاوضه در دفاتر اصفهان					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

کاشان (ب)

شماره سند:		شرکت کاشان		شماره سند:	
تاریخ سند:		سند حسابداری		تاریخ سند:	
شماره صفحه دفتر روزنامه:		تعداد ضامتم:		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تعداد ضامتم:		تعداد ضامتم:		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	مبلغ بدهکار	مبلغ بستانکار
		زمین		۱۰۰'۰۰۰'۰۰۰	
		موجودی نقد		۴۰'۰۰۰'۰۰۰	
		سود ناشی از معاوضه			۶۰'۰۰۰'۰۰۰
		ساختمان			۸۰'۰۰۰'۰۰۰
جمع: یک صد و چهل میلیون ریال			۱۴۰'۰۰۰'۰۰۰	۱۴۰'۰۰۰'۰۰۰	
شرح سند: صدور سند حسابداری معاوضه در دفاتر کاشان					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

کار عملی ۵

اطلاعات مربوط به جدول زیر را تکمیل کنید.

شرح	مبلغ	مبلغ	مبلغ	مبلغ
ارزش منصفانه دارایی تحصیل شده	۱۴۰۰۰۰۰۰۰۰	؟	۱۳۰۰۰۰۰۰۰۰	مشخص نیست
ارزش منصفانه دارایی واگذار شده	۱۱۰۰۰۰۰۰۰۰	۹۰۰۰۰۰۰۰۰	؟	مشخص نیست
ارزش دفتری دارایی واگذار شده	؟	۷۰۰۰۰۰۰۰۰	۸۰۰۰۰۰۰۰۰	۱۴۰۰۰۰۰۰۰۰
سرک نقدی دریافتی	؟	-	۱۵۰۰۰۰۰۰۰	۲۵۰۰۰۰۰۰۰
سرک نقدی پرداختی	؟	۱۰۰۰۰۰۰۰۰	-	-
سود و زیان معاوضه	۲۰۰۰۰۰۰۰۰	؟	؟	؟
مبنای ثبت دارایی تحصیل شده	؟	؟	؟	؟

کار عملی ۶

اطالعات زیر مربوط به معاملات شرکت «بیجار» در مورد یکی از داراییهای ثابت آن است.

قیمت تمام شده ماشین آلات ۲۸,۸۰۰,۰۰۰ ریال و استهلاک انباشته ی آن تا تاریخ ۱۳۹۵/۱۲/۲۹ معادل ۹,۲۰۰,۰۰۰ ریال است. شرکت، این دارایی را در تاریخ ۱۳۹۶/۱۰/۰۱ با ساختمانی معاوضه کرد. چنانچه ارزش منصفانه ماشین آلات معادل ۱۷,۰۰۰,۰۰۰ ریال باشد و شرکت در این معامله معادل ۱,۰۰۰,۰۰۰ ریال یز دریافت کرده باشد و روش استهلاک ماشین آلات نزولی با نرخ ۱۲ درصد باشد.

الف) ثبت استهلاک دارایی خارج شده در سال ۱

ب) ثبت معاوضه دارایی در ۱۳۹۶/۱۰/۰۱

کار عملی ۷

شرکت تولیدی «مشهد» در تاریخ ۱۳۹۵/۰۱/۰۱ اقدام به خرید یک دستگاه ماشین آلات بافندگی به بهای تمام شده ۳۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال نمود، عمر مفید ماشین آلات مذکور ۶ سال و روش استهلاک خط مستقیم و ارزش اسقاط آن در پایان عمر مفید، صفر است. با توجه به افزایش حجم عملیات، در تاریخ ۱۳۹۵/۰۶/۳۱ شرکت اقدام به معاوضه ماشین آلات مذکور با ماشین آلات جدیدی متعلق به شرکت «گیلان» به ارزش منصفانه ۴۵۰۰۰۰۰۰۰ ریال نمود.

مطلوب است:

صدور سند حسابداری در دفاتر شرکت مشهد با هر یک از مفروضات زیر،

الف) شرکت مشهد از بابت معاوضه مبلغ ۲۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال به شرکت گیلان پرداخت نماید.

ب) شرکت مشهد از بابت معاوضه مبلغ ۱۷۵۰۰۰۰۰۰ ریال به شرکت گیلان پرداخت نماید.

ج) شرکت مشهد از بابت معاوضه مبلغ ۱۵۰۰۰۰۰۰۰ ریال به شرکت گیلان پرداخت نماید.

کار عملی ۸

شرکت تولیدی «کیش» مالک یک دستگاه وانت با ظرفیت حمل شش تن است، با توجه به کاهش حجم عملیات، شرکت در تاریخ ۱۳۹۶/۱۲/۲۰ اقدام به معاوضه وانت مذکور با یک دستگاه وانت متعلق به شرکت «قشم» با ظرفیت حمل دو تن نمود، بهای تمام شده و استهلاک انباشته وانت متعلق به شرکت «کیش» در تاریخ معاوضه به ترتیب ۶۰۰'۰۰۰'۰۰۰ ریال و ۳۵۰'۰۰۰'۰۰۰ ریال بوده است.

مطلوب است:

صدور سند حسابداری در دفاتر شرکت کیش با فرض اینکه:

الف) ارزش منصفانه وانت تحصیل شده ۴۲۰'۰۰۰'۰۰۰ ریال بوده و شرکت از بابت معاوضه ۱۹۰'۰۰۰'۰۰۰ ریال پرداخت نماید.

ب) ارزش منصفانه وانت تحصیل شده ۴۲۰'۰۰۰'۰۰۰ ریال بوده و شرکت از بابت معاوضه ۱۷۰'۰۰۰'۰۰۰ ریال پرداخت نماید.

ج) ارزش منصفانه وانت تحصیل شده ۴۲۰'۰۰۰'۰۰۰ ریال بوده و شرکت از بابت معاوضه ۱۵۰'۰۰۰'۰۰۰ ریال پرداخت نماید.

د) ارزش منصفانه دارایی‌های معاوضه شده در تاریخ معاوضه مشخص نیست و هیچگونه وجهی از بابت معاوضه رد و بدل نشده است.

فعالیت:

دلایل از بین رفتن دارایی ثابت شرکت را بیان کنید.

حوادث غیر مترقبه

خروج دارایی‌های شرکت به دلیل حوادث میتواند منشاء طبیعی (زلزله، سیل، طوفان و ...) یا انسانی (سرقت، آتشسوزی، تسامح در نگهداری و ...) داشته باشد. در این بخش ثبت عملیات مربوط به خروج دارایی‌های ثابت بر اثر حوادث را در دو حالت زیر بررسی میشود:

الف) دارایی‌های ثابت بیمه نشده باشد

در این حالت مراحل زیر انجام میگردد

۱: محاسبه و ثبت هزینه استهالك تا تاريخ حادثه؛

۲ محاسبه استهالك انباشته و ارزش دفتری تا تاريخ حادثه؛

۳ شناسایی زیان معادل ارزش دفتری؛

۴ ثبت خروج دارایی به صورت زیر

شماره سند: تاریخ سند:		شرکت سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمام:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	مبلغ بدهکار	مبلغ بستانکار
		استهالك انباشته		xxx	
		زیان ناشی از حادثه		xxx	
		دارایی ثابت			xxx
جمع:				xxx	xxx
شرح سند:					
تنظیم کننده:			تأیید کننده:		
			تصویب کننده:		

(ب) دارایی ثابت بیمه شده باشد

در این حالت مراحل زیر انجام میشود

۱: محاسبه و ثبت هزینه استهالك تا تاريخ حادثه؛

۲ محاسبه استهالك انباشته و ارزش دفتری تا تاريخ حادثه؛

۳ شناسایی و ایجاد طلب از شرکت بیمه معادل ارزش دفتری؛

۴ ثبت حذف دارایی حادثه دیده به صورت صفحه بعد.

شماره سند: تاریخ سند ...		شرکت سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمام:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	مبلغ بدهکار	مبلغ بستانکار
		استهالك انباشته		xxx	
		سایر حسابهای دریافتی - شرکت بیمه		xxx	
		دارایی ثابت			xxx
جمع:				xxx	xxx
شرح سند:					
تنظیم کننده:			تأیید کننده:		
			تصویب کننده:		

۵ دریافت خسارت از اداره بیمه و شناسایی سود و زیان به شرح زیر
با فرض شناسایی سود (دریافت مبلغی بیشتر از ارزش دفتری)

شماره سند: ...		شرکت		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند: ...		سند حسابداری		تعداد ضمام: ...	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	مبلغ بدهکار	مبلغ بستانکار
	بانک			xxx	
		سایر حسابهای دریافتی - شرکت بیمه			xxx
		سود ناشی از حادثه			xxx
جمع:				xxx	xxx
شرح سند:					
تنظیم کننده:			تأیید کننده:		
			تصویب کننده:		

۱ فرض شناسایی زیان (دریافت مبلغی کمتر از ارزش دفتری)

شماره سند: ...		شرکت		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند: ...		سند حسابداری		تعداد ضمام: ...	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	مبلغ بدهکار	مبلغ بستانکار
	بانک			xxx	
		زیان ناشی از حادثه			xxx
		سایر حسابهای دریافتی - شرکت بیمه			xxx
جمع:				xxx	xxx
شرح سند:					
تنظیم کننده:			تأیید کننده:		
			تصویب کننده:		

الف) سوانح طبیعی

در زمان وقوع سوانح طبیعی فهرست دارایی های ثابت از بین رفته توسط امین اموال تهیه میشود و در قالب یک صورت جلسه، پس از تأیید و امضا توسط مقامات مجاز مسئول، مبلغ دفتری آنها به حساب سود و زیان دوره منتقل میگردد و بهای تمام شده و استهلاک انباشته اموال و دارایی های ثابت که سوانح طبیعی موجب از بین رفتن آنها شده است، از دفاتر شرکت خارج میشود. این دارایی ها اگر دارای بیمه باشند، زیان شناسایی شده از بابت وقوع سوانح طبیعی معادل ارزش دفتری، منهای هر گونه وجه قابل دریافت از اداره بیمه است.

فعالیت:

شرکت «دره شهر» در تاریخ ۱۳۹۵/۰۳/۱۰ اقدام به خرید یک باب ساختمان اداری با سازه آجری به صورت نقدی به مبلغ ۱۳۵۰۰۰۰۰۰۰ ریال نمود. در تاریخ ۱۳۹۶/۰۹/۳۰ آپارتمان مذکور بر اثر زلزله تخریب شد. با توجه به اینکه نرخ هزینه استهلاک، طبق قانون مالیات‌های مستقیم برای ساختمان مذکور ۱۵ ساله، خط مستقیم است و ارزش اسقاط دارایی در پایان عمر مفید، صفر در نظر گرفته شده است.

مطلوب است:

صدور سند حسابداری طبق هر یک از مفروضات زیر:

فرض ۱: ساختمان شرکت، بیمه نباشد.

فرض ۲: ساختمان بیمه باشد و شرکت در تاریخ ۱۳۹۶/۱۰/۳۰ مبلغ ۱۲۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال از بیمه دریافت کند.

فرض ۳: ساختمان بیمه باشد و شرکت در تاریخ ۱۳۹۶/۱۰/۳۰ مبلغ ۱۲۵۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال از بیمه دریافت کند.

جواب فرض ۱:

با توجه به اینکه ساختمان اداری در طی تیرماه خریداری شده است، هزینه استهلاک ساختمان اداری مذکور از ابتدای مردادماه محاسبه میشود؛ بنابراین استهلاک انباشته ساختمان اداری تا تاریخ ۱۳۹۴/۰۸/۳۰ به شرح زیر محاسبه میشود.

$$\text{هزینه استهلاک دارایی ثابت در سال ۱۳۹۵} = \frac{۱۳۵۰۰۰۰۰۰۰۰}{۱۵} \times \frac{۷}{۱۲} = ۵۰۲۵۰۰۰۰۰$$

$$\text{هزینه استهلاک دارایی ثابت در سال ۱۳۹۶ تا تاریخ زلزله} = \frac{۱۳۵۰۰۰۰۰۰۰۰}{۱۵} \times \frac{۹}{۱۲} = ۶۰۷۵۰۰۰۰۰۰$$

$$\text{استهلاک انباشته تا تاریخ زلزله} = ۵۰۲۵۰۰۰۰۰۰ + ۶۰۷۵۰۰۰۰۰۰ = ۱۲۰۰۰۰۰۰۰۰۰$$

ساختمان شرکت، بیمه نباشد:

شماره سند:		شرکت دره شهر		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند: ۱۳۹۶/۰۹/۳۰		سند حسابداری		تعداد ضمامت:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	مبلغ بدهکار	مبلغ بستانکار
		استهلاک انباشته ساختمان اداری		۱۲۰۰۰۰۰۰۰۰	
		زیان ناشی از زلزله		۱۲۳۰۰۰۰۰۰۰۰	
		دارایی ثابت - ساختمان اداری			۱۳۵۰۰۰۰۰۰۰۰
جمع: یک صد و پنج میلیون ریال				۱۳۵۰۰۰۰۰۰۰۰	۱۳۵۰۰۰۰۰۰۰۰
شرح سند: بابت تخریب دارایی ثابت از بابت سوانح طبیعی					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

جواب فرض ۲:

ساختمان بیمه باشد و شرکت در تاریخ ۱۳۹۶/۱۰/۳۰ مبلغ ریال از بیمه دریافت کند.

شماره سند: ۱۳۹۶/۰۹/۳۰		شرکت دره شهر سند حسابداری		شماره سند: ۱۳۹۶/۰۹/۳۰	
تاریخ سند: ۱۳۹۶/۰۹/۳۰		تاریخ سند: ۱۳۹۶/۰۹/۳۰		تاریخ سند: ۱۳۹۶/۰۹/۳۰	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	مبلغ بدهکار	مبلغ بستانکار
جمع:					
شرح سند:					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

بابت دریافت از اداره بیمه

شماره سند: ۱۳۹۶/۱۰/۳۰		شرکت دره شهر سند حسابداری		شماره سند: ۱۳۹۶/۱۰/۳۰	
تاریخ سند: ۱۳۹۶/۱۰/۳۰		تاریخ سند: ۱۳۹۶/۱۰/۳۰		تاریخ سند: ۱۳۹۶/۱۰/۳۰	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	مبلغ بدهکار	مبلغ بستانکار
جمع:					
شرح سند:					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

جواب فرض ۳:

ساختمان بیمه باشد و شرکت در تاریخ ۱۳۹۶/۱۰/۳۰ مبلغ ۱۲۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال از بیمه دریافت کند.

شماره سند: ۱۳۹۶/۰۹/۳۰		شرکت دره شهر سند حسابداری		شماره سند: ۱۳۹۶/۰۹/۳۰	
تاریخ سند: ۱۳۹۶/۰۹/۳۰		تاریخ سند: ۱۳۹۶/۰۹/۳۰		تاریخ سند: ۱۳۹۶/۰۹/۳۰	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	مبلغ بدهکار	مبلغ بستانکار
جمع:					
شرح سند:					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

بابت دریافت از اداره بیمه

شماره سند: ۱۳۹۶/۱۰/۳۰		شرکت دره شهر		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند:		سند حسابداری		تعداد ضمانت:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	مبلغ بدهکار	مبلغ بستانکار
جمع:					
شرح سند:					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

فعالیت:

معمولا شرکتها با وقوع آتشسوزی متحمل زیان میشوند. آیا آتشسوزی اموال ممکن است موجب ایجاد سود برای شرکت گردد؟

(ب) آتشسوزی

در زمان وقوع آتشسوزی، امین اموال مکلف است فهرست دارایی های ازبین رفته را در قالب یک صورت جلسه به تأیید و امضای مسئولین و مقامات مجاز برساند. پس از تأیید صورت جلسه مذکور، حسابدار موظف است بهای تمام شده و استهلاک انباشته دارایی های مذکور را از دفاتر خارج نماید. در صورتی که دارایی های از بین رفته فاقد پوشش بیمه ای باشند، ارزش دفتری آنها به عنوان زیان ناشی از آتشسوزی در دفاتر ثبت میگردد و در صورتی که دارایی های از بین رفته دارای پوشش بیمه ای باشند، به میزان ارزش دفتری، پس از کسر هرگونه وجه قابل دریافت از اداره بیمه به عنوان سود یا زیان ناشی از آتش سوزی دارایی ثابت در دفاتر ثبت میگردد. مقامات مجاز شرکت در صورتی اقدام به امضای صورت جلسه آتش سوزی اموال و دارایی های ثابت شرکت میکنند که مطمئن شوند آتشسوزی مذکور اتفاقی بوده است، در صورتی که آتشسوزی عمدی اتفاق بیفتد شرکت هم نسبت به شناسایی مسئولین ایجاد خسارت کرده و هم نسبت به دریافت وجه مربوط به خسارت وارده اقدام میکند .

مثال :

شرکت «زاهدان» در تاریخ ۱۳۹۶/۰۵/۰۱ اقدام به خرید یک دستگاه خودرو به صورت نقدی به مبلغ ۲۴۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال نمود. در تاریخ ۱۳۹۶/۰۹/۳۰ خودرو دچار آتش سوزی شد. با توجه به اینکه روش استهلاک وسایل نقلیه طبق قانون مالیات های مستقیم ده ساله، خط مستقیم است، همچنین ارزش اسقاط دارایی در پایان عمر مفید صفر است

مطلوب است :

ثبت حسابداری رویداد مذکور با فرض اینکه

الف) خودرو بیمه نباشد؛

ب) خودرو بیمه باشد و اداره ی بیمه در تاریخ ۱۳۹۶/۱۰/۳۰ مبلغ ۲۳۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال در وجه شرکت واریز کند.

پ) خودرو بیمه باشد و اداره ی بیمه در تاریخ ۱۳۹۶/۱۰/۳۰ مبلغ ۲۳۱,۰۰۰,۰۰۰ در وجه شرکت واریز کند.

ت) خودرو بیمه باشد و اداره ی بیمه در تاریخ ۱۳۹۶/۱۰/۳۰ مبلغ ۲۰۵,۰۰۰,۰۰۰ در وجه شرکت واریز کند.

جواب الف)

خودرو بیمه نباشد:

$$\text{هزینه استهلاک دارایی ثابت در سال ۱۳۹۲} = \frac{۲۴۰۰۰۰۰۰۰}{۱۰} \times \frac{۵}{۱۲} = ۱۰۰۰۰۰۰۰۰$$

شماره سند: ۱۳۹۶/۰۹/۳۰ تاریخ سند:		شرکت زاهدان سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمامن:	
ردیف	کدحساب	شرح	مبلغ جزء	مبلغ بدهکار	مبلغ بستانکار
		استهلاک اثابسته وسایط نقلیه		۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰	
		زیان ناشی از آتش سوزی وسایط نقلیه		۲۳۰۰۰۰۰۰۰۰۰	
		وسایط نقلیه			۲۴۰۰۰۰۰۰۰۰۰
جمع: دویست و چهل میلیون ریال				۲۴۰۰۰۰۰۰۰۰۰	۲۴۰۰۰۰۰۰۰۰۰
شرح سند: بابت آتش سوزی وسیله نقلیه					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

جواب ب)

خودرو بیمه باشد و اداره بیمه در تاریخ ۱۳۹۶/۱۰/۳۰ مبلغ ۲۳۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال در وجه شرکت واریز کند.

سند حسابداری آتشسوزی وسایل نقلیه

شماره سند:		شرکت زاهدان		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند: ۱۳۹۶/۰۹/۳۰		سند حسابداری		تعداد ضمانت:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	مبلغ بدهکار	مبلغ بستانکار
		سایر حسابهای دریافتی - اداره بیمه		۲۳۰'۰۰۰'۰۰۰	
		استهلاک انباشته وسایل نقلیه		۱۰'۰۰۰'۰۰۰	
		وسایل نقلیه			۲۴۰'۰۰۰'۰۰۰
جمع: دویست و چهل میلیون ریال					
شرح سند: بابت آتشسوزی وسیله نقلیه					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

سند حسابداری دریافت وجه از اداره بیمه

شماره سند:		شرکت زاهدان		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند: ۱۳۹۶/۱۰/۳۰		سند حسابداری		تعداد ضمانت:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	مبلغ بدهکار	مبلغ بستانکار
		موجودی نقد		۲۳۰'۰۰۰'۰۰۰	
		سایر حسابهای دریافتی - اداره بیمه			۲۳۰'۰۰۰'۰۰۰
جمع: دویست و سی میلیون ریال					
شرح سند: بابت دریافت وجه از اداره بیمه					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

جواب پ)

خودرو بیمه باشد و اداره بیمه در تاریخ ۱۳۹۶/۱۰/۳۰ مبلغ ۲۳۱,۰۰۰,۰۰۰ ریال در وجه شرکت واریز کند.

سند حسابداری آتشسوزی وسایل نقلیه

شماره سند:		شرکت زاهدان		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند: ۱۳۹۶/۰۹/۳۰		سند حسابداری		تعداد ضمایم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	مبلغ بدهکار	مبلغ بستانکار
جمع:					
شرح سند:					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

سند حسابداری دریافت وجه از اداره بیمه

شماره سند:		شرکت زاهدان		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند: ۱۳۹۶/۱۰/۳۰		سند حسابداری		تعداد ضمایم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	مبلغ بدهکار	مبلغ بستانکار
جمع:					
شرح سند:					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

جواب ت)

خودرو بیمه باشد و اداره بیمه در تاریخ ۱۳۹۶/۱۰/۳۰ مبلغ ۲۰۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال در وجه شرکت واريز نماید .

سند حسابداری آتشسوزی وسایل نقلیه

شماره سند:		شرکت زاهدان		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند: ۱۳۹۶/۰۹/۳۰		سند حسابداری		تعداد ضمایم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	مبلغ بدهکار	مبلغ بستانکار
جمع:					
شرح سند:					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

سند حسابداری دریافت وجه از اداره بیمه

شماره سند: تاریخ سند: ۱۳۹۶/۱۰/۳۰		شرکت زاهدان سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمام: _____	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	مبلغ بدهکار	مبلغ بستانکار
جمع:					
شرح سند:					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

کار عملی ۹

شرکت تولیدی «کرمان» در تاریخ ۱۳۹۶/۱۰/۰۱ یک دستگاه کمپرسور به بهای تمام شده ۴۵۰۰۰۰۰۰۰ ریال خرید و ۳۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال بابت هزینه حمل آن پرداخت نمود. عمر مفید کمپرسور ۵ سال و روش محاسبه استهلاک مجموع سنوات است. در تاریخ ۱۳۹۶/۰۹/۳۰ بر اثر اتصال برق دستگاه مذکور دچار آتش سوزی شد و به کلی از بین رفت.

مطلوب است:

صدور سند حسابداری با فرض:

الف) دستگاه کمپرسور بیمه نباشد.

ب) دستگاه کمپرسور بیمه باشد و در تاریخ ۱۳۹۶/۱۰/۱۵ مبلغ ۳۲۰۰۰۰۰۰۰ ریال از اداره بیمه دریافت شود.

ج) دستگاه کمپرسور بیمه باشد و در تاریخ ۱۳۹۶/۱۰/۱۵ مبلغ ۳۶۰۰۰۰۰۰۰ ریال از اداره بیمه دریافت شود.

د) دستگاه کمپرسور بیمه باشد و در تاریخ ۱۳۹۶/۱۰/۱۵ مبلغ ۳۹۰۰۰۰۰۰۰ ریال از اداره بیمه دریافت شود.

ج) سرقت:

در مورد سرقت یا مفقود شدن دارایی، استفاده کننده از آن مکلف است به محض اطلاع، موضوع را با ذکر زمان وقوع سرقت، تعداد و مشخصات اموال مفقود شده، به مدیریت اطلاع دهد، مدیریت پس از بررسی موضوع از طریق حراست شرکت، در صورتی که مطمئن شود اموال مفقود شده پیدا نخواهد شد و مسئولین مربوطه در این خصوص هیچ سوءنیتی نداشته اند؛ به امین اموال دستور خواهد داد که صورت جلسه سرقت دارایی های شرکت را تنظیم نماید، پس از تنظیم و تصویب صورتجلسه سرقت دارایی های ثابت شرکت توسط مقامات مجاز، حسابدار شرکت اقدام به صدور سند حسابداری جهت خروج بهای تمام شده و

استهلاک انباشته دارایی های ثابت مفقود شده اقدام میکند. در صورت نبودن پوشش بیمه ای دارایی های ثابت مفقود شده، زیان مفقود شدن دارایی های ثابت به میزان ارزش دفتری دارایی های مفقود شده است و در صورت بیمه بودن، سود یا زیان ناشی از مفقود شدن دارایی های ثابت، معادل تفاوت بین وجه دریافتی یا قابل دریافت از اداره بیمه و ارزش دفتری دارایی ثابت است.

ارزش دفتری دارایی - خسارت دریافتی یا قابل دریافت از اداره بیمه = سود یا زیان ناشی از سرقت دارایی

مثال:

شرکت «بوشهر» در تاریخ ۱۳۹۶/۰۵/۱۰ قسمتی از دارایی های ثابت خود را به بهای تمام شده ۱۱۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال، استهلاک انباشته ۹۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال طی یک سرقت از دست داد، طبق توافقات قبلی در صورتی که دارایی شرکت از بین رود و مسئولیت آن با نگهدارنده شرکت باشد، معادل ارزش دفتری دارایی از وی خسارت دریافت میشود، نگهدارنده شرکت مدعی است که کلیه اقدامات امنیتی مورد لزوم از طریق وی به درستی انجام گرفته است ولی مدیر شرکت چنین اعتقادی ندارد و نگهدارنده شرکت را مسئول چنین سرقتی میداند. دارایی های سرقت رفته فاقد هرگونه پوشش بیمه ای بوده اند، ثبت حسابداری رویداد فوق با دو فرض مسئول بودن نگهدارنده و مسئول نبودن وی به شرح صفحه بعد در دفاتر صورت میگیرد:

الف) مسئول بودن نگهدارنده شرکت

شماره سند: ۱۳۹۶/۰۵/۱۰ تاریخ سند:		شرکت بوشهر سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضامم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	مبلغ بدهکار	مبلغ بستانکار
		سایر حساب های دریافتی - نگهدارنده		۲۰'۰۰۰'۰۰۰	
		استهلاک انباشته دارایی ثابت		۹۰'۰۰۰'۰۰۰	
		دارایی ثابت			۱۱۰'۰۰۰'۰۰۰
جمع: یک صد و ده میلیون ریال				۱۱۰'۰۰۰'۰۰۰	۱۱۰'۰۰۰'۰۰۰
شرح سند: بابت سرقت قسمتی از دارایی های ثابت شرکت (مسئول بودن نگهدارنده)					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

ب) مسئول نبودن نگهبان شرکت

شماره سند:		شرکت بوشهر		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند: ۱۳۹۶/۰۵/۱۰		سند حسابداری		تعداد ضمانت:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	مبلغ بدهکار	مبلغ بستانکار
		استهلاک انباشته دارایی ثابت		۹۰۰۰۰۰۰۰۰	
		زیان ناشی از سرقت دارایی های ثابت		۲۰۰۰۰۰۰۰۰	
		دارایی ثابت			۱۱۰۰۰۰۰۰۰
جمع: یک صد و ده میلیون ریال				۱۱۰۰۰۰۰۰۰	۱۱۰۰۰۰۰۰۰
شرح سند: بابت سرقت قسمتی از دارایی های ثابت شرکت					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

ت) تسامح در نگهداری

تسامح از ریشه لغوی سمح به معنای آسان گرفتن آمده است.

در صورتی که اموال بر اثر تسامح (سهلانگاری یا کوتاهی) استفاده کننده دارایی، از بین رفته باشد، امین اموال مکلف است گزارشی از دارایی های از بین رفته را تهیه کند و به مدیریت ارائه دهد. هرگونه زیان رخ داده از این بابت بر عهده فرد مسئول است.

فعالیت:

چند نمونه از موارد تسامح در نگهداری دارایی ثابت را با کمک هنرآموز بیان کنید.

مثال:

آقای الف مسئول و امین اموال شرکت «هرمزگان» بوده است، در تاریخ ۱۳۹۶/۰۷/۱۰ قسمتی از ماشین های الکترونیکی شرکت به دلیل آب گرفتگی به صورت کامل از بین رفته است و قابلیت تعمیر ندارند، بهای تمام شده و استهلاک انباشته دارایی های مذکور در تاریخ وقوع حادثه به ترتیب ۸۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال و ۲۱,۰۰۰,۰۰۰ ریال است، طبق توافق قبلی صورت گرفته با آقای الف، وی عهده دار خسارت وارده به ماشین های الکترونیکی است و در صورت وقوع چنین حادثه ای مسئول است خسارت را تا سقف ارزش دفتری دارایی های خسارت دیده تأمین کند، ثبت حسابداری رویداد مذکور به شرح زیر است:

شماره سند:		شرکت هرمزگان		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند: ۱۳۹۶/۰۵/۱۰		سند حسابداری		تعداد ضامین:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	مبلغ بدهکار	مبلغ بستانکار
		سایر حساب های دریافتی - آقای الف		۵۹۰۰۰۰۰۰۰	
		استهلاک انباشته ماشین های الکترونیکی		۲۱۰۰۰۰۰۰۰	
		ماشین های الکترونیکی			۸۰۰۰۰۰۰۰۰
جمع: هشتاد میلیون ریال				۸۰۰۰۰۰۰۰۰	۸۰۰۰۰۰۰۰۰
شرح سند: بابت وقوع حادثه آبگرفتگی با مسئولیت آقای الف					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

کار عملی ۱۰

شرکت تولیدی «ارومیه» توزیع کننده برنج در سطح شهر ارومیه است، در تاریخ ۱۳۹۶/۰۵/۰۱ انبار برنج شرکت دچار آب گرفتگی شده است و تجهیزات نگه داری از موجودی ها که دارای بهای تمام شده و استهلاک انباشته به ترتیب ۷۰,۰۰۰,۰۰۰ بوده است، به صورت کامل از بین رفته است. انباشته به ترتیب ۱۹۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال و ۷۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال بوده است و مدیر شرکت معتقد است که موضوع مذکور، ناشی از کوتاهی انباردار بوده است، در حالی که انباردار اعتقاد دارد که تمامی موارد ایمنی را رعایت کرده است،

مطلوب است :

صدور سند حسابداری با فرض :

الف) انباردار مسئول جبران خسارت وارده به شرکت باشد

ب) انباردار مسئول جبران خسارت وارده به شرکت نباشد.

واگذاری به حکم قانون

در بعضی مواقع داراییهای شرکت بنابر دلایلی از جمله پرداخت نشدن تعهدات توسط شرکت، تضمین بدهی اشخاص و پرداخت نشدن بدهی توسط اشخاص مذکور یا دلایلی دیگر، با حکم قانون توقیف و مصادره میگردند. پس از توقیف و فروش دارایی شرکت با حکم قانون، شرکت ها باید به خروج دارایی از دفاتر شرکت اقدام کنند، بهای تمام شده و استهلاک انباشته دارایی واگذار شده از دفاتر خارج و بدهی شرکت از این بابت تا سقف قیمت فروش دارایی شرکت تسویه میگردد، در صورتی که ارزش دارایی فروش رفته بیشتر از بدهی شرکت باشد، مابه التفاوت مذکور به عنوان طلب از نهاد مصادره کننده در نظر گرفته میشود.

برکناری دارایی به دو صورت دائمی و موقت صورت میپذیرد.

فعالیت:

به نظر شما آیا استهلاک دارایی‌هایی که به صورت عادی مورد استفاده قرار میگیرند با دارایی‌هایی که به صورت موقت کنار گذاشته شده‌اند، برابر است؟

برکناری دائمی :

اقلام دارایی ثابت مشهودی که واگذار شده‌اند و یا به طور دائمی بلا استفاده‌اند و فاقد منافع آتی تشخیص داده شده‌اند، باید از حساب‌ها حذف و هرگونه سود یا زیان مربوطه محاسبه و در حساب‌ها شناسایی شود. زمانی که دارایی به‌طور دائمی کنار گذاشته می‌شود و منافع اقتصادی آتی از آن انتظار نمی‌رود یا در زمان واگذاری باید از ترازنامه حذف شود؛

سود یا زیان ناشی از برکناری یا واگذاری آن به شرح زیر محاسبه می‌شود :

ارزش دفتری - عواید خالص ناشی از واگذاری دارایی = سود یا زیان ناشی از برکناری یا واگذاری

نکته:

سود یا زیان ناشی از برکناری یا واگذاری یک دارایی ثابت نباید به عنوان سود و زیان عملیاتی طبقه بندی گردد.

در صورتی که دارایی ثابت مشهود قبل از پایان عمر مفید آن اسقاط گردد، باید از حساب مربوطه خارج و در قالب دارایی ثابت نگهداری شده برای فروش طبقه بندی گردد، همچنین در زمان کنارگذاری دائم دارایی ثابت باید استهلاك انباشته دارایی مذکور تا تاریخ استفاده محاسبه و از دفاتر خارج گردد.

مثال:

شرکت «ایلام» در تاریخ ۱۳۹۲/۰۱/۰۱ اقدام به خرید یک دستگاه وسیله نقلیه به صورت نقدی به مبلغ ۲۴۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال نمود. در انتهای سال ۱۳۹۶، شرکت اقدام به کنارگذاری دارایی مذکور جهت فروش نمود. روش استهلاك به صورت شش ساله خط مستقیم و ارزش اسقاط دارایی در پایان عمر مفید صفر ریال است.

مطلوب است:

ثبت حسابداری مربوط به کنارگذاری دارایی

$$\text{دارایی ثابت} = \frac{\text{بهای تمام شده دارایی ثابت}}{\text{عمر مفید دارایی ثابت}} = \frac{۲۴۰'۰۰۰'۰۰۰}{۶} = ۴۰'۰۰۰'۰۰۰$$

$$\text{استهلاك انباشته تا انتهای سال ۱۳۹۶} = ۴۰'۰۰۰'۰۰۰ \times ۵ = ۲۰۰'۰۰۰'۰۰۰$$

ثبت حسابداری کنارگذاری دارایی ثابت در انتهای سال مالی ۱۳۹۶ به شرح زیر است.

شماره سند:		شرکت ایلام		شماره سند:	
تاریخ سند: ۱۳۹۶/۱۲/۲۹		سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
ردیف		شرح		تعداد ضمام:	
کد حساب		مبلغ جزء		مبلغ بدهکار	
		مبلغ بستانکار			
				۴۰'۰۰۰'۰۰۰	
				۲۰۰'۰۰۰'۰۰۰	
				۲۴۰'۰۰۰'۰۰۰	
				۲۴۰'۰۰۰'۰۰۰	۲۴۰'۰۰۰'۰۰۰
جمع: دویست و چهل میلیون ریال					
شرح: بابت کنارگذاری دارایی ثابت برای فروش					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

فعالیت:

دارایی نگهداری شده برای فروش در کدام طبقه جاری یا غیرجاری قرار میگیرد؟

برکناری موقت :

بنا به دلایلی از جمله کاهش تولید، تصمیم مدیریت در مورد کاهش فروش و ... مدیریت شرکت ممکن است تصمیمگیری نماید که به صورت موقت دارایی ثابت را کنار بگذارد.

فعالیت:

چه تفاوتی بین برکناری موقت و برکناری دائمی وجود دارد؟

فعالیت:

چرا سود و زیان ناشی از فروش دارایی ثابت نباید بهعنوان سود و زیان عملیاتی طبقه بندی شود

فعالیت:

صورت سود و زیان شرکت کردستان در طی سالهای ۱۳۹۴ و ۱۳۹۵ به شرح صفحه بعد است. شرکت کردستان در کدام سال موفق تر بوده است؟ دلایل خود را ذکر کنید.

صورت سود و زیان (ارقام به میلیون ریال)		
۱۳۹۴	۱۳۹۵	شرح
۱۳۰۰۰۰	۱۲۰۰۰۰	فروش خالص
۱۰۰۸۰۰	۱۰۰۰۰۰	بهای تمام شده کالای فروش رفته
۲۲۰۰۰	۲۰۰۰۰	سود ناخالص
۱۴۰۰	۸۰۰	سایر درآمدها و هزینه های عملیاتی
۳۶۰۰	۲۰۸۰۰	سود عملیاتی
-	۴۲۰۰	سود غیر عملیاتی ناشی از فروش دارایی ثابت
۳۶۰۰	۷۰۰۰	سود خالص قبل از مالیات

مجتمع آموزشی فنی و حرفه ای آریا تهران: خیابان توحید - نبش کوچه حاج رضایی - پلاک ۷۵ - طبقه دوم - واحد ۲

در زمان برکناری موقت یا دائمی دارایی ثابت باید اقدام به تکمیل فرم خروج دارایی ثابت نمود. در زمان خروج دارایی ثابت باید تعیین شود که نوع خروج دارایی ثابت به چه صورت است. خروج دارایی ثابت از شرکت نیازمند تکمیل برگ خروج دارایی ثابت است. تکمیل برگ خروج دارایی ثابت در راستای اجرای صحیح کنترل های داخلی صورت میگیرد

زمانی که دارایی ثابت به صورت موقت کنار گذاشته شود، متناسب با قوانین مالیاتی کشور، براساس مدتی که از دارایی های ثابت استفاده نمیشود، استهلاك دارایی معادل ۳۰ درصد زمانی که مورد استفاده قرار میگیرد، استهلاك در نظر گرفته میشود. همچنین برای دارایی های ثابتی که در طول ماه خریداری میشوند، استهلاك از ابتدای ماه بعد در نظر گرفته میشود. دارایی های ثابتی که به صورت موقت کنار گذاشته میشوند در سرفصل سایر دارایی ها زیرمجموعه دارایی های غیرجاری طبقه بندی میشوند.

شرکت «شیراز» در تاریخ ۱۳۹۵/۰۲/۱۶ اقدام به خرید یک دستگاه وسیله نقلیه سواری به صورت نقدی به مبلغ ۱۸۷,۲۰۰,۰۰۰ ریال نمود. در تاریخ ۱۳۹۶/۰۶/۰۱ شرکت به دلایلی اقدام به کنارگذاری موقت دارایی ثابت نمود. لازم به ذکر است بر مبنای ماده ۱۴۹ قانون مالیات های مستقیم استهلاك وسایط نقلیه با نرخ ۶ ساله به روش خط مستقیم در نظر گرفته میشود و ارزش اسقاط در پایان عمر مفید صفر در نظر گرفته شده است. مطلوب است محاسبه استهلاك سال مالی منتهی به ۱۳۹۵/۱۲/۳۰ و ۱۳۹۶/۱۲/۲۹ و ثبت حسابداری مربوطه

$$\text{هزینه استهلاك سال ۱۳۹۵} = \frac{\text{بهای تمام شده دارایی ثابت}}{\text{عمر مفید}} \times \frac{۱۰}{۱۲} = \frac{۱۸۷۲۰۰۰۰۰}{۶} \times \frac{۱۰}{۱۲} = ۲۶۰۰۰۰۰۰۰$$

ثبت حسابداری هزینه استهلاک سال مالی منتهی به ۱۳۹۵/۱۲/۳۰ به شرح زیر صادر می شود.

شماره سند: ۱۳۹۵/۱۲/۳۰		شرکت شیراز		شماره سند: ۱۳۹۵/۱۲/۳۰	
تاریخ سند:		سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تعداد ضمایم:					
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	مبلغ بدهکار	مبلغ بستانکار
		هزینه استهلاک وسایط نقلیه		۲۶۰۰۰۰۰۰۰۰	
		استهلاک اثباشته وسایط نقلیه			۲۶۰۰۰۰۰۰۰۰
جمع: بیست و شش میلیون ریال				۲۶۰۰۰۰۰۰۰۰	۲۶۰۰۰۰۰۰۰۰
شرح سند: بابت ثبت سند حسابداری هزینه استهلاک سال مالی منتهی به ۱۳۹۵/۱۲/۳۰					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

برای سال مالی ۱۳۹۶ محاسبات و صدور سند حسابداری هزینه استهلاک را تکمیل نمایید.

هزینه استهلاک پنج ماهه اول
سال ۱۳۹۶ =

هزینه استهلاک هفت ماهه دوم
سال ۱۳۹۶ =

هزینه استهلاک سال ۱۳۹۶ =

شماره سند: ۱۳۹۶/۱۲/۲۹		شرکت شیراز		شماره سند: ۱۳۹۶/۱۲/۲۹	
تاریخ سند:		سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تعداد ضمایم:					
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	مبلغ بدهکار	مبلغ بستانکار
		هزینه استهلاک وسایط نقلیه			
		استهلاک اثباشته وسایط نقلیه			
جمع:					
شرح سند: بابت ثبت سند حسابداری هزینه استهلاک سال مالی منتهی به ۱۳۹۶/۱۲/۲۹					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

فعالیت:

شرکت «اهواز» دو دستگاه ماشین آلات جهت انجام خدمات کشاورزی دارد که به صورت همزمان اقدام به ارائه خدمات به مشتریان و کشاورزان مینماید. تاریخ خرید ماشین آلات در ابتدای سال ۱۳۹۴ به بهای تمام شده هر دستگاه ۲۵۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال است. در طی سال ۱۳۹۵ به دلیل کاهش تقاضای کشاورزان، شرکت اقدام به کنارگذاری موقت یکی از ماشین آلات نمود. با توجه به اینکه طبق ماده ۱۴۹ قانون مالیات های مستقیم استهلاک ماشین آلات مذکور ۱۰ ساله خط مستقیم است و ارزش اسقاط ماشین آلات در پایان عمر مفید صفر است

مطلوب است:

محاسبه استهلاک سالهای ۱۳۹۴ و ۱۳۹۵ هر یک از ماشین آلات

فعالیت:

مستندات کنارگذاری دارایی ثابت را نام ببرید. آیا کنارگذاری دارایی ثابت میتواند بدون وجود مستندات مربوطه توسط حسابدار ثبت شود؟

کار عملی ۱۱

شرکت «خلیج فارس» در تاریخ ۱۳۹۴/۱۲/۱۵ اقدام به خرید یک دستگاه وسیله نقلیه سواری به مبلغ ۳۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال به صورت نقدی نمود، در تاریخ ۱۳۹۶/۰۷/۰۱ شرکت بنابه دلایلی اقدام به برکناری دارایی مذکور نمود. بر مبنای ماده ۱۴۹ قانون مالیات های مستقیم استهلاك وسایل نقلیه با نرخ ۶ ساله به روش خط مستقیم در نظر گرفته میشود و ارزش اسقاط دارایی مذکور در پایان عمر مفید صفر برآورد شده است

مطلوب است :

(الف) محاسبه استهلاك سالهای ۱۳۹۴ الی ۱۳۹۶ با فرض اینکه

۱) دارایی به صورت موقت کنار گذاشته شده باشد

۲) دارایی به صورت دائم کنار گذاشته شود

(ب) صدور سند حسابداری مربوط به برکناری دارایی در صورتی که برکناری دارایی به صورت موقت باشد،

(ج) صدور سند حسابداری مربوط به برکناری دارایی در صورتی که برکناری دائمی بوده و خالص ارزش فروش دارایی در زمان برکناری

(۱) ۲۳۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال

(۲) ۲۲۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال

(۳) ۲۲۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال باشد

(د) مقایسه استهلاك دارایی کنار گذاشته در سال ۱۳۹۶ با فرض برکناری دائمی و برکناری موقت دارایی

نقل و انتقال دارایی ثابت

در بعضی مواقع، شرکت ها اقدام به جابه جایی دارایی ثابت بین بخش های داخلی خود مینمایند، جابه جایی دارایی ثابت نیازمند تکمیل فرمی با عنوان فرم نقل و انتقال دارایی ثابت است که در صفحه بعد نمونه آن آورده شده است.

شماره:	کد مرکز هزینه:	واحد:	تحویل دهنده:	برگ نقل و انتقال دارایی ثابت
تاریخ:	کد مرکز هزینه:	واحد:	تحویل گیرنده:	

ردیف	شماره پلاک	شرح دارایی	علت انتقال	کد محل استقرار جدید
توضیحات:				
تحویل گیرنده	تأیید درخواست کننده	تحویل دهنده	تأیید تحویل دهنده	اداره اموال ثبت در کارت اموال
نام: امضا	نام: امضا	نام: امضا	نام: امضا	نام: امضا
توزیع نسخ:				
۱- تحویل دهنده		۲- تحویل گیرنده		۳- اداره اموال

فعالیت:

چرا شرکت ها اقدام به جابهجایی دارایی ثابت در داخل شرکت مینمایند؟

صدور سند حسابداری نقل و انتقال دارایی ثابت:

در مواقعی که دارایی ثابت با استفاده از فرمهای نقل و سند حسابداری از این بابت صادر نمیشود و دفتر اموال از لحاظ انتقال در شرکت جابه جا میشوند، معمولاً محل استقرار دارایی به روز میشود.

فعالیت:

آیا ممکن است برای نقل و انتقال دارایی ثابت سند حسابداری صادر شود؟

فعالیت:

شرکت ها به چه دلیل اقدام به اسقاط دارایی ها مینمایند؟

برکناری و اسقاط دارایی ثابت:

در بعضی مواقع شرکتها اقدام به اسقاط دارایی ثابت مینمایند، اسقاط دارایی ثابت به دلیل عدم استفاده از دارایی ناشی از عدم کارایی به دلایلی مانند اتمام عمر مفید و یا عدم توانایی شرکت در فروش دارایی ثابت کنار گذاشته شده صورت میگیرد، اسقاط دارایی ثابت معمولاً بالاترین مقام اجرایی شرکت صورت میگیرد و در زمان اسقاط دارایی ثابت، شرکت به اندازه ارزش دفتری دارایی ثابت، زیان شناسایی میکند.

مثال:

شرکت «ایوان» در تاریخ ۱۳۹۶/۰۵/۳۱ اقدام به اسقاط نمودن یک دستگاه وسیله نقلیه کرده است، در تاریخ اسقاط، بهای تمام شده ۱۲,۰۰۰,۰۰۰ ریال و ارزش دفتری ۱,۵۰۰,۰۰۰ ریال بوده است.

مطلوب است:

صدور سند حسابداری اسقاط دارایی

شماره سند:		شرکت ایوان		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند: ۱۳۹۶/۰۵/۳۱		سند حسابداری		تعداد ضمام:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	مبلغ بدهکار	مبلغ بستانکار
		استهلاک انباشته وسایط نقلیه		۱۰'۵۰۰'۰۰۰	
		زیان ناشی از اسقاط دارایی		۱'۵۰۰'۰۰۰	
		وسایط نقلیه			۱۳'۰۰۰'۰۰۰
جمع: دوازده میلیون ریال				۱۳'۰۰۰'۰۰۰	۱۳'۰۰۰'۰۰۰
شرح سند: صدور سند حسابداری بابت اسقاط دارایی					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

فعالیت:

در نظر گرفتن هزینه استهلاک دارایی ثابت تا چه زمانی ادامه مییابد؟

واگذاری دارایی ثابت به صورت امانی:

در مواردی که با تصویب هیئت مدیره شرکت، دارایی یا دارایی های ثابت شرکت از چرخه عملیات خارج و به صورت امانی در اختیار سایر شرکت ها قرار میگیرد، باید از حساب دارایی های ثابت خارج و به حساب دارایی های امانی شرکت نزد دیگران منتقل شود. نکته قابل توجه اینکه استهلاک دارایی ثابت امانی

شرکت نزد دیگران طبق روال عادی شرکت محاسبه و در حساب استهلاک انباشته نگهداری می‌گردد. برای واگذاری دارایی ثابت به صورت امانی ممکن است سند حسابداری صادر نشود و دفتر اموال به عنوان ابزاری جهت کنترل دارایی‌ها به‌روز گردد.

فصل ۴

ثبت هزینه های خدمات

پس از فروش

مقدمه

هدف از بیان مطالب و مفاهیم این فصل آشنایی با وظایف و رفتارهای حسابداران نسبت به هزینه های خدمات پس از فروش می باشد .

آیا می دانید خدمات پس از فروش شامل چه مواردی است؟

آیا می دانید برای ثبت هزینه های خدمات پس از فروش چه مستندات و مدارکی مورد نیاز است؟

آیا می دانید ذخیره تضمین خدمات پس از فروش چگونه برآورد و تعدیل می شود؟

آیا می دانید که قوانین مالیاتی با ذخیره تضمین خدمات پس از فروش چگونه برخورد می کند؟

استاندارد عملکرد

ثبت اسناد هزینه خدمات پس از فروش بر اساس مدارک و مستندات مثبت و آیین نامه های داخلی و قوانین مالیاتی

شایستگی هایی که در این فصل کسب می کنید

۱: کنترل مستندات هزینه های خدمات پس از فروش

۲: صدور سند حسابداری هزینه های خدمات پس از فروش

۳: محاسبه ذخیره تضمین خدمات پس از فروش

۴: صدور سند ذخیره تضمین خدمات پس از فروش و تعدیلات آن

۵: آشنایی با مواد و تبصره های مالیاتی مربوط به هزینه و ذخیره تضمین خدمات پس از فروش

خدمات پس از فروش و انواع آن

به نظر شما فروشندگان برای رضایت هرچه بیشتر مشتریان، پس از فروش کالا چه خدماتی را به خریداران ارائه می دهند؟ چند مورد را بیان کنید.

۱

(تعویض قطعات و تعمیرات کالا به طور رایگان

- ۲
 ۳
 ۴
 ۵

معمولا فروشندگان کالا به منظور آگاه کردن مشتریان از مرغوبیت کالای خود و همچنین جلب مشتریان معمولا بیشتر، به خریداران تضمین می‌دهند که تا مدت معینی خدمات پس از فروش مانند راه اندازی و تعمیر و تعویض قطعات یدکی کالای فروخته شده را بدون اخذ مبلغی از خریدار برعهده بگیرند هر چند ممکن است کامل شده باشد اما گاهی اوقات بعد از مقطع فروش نیز هزینه هایی در خصوص فرایند فروش کالا تقریباً در قالب کالای فروش رفته انجام می شود از جمله مهمترین این هزینه ها، هزینه تضمین کالا است، که عموماً گارانتی و وارانتی به مشتریان ارائه می گردد.

فعالیت:

یا تاکنون محصولی را خریداری نموده اید که گارانتی داشته باشد؟ چند مورد از مزایای گارانتی را نام ببرید.

گارانتی:

اصطلاح گارانتی عهده است میان دو شخص که در شرایط خاص عملی خواهد شد، به عنوان مثال وقتی شخصی می‌خواهد از بانک وام بگیرد، نیاز به یک ضامن دارد که در صورت عدم پرداخت تعهدات توسط وام گیرنده، ضامن ملزم به جبران تعهدات است، امروزه لغت ضمانت (گارانتی) بیشتر در خرید و فروش تولیدکنندگان، به مصرف کننده ضمانت یا گارانتی می‌دهند که اگر و معاملات به کار می‌رود و معمولا محصولاتشان تا مدت زمان مشخصی کاملاً مطابق با شرایط قرارداد ضمانت، کار نکرد وجه پرداخت شده را برگشت می‌دهد یا محصول به طور رایگان تعویض و تعمیر می‌شود، گارانتی در واقع نوعی اطمینان برای مصرف کننده است که محصول خریداری شده مطابق با مشخصاتی است که در تبلیغات آمده و اگر مصرف کننده راضی نبود، شرکت حاضر است آن را پس بگیرد یا تعویض و تعمیر کند.

وارانتی:

تمامی خدماتی که در دوره گارانتی به مشتری داده می شود در دوره وارانتی نیز وجود دارد و تفاوت آن با گارانتی آن است که در دوره وارانتی، هزینه خدمات انجام شده توسط مشتری پرداخت می شود و در ازای آن مشتری می تواند از فضای تعمیرگاه، ابزار مخصوص و دانش فنی موجود در شرکت استفاده نماید، کارت طلایی خودروها نمونه ای از این نوع خدمات است.

جوایز و کالابریگ (کوپن ها) :

فروشنندگان و تولیدکنندگان، اغلب در مقابل کالابریگ ها، برچسب ها، یا ظرف خالی کالاهای خریداری شده خود، وجه نقد یا کالا اعطا می کنند، برای مثال، ممکن است شرکتی اعلام کند که در ازای برگشت تعداد مشخصی از جعبه های خالی محصولات جوایزی اعطا می نماید، و یا اینکه شرکت های شوینده و پاک کننده، داخل بسته محصولات خود کالابریگ جوایزی را برای مشتریان در نظر می گیرند

مستندات مربوط به هزینه های خدمات پس از فروش

فعالیت:

چند مورد از ضمانت نامه های خدمات پس از فروش کالا را تهیه، و آنها را با هم مقایسه کنید، آنگاه وجوه اشتراک و تمایز ضمانت نامه ها را با هم کلاسی های خود مورد بحث قرار دهید.

اغلب محصولات و بسیاری از خدمات، با تضمین یا ضمانت نامه هایی همراه اند تا نشان دهند که محصول عاری از تضمین یا ضمانت نامه برای دوره محدودی (مثلاً ۹۰ روز، یکسال یا دوسال) هر گونه عیب و نقص است، معمولاً اعتبار دارد و در این مدت است که فروشنده یا تولیدکننده بدون دریافت وجه، مبادرت به تعمیر یا تعویض محصول می کند و یا اینکه به برگشت بخشی از قیمت فروش، تمام آن و یا حتی بیش از آن (مثال در حالتی که فروشنده اعلام کرده باشد دو برابر مبلغ فروش را پس خواهد داد) مبادرت می کند، شیوه، میزان و زمان ارائه خدمات به محتوای قرارداد ضمانت نامه بستگی دارد، در حقیقت مطابق با مفاد و مواردی که در ضمانت نامه آمده است، فروشنده یا تولیدکننده باید از بابت کالای فروش رفته به مشتریان خود خدمات ارائه دهند. سند گارانتی: فرم، کارت، برچسب یا برگه ای است مرتبط با دارایی تحصیل شده که نحوه و شرایط ارتباط بین خریدار و فروشنده بعد از فروش و در طی دوره استفاده توسط خریدار را نشان می دهد، با اعطای این سند، بخشی از خطرات ناشی از عیب و نقص احتمالی، نزد فروشنده باقی می ماند و به خریدار منتقل نمی شود، در خریدهای خارجی، شرکتهایی که از طرف وزارت صنعت، معدن و تجارت به عنوان واردکنندگان قانونی در کشور فعالیت می کنند و اسامی آنها در سایت این وزارتخانه ذکر شده باید گارانتی و خدمات پس از فروش نیز ارائه کنند بنابراین گارانتی اینگونه شرکتها، گارانتی معتبر محسوب می شود؛ به این ترتیب مشتریان می توانند گارانتی های معتبر را از نامعتبر شناسایی کنند.

آیین نامه خدمات پس از فروش

این آیین نامه حاوی دستورالعمل ها و شیوه های خاصی است که به منظور هماهنگی و یکسان سازی و جهت در امور خدمات پس از فروش و گارانتی تدوین استاندارد نمودن روش های عملیاتی شرکت، مخصوصا می گردد، برخی از مفاهیم و اصطلاحات این آیین نامه به شرح زیر است:

خدمات پس از فروش:

عبارت است از خدمات پس از فروش یک محصول از قبیل ضمانت، تعهد، (پشتیبانی خدمات، تعمیرات و تأمین قطعات استاندارد) که کارکرد مطلوب محصول را تضمین می کند.

دستورالعمل، شرایط و ضوابط خدمات پس از فروش:

این دستورالعمل شامل شرایط کمی و کیفی خدمات پس از فروش است که در فواصل زمانی تعیین شده مورد بازرسی و ارزیابی قرار می گیرد

تضمین یا ضمانت:

به مجموعه خدمات تعهد شده اعم از تأمین قطعات، خدمات فنی استاندارد و یا تعویض اعلام شده از طرف عرضه کننده به مصرف کننده مطابق مفاد این آیین نامه گفته می شود که در یک دوره زمانی به طور رایگان از سوی عرضه کننده محصول تأمین می گردد.

ضمانتنامه:

سندی است که در زمان عرضه محصول تحویل مصرفکننده می شود و شامل تعهدات دوران ضمانت است در ضمانتنامه آن بخش از قطعات مصرفی و استهلاکی که مشمول ضمانت نمی شوند ذکر می گردد.

خدمات تعهد شده:

به مجموعه خدماتی شامل تعمیرات، تأمین لوازم، پشتیبانی خدمات و حق الزحمه هایی گفته می شود که اجرای آن در یک دوره زمانی مشخص از سوی عرضه کننده تعهد می گردد .

فروشنده در دوره گارانتی، متعهد است بدون قید و شرط و هزینه ، نسبت به جایگزینی کالاهای معیوبی که معایب آن ناشی از رعایت نکردن مشخصات فنی و یا به کار بردن مواد اولیه (مصالح) نامرغوب باشد در مدتی که خریدار (حسب نوع کالا) تعیین می نماید، اقدام و خسارات وارده را جبران نماید، چنانچه فروشنده در این زمینه به تعهدات خود عمل ننماید خریدار حق دارد نسبت به رفع عیب اقدام و هزینه های مربوطه را از محل مطالبات و تضمین فروشنده کسر و یا از طریق مراجع قانونی ذیصلاح، تحصیل کند.

حسابداری هزینه های خدمات پس از فروش

فعالیت:

فعالیت در هنگام ارائه خدمات پس از فروش به علت وجود عیب و نقص در محصول یا مطابق با قرارداد فروش، چه حساب هایی بدهکار و چه حساب هایی بستانکار می شوند؟ در این باره بحث کنید

امروزه اکثر واحدهای تجاری محصولات خود را با تضمین به فروش می رسانند، دوره تضمین ممکن است بیش از یک دوره مالی باشد، به دو روش می توان هزینه های تضمین و خدمات پس از فروش را ثبت کرد .

اروش واقعی (مبنای نقدی)

طبق این روش، هزینه تضمین محصول در دوره انجام دادن خدمات مربوط به تضمین، شناسایی می شود، و در مواردی ممکن است خدمات ضمانتی در دوره فروش انجام نگیرد و در دوره دیگری تحقق پیدا کند که این باعث می شود اصل تطابق رعایت نگردد

« هزینه های هر دوره باید با درآمدهای همان دوره مطابقت داده شوند.»

اگر دوره ضمانت محصول کوتاه باشد و هزینه آن را نتوان به نحو معقولی برآورد کرد و یا اینکه هزینه تضمین اهمیت چندانی نداشته باشد می توان از این روش استفاده کرد و هزینه را در زمان تحقق، شناسایی و ثبت نمود به این معنی که در زمان انجام خدمات، هزینه تضمین بدهکار و موجودی نقد یا موجودی کالا (موجودی قطعات) و یا ... بستانکار می شود

صدور سند هزینه ای خدمات پس از فروش (روش نقدی)

شماره سند: تاریخ سند:		شرکت قروه سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمام:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		هزینه تضمین محصول		xxxxx	
		موجودی نقد / موجودی قطعات ...			xxxxx
جمع:					
شرح سند: بابت هزینه خدمات پس از فروش					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

کار عملی ۱

شرکت «سنقر» هزینه تضمین محصولات را در زمان ارائه خدمات شناسایی می‌کند اگر این شرکت در تاریخ ۱۳۹۵/۱۰/۱۵ تاریخ محصولات را به ارزش ۵۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال فروخته باشد و در تاریخ ۱۳۹۵/۱۰/۱۵ به علت وجود عیب و نقص در محصول، دو قطعه به ارزش هر کدام ۴۰۰,۰۰۰ ریال تعویض گردد و دستمزد تعمیرکار ۲۰۰,۰۰۰ ریال باشد، در این حالت سند حسابداری آن را صادر نماید.

روش ذخیره گیری (مبنای تعهدی)

فعالیت:

آیا امکان دارد به کالایی که طی یک دوره مالی فروخته شده است، در دوره مالی بعد خدمات پس از فعالیت فروش ارائه گردد؟

طبق اصل تطابق اگر درآمد فروش کالایی در یک دوره شناسایی شود مرتبط با آن کالا نیز باید فعالیت در همان دوره شناسایی گردد

با توجه به اینکه هزینه های هر دوره باید از درآمدهای همان دوره کسر شود (اصل تطابق)، انتظار می رود هزینه های تضمین محصول در دوره های که کالا به فروش رفته است در نظر گرفته شود اما در عمل ممکن است انجام خدمات تضمین کالا، در دوره های بعد از فروش آن رخ دهد؛ بنابراین شرکت ها هر سال بر مبنای تجارب گذشته، هزینه تضمین محصولات فروش رفته را برآورد می کنند و به عنوان بدهی مربوط به ارائه خدمات در آینده در بستانکار حساب «ذخیره تضمین محصول» ثبت می نمایند در زمان ارائه خدمات، ذخیره تضمین محصول بدهکار و حساب موجودی نقد یا موجودی کالا و یا بستانکار می شود، این روش با اصل تطابق و مبنای تعهدی سازگاری دارد.

نکته:

بدهی ناشی از تضمین محصول، در زمان فروش ایجاد می شود. این بدهی را می توان در زمان فروش کالا یا در پایان دوره مالی به صورت یکجا، ثبت نمود.

نکته

ذخیره، نوعی بدهی است با زمان تسویه و مبلغ نامشخص، که تفاوت آن با حساب های پرداختی تجاری این است که مبلغ حساب های پرداختی تجاری، با توجه به صورتحساب، و زمان پرداخت آن نیز از طریق توافق با فروشنده مشخص می گردد.

فروشنده باید بر اساس تجارب گذشته، بدهی مرتبط با کل فروش (ذخیره) را برای یک دوره مالی برآورد کند؛ و در پایان هر دوره بر اساس مدت زمان منقضی شده خدمات پس از فروش، ذخیره تضمین خدمات را تعدیل نماید.

روش های برآورد ذخیره ی تضمین خدمات پس از فروش

۱- روش "درصدی از درآمد فروش"

در شرایط عادی، تعیین هزینه تضمین فروشنده و بدهی مربوط به یک قلم خاص فروخته شده، امکانپذیر نیست با این وجود فروشنده بر مبنای تجارب گذشته، می تواند بدهی مرتبط با کل فروش در یک دوره مثلاً یک ماهه یا یک ساله را برآورد نماید.

درصد مشخصی (که بر اساس تجربه به دست آمده است) × درآمد فروش طی دوره = ذخیره تضمین

مثال:

شرکت "تبریز" محصولات خود را در برابر عیب و نقص احتمالی به مدت یکسال بعد از فروش تضمین می کند بر اساس تجربه قبلی، هزینه تضمین ۵٪ مبلغ کل فروش ها بوده، فروش سال ۱۳۹۵، ۵/۰۰۰/۰۰۰ ریال و مبلغ پرداختی طی سال بابت تضمین محصولات، ۱۰۰/۰۰۰ ریال است، با فرض آنکه شرکت بدهی تضمین را در پایان دوره ثبت می کند، بدهی برآوردی (ذخیره تضمین) را محاسبه کنید.

کل هزینه تضمین برآوردی

$$۵/۰۰۰/۰۰۰ * ۵\% = ۲۵۰/۰۰۰$$

ذخیره تضمین محصول

$$۲۵۰/۱۰۰ - ۰۰۰/۰۰۰ = ۱۵۰/۰۰۰$$

کار عملی ۲

شرکت "کردستان" که به فعالیت تولید و فروش دستگاه های تصفیه آب اشتغال دارد، در سال ۱۳۹۵ فروش های زیر را داشته است:

۹۵/۲/۱۵ فروش نقدی ۱۰ دستگاه تصفیه آب به قیمت هر دستگاه ۳،۰۰۰ ریال

۹۵/۵/۲۰ فروش ۵ دستگاه تصفیه آب به قیمت هر دستگاه ۴،۰۰۰ ریال به طور نقد

۹۵/۸/۳۰ فروش ۲۰ دستگاه تصفیه آب به قیمت هر دستگاه ۳،۵۰۰ ریال به طور نسیه

۹۵/۱۱/۱۵ فروش ۱۰ دستگاه تصفیه آب به قیمت هر دستگاه ۴۵۰۰ ریال به طور نقدی

بر اساس تجربیات گذشته این شرکت، هزینه تضمین، ۲ درصد درآمد فروش است،

مطلوب است:

محاسبه بدهی برآوردی سال ۱۳۹۶ جهت هزینه تضمین محصول (ذخیره ی تضمین محصول
 (۲) روش "درصدی از تعداد فروش" در این روش، واحد تجاری بر اساس تجربه، تعداد واحدهایی که برای تعمیر یا رفع نواقص مراجعه می کنند را برآورد نموده و سپس این تعداد را در مبلغ لازم جهت رفع عیب و نقص ضرب می کند و ذخیره ی تضمین محصول لازم برای دوره آتی را مشخص می نماید.

مثال:

شرکت "همدان" تجهیزات تولیدی خود را با تضمین یکساله به مبلغ هر دستگاه ۸ میلیون ریال به فروش می رساند تجربه قبلی نشان داده است که، ۵ درصد از دستگاه های فروخته شده جهت تعویض و تعمیر رایگان

به شرکت بازگردانده شده است، هزینه نگهداری هر دستگاه تجهیزات در مدت تضمین به طور متوسط، ۱۰۰ ریال است، در طی سال ۱۳۹۵ از تعداد ۴۰/۰۰۰ دستگاه تجهیزات فروخته شده، تعداد ۵۰۰ دستگاه برای تعمیر و تعویض برگشت شده است.

مطلوب است:

محاسبه بدهی برآوردی سال ۱۳۹۶ جهت هزینه تضمین محصول (ذخیره تضمین محصول)

$$۴۰,۰۰۰ \times ۵\% = ۲,۰۰۰ \quad \text{دستگاههایی که انتظار می رود برای تضمین مراجعه کنند}$$

$$۲/۰۰۰ - ۵۰۰ = ۱/۵۰۰ \quad \text{دستگاه های مشمول ضمانت در دوره آتی}$$

$$۱/۵۰۰ \times ۱۰۰ = ۱۵۰/۰۰۰ \quad \text{ذخیره تضمین لازم}$$

روش "تجزیه سنی فروشهای طی دوره"

در این روش، تاریخ فروش محصولات و دوره تضمین مشخص می‌شود سپس مبلغ فروش در نسبت مدت زمان باقیمانده از دوره تضمین (گارانتی) به کل دوره تضمین ضرب می‌گردد و عدد حاصل را در درصدی که با تجربه ی سنوات قبل از مراجعه جهت تعمیر و تعویض محصولات به دست آمده است ضرب کرده و ذخیره لازم برآورد می‌شود.

$$\text{درصد مشخص بر اساس تجربه} \times \left(\frac{\text{مدت زمان باقیمانده از دوره تضمین}}{\text{مبلغ فروش}} \right) = \text{ذخیره تضمین محصول دوره تضمین}$$

مثال:

فروش های شرکت "پاوه" در سال های ۱۳۹۴ و ۱۳۹۵ به شرح زیر است: محصولات شرکت (۱۸ ماه) ضمانت نامه خدمات پس از فروش دارد:
 ۹۴/۵/۱۵، فروش ۵ واحد محصول، از قرار هر واحد ۵/۵۰۰ ریال و دریافت چک شماره ۱۵۳۷ بانک ملی
 ۹۴/۱۰/۱۱ فروش ۱۲ واحد محصول، از قرار هر واحد ۵/۰۰۰ ریال نسیه
 ۹۵/۷/۱۱ فروش ۱۰ واحد محصول، از قرار هر واحد ۶/۰۰۰ ریال نقدی
 ۹۵/۹/۱۱ فروش ۵ واحد محصول، از قرار هر واحد ۹/۰۰۰ ریال نقدی
 مدیریت این شرکت بر اساس تجربیات سنوات گذشته $\frac{1}{10}$ از مبلغ فروش را با در نظر گرفتن دوره گارانتی منقضی نشده (سپری نشده) بعنوان ذخیره تضمین محصول لحاظ می‌کند، مطلوب است: محاسبه ذخیره تضمین محصول در تاریخ ۱۳۹۵/۱۲/۲۹
 حل: محصولات فروخته شده در تاریخ ۱۳۹۴/۵/۱۵ که در تاریخ ۱۳۹۵/۱۱/۱۵ دوره ضمانت آنها تمام شده، بنابراین ذخیره ای برای آنها در نظر نمی‌گیریم.
 محصولات فروخته شده در تاریخ ۱۳۹۴/۱۰/۱۱ که تا تاریخ ۱۳۹۵/۱۲/۲۹ پانزده ماه از دوره ضمانت آنها سپری شده و ۳ ماه باقیمانده

$$12 \times 5 / 000 = 60 / 000$$

$$(60000 \times \frac{3}{18}) \times \frac{1}{10} = 10000 \quad \text{ذخیره لازم برای این محصولات}$$

محصولات فروخته شده در تاریخ ۱۳۹۵/۷/۱۱ که تا تاریخ ۱۳۹۵/۱۲/۲۹ شش ماه از دوره ضمانت آنها سپری شده و ۱۲ ماه باقیمانده $10 \times 60000 = 600000$

$$(600000 \times \frac{12}{18}) \times \frac{1}{10} = 400000 \quad \text{ذخیره لازم برای این محصولات}$$

محصولات فروخته شده در تاریخ ۱۳۹۵/۹/۱۱ که تا تاریخ ۱۳۹۵/۱۲/۲۹ چهار ماه از دوره ضمانت آنها سپری شده و ۱۴ ماه باقیمانده $5 \times 90000 = 450000$

$$(450000 \times \frac{14}{18}) \times \frac{1}{10} = 350000 \quad \text{ذخیره لازم برای این محصولات}$$

$$(100000 + 400000 + 350000) = 850000 \quad \text{کل ذخیره لازم در تاریخ ۱۳۹۵/۱۲/۲۹}$$

کار عملی ۳

فروش های شرکت "بیجار" در سال های ۱۳۹۵ و ۱۳۹۶ به شرح زیر است. محصولات شرکت دو سال (۲۴ ماه) ضمانت نامه خدمات پس از فروش دارد.

۹۵/۳/۱۱ فروش نقدی ۱۰ واحد محصول از قرار هر واحد ۶۰۰۰ ، ۶ریال

۹۵/۱۰/۱۱ فروش ۲۰ واحد محصول از قرار هر واحد ۹/۰۰۰ ریال و دریافت چک شماره ۱۵۸۲۰ بانک مسکن

۹۶/۳/۳۰ فروش ۸ واحد محصول از قرار هر واحد ۷/۵۰۰ نسیه

۹۶/۹/۱ فروش ۲ واحد محصول از قرار هر واحد ۹/۰۰۰ ریال به طور نسیه

مدیریت این شرکت بر اساس تجربیات سنوات گذشته ۵ درصد از مبلغ فروش را با در نظر گرفتن دوره گارانتی منقضی نشده (سپری نشده) به عنوان ذخیره تضمین محصول لحاظ می‌کند،

مطلوب است:

محاسبه ذخیره تضمین محصول در تاریخ ۱۳۹۶/۱۲/۲۹

فعالیت:

ضمن بازدید از یک واحد اقتصادی فعال، نحوه عملکرد آنها را در مورد هزینه های خدمات پس از فروش برای همکلاسی‌های خود تشریح کنید.

فعالیت:

شرکت ایلام تولیدکننده دستگاه های چاپ است که محصولات خود را با ضمانت ۲ ساله در مقابل جبران نقایص کمی و کیفی محصولات به فروش می‌رساند؛ در این شرکت به شناسایی ذخیره پایان هر سال نیاز است؟

ثبت های حسابداری در روش ذخیره گیری

ثبت های لازم در این روش به شرح زیر خواهد بود:

در پایان دوره مالی از بابت تعهداتی (مربوط به محصولات فروخته شده) که امکان دارد در سنوات آتی شرکت با آن ها مواجه شود، ذخیره ای برآورد شده و به شرح زیر ثبت می‌گردد.

صدور سند ذخیره تضمین محصول

شماره سند: تاریخ سند: ۱۳۹۱/۱۲/۲۹		شرکت دهگلان سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمام:م:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار(ریال)	بستانکار(ریال)
		هزینه تضمین محصول		xxxxx	
		ذخیره تضمین محصول			xxxxx
جمع:					
شرح سند: بابت برآورد ذخیره تضمین محصولات فروخته شده					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

در هنگام ارائه خدمات پس از فروش سند حسابداری زیر صادر می گردد.

صدور سند هزینه تضمین محصول

شماره سند: تاریخ سند: ۱۳ X ۲		شرکت دهگلان سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمام:م:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار(ریال)	بستانکار(ریال)
		ذخیره تضمین محصول		xxxxx	
		دستمزد پرداختی / موجودی قطعات ...			xxxxx
جمع:					
شرح سند: بابت ارائه خدمات از محل تضمین					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

مثال:

فروش خالص مؤسسه "خلیج فارس" در سال مالی منتهی به ۱۳۹۵/۱۲/۲۹ مبلغ ۲۱۰/۰۰۰/۰۰۰ می باشد مؤسسه متعهد است که خدمات پس از فروش را به مدت ۶ ماه از تاریخ فروش رایگان انجام دهد و بر همین مبنا، قراردادی با بنگاه خدمات فنی دماوند منعقد کرده است، به نظر می رسد که تعهدات $\frac{5}{7}$ کالای فروش رفته به علت انقضای مدت، تمام شده باشد و فقط $\frac{2}{7}$ کالای فروش رفته مشمول تعهد خدمات پس از فروش باشد طبق تجربیات قبلی، هزینه خدمات پس از فروش ۲ در هزار فروش خالص است

مطلوب است:

الف) محاسبه و ثبت ذخیره تضمین محصول در ۱۳۹۵/۱۲/۲۹؛

ب) ثبت های لازم در دفتر روزنامه، در صورتی که سال ۱۳۹۶ هزینه های (نقدی) تضمین محصولات فروش رفته سال قبل ۱۲۰/۰۰۰ ریال باشد.

$$(2100000000 \times \frac{2}{7}) \times \frac{2}{1000} = 1200000$$

حل: ذخیره لازم در ۱۳۹۵/۱۲/۲۹

شماره سند: ۱۳۹۵/۱۲/۲۹ تاریخ سند: ۱۳۹۵/۱۲/۲۹		شرکت خلیج فارس سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضامتم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		هزینه تضمین محصول		۱۲۰۰۰۰۰	
		ذخیره تضمین محصول			۱۲۰۰۰۰۰
جمع:					
شرح سند: بابت برآورد ذخیره تضمین محصولات فروخته شده در سال ۱۳۹۵					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

در هنگام ارائه خدمات پس از فروش، سند حسابداری زیر تنظیم می گردد.

شماره سند: ۱۳۹۶/۱۲/۲۹ تاریخ سند: ۱۳۹۶/۱۲/۲۹		شرکت خلیج فارس سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضامتم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		ذخیره تضمین محصول		۱۲۰۰۰۰۰	
		موجودی نقد			۱۲۰۰۰۰۰
جمع:					
شرح سند: بابت ارائه خدمات پس از فروش در سال ۱۳۹۶					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

فعالیت:

آیا امکان دارد هزینه های مربوط به خدمات پس از فروش و گارانتی، بیشتر یا کمتر از ذخیره برآورد شده فعالیت باشد؟ توضیح دهید.

همیشه هزینه ی ارائه خدمات پس از فروش با ذخیره برآورد شده برابر نیست، امکان دارد هزینه های خدمات پس از فروش بیشتر یا کمتر از ذخیره منظور شده به حساب تضمین خدمات پس از فروش باشد در ادامه هر یک از این حالت ها تشریح می گردد.

حالت اول:

هزینه تضمین خدمات بیشتر از ذخیره تضمین برآورد شده قبلی باشد.

در این حالت هزینه های تضمین خدمات (تعویض قطعات، تعمیرات و...) بیشتر از ذخیره ای است که قبلاً در زمان فروش کالا برآورد گردیده است، در هنگام برآورد ذخیره تضمین خدمات فروش، سند زیر تنظیم می گردد

شماره سند: تاریخ سند: ۱۳۸۱/۱۲/۲۹		شرکت بیستون سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمام:م:	
ردیف	کدحساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		ذخیره تضمین محصول		xxxxxx	
					xxxxxx
جمع:					
شرح سند: بابت برآورد ذخیره تضمین محصولات فروخته شده					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

در سال بعد که خدمات مربوط به تضمین کالا ارائه می گردد با توجه به اینکه هزینه ی این خدمات بیشتر از ذخیره سال قبل است سند حسابداری زیر تنظیم می شود.

شماره سند: تاریخ سند: ۱۳۸۲		شرکت بیستون سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمام:م:	
ردیف	کدحساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		ذخیره تضمین محصول		xxxxxx	
		هزینه تضمین محصول			xxxxxx
		دستمزد پرداختی / موجودی قطعات ...			xxxxxx
جمع:					
شرح سند: بابت هزینه خدمات پس از فروش					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

کار عملی ۴

شرکت "مربوان" اقدام به تولید ماشین های کشاورزی می نماید و طی سال ۱۳۹۵، تعداد ۱۲۰ دستگاه از این ماشین ها را به قیمت هر دستگاه ۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال به فروش می رساند، شرکت تخمین می زند که ۵ درصد از دستگاه های فروخته شده برای خدمات پس از فروش، توسط مشتریان به شرکت برگردانده می شوند و هزینه ی خدمات پس از فروش برای هر دستگاه ۱۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال برآورد گردید

مطلوب است:

- ۱- صدور سند حسابداری مربوط به ذخیره تضمین در ۱۳۹۵/۱۲/۲۹
- ۲- صدور سند هزینه های تضمین در سال ۱۳۹۶ در صورتی که هزینه تضمین خدمات در این سال ۷۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال باشد.

حالت دوم: هزینه ی تضمین خدمات، کمتر از ذخیره تضمین خدمات برآورد شده قبلی باشد.

سند حسابداری مربوط به برآورد ذخیره تضمین خدمات در این حالت نیز مشابه حالت های قبل است اما از آنجایی که هزینه های ارائه خدمات از ذخیره منظور شده، کمتر است، بنابراین مقداری از ذخیره باقیمانده، یا به عبارتی ذخیره تضمین خدمات دارای مانده بستانکار است در این حالت در پایان دوره تضمین مانده حساب ذخیره به حساب سود و زیان انتقال داده می شود.

مثال:

شرکت "سقز" در سال ۱۳۹۵ شروع به تولید محصول جدیدی نمود، شرکت برای این نوع محصول ۲ سال تضمین برای هر نوع عیب و نقص در نظر گرفته است، برآورد می‌شود مخارج این تضمین ۳٪ در سال فروش و ۵٪ در سال بعد از فروش ایجاد شود. اطلاعات لازم در مورد فروش و مخارج واقعی تضمین برای سالهای منتهی به ۲۹ اسفند ۱۳۹۵ و ۱۳۹۶ به شرح زیر است:

مخارج واقعی تضمین	فروش	
ریال	ریال	
۵۰۰۰۰	۲۰۰۰۰۰۰	۱۳۹۵
۱۹۰۰۰۰	۴۰۰۰۰۰۰	۱۳۹۶
۲۴۰۰۰۰	۶۰۰۰۰۰۰	

مطلوب است:

تعیین ذخیره تضمین محصولات و صدور سند حسابداری مربوط به آن در تاریخ ۱۳۹۶/۱۲/۲۹.

حل: ذخیره تضمین محصولات

۶۰۰۰۰	۵۰۰۰۰	مخارج واقعی تضمین سال (۹۵)
۲۱۰۰۰۰	۱۹۰۰۰۰	مخارج واقعی تضمین سال (۹۶)
۱۸۰۰۰۰		

تعدیلات ذخیره در پایان سال

تعدیلات ذخیره در پایان سال :

$2000000 \times 3\% = 60000$	ذخیره لازم برای فروش سال ۱۳۹۵
$60000 - 50000 = 10000$	مانده بستانکار ذخیره در تاریخ ۱۳۹۵/۱۲/۲۹
$(2000000 \times 5\%) + (4000000 \times 3\%) = 220000$	ذخیره لازم برای سال ۱۳۹۶
$220000 - 10000 = 210000$	مبلغی که باید به حساب ذخیره بستانکار شود
$210000 - 190000 = 20000$	مانده بستانکار ذخیره در تاریخ ۱۳۹۶/۱۲/۲۹
$(4000000 \times 5\%) = 200000$	برآورد ذخیره لازم در تاریخ ۱۳۹۶/۱۲/۲۹
$200000 - 20000 = 180000$	مبلغی که باید به حساب ذخیره بستانکار شود

صدور سند حسابداری ذخیره تضمین محصول در تاریخ ۱۳۹۶/۱۲/۲۹

شماره سند: ۱۳۹۶/۱۲/۲۹		شرکت سقز سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمام:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		هزینه تضمین محصول		۱۸۰۰۰۰	
		ذخیره تضمین محصول			۱۸۰۰۰۰
جمع:					
شرح سند: بابت برآورد ذخیره تضمین محصول					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

بخشی از ذخیره‌های که انتظار می‌رود در سال آتی ایفا گردد به صورت بدهی جاری و بقیه به صورت بدهی بلند مدت طبقه بندی می‌شود.

کار عملی ۵

فروش خالص شرکت "دیواندره" در سال ۱۳۹۵ مبلغ ۲۱۰۰۰/۰۰ ریال است. این شرکت خدمات پس از فروش را به مدت دو سال به طور رایگان انجام می‌دهد و بر اساس تجربیات قبلی ۱۵٪ مبلغ فروش را به عنوان ذخیره تضمین خدمات در سال آینده لحاظ می‌کند. مانده حساب ذخیره، قبل از برآورد ذخیره لازم برای سال ۱۳۹۶ مبلغ ۵۰,۰۰۰ ریال بستانکار است

مطلوب است :

صدور سند حسابداری مربوط به ذخیره تضمین در ۹۵/۱۲/۲۹

ممکن است دوره تضمین فراتر از یک سال باشد؛ برای مثال ۱۵ ماه، ۱۸ ماه، ۲۴ ماه و ...، که در این صورت قسمتی از تعهداتی که انتظار می‌رود در سال آینده انجام گیرد، تحت عنوان بدهی جاری و مابقی تحت عنوان بدهی‌های غیر جاری (بلندمدت) طبقه بندی می‌شود. در این حالت ثبته ای لازم به شرح صفحه بعد خواهد بود

صدور سند ذخیره تضمین محصول (دوره تضمین فراتر از یکسال)

شماره سند: ۱۳۹۶		شرکت سارال سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمام:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		هزینه تضمین محصول		xxxxx	
		ذخیره تضمین محصول - بدهی جاری			xxxx
		ذخیره تضمین محصول - بدهی بلند مدت			xxxx
جمع:					
شرح سند: بابت برآورد ذخیره تضمین محصولات فروخته شده					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

مثال

فرض کنید یک شرکت تولید کننده، چاپگر لیزری را تولید و آن را برای مدت ۱۵ ماه تضمین می نماید. اگر این شرکت محصولات خود را در تاریخ ۹۴/۱۱/۳۰ به فروش رسانده باشد و تاریخ اتمام ضمانت محصول ۹۴/۲/۳۱ باشد، در این صورت بابت ۱۰ دستگاه صفحه نمایش به ارزش هر دستگاه ۱۶۰۰۰۰۰۰ ریال انتظار می رود بخشی از خدمات ضمانتی در سال ۹۵ و بخشی نیز در سال ۹۶ انجام پذیرد. بر اساس ماههای کارکرد می توان گفت در سال ۹۴ ذخیره لازم بابت ضمانت محصولات بر اساس کارکرد آنها در سال ۹۵ برآورد می شود. با توجه به اینکه ۲ ماه از ضمانت به سال ۹۶ موقوف شده است، بخش بدهی های جاری شامل ذخیره ضمانت سال ۹۵ و بخش بدهی های غیر جاری شامل ذخیره ضمانت محصول برای سال ۹۶ خواهد بود. میانگین هزینه ضمانت برآوردی به ازای هر دستگاه طی دوره ۳۰۰۰۰۰۰۰ ریال باشد، در صورتی که مبلغ هزینه خدمات ارائه شده در سال ۹۵ مبلغ ۲۰۵۰۰۰۰۰۰ ریال باشد.

مطلوب است :

الف) صدور سند ذخیره تضمین محصول برای سال ۱۳۹۵

ب) صدور سند هزینه تضمین محصول سال ۱۳۹۵

حل:

کل ذخیره لازم

$$۱۰ \times ۳۰۰۰۰۰۰۰ = ۳۰۰۰۰۰۰۰۰$$

مدت زمان سپری شده از ضمانت نامه تا تاریخ ۱۳۹۴/۱۲/۲۹، یک ماه $۳۰۰۰۰۰۰۰۰ \times \frac{۱}{۱۵} = ۲۰۰۰۰۰۰۰۰$

(۲۰۰۰۰۰۰۰۰ از گارانتی منقضی شده) باقیمانده گارانتی $۳۰۰۰۰۰۰۰۰ - ۲۰۰۰۰۰۰۰۰ = ۲۰۸۰۰۰۰۰۰۰$

ذخیره لازم برای سال ۱۳۹۵ $۱۲ \times ۲۰۰۰۰۰۰۰۰ = ۲۴۰۰۰۰۰۰۰۰$

ذخیره لازم برای سال ۱۳۹۶ $۲ \times ۲۰۰۰۰۰۰۰۰ = ۴۰۰۰۰۰۰۰۰$

شماره سند:		شرکت		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند: ۱۳۹۴/۱۲/۲۹		سند حسابداری		تعداد ضمامت:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		هزینه تضمین محصول		۲۸۰۰۰۰۰۰	
		ذخیره تضمین محصول - بدهی جاری			۲۴۰۰۰۰۰۰
		ذخیره تضمین محصول - بدهی بلند مدت			۴۰۰۰۰۰۰
جمع:					
شرح سند: بابت برآورد ذخیره تضمین محصولات فروخته شده					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

شماره سند:		شرکت		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند: ۱۳۹۵/XX/XX		سند حسابداری		تعداد ضمامت:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		ذخیره تضمین محصول - بدهی جاری		۲۴۰۰۰۰۰۰	
		هزینه تضمین محصول		۱۰۰۰۰۰۰	
		موجودی نقد			۲۵۰۰۰۰۰۰
جمع:					
شرح سند: بابت ارائه خدمات تضمین محصول					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

برآورد ذخیره برای اقلام کوچک و مشابه

استفاده از برآورد در تهیه صورت های مالی امری اساسی است و صحت و درستی آن را خدشه دار نمیکند. این نسبت به اکثر اقلام ترازنامه ابهام بیشتری دارند بهجز در امر به ویژه در مورد ذخایری مصداق دارد که ماهیت موارد بسیار نادر، واحد تجاری قادر است حالت هایی از نتایج ممکن را مشخص کند و بنابراین میتواند برای برآورد ذخیره، تعهد را به گونه ای درست محاسبه نماید.

برای تمام بدهی های برآوردی، که در تعریف ذخیره قرار میگیرند، مبلغی که ثبت و در ترازنامه ارائه میشود بر اساس بهترین برآورد از مخارجی خواهد بود که در تاریخ ترازنامه برای تسویه تعهدات لازم است. این مبلغ اغلب متوسط میزان تعهد نامیده میشود که بهطور عملیاتی به عنوان مبالغی تعریف میشود که واحد تجاری باید در حال حاضر برای تسویه تعهدات واقعی یا انتقال تعهد بپردازد. برای بدهی برآوردی که شامل تعداد زیادی اقلام کوچک یا اقلام مشابه است از احتمال وقوع آنها برای محاسبه متوسط تعهد استفاده نسبتاً میشود؛ برای مثال برای محاسبه تعهد تضمین کال و خدمات از این روش استفاده میشود.

شرکت «هواز» تولید کننده یخچال فریزر می باشد این شرکت محصولات خود را با ضمانت یکساله به فروش می رساند شرکت در سال جاری ۲۰۰ دستگاه یخچال به فروش رسانده است. برآوردهای شرکت از عیب و نقص محصولات فروخته شده در سال آینده به شرح زیر است:

■ عیب اساسی: ۲ درصد محصولات فروخته شده

■ عیب جزئی: ۵ درصد محصولات فروخته شده

■ مابقی محصولات فروخته شده بدون عیب و نقص

اگر هزینه رفع عیب اساسی هر دستگاه ۱۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال و هزینه رفع عیب جزئی هر دستگاه ۲۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال باشد ارزش مورد انتظار هزینه رفع عیب و نقص محصولات را محاسبه کنید.

حل:

هزینه مورد انتظار عیب اساسی $200 \times 2\% \times 1000000000 = 400000000$

هزینه مورد انتظار عیب جزئی $200 \times 5\% \times 200000000 = 200000000$

بدهی های احتمالی

در اکثر موارد تعیین مبلغ بدهی تضمین محصول از طریق برآورد، امکانپذیر است. در صورتی که نتوان تعهدات مربوط به تضمین محصول را بهطور قابل اعتمادی برآورد نمود این تعهدات بهعنوان بدهی احتمالی افشا میشود. بهطور کلی واحد تجاری نباید بدهی احتمالی را شناسایی و ثبت کند بلکه باید اطلاعات مربوط به بدهی احتمالی را در یادداشت های توضیحی همراه صورتهای مالی افشا نماید؛ در صورتیکه امکان خروج منافع اقتصادی بعید باشد، حتی افشای آن نیز ضرورت نخواهد داشت.

نحوه برخورد اداره مالیات با هزینه و ذخیره خدمات پس از فروش

قبل از الحاق بند ۲۹ به ماده ۱۴۸ قانون مالیاتهای مستقیم، فقط هزینههای تضمین (هزینههای روش واقعی) جزء هزینههای مورد قبول اداره مالیات بود اما پس از الحاق بند ۲۹ به ماده ۱۴۸ قانون مالیاتهای مستقیم، ذخیره مربوط به خدمات پس از فروش (گارانتی) اشخاص حقوقی، نیز مورد قبول اداره مالیات قرار گرفت. بنابراین حسابداران می توانند از روش ذخیره نیز برای ثبت هزینههای تضمین استفاده کنند و ذخیره برآورد شده بابت خدمات پس از فروش (گارانتی) توسط آنها از طرف اداره مالیاتی مورد پذیرش قرار می گیرد از طرفی با در نظر گرفتن ذخیره، اصل تطابق و اصل افشای حقایق نیز رعایت می گردد.

نحوه ی نمایش حساب های ذخیره و هزینه تضمین در صورتهای مالی

همانطور که اشاره شد، براساس بررسی های به عمل آمده و روش های اتخاذ شده، در پایان هر دوره مالی، میزان ذخیره تضمین تعیین می شود و به حساب های هزینه تضمین محصول و ذخیره تضمین محصول منظور می گردد. حساب هزینه تضمین محصول به عنوان حساب موقت، در پایان دوره مالی به خلاصه سود و زیان انتقال می یابد و جزء هزینه های عملیاتی "توزیع و فروش" در صورت سود و زیان منعکس می شود، در زیر نحوه انعکاس هزینه تضمین محصول در صورت سود و زیان نشان داده شده است.

مؤسسه ایران
صورت سود و زیان
برای دوره مالی منتهی به ۱۳۹۵/۱۲/۲۹

درآمد (فروش) :	xxxx
کسر می شود: بهای تمام شده کالای فروش رفته	(xxxx)
سود ناخالص	xxxx
کسر می شود: هزینه های عملیاتی	
هزینه های توزیع و فروش:	
.....	xxxx
.....	xxxx
هزینه تضمین محصول	xxxx
هزینه های عمومی و اداری:	
جمع هزینه های عملیاتی	(xxxx)
سود (زیان) خالص عملیاتی	xxxx

حساب ذخیره تضمین جزء حسابهای دائمی است و از یک دوره مالی به دوره مالی بعد منتقل می شود. این حساب با توجه به دوره تضمین در قسمت بدهی های جاری یا بدهی های غیر جاری (بلند مدت) نمایش داده می شود.

مؤسسه ایران
ترازنامه
در تاریخ ۱۳XX/۱۲/۲۹

بدهی های جاری : ذخیره تضمین محصول بدهی های غیر جاری : ذخیره تضمین محصول (فراتر از یک سال) سرمایه:	دارایی های جاری : دارایی های غیر جاری:
جمع بدهی ها و سرمایه	جمع دارایی ها

کار عملی ۶

خط تولید دستگاه تقویتی شرکت "کنگاور" در مورد قطعه های خراب، ضمانت نامه سه ساله می دهد. باتوجه به تجربه گذشته، هزینه برآوردی ضمانت نامه ها بر اساس فروش به صورت زیر است:

نخستین سال پس ازفروش ۲ درصد فروش

فروش برای سه سال فعالیت به شرح زیر بود (ارقام به ریال):

فروش

۲/۸۰۰/۰۰۰ ۱۳۹۳

۳/۸۵۰/۰۰۰ ۱۳۹۴

۴/۲۰۰/۰۰۰ ۱۳۹۵

مبلغی را که شرکت باید در ترازنامه ۲۹ اسفند ۱۳۹۵ به عنوان بدهی گزارش نماید، محاسبه کنید. فرض کنید در طول سال، فروش به صورت یکنواخت انجام شده و نیز هزینه های ضمانت نامه ها به صورتی یکسان بر مبنای نرخ های بالا منظور شده است.

فصل ۵

صدور سند تعدیلات موجودی

کالا (حسابداری انبار)

مقدمه

اقلام موجود در انبار یکی از دارایی های هر شرکت می باشند که لازم است برای حفظ و نگهداری آنها کنترل های لازم صورت گیرد و یکی از راه های کنترل، انبارگردانی است.

- آیا می دانید انبارگردانی چیست و به چه منظور صورت می گیرد؟
- دلایل مغایرت موجودی شمارش شده در انبار با کارت موجودی کالا چیست؟

استاندارد عملکرد

صدور سند تعدیلات براساس مدارک و مستندات مثبت و استانداردهای حسابداری و دستورالعمل انبارگردانی

شایستگی هایی که در این فصل کسب می کنید:

- ۱- توانایی انبارگردانی طبق دستورالعمل ها
- ۲- کنترل مستندات تعدیلات موجودی کالا
- ۳- محاسبه مبلغ تعدیل موجودی کالا
- ۴- صدور سند تعدیلات موجودی کالا

انبارگردانی

فعالیت:

- ۱- یکی از بخش های کاربردی و عملیاتی حسابداری عملیات انبار و انبارداری است. آیا شخصی را فعالیت می شناسید که شغل اصلی او انبارداری باشد؟
- ۲- آیا عملیات انبارداری را با استفاده از نرم افزار و رایانه انجام میدهد؟ چرا؟

انبارداری عبارت است از دریافت جنس یا کالا از خارج (از قسمت های مختلف شرکت، یا دیگران از خارج شرکت) و نگهداری آنها با توجه به قوانین انبارداری که باعث سهولت در تحویل دادن (صدور) و تحویل گرفتن (ورود) با کمترین وقت و نیروی مورد نیاز و رساندن اجناس و کالاهای مورد نیاز قسمت ها یا خریداران به آنها در حداقل وقت ممکن براساس مدارک و ضوابط قانونی.

مراحل انبارداری

- ۱- دریافت یا تحویل گرفتن کالا
- ۲- نگهداری و حفاظت اجناس و کالا در انبار
- ۳- صدور یا تحویل دادن کالا به خارج از انبار

انباردار و کمک انباردار

انباردار و کمک انباردار اشخاصی هستند که علاوه بر مهارت کار انبار می توانند از عهده کنترل کالاهای ورودی به انبار، جابه جایی و چیندن آنها، انبارگردانی، دادن اطلاعات به واحد سفارشات و تحویل کالاهای امانی و رعایت اصول و مقررات انبارداری برآیند.

انبارگردانی

فعالیت:

- ۱- پس از تحصیل اموال باید این اموال به انبار وارد و بنا به درخواست خارج شوند. اسناد مثبت و ورود به فعالیت انبار و خروج از انبار چیست؟
- ۲- انباردار یا انبارداران شرکت علاوه بر داشتن تخصص لازم در زمینه انبارداری باید دارای چه خصوصیات دیگری نیز باشند؟

به کنترل فیزیکی انبار و شمارش کالاهای موجود در انبار و تطبیق آنها با کارت ها و دفاتر حسابداری انبارگردانی گفته می شود. انبارگردانی در واقع خانه تکانی انبار و سرشماری کالاهای انبار است.

هر سال حداقل یک بار لازم است انبارگردانی در شرکت ها انجام شود. البته با توجه به ابعاد و اهمیت کالاها این زمان می تواند کوتاه تر هم در نظر گرفته شود. هدف از انبارگردانی به طور کلی شمارش موجودی اقلام کالا به منظور ایجاد اطمینان از وجود کمی و کیفی کالاست.

به این جهت لازم است قواعدی در حین انبارگردانی انجام پذیرد. از جمله این قواعد، الصاق تگ به کالا می باشد. همچنین مواردی از قبیل پلمپ انبار، وارد و خارج نشدن کارکنان و افراد به انبار، مرتب سازی کالاها و سایر موارد امنیتی باید مورد بررسی قرار گیرد.

فعالیت:

- ۱- آیا در هنگام انبارگردانی لزومی به حضور انباردار است؟ چرا؟

معمولاً انبارگردانی با حضور افراد ذیل انجام می گیرد:

- ۱- سرپرست انبارگردانی
- ۲- گروه کنترل
- ۳- انباردار
- ۴- گروه های شمارش گر که هر گروه ۲ نفره است (یک نفر شمارشگر و یک نفر ثبت کننده) که وظیفه دارند اقلام را شمارش و در تگهای شمارش ثبت کنند. انباردار در زمان انبارگردانی چون نسبت به چیدمان و محل کالاها آگاهی دارد باید در عملیات انبارگردانی حضور داشته باشد.

فعالیت:

یک نمونه رسید انبار و یک نمونه حواله انبار ترسیم کنید و اجزای آن را با هم در کلاس بررسی کنید.

هنگام ورود کالا به انبار، رسید انبار (قبض انبار) و هنگام خروج کالا از انبار حواله انبار صادر می شود که انباردار میزان موجودی انبار را افزایش و کاهش می دهد. باید توجه داشت که سفارش خرید و سفارش فروش موجب کاهش و افزایش موجودی انبار نمی شود اما رسید برگشتی و حواله برگشتی باعث تغییر در موجودی انبار می گردد.

فعالیت

اطلاعات یک قلم کالا با کد ۴۱۲۱۱ به نام صندلی گردان در انبار شرکت «بیرجند» در سال ۱۳۹۵ به شرح زیر در دست است:

تاریخ	شرح	تعداد	محاسبه
۱۳۹۵/۲/۱۱	رسید انبار	۲۵ عدد	
۱۳۹۵/۳/۲۷	رسید انبار	۱۶ عدد	
۱۳۹۵/۴/۴	حواله انبار	۱۷ عدد	
۱۳۹۵/۴/۲۶	حواله انبار	۹ عدد	
۱۳۹۵/۶/۱۵	رسید انبار	۲۲ عدد	
۱۳۹۵/۶/۱۸	رسید برگشتی	۲ عدد	
۱۳۹۵/۷/۱۷	حواله انبار	۱۷ عدد	
۱۳۹۵/۱۰/۲۲	حواله انبار	۹ عدد	
۱۳۹۵/۱۰/۲۸	حواله برگشتی	۳ عدد	
۱۳۹۵/۱۱/۲۷	سفارش خرید	۳۰ عدد	

اقلام موجود در انبار چه تعداد صندلی است؟

دستورالعمل انبارگردانی

فعالیت:

با کمک دوستان و هم کلاس های خود یک دستورالعمل انبارگردانی تهیه نموده و به سؤالات زیر پاسخ دهید.

- ۱- در شرکت مورد نظر اعضای کمیته انبارگردانی چه کسانی می باشند؟ ۲
- ۲- انبارگردانی در سال چند بار صورت گرفته و به چه صورتی انجام می شود؟

دستورالعمل انبارگردانی: آیین نامه ای داخلی است که شرکت ها بنا به نیاز شرکت آن را تدوین نموده و مدیران شرکت موظف به اجرای این دستورالعمل می باشند.

در این دستورالعمل روش انبارگردانی، زمان، اعضای کمیته و از همه مهم تر نحوه برخورد با مغایرت ها و اصلاحات ذکر می شود. بنابراین دستورالعمل انبارگردانی در شرکت های مختلف، متفاوت بوده و همچنین اعضای کمیته و نوع برخورد با مغایرت ها در شرکت ها یکسان نیست و به سیاست های شرکت و مدیریت بستگی دارد. انبارگردانی طبق دستورالعمل مربوطه و معمولاً در پایان سال انجام می شود. اما ممکن است به هر دلیل از جمله لزوم تهیه و تنظیم صورتهای مالی میان دوره ای و یا تغییر متصدی انبار و یا ... در طول سال انجام شود.

جهت شمارش موجودی های انبار در ابتدا باید کمیته ای تحت عنوان انبارگردانی با حضور مسئولین ارشد شرکت تشکیل و بر اساس دستورالعمل مربوطه نسبت به انبارگردانی پایان سال اقدام کنند. بنابراین در ابتدا باید اعضای این کمیته توسط مدیریت عالی انتخاب شوند. معمولاً از میان اعضای کمیته فردی که مسئولیتی در ارتباط با کنترل و نگهداری حساب موجودی ها دارد به عنوان سرپرست گروه شمارش انتخاب می شود. انبارگردانی با استفاده از تگ و لیست شمارش کالا انجام می گیرد.

تگ انبارگردانی

تگ انبارگردانی، (برگه شمارش کالا): فرمی خاص جهت مستند کردن شمارش کالا، جلوگیری از تکرار شمارش یا از قلم افتادن کالا است. قبل از شروع انبارگردانی باید مشخصات هر کالا بر روی تگ انبار درج و جهت الصاق به موجودی کالا تحویل انباردار شود. این فرم معمولاً از سه قسمت تشکیل شده است. در قسمت اول اطلاعات شمارش اول، در قسمت دوم اطلاعات شمارش دوم و در قسمت سوم اطلاعات شمارش نهایی درج می شود. معمولاً مطابق دستورالعمل انبارگردانی چنانچه در شمارش اول و دوم مغایرت و اختلافی وجود داشت باید شمارش سوم انجام شود و مالک تعیین موجودی واقعی شمارش سوم است و این رقم مبنای واقعی در نظر گرفته می شود.

تگ شمارش شامل اطلاعات زیر است:

فعالیت

نام کالا	واحد کالا		

نمونه تگ انبارگردانی

شرکت.....		
تگ انبارگردانی		۳
نام انبار:	شماره برگه:	
کد کالا:	تاریخ شمارش:	
شرح کالا:		
محل نگهداری:		
تعداد شمارش به عدد:	واحد سنجش:	
تعداد شمارش به حروف:		
توضیحات:		
امضای ثابت	امضای شمارشگر	

شرکت.....		
تگ انبارگردانی		۲
نام انبار:	شماره برگه:	
کد کالا:	تاریخ شمارش:	
شرح کالا:		
محل نگهداری:		
تعداد شمارش به عدد:	واحد سنجش:	
تعداد شمارش به حروف:		
توضیحات:		
امضای ثابت	امضای شمارشگر	

شرکت.....		
تگ انبارگردانی		۱
نام انبار:	شماره برگه:	
کد کالا:	تاریخ شمارش:	
شرح کالا:		
محل نگهداری:		
تعداد شمارش به عدد:	واحد سنجش:	
تعداد شمارش به حروف:		
توضیحات:		
امضای ثابت	امضای شمارشگر	

تگ های شمارش شامل اطلاعات:

- ۱- شماره سریال تگ
- ۲- مرحله شمارش (اول، دوم و یا سوم)
- ۳- کد کالا
- ۴- نام کالا
- ۵- واحد
- ۶- تعداد
- ۷- نام و امضای مسئول شمارش و غیره است.

فعالیت:

شرکت "بجنورد" در ۱۳۹۵/۱۲/۲۶ اقدام به انبارگردانی نمود. در این شرکت اقلام زیادی در انبار مرکزی نگهداری می شود. اطلاعات زیر مربوط به یک نوع فیوز با کد ۴۱۲۵۵ و قیمت آن دارای اهمیت است. طبق دفاتر و کارت انبار موجودی این نوع فیوز ۲۴۳ عدد می باشد. تیم انبارگردانی در تاریخ ۱۳۹۵/۱۲/۲۸ به شمارش این نوع کالا اقدام نمود. در شمارش اول ۲۴۴ فیوز و در شمارش دوم ۲۴۲ و در شمارش سوم ۲۴۲ به ثبت رسید. محل نگهداری این نوع فیوز راهروی دوم قفسه سوم طبقه دوم است.

مطلوب است: الف) تهیه تگ انبار به شکل کامل ب) کدام رقم باید مبنای موجودی واقعی قرار گیرد؟ پ) در مورد علل این مغایرت و احتمالات مربوط بحث و بررسی کنید. ت) به نظر شما انباردار در این زمینه چه توضیحاتی می تواند ارائه دهد. ث) آیا اطلاع از وجود انواع دیگر فیوز در طبقات دیگر می تواند به

فعالیت:

مطلوب است:

- الف) تهیه تگ انبار به شکل کامل
- ب) کدام رقم باید مبنای موجودی واقعی قرار گیرد؟
- پ) در مورد علل این مغایرت و احتمالات مربوط بحث و بررسی کنید.
- ت) به نظر شما انباردار در این زمینه چه توضیحاتی می تواند ارائه دهد.
- ث) آیا اطلاع از وجود انواع دیگر فیوز در طبقات دیگر می تواند به رفع مغایرت موجود کمک کند؟ بحث کنید.

نحوه تکمیل تگ انبار

بر اساس فعالیت شرکت "بجنورد" تگ تکمیل شده برای شمارش اول به صورت زیر است.

شرکت بجنورد			
تگ انبارگردانی			۱
نام انبار:	مرکزی	شماره برگه:	۱۲۱۵
کد کالا:	۴۱۲۵۵	تاریخ شمارش:	۱۳۹۵/۱۲/۲۸
شرح کالا:	فیوز (با شماره فنی)		
محل نگهداری:	راهروی دوم	قفسه سوم	طبقه دوم
تعداد شمارش به عدد:	۲۴۴	واحد سنجش:	عدد
تعداد شمارش به حروف:	دویست و چهل و چهار		
توضیحات:			
امضای ثبات	امضای شمارشگر		

هدف انبارگردانی

مدیر انبار و کارمندان او در مورد موجودی انواع مواد و تجهیزات سیستم انبار جواگو هستند و مسئولیت مستقیم حفاظت از آنها را بر عهده دارند. مسئولیت مدیریت انبار در قبال موجودی اقلام ایجاب می کند، مقادیر موجودی ثبت شده سیستم ثبت موجودی اقلام انبار را با انجام یک سلسله بررسی های کامل و منظم فیزیکی مورد رسیدگی قرار دهد.

اقداماتی قبل از انبارگردانی

- ۱- مشخص نمودن کالاهای امانی دیگران نزد سازمان و همچنین سازمان نزد دیگران
- ۲- مشخص نمودن کالاهایی که جزء دارایی ثابت سازمان بوده ولی در انبار نگهداری می شوند.
- ۳- مشخص نمودن لوازم نامنطبق و اسقاطی.
- ۴- مشخص نمودن اقلام راکد و کم مصرف.
- ۵- اخذ کپی از آخرین سندهای رسید و حواله (سندهای رسید و حواله در سیستم انبار باید دارای شماره سریال متوالی بوده تا آخرین سند مشخص باشد، بعد از مشخص شدن آخرین سند، صدور سند ورود و خروج جدید به انبار، مجاز نیست.
- ۶- تهیه تگ های شمارش در سه نسخه (شمارش اول، دوم و سوم) و الصاق بر روی کالاها
- ۷- اعلام به واحدها، قبل از موعد انبارگردانی جهت تحویل اقلام مورد نیاز خود و مراجعه نکردن به انبار برای تحویل جنس در مدت انبارگردانی
- ۸- تعیین سرپرست انبارگردانی یا هماهنگ کننده و گروه کنترل (گروه کنترل ممکن است توسط مقامات مجاز سازمان یا ناظر مدیریت، به عمل آید که کنترل داخلی نامیده می شود یا اینکه توسط مقامات مجاز یا هیئت حسابرسی ویژه های از خارج سازمان به عمل آید که به آن کنترل خارجی گویند.
- ۹- مشخص نمودن تاریخ و موعد انبارگردانی توسط هماهنگ کننده یا سرپرست انبارگردانی و اعلام به افراد درگیر در انبارگردانی

کار عملی ۱

صورت انبارگردانی شعبه "مالیر" در تاریخ ۱۳۹۵/۱۲/۲۵ به شرح زیر است:

انبارگردانی شعبه ملایر در تاریخ ۱۳۹۵/۱۲/۲۵					
ردیف	تگ	کد کالا	نام کالا	نام واحد اصلی	شمارش عینی
۱	۷۰۸۸	۱۲۰۵۰۶۱۰	آب معدنی CC ۵۰۰	بطری	۱۰۵۹۶
۲	۷۰۸۹	۱۲۰۷۱۶۱۰	آب معدنی CC ۱۵۰۰	بطری	۳۹۳۰
۳	۷۰۹۱	۲۲۰۳۰۲۱۰	نوشابه پرتقالی CC ۳۰۰ شکری	بطری	۱۴۱۳۶
۴	۷۰۹۲	۲۲۰۳۰۲۲۰	نوشابه لمون CC ۳۰۰ شکری	بطری	۳۳۶
۵	۷۰۹۳	۲۲۰۳۰۲۳۰	نوشابه لیموناد CC ۳۰۰ شکری	بطری	۴۵۳۶
۶	۷۰۹۵	۲۲۰۷۱۲۰۰	نوشابه کولا CC ۱۵۰۰ شکری	بطری	۱۵۶۶
۷	۷۰۹۷	۲۲۰۷۱۲۱۰	نوشابه پرتقالی CC ۱۵۰۰ شکری	بطری	۲۰۱۰
۸	۷۰۹۸	۲۲۰۷۱۲۲۰	نوشابه لمون CC ۱۵۰۰ شکری	بطری	۱۱۴
۹	۷۰۹۹	۲۲۰۷۱۲۳۰	نوشابه لیموناد CC ۱۵۰۰ شکری	بطری	۲۲۸
۱۰	۷۱۰۳	۲۲۱۲۱۲۱۰	نوشابه پرتقالی CC ۲۵۰ شکری	جعبه	۲۷۱
۱۱	۷۱۰۴	۲۲۱۲۱۲۳۰	نوشابه لیموناد CC ۲۵۰ شکری	جعبه	۳۴۴
۱۲	۷۱۱۱	۲۲۳۳۱۲۱۰	نوشابه پرتقالی CC ۳۳۰ شکری	قوطی	۴۲۴۸
۱۳	۷۱۱۲	۲۲۳۳۱۲۳۰	نوشابه لیموناد CC ۳۳۰ شکری	قوطی	۲۴۷۲
۱۴	۷۱۲۰	۳۲۲۳۰۳۴۲	آبمیوه انگور CC ۳۰۰ شیشه یکبارمصرف	بطری	۷۶۸
۱۵	۷۱۳۵	۵۲۲۲۱۷۰۰	دوغ ساده CC ۲۵۰ شیشه یکبارمصرف	بطری	۱۲
۱۶	۷۱۳۸	۹۲۳۱۰۰۱۱	پالت فلزی	عدد	۱۰
۱۷	۷۱۳۹	۹۲۴۱۰۰۱۱	سبد فلزی	عدد	۴
	مسئول انبار:		مسئول انبارگردانی:		

لیست موجودی کالای شعبه "مالیر" بر اساس دفاتر در تاریخ ۱۳۹۵/۱۲/۲۵ به شرح زیر است:

حساب موجودی انبار (کارت کالا) شعبه ملایر در تاریخ ۱۳۹۵/۱۲/۲۵				
ردیف	کد کالا	نام کالا	نام واحد اصلی	موجودی دفاتر
۱	۱۲۰۵۰۶۱۰	آب معدنی CC ۵۰۰	بطری	۱۰۵۹۶
۲	۱۲۰۷۱۶۱۰	آب معدنی CC ۱۵۰۰	بطری	۳۹۳۰
۳	۲۲۰۳۰۲۱۰	نوشابه پرتقالی CC ۳۰۰ شکری	بطری	۱۴۲۰۰
۴	۲۲۰۳۰۲۲۰	نوشابه لمون CC ۳۰۰ شکری	بطری	۳۳۶
۵	۲۲۰۳۰۲۳۰	نوشابه لیموناد CC ۳۰۰ شکری	بطری	۴۵۳۶
۶	۲۲۰۷۱۲۰۰	نوشابه کولا CC ۱۵۰۰ شکری	بطری	۱۵۶۶
۷	۲۲۰۷۱۲۱۰	نوشابه پرتقالی CC ۱۵۰۰ شکری	بطری	۲۰۱۰
۸	۲۲۰۷۱۲۲۰	نوشابه لمون CC ۱۵۰۰ شکری	بطری	۱۱۴
۹	۲۲۰۷۱۲۳۰	نوشابه لیموناد CC ۱۵۰۰ شکری	بطری	۲۲۸
۱۰	۲۲۱۲۱۲۱۰	نوشابه پرتقالی CC ۲۵۰ شکری	جعبه	۲۷۱
۱۱	۲۲۱۲۱۲۳۰	نوشابه لیموناد CC ۲۵۰ شکری	جعبه	۳۴۶
۱۲	۲۲۳۳۱۲۱۰	نوشابه پرتقالی CC ۳۳۰ شکری	قوطی	۴۲۴۸
۱۳	۲۲۳۳۱۲۳۰	نوشابه لیموناد CC ۳۳۰ شکری	قوطی	۲۴۷۲
۱۴	۳۲۲۳۰۳۴۲	آبمیوه انگور CC ۳۰۰ شیشه یکبار مصرف	بطری	۷۷۰
۱۵	۵۲۲۲۱۷۰۰	دوغ ساده CC ۲۵۰ شیشه یکبار مصرف	بطری	۱۲
۱۶	۹۲۳۱۰۰۱۱	پالت فلزی	عدد	۱۰
۱۷	۹۲۴۱۰۰۱۱	سید فلزی	عدد	۴
حسابدار انبار:			مسئول حسابداری:	

تگ انبار برای کالاهایی که مغایرت دارند را کامل کنید. فرض کنید که در انبارگردانی برای موارد مغایرت دو بار شمارش انجام شده و صورت جلسه بر اساس شمارش دوم است

شرکت ملایر			
تگ انبارگردانی			۲
نام انبار:	انبار شماره ۱	شماره برگه:	۷۰۹۱
کد کالا:		تاریخ شمارش:	۱۳۹۵/۱۲/۲۵
شرح کالا:			
محل نگهداری:			
تعداد شمارش به عدد:		واحد سنجش:	
تعداد شمارش به حروف:			
توضیحات:			
امضای ثبات		امضای شمارشگر	

شرکت ملایر			
تگ انبارگردانی			۲
نام انبار:	انبار شماره ۱	شماره برگه:	۷۱۰۴
کد کالا:		تاریخ شمارش:	۱۳۹۵/۱۲/۲۵
شرح کالا:			
محل نگهداری:			
تعداد شمارش به عدد:		واحد سنجش:	
تعداد شمارش به حروف:			
توضیحات:			
امضای ثبات		امضای شمارشگر	

شرکت ملایر			
تگ انبارگردانی			۲
نام انبار:	انبار شماره ۱	شماره برگه:	۷۱۳۰
کد کالا:		تاریخ شمارش:	۱۳۹۵/۱۲/۲۵
شرح کالا:			
محل نگهداری:			
تعداد شمارش به عدد:		واحد سنجش:	
تعداد شمارش به حروف:			
توضیحات:			
امضای ثبات		امضای شمارشگر	

کار عملی ۲

نگه‌های انبارگردانی شرکت "همدان" در ۱۳۹۵/۱۲/۲۷ به شرح زیر است: (تگ شماره ۲)

شرکت همدان			
تگ انبارگردانی			۲
نام انبار:	مرکزی	شماره برگه:	۱۵۰
کد کالا:	۱۱۱۳۲۵	تاریخ شمارش:	۱۳۹۵/۱۲/۲۷
شرح کالا:	موس بی سیم		
محل نگهداری:	xxx	xxx	xxx
تعداد شمارش به عدد:	۱۵	واحد سنجش:	عدد
تعداد شمارش به حروف:	پانزده		
توضیحات:			
امضای ثبات	امضای شمارشگر		

شرکت همدان			
تگ انبارگردانی			۲
نام انبار:	مرکزی	شماره برگه:	۱۵۷
کد کالا:	۱۱۱۳۳۲	تاریخ شمارش:	۱۳۹۵/۱۲/۲۷
شرح کالا:	صفحه کلید		
محل نگهداری:	xxx	xxx	xxx
تعداد شمارش به عدد:	۲۲	واحد سنجش:	عدد
تعداد شمارش به حروف:	بیست و دو		
توضیحات:			
امضای ثبات	امضای شمارشگر		

شرکت همدان			
تگ انبارگردانی			۲
نام انبار:	مرکزی	شماره برگه:	۲۱۵
کد کالا:	۱۱۱۳۹۰	تاریخ شمارش:	۱۳۹۵/۱۲/۲۷
شرح کالا:	شارژر		
محل نگهداری:	xxx	xxx	xxx
تعداد شمارش به عدد:	۱۱	واحد سنجش:	عدد
تعداد شمارش به حروف:	یازده		
توضیحات:			
امضای ثبات	امضای شمارشگر		

با توجه به تگ های موجود جدول زیر را کامل کنید.

انبارگردانی شعبه همدان در تاریخ ۱۳۹۵/۱۲/۲۷					
ردیف	تگ	کد کالا	نام کالا	نام واحد اصلی	شمارش عینی
۱	۱۵۰			عدد	
۲	۱۵۷				
۳	۲۱۵				

با توجه به کارت کالا و جدول انبارگردانی و تگ های صادره کارت انبار زیر را کامل کنید. (موجودی بر اساس دفاتر داده شده است).

حساب موجودی انبار (کارت کالا) شعبه همدان در تاریخ ۱۳۹۵/۱۲/۲۷				
ردیف	کد کالا	نام کالا	نام واحد اصلی	موجودی دفاتر
۱	۱۱۱۳۲۵			۱۶
۲	۱۱۱۳۳۲			۲۴
۳	۱۱۱۳۹۰			۱۰

با توجه به جداول بالا صورجلسه انبارگردانی را کامل کنید.

صورجلسه انبارگردانی شعبه همدان در تاریخ ۱۳۹۵/۱۲/۲۷							
ردیف	تگ	کد کالا	نام کالا	نام واحد اصلی	شمارش عینی	موجودی دفاتر	مغایرت
۱	۱۵۰						
۲	۱۵۷						
۳	۲۱۵						

کنترل مستندات تعدیلات موجودی کالا

انواع روش های شمارش کالا

فعالیت:

۱- در شرکتی که به میزان زیادی پیچ و مهره وجود دارد شمارش تعداد پیچ و مهره ها چگونه انجام فعالیت می شود؟

۲- تفاوت تمام شماری و نمونه گیری را بیان کنید؟

جهت شمارش کالا از روش های مختلفی استفاده می شود و معمولاً افرادی که انبارگردانی انجام می دهند با توجه به تجربه، بهترین روش را انتخاب می کنند. یک نوع انبارگردانی که بیشتر مورد توجه قرار می گیرد استفاده از تگ انبارگردانی و شمارش است. همچنین ممکن است در بعضی موارد مسئول انبارگردانی لیست اقلام را بر اساس دفاتر و کارت کالا از انباردار گرفته و اقدام به شمارش کند.

یکی از روش های شمارش، تمام شماری است که از نظر زمانی طولانی بوده و هزینه زیادی را بر شرکت تحمیل می کند، به این جهت در بعضی موارد از نمونه گیری در شمارش استفاده می شود، معمولاً اقلام با اهمیت را تمام شماری و اقلام کم اهمیت را نمونه گیری می کنند و فقط اقلام نمونه را مورد شمارش قرار می دهند.

تعدیلات انبار

فعالیت:

- ۱- آیا موجودی کالای در انبار همواره با مانده طبق دفاتر و اسناد مطابقت دارد؟
- ۲- استانداردهای حسابداری برای نحوه برخورد با این مغایرت ها چه راه حلی ارائه می دهند؟
- ۳- آیا هر تفاوت و مغایرت در موجودی ممکن است ناشی از سوءاستفاده و یا کوتاهی انباردار باشد؟

برای بررسی موجودی و تطبیق موجودی واقعی با اسناد و مدارک از عملیات انبارگردانی استفاده می شود، پس از انبارگردانی ممکن است یکی از حالات زیر برای یک کالا و یا تعدادی از کالاها روی دهد:

- الف) موجودی واقعی با موجودی در کارتدکس برابر باشد.
- ب) موجودی واقعی بیشتر از موجودی در کارتدکس باشد
- پ) موجودی واقعی کمتر از موجودی در کارتدکس باشد.

مورد "الف" نشان دهنده صحت کار انباردار بوده و عملیات انبارگردانی حاکی از مغایرت نداشتن بوده و موجودی اعلام شده در کارتدکس و اسناد و مدارک و دفاتر مورد تایید است، اما در مورد "ب" و "پ" باید تعدیلات انبار صورت گیرد، در این زمینه گزارش مغایرت ها تهیه می شود ولی نحوه برخورد با مغایرت ها در شرکت های مختلف متفاوت بوده، و با توجه به دستورالعمل انبارگردانی پیگیری می شود، پیگیری مغایرت ها از دوجنبه قابل بررسی است:

الف) از جنبه مدیریتی: بررسی دلایل اختلاف و مغایرت بین موجودی واقعی و موجودی طبق دفاتر باید انجام شده و با ایجاد کنترل های داخلی و اجرای روش های مطلوب سعی شود مغایرت ها به حداقل برسد.

همچنین مشخص شود که کسر یا اضافی ایجاد شده طبیعی بوده یا ناشی از قصور و یا حتی سوءاستفاده و یا سرقت است. در این زمینه باید مقصر یا مقصران احتمالی مشخص شده و برخورد لازم صورت گیرد. در بررسی مدیریتی مغایرت ها مواردی مانند حجم و نوع انبار و شخصیت انباردار و میزان مغایرت و نوع کالاها و قیمت کالاها دارای مغایرت دارای اهمیت است.

ب) از جنبه حسابداری: حسابداری پس از دریافت گزارش انبارگردانی و موجودی واقعی طبق این گزارش، با موجودی طبق اسناد و مدارک، نسبت به اصلاح موارد مغایرت اقدام می کند. برای اصلاح موارد مغایرت مالک موجودی واقعی است و باید در صورت مغایرت تعداد (مقدار) طبق دفاتر به تعداد (مقدار) واقعی تغییر کند

فعالیت:

- ۱- آیا در کارتدکس انبار قیمت کالاها وارد می شود؟
- ۲- آیا هنگام ورود موجودی به انبار و ثبت رسید انبار توسط انباردار، انباردار می تواند فاکتور خرید را ببیند؟ چرا؟

نمونه رسید انبار

فرم رسید انبار شرکت					
شماره:					
تاریخ:					
صفحه:					
ردیف	نام و مشخصات کالا	کد کالا	تعداد/مقدار	واحد	ملاحظات
۱					
۲					
۳					
۴					
۵					
نام و امضای تحویل دهنده:			نام و امضای تحویل گیرنده:		

باید توجه داشت که رسید انبار و حواله انبار در شرکت های مختلف ممکن است متفاوت بوده و با توجه به نیاز و ضرورت مواردی در عناوین تغییر کند.

نمونه حواله انبار

حواله خروج از انبار						
شماره:			نام طرف حساب:			
تاریخ:			توسط انبار تکمیل گردد.			
توسط حسابدار تکمیل گردد.			توسط انبار تکمیل گردد.			
ردیف	کد کالا	نام کالا	تعداد	واحد سنجش	نرخ	مبلغ
۱						
۲						
۳						
۴						
۵						
کالای فوق صحیح و سالم و به طور کامل تحویل داده شد.						
نام تحویل گیرنده:		نام تحویل دهنده (انبار):		نام تأییدکننده:		
امضا		امضا		امضا		

کار عملی ۳

شرکت بازرگانی "نهادن" در زمینه پخش و فروش لوازم ورزشی فعالیت می کند. لیست اقلام تعدادی از کالاها در تاریخ ۱۳۹۵/۱۰/۰۱ به همراه رسید انبار و حواله انبار و دو تگ انبار دارای اختلاف (پس از شمارش دوم) به شرح زیر است.

لیست اقلام انبار بخش توپ					
تاریخ: ۱۳۹۵/۱۰/۰۱					
ردیف	نام کالا	کد کالا	تعداد/مقدار	واحد سنجش	ملاحظات
۱	توپ فوتبال سالنی	۱۴۱۰۱	۲۵۰	عدد	
۲	توپ فوتبال معمولی	۱۴۱۰۲	۴۲۰	عدد	
۳	توپ والیبال	۱۴۱۰۵	۱۶۰	عدد	
۴	توپ هندبال	۱۴۱۱۶	۳۵	عدد	
۵	توپ پینگ پنگ	۱۴۱۲۱	۴۰۰	بسته	

حواله خروج از انبار						
شماره: ۲۲۱۱			نام طرف حساب: فروشگاه لوازم ورزشی حمید			
تاریخ: ۱۳۹۵/۱۰/۰۳			توسط انبار تکمیل گردد.			
توسط حسابدار تکمیل گردد.			توسط انبار تکمیل گردد.			
ردیف	کد کالا	نام کالا	تعداد	واحد سنجش	نرخ	مبلغ
۱	۱۴۱۰۱	توپ فوتبال سالنی	۸۰	عدد		
۲	۱۴۱۰۲	توپ فوتبال معمولی	۵۵	عدد		
۳	۱۴۱۰۵	توپ والیبال	۴۲	عدد		
۴	۱۴۱۱۶	توپ هندبال	۱۳	عدد		
۵	۱۴۱۲۱	توپ پینگ پنگ	۱۵	بسته		
کالای فوق صحیح و سالم و به طور کامل تحویل داده شد.			جمع			
نام تحویل گیرنده:			نام تحویل دهنده (انبار):		نام تأیید کننده:	
امضا			امضا		امضا	

فرم رسید انبار					
شرکت بازرگانی نهاوند					
شماره: ۱۱۵۴			تاریخ: ۱۳۹۵/۱۰/۰۵		
صفحه:			ملاحظات		
ردیف	نام و مشخصات کالا	کد کالا	تعداد/مقدار	واحد	ملاحظات
۱	توپ فوتبال سالنی	۱۴۱۰۱	۱۲۰	عدد	
۲	توپ فوتبال معمولی	۱۴۱۰۲	۱۵۰	عدد	
۳	توپ والیبال	۱۴۱۰۵	۷۰	عدد	
نام و امضای تحویل دهنده:			نام و امضای تحویل گیرنده:		

حواله خروج از انبار						
شماره: ۲۲۱۶			نام طرف حساب: فروشگاه لوازم ورزشی مجید			
تاریخ: ۱۳۹۵/۱۰/۰۹			توسط انبار تکمیل گردد.			
توسط حسابدار تکمیل گردد.			توسط انبار تکمیل گردد.			
ردیف	کد کالا	نام کالا	تعداد	واحد سنجش	نرخ	مبلغ
۱	۱۴۱۰۱	توپ فوتبال سالنی	۶۰	عدد		
۲	۱۴۱۰۲	توپ فوتبال معمولی	۷۰	عدد		
۳	۱۴۱۰۵	توپ والیبال	۱۱۰	عدد		
۴	۱۴۱۱۶	توپ هندبال	۱۵	عدد		
۵	۱۴۱۲۱	توپ پینگ پنگ	۸۰	بسته		
کالای فوق صحیح و سالم و به طور کامل تحویل داده شد.			جمع			
نام تحویل گیرنده:			نام تحویل دهنده (انبار):		نام تأیید کننده:	
امضا			امضا		امضا	

حواله خروج از انبار						
شماره: ۲۲۲۳			نام طرف حساب: فروشگاه لوازم ورزشی سعید			
تاریخ: ۱۳۹۵/۱۰/۱۴			توسط انبار تکمیل گردد.			
توسط حسابدار تکمیل گردد.			توسط انبار تکمیل گردد.			
ردیف	کد کالا	نام کالا	تعداد	واحد سنجش	نرخ	مبلغ
۱	۱۴۱۰۱	توپ فوتبال سالنی	۱۰۰	عدد		
۲	۱۴۱۰۲	توپ فوتبال معمولی	۱۲۰	عدد		
۳	۱۴۱۰۵	توپ والیبال	۶۸	عدد		
کالای فوق صحیح و سالم و به طور کامل تحویل داده شد.			جمع			
نام تحویل گیرنده:			نام تحویل دهنده (انبار):		نام تأیید کننده:	
امضا			امضا		امضا	

فرم رسید انبار					
شرکت بازرگانی نیاوند					
شماره: ۱۱۶۴			تاریخ: ۱۳۹۵/۱۰/۱۷		
صفحه:					
ردیف	نام و مشخصات کالا	کد کالا	تعداد/مقدار	واحد	ملاحظات
۱	توپ فوتبال سالنی	۱۴۱۰۱	۹۰	عدد	
۲	توپ هندبال	۱۴۱۱۶	۴۰	عدد	
۳	توپ پینگ پنگ	۱۴۱۲۱	۱۸۰	بسته	
نام و امضای تحویل دهنده:			نام و امضای تحویل گیرنده:		

شماره: ۲۲۳۱ تاریخ: ۱۳۹۵/۱۰/۱۸		حواله خروج از انبار نام طرف حساب: فروشگاه لوازم ورزشی امیر				
توسط حسابدار تکمیل گردد.			توسط انبار تکمیل گردد.			
ردیف	کد کالا	نام کالا	تعداد	واحد سنجش	نرخ	مبلغ
۱	۱۴۱۰۵	توپ والیبال	۵۰	عدد		
۲	۱۴۱۱۶	توپ هندبال	۲۷	عدد		
۳	۱۴۱۲۱	توپ پینگ پنگ	۱۰۵	بسته		
کالای فوق صحیح و سالم و به طور کامل تحویل داده شد.			جمع			
نام تحویل گیرنده: امضا		نام تحویل دهنده (انبار): امضا		نام تأیید کننده: امضا		

شماره: ۲۲۳۹ تاریخ: ۱۳۹۵/۱۰/۲۳		حواله خروج از انبار نام طرف حساب: فروشگاه لوازم ورزشی امین				
توسط حسابدار تکمیل گردد.			توسط انبار تکمیل گردد.			
ردیف	کد کالا	نام کالا	تعداد	واحد سنجش	نرخ	مبلغ
۱	۱۴۱۰۱	توپ فوتبال سالتی	۷۰	عدد		
۲	۱۴۱۰۲	توپ فوتبال معمولی	۴۵	عدد		
۳	۱۴۱۲۱	توپ پینگ پنگ	۷۰	بسته		
کالای فوق صحیح و سالم و به طور کامل تحویل داده شد.			جمع			
نام تحویل گیرنده: امضا		نام تحویل دهنده (انبار): امضا		نام تأیید کننده: امضا		

شماره: ۱۱۷۴ تاریخ: ۱۳۹۵/۱۰/۲۵ صفحه:		فرم رسید انبار شرکت بازرگانی نیاوند				
ردیف	نام و مشخصات کالا	کد کالا	تعداد/مقدار	واحد	ملاحظات	
۱	توپ والیبال	۱۴۱۰۵	۸۰	عدد		
۲	توپ هندبال	۱۴۱۱۶	۲۰	عدد		
نام و امضای تحویل دهنده:			نام و امضای تحویل گیرنده:			

شرکت نهاوند			
تگ انبارگردانی			۲
نام انبار:	انبار کالای ورزشی - توپ	شماره برگه:	۳۲۱۱
کد کالا:	۱۴۱۰۱	تاریخ شمارش:	۱۳۹۵/۱۰/۳۰
شرح کالا:	توپ فوتبال سالنی		
محل نگهداری:			
تعداد شمارش به عدد:	۱۴۸	واحد سنجش:	عدد
تعداد شمارش به حروف:	یکصد و چهل و هشت عدد		
توضیحات:			
امضای ثبات	امضای شمارشگر		

شرکت نهاوند			
تگ انبارگردانی			۲
نام انبار:	انبار کالای ورزشی - توپ	شماره برگه:	۳۲۱۹
کد کالا:	۱۴۱۰۱	تاریخ شمارش:	۱۳۹۵/۱۰/۳۰
شرح کالا:	توپ فوتبال معمولی		
محل نگهداری:			
تعداد شمارش به عدد:	۲۸۰	واحد سنجش:	عدد
تعداد شمارش به حروف:	دویست و هشتاد عدد		
توضیحات:			
امضای ثبات	امضای شمارشگر		

شرکت نهاوند			
تگ انبارگردانی			۲
نام انبار:	انبار کالای ورزشی - توپ	شماره برگه:	۳۲۲۶
کد کالا:	۱۴۱۰۵	تاریخ شمارش:	۱۳۹۵/۱۰/۳۰
شرح کالا:	توپ والیبال		
محل نگهداری:			
تعداد شمارش به عدد:	۴۱	واحد سنجش:	عدد
تعداد شمارش به حروف:	چهل و یک عدد		
توضیحات:			
امضای ثبات	امضای شمارشگر		

شرکت نهاوند			
تگ انبارگردانی			۲
نام انبار:	انبار کالای ورزشی - توپ	شماره برگه:	۳۲۴۱
کد کالا:	۱۴۱۰۵	تاریخ شمارش:	۱۳۹۵/۱۰/۳۰
شرح کالا:	توپ هندبال		
محل نگهداری:			
تعداد شمارش به عدد:	۴۰	واحد سنجش:	عدد
تعداد شمارش به حروف:	چهل عدد		
توضیحات:			
امضای ثبات	امضای شمارشگر		

شرکت نهاوند			
تگ انبارگردانی			۲
نام انبار:	انبار کالای ورزشی - توپ	شماره برگه:	۳۲۶۴
کد کالا:	۱۴۱۰۵	تاریخ شمارش:	۱۳۹۵/۱۰/۳۰
شرح کالا:	توپ والیبال		
محل نگهداری:			
تعداد شمارش به عدد:	۳۱۰	واحد سنجش:	بسته
تعداد شمارش به حروف:	سیصد و ده بسته		
توضیحات:			
امضای ثبات	امضای شمارشگر		

مطلوب است: تهیه لیست موجودی و نمایش مغایرت

صورت جلسه انبارگردانی بازرگانی نهاوند در تاریخ ۱۳۹۵/۱۰/۳۰							
ردیف	تگ	کد کالا	نام کالا	نام واحد اصلی	شمارش عینی	موجودی دفاتر	مغایرت
۱							
۲							
۳							
۴							
۵							

دلایل تعدیل انبار:

کسر و اضافی موجودی انبار

فعالیت:

- ۱- اگر پس از انبارگردانی موجودی واقعی کالای الف در شرکت "اهواز" ۴۸۰ واحد و مانده طبق کارت ۴۸۲ واحد باشد، انبار شرکت دارای کسری است یا اضافی؟ ۲
- ۲- در صورتی که مانده طبق کارت ۴۷۹ واحد باشد چطور؟

کسری و اضافی انبار، عبارت است از اختلاف موجودی واقعی انبار با اسناد و مدارک، کارت انبار و کارت حساب مواد در تاریخی معین. به عبارت دیگر هرگاه موجودی واقعی کالا کمتر از مانده کارت های کالا باشد، کسری انبار و زمانی که موجودی واقعی کالا (طبق شمارش) بیشتر از مانده کارت های کالا باشد، اضافی انبار وجود خواهد داشت.

کسری یا اضافی انبار، دلایل گوناگونی دارد که به بعضی از علل آن اشاره می شود:

- اشتباه در ثبت مقدار کالای وارده یا صادره در کارت انبار
- اشتباه در ثبت قبض ها و حواله های انبار در کارت حساب کالا به وسیله دایره حسابداری
- ثبت نکردن بعضی از حواله های انبار توسط دایره حسابداری به علت نرسیدن آنها به دایره مذکور .
- جذب رطوبت که موجب افزایش وزن برخی از کالاهای موجود در انبار می گردد.
- تبخیر و شکستگی که سبب کسری انبار می شود.
- تقسیم قطعه بزرگ به قطعات کوچک.
- ضایعات کالا در انبار
- اشتباه انباردار
- سرقت از انبار

فعالیت:

آیا می توانید کالاهایی را نام ببرید که ممکن است به شکل طبیعی در انبار کاهش یا افزایش داشته فعالیت باشند؟

در پایان دوره مالی، پس از خاتمه انبارگردانی و تطبیق موجودی واقعی انبار با کارت های کالا، چنانچه معمولاً کسری یا اضافی موجودی انبار قابل ملاحظه نباشد، مانده کارت ها اصلاح می شود، ولی اگر کسری یا اضافی موجودی انبار قابل توجه باشد، ابتدا باید بررسی های لازم نسبت به علل آن به عمل آید، سپس با اصلاح کارت ها و تطبیق مانده آنها با موجودی واقعی انبار، ثبت های اصلاحی در دفاتر انجام می گیرد. اصلاح مانده کارت ها به این منظور انجام می شود که مانده کارت ها با موجودی واقعی کالا برابر گردد.

نابابی و تغییر تکنولوژی

فعالیت:

در انبار شرکتی مقداری ابزارآلات و قطعات وجود دارد که مدت دو سال است مورد استفاده قرار نگرفته و در انبار شرکت بدون استفاده وجود دارد. شما چه پیشنهاداتی ارائه می دهید؟

یکی از موارد قابل توجه در انبار شرکت ها خروج کالاها و اقلامی است که دیگر مورد استفاده قرار نمی گیرند، علت استفاده نکردن از این اقلام می تواند موارد مختلفی باشد اما مهمترین آن فرسودگی و از رده خارج شدن و همچنین تغییر تکنولوژی و از مد افتادن و یا تغییرات آب و هوایی و شرایط محیطی و تغییر نوع کار است.

به این جهت لازم است انباردار لیست این اقلام را مشخص و جهت بررسی به مدیریت گزارش کند. مدیریت طبق آیین نامه های داخلی شرکت نسبت به خروج این اقلام از انبار و نحوه برخورد با آنها تصمیم گیری می کند. در صورت استفاده از این اقلام در بخش های دیگر لازم است از لیست انبار جاری خارج شده و به انبار مورد نظر منتقل شود و اگر در شرکت مورد نیاز نباشند باید نسبت به فروش آنها اقدام شود. برای فروش اقلام با اهمیت معمولاً از روش مزایده استفاده می شود. البته روش های دیگری نیز ممکن است جهت فروش مورد استفاده قرار گیرد و یا با اقلام دیگری معاوضه صورت گیرد.

مثال:

انباردار شرکت "بهار" قسمتی از کالاهای موجود در انبار قطعات یدکی و ابزارآلات را از رده خارج و غیرقابل استفاده اعلام می کند، مدیر مالی و مدیر فنی نیز تأیید می کنند که این کالاها باید از انبار بخش جهت فروش (ارسال به انبار ضایعات) خارج شود، انباردار یک حواله انبار در تاریخ ۱۳۹۶/۰۲/۱۵ به شرح زیر صادر می کند.

شماره: ۱۴۱۵ تاریخ: ۱۳۹۶/۰۲/۱۵		حواله خروج از انبار نام طرف حساب: انبار ضایعات (جهت فروش)				
توسط حسابدار تکمیل گردد.		توسط انبار تکمیل گردد.				
ردیف	کد کالا	نام کالا	تعداد	واحد سنجش	نرخ	مبلغ
۱	۱۱۱۷۰	آچار آلن	۲	عدد		
۲	۱۲۶۴۲	موتور جوش گازوئیلی	۱	دستگاه		
۳	۱۱۱۶۵	آچار فرانسه بزرگ	۳	عدد		
۴	۱۲۱۵۳	موتور برق بنزینی	۱	دستگاه		
۵	۱۳۱۱۸	منگنه برقی	۱	عدد		
		کالای فوق به طور کامل تحویل داده شد.				
نام تحویل گیرنده: امضا		نام تحویل دهنده (انبار): امضا		نام تأیید کننده: امضا		

با توجه به فرم حواله انبار خروج کالا از انبار شرکت «مشهد» توضیحات لازم را به صورت طرح تشریحی بنویسید.

شماره: ۱۴۱۵		حواله خروج از انبار				
تاریخ: ۱۳۹۶/۰۲/۰۷		نام طرف حساب: انبار ضایعات				
توسط حسابدار تکمیل گردد.			توسط انبار تکمیل گردد.			
ردیف	کد کالا	نام کالا	تعداد	واحد سنجش	نرخ	مبلغ
۱	۱۵۱۸	مانیتور ۲۱ قدیمی	۱	دستگاه		
۲	۱۶۱۱	مانیتور ۱۹ قدیمی	۵	دستگاه		
۳	۱۷۰۴	چاپگر سوزنی	۲	دستگاه		
۴	۱۲۱۹	تلویزیون ۲۱ قدیمی	۳	دستگاه		
۵	۱۴۷۸	موس ساده	۲۵	عدد		
کالای فوق به طور کامل تحویل داده شد.						
نام تحویل گیرنده:		نام تحویل دهنده (انبار):		نام تأیید کننده:		
امضا		امضا		امضا		

چرا شرکت مشهد اقدام به خروج کالا از انبار کرده است؟ چه شخص یا اشخاصی در این زمینه تصمیم می گیرند؟ چه شخصی ارسال و چه شخصی دریافت می کند؟ آیا این کالاها در انبار ضایعات در آینده به فروش می رسند یا به صورت دائمی در انبار خواهند ماند؟ و ...
تشریح:

فعالیت:

با توجه به ویژگی محصولات وظیفه انباردار را در دو شرکت تولیدی مواد غذایی و شرکت تولیدی فعالیت محصولات فلزی مقایسه کنید.

جدول زیر را کامل کنید.

فعالیت

نام کالا	ضایعات	تبخیر	ناپایی	تغییر تکنولوژی
تلویزیون از کار افتاده	×			
مانیتور قدیمی				
ماده اتر				
دوربین قدیمی عکاسی				
موتور برق سوخته شده				
آچارهای از رده خارج				
چای تاریخ مصرف گذشته				

کاهش ارزش:

فعالیت:

آیا ممکن است اقلام موجود در انبار دچار کاهش ارزش شود؟

آیا کاهش ارزش موجودی کالا می تواند در دفاتر نزد انباردار (کارت کالا) تغییری ایجاد کند؟ چرا؟

اقلامی که در انبار نگهداری می شوند ممکن است در اثر مرور زمان و یا از مد افتادن و یا رکود و تورم در بازار، شرایط جوی و سیاست های قیمت گذاری و ... دچار تغییر ارزش شوند. ارزش ناشی از موارد فوق ارتباطی با انباردار نداشته اما با توجه به تأثیر در صورتهای مالی، در سیستم حسابداری مورد بررسی قرار می گیرد.

فعالیت

در انبار فروشگاه لوازم اداری «آذربایجان» اقلام زیر موجود است.

ردیف	شرح	تعداد	بهای واحد
۱	میز ۷۰×۵۰	۱۵	۴۵۰۰۰۰
۲	صندلی ساده	۲۵	۹۰۰۰۰
۳	صندلی چرخ دار	۱۰	۱۸۰۰۰۰
۴	کمد یک در	۱۲	۳۱۰۰۰۰
۵	کمد دو در	۸	۳۸۰۰۰۰
۶	کمد چهار در	۲۲	۴۵۰۰۰۰
۷	میز چوبی	۱۰	۴۴۰۰۰۰
۸	میز کامپیوتر	۱۵	۳۷۰۰۰۰
۹	صندلی دسته دار	۲۰	۱۴۰۰۰۰
۱۰	کمد ویتربنی	۲۲	۵۵۰۰۰۰

فرض کنید، کلیه اقلام در بازار ۳۰٪ افزایش قیمت یا کاهش قیمت داشته باشند
 آیا انباردار در این زمینه وظیفه‌ای به عهده دارد؟
 در زمینه کاهش قیمت به میزانی که قیمت فروش کمتر از بهای تمام شده شود بحث و بررسی کنید و بگویید آیا حسابداری در این زمینه وظیفه‌ای بر عهده دارد؟ چرا؟
 در صورت افزایش قیمت، حسابداری آیا لازم است اقدامی انجام دهد؟

محاسبه مبلغ تعدیل موجودی کالا

محاسبه تعدیل موجودی کالا

فعالیت:

پس از انبارگردانی و مشخص شدن تعداد مغایرت در صورتی که انباردار مسئول تأمین کسری نباشد:

الف) انباردار چه وظیفه‌های دارد؟

ب) حسابداری چه وظیفه‌ای بر عهده دارد؟

پس از انبارگردانی ممکن است مغایرت وجود نداشته باشد. یعنی موجودی واقعی و موجودی طبق دفاتر برابر بوده و اختلافی وجود ندارد، انبارگردانی فقط به شمارش تعداد کالا می پردازد و قیمت مورد بررسی قرار نمی گیرد. پس لازم است بعد از مرحله انبارگردانی تعیین قیمت مواد و کالا هایی که مغایرت داشتند انجام شود. در صورتی که طبق دستورالعمل انبارگردانی و سیاست های شرکت انباردار موظف به جایگزینی باشد، طبق صورت جلسه انبارگردانی انباردار باید تعداد کسری را جبران کند ولی اگر بر عهده شرکت باشد باید موارد اختلافی قیمت گذاری شوند. قیمت گذاری اقلام اختلافی با توجه به روش های متفاوتی از جمله بهای تمام، ارزش فروش، ارزش بازار، ارزش دفتری و ... است که عمدتاً بر اساس ارزش بازار انجام میشود. البته در مورد کالا با توجه به روش های میانگین یا FIFO یا LIFO و شناسایی ویژه انجام می گیرد.

مثال :

انبارگردانی فروشگاه "ایلام" در تاریخ ۱۳۹۵/۱۲/۲۸ انجام و موارد مغایرت به شرح زیر مشخص شد.

صورت جلسه انبارگردانی فروشگاه ایلام در تاریخ ۱۳۹۵/۱۲/۲۸							
ردیف	تگ	کد کالا	نام کالا	نام واحد اصلی	شمارش عینی	موجودی دفاتر	مغایرت
۱	۱۲۵۳	۵۵۱۰۱	کفش ورزشی	جفت	۷۵۰	۷۵۱	-۱
۲	۱۹۴۵	۵۵۶۴۷	لیاس ورزشی	عدد	۵۲۰	۵۱۸	+۲
۳	۲۲۴۱	۵۵۷۸۰	جوراب ورزشی	جین	۲۱۵	۲۱۷	-۲

پس از بررسی لازم مدیریت اعلام داشت که مالک شمارش عینی بوده و اقلامی که مغایرت دارند باید در دفاتر و اسناد اصلاح شده و به رقم موجودی واقعی درج شوند.

وظیفه انباردار و حسابدار چیست؟

پاسخ :

انباردار با توجه به صورتجلسه، مانده دفاتر را بر اساس موجودی عینی تغییر می دهد. (فقط تعداد) حسابدار باید بر اساس قیمت ثبت اصلاحی را انجام دهد، بنابراین باید مشخص کند که اقلام دارای مغایرت به چه صورتی قیمت گذاری شوند و قیمت هر کدام چقدر است؟

روش های قیمت گذاری

تعیین قیمت کالاها و اقلامی که مغایرت دارند بستگی به روش های قیمت گذاری شرکت دارد. در هر شرکت ممکن است روش قیمتگذاری متفاوت باشد. به این جهت مبلغ به دست آمده در هر روش با سایر روش ها متفاوت است.

انواع روشهای قیمت گذاری:

اولین صادره از اولین وارده (FIFO)

اولین صادره از آخرین وارده (LIFO)

میانگین

شناسایی ویژه

قیمت گذاری کسری کالاها با در نظر گرفتن روش ارزیابی موجودی کالا صورت می گیرد، یعنی قیمت گذاری مشابه خروج از انبار (جهت فروش و ...) خواهد بود.

مثال ۳:

با توجه به اطلاعات شرکت "ایلام" چنانچه شرکت از روش میانگین استفاده کند و نرخ هر یک از کالاها به شرح زیر به دست آمده باشد؛

کفش ورزشی ۷۵،۰۰۰ ریال

لباس ورزشی ۶۰،۰۰۰ ریال

جوراب ورزشی ۴۴،۰۰۰ ریال

مطلوب است:

محاسبه مبلغ تعدیل

ردیف	کد کالا	نام کالا	نام واحد اصلی	مغایرت	نرخ	مبلغ کل
۱	۵۵۱۰۱	کفش ورزشی	جفت	-۱	۷۵۰۰۰	-۷۵۰۰۰
۲	۵۵۶۴۷	لباس ورزشی	عدد	+۲	۶۰۰۰۰	+۱۲۰۰۰۰
۳	۵۵۷۸۰	جوراب ورزشی	جین	-۲	۴۴۰۰۰	-۸۸۰۰۰
						-۴۳۰۰۰
						جمع مبلغ تعدیل

مبلغ تعدیل شرکت ایلام ۴۳/۰۰۰ ریال کسری است.

کار عملی ۴

شرکت "زنجان" فروشنده لوله و اتصالات است، در تاریخ ۱۳۹۵/۱۲/۲۶ پس از انبارگردانی لیست کالاهایی که دارای مغایرت بودند به شرح زیر تعیین شد.

صورت جلسه انبارگردانی شرکت زنجان در تاریخ ۱۳۹۵/۱۲/۲۶							
ردیف	تگ	کد کالا	نام کالا	نام واحد اصلی	شمارش عینی	موجودی دفاتر	مغایرت
۱	۱۵۷	۴۴۱۰۴	لوله سفید ۲/۵	شاخه	۲۵	۲۴	
۲	۳۷۴	۴۴۱۶۵	لوله فلزی ۱/۵	شاخه	۴۴	۴۷	
۳	۷۱۵	۴۴۲۲۶	شیر اهرمی	عدد	۵۵	۵۶	
۴	۶۱۱	۴۴۳۱۱	لوله پلی اتیلن ۱۰	شاخه	۳۸	۳۷	
۵	۴۹۸	۴۴۷۸۲	سه راهی ۱/۵	عدد	۲۵۰	۲۵۶	

قیمت هر یک از کالاهای دارای مغایرت با روش های مختلف قیمت گذاری به شرح زیر است. (ارقام به ریال)

تذکره:

باید توجه داشت که شرکت ها فقط از یکی از روش ها استفاده می کنند و هدف از این کار عملی تعیین مغایرت با روش های مختلف با یک تمرین مشترک است.

ردیف	کد کالا	نام کالا	نام واحد اصلی	فایفو	لایفو	میانگین
۱	۴۴۱۰۴	لوله سفید ۲/۵	شاخه	۴۵۰۰۰۰	۵۲۰۰۰۰	۴۸۰۰۰۰
۲	۴۴۱۶۵	لوله فلزی ۱/۵	شاخه	۲۲۰۰۰۰	۲۵۰۰۰۰	۲۳۰۰۰۰
۳	۴۴۲۲۶	شیر اهرمی	عدد	۸۵۰۰۰۰	۹۵۰۰۰۰	۹۰۰۰۰۰
۴	۴۴۳۱۱	لوله پلی اتیلن ۱۰	شاخه	۱۵۰۰۰۰	۱۷۰۰۰۰	۱۶۰۰۰۰
۵	۴۴۷۸۲	سه راهی ۱/۵	عدد	۷۰۰۰۰	۹۵۰۰	۸۰۰۰۰

مطلوب است:

الف) محاسبه مبلغ تعدیل با استفاده از روش فایفو

ردیف	کد کالا	نام کالا	نام واحد اصلی	مغایرت	نرخ	مبلغ کل
۱	۴۴۱۰۴	لوله سفید ۲/۵	شاخه			
۲	۴۴۱۶۵	لوله فلزی ۱/۵	شاخه			
۳	۴۴۲۲۶	شیر اهرمی	عدد			
۴	۴۴۳۱۱	لوله پلی اتیلن ۱۰	شاخه			
۵	۴۴۷۸۲	سه راهی ۱/۵	عدد			
جمع مبلغ تعدیل						

مبلغ تعدیل شرکت زنجان ۱۳۳/۰۰۰- است.

ب) محاسبه مبلغ تعدیل با استفاده از روش لایفو

ردیف	کد کالا	نام کالا	نام واحد اصلی	مغایرت	نرخ	مبلغ کل
۱	۴۴۱۰۴	لوله سفید ۲/۵	شاخه			
۲	۴۴۱۶۵	لوله فلزی ۱/۵	شاخه			
۳	۴۴۲۲۶	شیر اهرمی	عدد			
۴	۴۴۳۱۱	لوله پلی اتیلن ۱۰	شاخه			
۵	۴۴۷۸۲	سه راهی ۱/۵	عدد			
جمع مبلغ تعدیل						

مبلغ تعدیل شرکت زنجان ۱۵۸/۰۰۰- است.

ج) محاسبه مبلغ تعدیل با استفاده از روش میانگین

ردیف	کد کالا	نام کالا	نام واحد اصلی	مغایرت	نرخ	مبلغ کل
۱	۴۴۱۰۴	لوله سفید ۲/۵	شاخه			
۲	۴۴۱۶۵	لوله فلزی ۱/۵	شاخه			
۳	۴۴۲۲۶	شیر اهرمی	عدد			
۴	۴۴۳۱۱	لوله پلی اتیلن ۱۰	شاخه			
۵	۴۴۷۸۲	سه راهی ۱/۵	عدد			
جمع مبلغ تعدیل						

مبلغ تعدیل شرکت زنگان ۱۴۳/۰۰۰- است.

صدور سند تعدیلات موجودی کالا

۱- کسری و اضافی انبار

فعالیت:

در صورتی که موجودی واقعی و مانده بر اساس دفاتر یکسان نباشند و در دفاتر حسابداری ثبت اصلاحی صورت نگیرد، آیا صورت های مالی صحیح هستند؟

معمولاً در پایان سال مالی شرکت ها بر اساس دستورالعمل انبارگردانی، اقدام به انبارگردانی نموده و در صورت تفاوت بین موجودی واقعی و موجودی بر اساس اسناد و مدارک، مغایرت ها را مشخص کرده و سپس بر اساس روش های مختلف قیمت گذاری، تعیین قیمت شده و باید در دفاتر انبار، اصلاح از نظر تعداد و مقدار صورت گرفته و در دفاتر حسابداری ثبت اصلاحی انجام شود

اصلاح مانده کارت حساب کالا به منظور مطابقت مانده آن با موجودی واقعی کالا انجام می گیرد. در صورت وجود کسری انبار، معادل مبلغ کسری، حساب کسری و اضافی انبار، بدهکار و حساب موجودی کالا، بستانکار میگردد.

شماره سند: تاریخ سند:		شرکت سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمام:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		حساب کسری یا اضافی انبار		xxxx	
		حساب موجودی کالا			xxxx
جمع:					
شرح سند: کسری انبار					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

در صورت وجود اضافی انبار معادل مبلغ اضافی، حساب موجودی کالا، بدهکار و حساب کسری و اضافی انبار بستانکار می گردد.

شماره سند: تاریخ سند:		شرکت سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمام:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار(ریال)	بستانکار (ریال)
		حساب موجودی کالا		xxxx	
		حساب کسری یا اضافی انبار			xxxx
جمع:					
شرح سند: اضافی انبار					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

کار عملی ۵

شرکت "خلیج فارس" در ۱۳۹۵/۱۲/۳۰ اقدام به انبارگردانی نمود و پس از شمارش عینی و مغایرت گیری و مشخص کردن تعداد و قیمت گذاری مشخص شد ۵۶۰/۰۰۰ کسری انبار وجود دارد.

مطلوب است:

ثبت روزنامه کسر و اضافی

شماره سند: تاریخ سند:		شرکت سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمام:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار(ریال)	بستانکار (ریال)
جمع: پانصد و شصت هزار ریال					
شرح سند: کسری انبار					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

کار عملی ۶

شرکت "مازندران" در ۱۳۹۵/۱۲/۳۰ اقدام به انبارگردانی نمود و پس از شمارش عینی و مغایرت گیری و مشخص کردن تعداد و قیمتگذاری مشخص شد که مبلغ ۳۵۰/۰۰۰ ریال اضافی انبار وجود دارد.

مطلوب است:

ثبت روزنامه کسر و اضافی

شماره سند: تاریخ سند:		شرکت سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه : تعداد ضمام:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
جمع: سیصد و پنجاه هزار ریال					
شرح سند: اضافی انبار					
تنظیم کننده :		تأیید کننده :		تصویب کننده :	

در صورتی که کسری انبار برعهده انباردار باشد و شرکت کسری انبار را تقبل نکند، انباردار موظف است میزان کسری را جبران کند.

مثال:

طبق دستورالعمل انبارگردانی و آیین نامه های داخلی شرکت "نور" انباردار موظف به تأمین کسری انبار است، در ۱۳۹۵/۱۲/۲۴ انبارگردانی انجام و مبلغ ۲۴۵/۰۰۰ ریال کسر انبار مشاهده شد.

پاسخ:

چون مبلغ کسری بر عهده انباردار است پس این کسری تا زمان دریافت وجه به عنوان سایر حساب دریافتنی ثبت می گردد.

شماره سند: تاریخ سند:		شرکت نور سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه : تعداد ضمام:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		سایر حساب دریافتنی - انباردار		۲۴۵۰۰۰۰	
		حساب موجودی کالا			۲۴۵۰۰۰۰
جمع: دویست و چهل و پنج هزار ریال					
شرح سند: کسری انبار					
تنظیم کننده :		تأیید کننده :		تصویب کننده :	

این ثبت، حساب موجودی کالا را به رقم موجودی واقعی تبدیل و بدهی انباردار ایجاد و معمولاً با حقوق اولین ماه و یا به صورت اقساط طی چند ماه تسویه می شود.

کار عملی ۷

شرکت "ارس" در ۱۳۹۵/۱۲/۳۰ اقدام به انبارگردانی نمود و پس از شمارش عینی و مغایرت گیری و مشخص کردن تعداد و قیمت گذاری مشخص شد که مبلغ ۱۴۵/۰۰۰ ریال کسری انبار وجود دارد، مبلغ کسری انبار برعهده انباردار است.

مطلوب است:

ثبت روزنامه کسر و اضافی

شماره سند: تاریخ سند:		شرکت ارس سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمائم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
جمع: یک صد و چهل و پنج هزار ریال					
شرح سند:					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

در شرکت هایی که کسری انبار بر عهده انباردار است، اضافی انبار به حساب کسری یا اضافی انبار ثبت می شود و فقط انباردار موظف به تأمین کسری است و اضافی به حساب شرکت ثبت می گردد.

کار عملی ۸

شرکت "گرگان" در ۱۳۹۵/۱۲/۲۸ اقدام به انبارگردانی نمود و پس از شمارش عینی و مغایرت گیری و مشخص کردن تعداد و قیمت گذاری مشخص شد که مبلغ ۱۷۵/۰۰۰ ریال اضافی انبار وجود دارد. مبلغ کسری انبار بر عهده انباردار است.

مطلوب است:

ثبت روزنامه کسر و اضافی

شماره سند: تاریخ سند: ۱۳۹۵/۱۲/۲۸		شرکت گرگان سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمائم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
جمع: یک صد و هفتاد و پنج هزار ریال					
شرح سند:					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

اندازه گیری موجودی مواد و کالا

فعالیت:

الف) آیا با استانداردهای حسابداری ایران آشنایی دارید؟ چرا باید حسابداران در انجام حرفه حسابداری فعالیت به استانداردها توجه داشته باشند؟
 ب) استاندارد حسابداری شماره ۸ ایران درباره موجودی مواد و کالا است. این استاندارد را از طریق سایت سازمان حسابرسی به نشانی www.audit.org.ir دریافت نموده و روش های مجاز قیمت گذاری موجودی کالا را بررسی کنید.

موجودی مواد و کالا باید بر مبنای اقل بهای تمام شده و خالص ارزش فروش تک تک اقلام یا گروه های اقلام مشابه، اندازه گیری شود.

موجودی مواد و کالا، به بهای تمام شده اندازه گیری می شود. چنانچه نتوان به طور معقول انتظار داشت که برای بازیافت این دارایی، درآمدهای آتی کافی وجود داشته باشد (مثلاً در نتیجه خراب شدن، نابابی یا کاهش در میزان تقاضا)، مبالغ غیرقابل بازیافت به عنوان هزینه کاهش ارزش موجودی مواد و کالا به سود و زیان منظور می شود. از این رو، موجودی مواد و کالا به اقل بهای تمام شده و خالص ارزش فروش انعکاس می یابد.

بهای تمام شده موجودی مواد و کالا:

بهای تمام شده موجودی مواد و کالا باید دربرگیرنده مخارج خرید، مخارج تبدیل و سایر مخارجی باشد که واحد تجاری در جریان فعالیت معمول خود، برای رساندن کالا یا خدمات به مکان و شرایط فعلی آن متحمل شده است.

قاعده اقل بهای تمام شده و خالص ارزش فروش

فعالیت:

هر یک از مفاهیم حسابداری زیر را تشریح کنید.

اصل بهای تمام شده، اصل تطابق درآمد با هزینه، محافظه کاری (احتیاط)

هنگامی که خالص ارزش فروش موجودی کالا از بهای تمام شده آن کمتر باشد لازم است در صورت های مالی و گزارشات، موجودی کالا را به خالص ارزش فروش گزارش نمود. لازم به ذکر است که در حسابداری در حال حاضر از روش بهای تمام شده استفاده می شود. گزارش به خالص ارزش فروش باعث انحراف از اصل بهای تمام شده می شود ولی منطبق بر دو اصل اساسی حسابداری یعنی اصل تطابق هزینه ها با درآمدها و اصل محافظه کاری است

خالص ارزش فروش

خالص ارزش فروش عبارت است از بهای فروش اقلام موجودی مواد و کالا پس از کسر تمام مخارج مربوط و تمام مخارجی که واحد تجاری در رابطه با بازاریابی، فروش و توزیع کالا متحمل خواهد شد و مستقیماً به اقلام مورد نظر مربوط می شود.

موارد کاربرد خالص ارزش فروش

مواردی که احتمال می رود خالص ارزش فروش کمتر از بهای تمام شده باشد را می توان به شرح زیر بیان نمود:

الف) افزایش هزینه ها یا کاهش قیمت فروش

ب) خراب شدن موجودی

پ) ناباب شدن محصولات

ت) تصمیم شرکت مبنی بر ساخت و فروش محصولات به زیان

ث) وقوع اشتباهاتی در تولید یا خرید.

حسابهای هزینه و ذخیره کاهش ارزش موجودی کالا

معمولاً هدف شرکت ها کسب سود بوده و با این پیش فرض باید قیمت تمام شده کمتر از خالص ارزش فروش معمولاً باشد اما در مواردی ممکن است این اتفاق صورت نگیرد و خالص ارزش فروش کمتر از قیمت تمام شده موجودی باشد در چنین حالتی از حساب هزینه و ذخیره کاهش ارزش موجودی کالا استفاده می شود و این حساب بهای تمام شده موجودی را به مبلغ خالص ارزش فروش می رساند.

ارزش موجودی کالا

شرکت ها باید اموال و منابعی را که در انبار دارند با یکی از روش های قیمت گذاری، اندازه گیری کنند و بتوانند میزان بهای موجودی کالای خود را گزارش کنند. در بسیاری از شرکت ها درصد بالایی از دارایی های آنها را موجودی کالا تشکیل می دهد. پس رقم و ارزش موجودی مواد و کالا مهم بوده و تعیین ارزش آن باید با دقت کامل و دقیق باشد.

مثال:

اطلاعات مربوط به شرکت " ایران " در دست است

ردیف	نام کالا	بهای تمام شده	خالص ارزش فروش
۱	الف	ریال ۲۵۰۰۰۰۰	ریال ۲۲۰۰۰۰۰
۲	ب	ریال ۴۰۰۰۰۰۰	ریال ۳۹۰۰۰۰۰
۳	ج	ریال ۱۵۰۰۰۰۰	ریال ۱۶۰۰۰۰۰

برای اعمال قاعده اقل بهای تمام شده و خالص ارزش فروش بر حسب تک تک موجودی ها به شکل زیر عمل می کنیم.

ردیف	نام کالا	بهای تمام شده	خالص ارزش فروش	اعمال قاعده اقل بهای تمام شده و خالص ارزش فروش
۱	الف	ریال ۲۵۰۰۰۰۰	ریال ۲۲۰۰۰۰۰	ریال ۲۲۰۰۰۰۰
۲	ب	ریال ۴۰۰۰۰۰۰	ریال ۳۹۰۰۰۰۰	ریال ۳۹۰۰۰۰۰
۳	ج	ریال ۱۵۰۰۰۰۰	ریال ۱۶۰۰۰۰۰	ریال ۱۵۰۰۰۰۰
	جمع	ریال ۸۰۰۰۰۰۰		ریال ۷۶۰۰۰۰۰
ذخیره مورد نیاز: $۸۰۰۰۰۰۰ - ۷۶۰۰۰۰۰ = ۴۰۰۰۰۰۰$				

ملاحظه می شود که بهای تمام شده ۸۰۰/۰۰۰ ریال و با اعمال قاعده اقل بهای تمام شده و خالص ارزش فروش مبلغ ۷۶۰/۰۰۰ می شود لازم است برای ۴۰/۰۰۰ کاهش ارزش ذخیره در نظر گرفته شود.

شماره سند: تاریخ سند:		شرکت ایران سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمایم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		هزینه کاهش ارزش موجودی کالا		۴۰۰۰۰۰	
		ذخیره کاهش ارزش موجودی کالا			۴۰۰۰۰۰
		جمع:		۴۰۰۰۰۰	۴۰۰۰۰۰
شرح سند: بابت ثبت کاهش ارزش موجودی کالا					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

کار عملی ۹

اطلاعات مربوط به شرکت تولیدی "چابهار" به شرح زیر است

ردیف	نام کالا	بهای تمام شده	خالص ارزش فروش
۱	اجاق گاز	ریال ۸۰۰۰۰۰۰	ریال ۷۰۰۰۰۰۰
۲	پنکه	ریال ۴۰۰۰۰۰۰	ریال ۴۲۰۰۰۰۰
۳	کولر	ریال ۶۵۰۰۰۰۰	ریال ۶۶۰۰۰۰۰

مطلوب است:

محاسبه و ثبت کاهش ارزش موجودی کالا

ردیف	نام کالا	بهای تمام شده	خالص ارزش فروش	اعمال قاعده اقل بهای تمام شده و خالص ارزش فروش
۱	اجاق گاز			
۲	پنکه			
۳	کولر			
	جمع			
ذخیره مورد نیاز:				

شماره سند: تاریخ سند:		شرکت چاپهار سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمام:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		ذخیره کاهش ارزش موجودی کالا			
جمع:					
شرح سند: بابت ثبت کاهش ارزش موجودی کالا					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

باید توجه داشت که حساب ذخیره کاهش ارزش موجودی کالا یک حساب کاهنده موجودی کالا بوده و در گزارشات مالی بعد از موجودی کالا و به صورت کاهنده موجودی کالا آورده می شود.

حساب موجودی کالا xxx

کسر می شود:

ذخیره کاهش ارزش موجودی کالا xxx

خالص ارزش موجودی کالا xxx

فعالیت:

حساب موجودی کالا در پایان سال ۹۵ در شرکتی ۷۲/۰۰۰/۰۰۰ بوده و ذخیره کاهش ارزش موجودی کالا ۲۵۰/۰۰۰ ریال است.

مطلوب است:

الف) ثبت ذخیره کاهش

ب) نمایش خالص ارزش موجودی کالا در صورت های مالی

رعایت قوانین و مقررات سازمان امور مالیاتی در خصوص کاهش ارزش موجودی ها:

از سال ۱۳۹۳ به موجب بخشنامه های امور مالیاتی هزینه کاهش ارزش موجودی مورد قبول است و شرکت ها مجاز به در نظر گرفتن هزینه برای کاهش ارزش موجودی ها می باشند، اما زیان ناشی از سرقت و نابابی و ... هزینه قابل قبول مالیاتی نمی باشد.

سایر درآمدها و هزینه های عملیاتی

فعالیت:

آیا هزینه کاهش ارزش موجودی به عنوان هزینه های عملیاتی محسوب می شود؟ چرا؟

هزینه های شرکت به دو گروه عملیاتی و غیرعملیاتی تقسیم می شوند هزینه کاهش ارزش موجودی به عنوان هزینه های عملیاتی محسوب می شود زیرا در راستای فعالیت اصلی شرکت است. در مواردی که هزینه کاهش ارزش موجودی و کسر یا اضافی انبار داشته باشیم باید این حساب ها در پایان دوره بسته شوند. پس حساب کسر و اضافی و هزینه کاهش ارزش موجودی حساب موقتی هستند. حساب کسر یا اضافی انبار و حساب ذخیره کاهش ارزش موجودی کالا به حساب های درآمدها و هزینه های عملیاتی بسته می شوند.

الف) بستن حساب هزینه کاهش ارزش موجودی کالا

این حساب ماهیت بدهکار دارد و در پایان دوره مالی در به صورت زیر بسته می شود.

شماره سند:		شرکت		شماره صفحه دفتر روزنامه :	
تاریخ سند: ۹۵/۱۲/۳۰		سند حسابداری		تعداد ضمام:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		سایر هزینه های عملیاتی		xxxxxx	
		هزینه کاهش ارزش موجودی کالا			xxxxxx
جمع:					
شرح سند: بابت بستن حساب هزینه کاهش ارزش موجودی کالا					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

ب) بستن حساب کسر یا اضافی انبار

در پایان دوره مالی پس از انبارگردانی ممکن است حساب کسر و اضافی دارای مانده بدهکار یا بستانکار باشد. پس برای بستن این حساب یکی از دو حالت زیر ممکن است جهت انجام لازم است.

حالت اول: حساب کسر و اضافی دارای مانده بدهکار باشد. در چنین صورتی حساب سایر هزینه های عملیاتی بدهکار و حساب کسر و اضافی انبار به مبلغ مانده بستانکار می شود.

شماره سند: ۹۵/۱۲/۳۰ تاریخ سند:		شرکت سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه : تعداد ضمامت:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		سایر هزینه‌های عملیاتی		xxxxxx	
		حساب کسر و اضافی انبار			xxxxxx
جمع:					
شرح سند: بابت بستن حساب کسر و اضافی انبار					
تنظیم کننده :		تأیید کننده :		تصویب کننده :	

حالت دوم: حساب کسر و اضافی دارای مانده بستانکار باشد. در چنین صورتی حساب کسر و اضافی انبار به مبلغ مانده بدهکار و حساب سایر درآمدهای عملیاتی بدهکار می شود.

شماره سند: ۹۵/۱۲/۳۰ تاریخ سند:		شرکت سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه : تعداد ضمامت:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		حساب کسر و اضافی انبار		xxxxxx	
		سایر درآمدهای عملیاتی			xxxxxx
جمع:					
شرح سند: بابت بستن حساب کسر و اضافی انبار					
تنظیم کننده :		تأیید کننده :		تصویب کننده :	

کار عملی ۱۰

در پایان سال مالی ۱۳۹۵ مانده حساب کسر و اضافی انبار شرکت "یزد" به مبلغ ۱/۲۰۰/۰۰۰ ریال بدهکار است.

مطلوب است:

ثبت روزنامه رویداد فوق

شماره سند: تاریخ سند:		شرکت یزد سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه : تعداد ضمامت:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
جمع:					
شرح سند:					
تنظیم کننده :		تأیید کننده :		تصویب کننده :	

کار عملی ۱۱

در پایان سال مالی ۱۳۹۵ مانده حساب کسر و اضافی انبار شرکت "اهواز" به مبلغ ۱/۵۰۰/۰۰۰ ریال بستانکار است.

مطلوب است:

ثبت روزنامه رویداد فوق

شماره سند: تاریخ سند:		شرکت اهواز سند حسابداری			شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمام:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)	
جمع:						
شرح سند:						
تنظیم کننده:		تأیید کننده:			تصویب کننده:	

کار عملی ۱۲

در پایان سال مالی ۱۳۹۵ مانده حساب کاهش ارزش موجودی کالای شرکت "بیرجند" به مبلغ ۲/۳۰۰/۰۰۰ ریال بدهکار است.

مطلوب است:

ثبت روزنامه رویداد فوق

شماره سند: تاریخ سند:		شرکت بیرجند سند حسابداری			شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمام:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)	
جمع:						
شرح سند:						
تنظیم کننده:		تأیید کننده:			تصویب کننده:	